

Godina VIII
Utorak, 2. novembra/studenoga 2004. godine

Broj/Број
49

Година VIII
Уторак, 2. новембра 2004. године

ISSN 1512-7486 - bosanski jezik

ISSN 1512-7494 - hrvatski jezik

ISSN 1512-7508 - srpski jezik

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

395

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda, održanoj 27. septembra 2004. godine i na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 23. septembra 2004. godine, usvojila je

ZAKON

O JAVNIM NABAVKAMA BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

ODJELJAK I.

OSNOVNI PRINCIPI I DEFINICIJE

Član 1.

(Svrha i predmet zakona)

- (1) Ovim zakonom uspostavlja se sistem javnih nabavki u Bosni i Hercegovini, prava, dužnosti i odgovornosti učesnika u postupcima nabavke i postupak kontrole javnih nabavki radi osiguranja:
 - a) najefikasnijeg načina korištenja javnih sredstava s obzirom na svrhu i predmet javne nabavke;
 - b) izvršenja nabavke i dodjeljivanja ugovora o javnoj nabavci, koji vrše ugovorni organi u skladu s postupcima utvrđenim ovim zakonom i
 - c) da, pri tome, ugovorni organi preduzmu sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima, uz ostvarivanje jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti.
- (2) Javna nabavka odnosi se na nabavku roba, usluga i radova, a provode je "ugovorni organi" iz člana 3. ovog zakona u skladu s Pravilima utvrđenim u ovom zakonu i u pratećim podzakonskim aktima usvojenim u skladu s odredbama člana 53. ovog zakona.

Član 2. (Definicije)

- (1) "**Hitni postupak**" podrazumijeva poseban oblik hitnog ograničenog postupka koji može biti primijenjen kada poštivanje propisanih rokova nije moguće zbog hitnosti, prijetnje ugrožavanja okoliša ili više sile.
- (2) "**Kandidat**" podrazumijeva dobavljača koji je podnio zahtjev za poziv da učestvuje u ograničenom ili pregovaračkom postupku.
- (3) "**Konkurs za izradu idejnog rješenja**" podrazumijeva postupak koji ugovornom organu omogućava da osigura, uglavnom u oblastima prostornog uređenja, urbanizma, arhitekture i građevinarstva ili obrade podataka, plan ili rješenje koje izabira Konkursna komisija u postupku konkurentskog nadmetanja sa ili bez dodjele nagrada.
- (4) "**Elektronska sredstva**" podrazumijevaju telegraf, faks ili drugu telekomunikacijsku opremu namijenjenu za prijenos podataka.
- (5) "**Okvirni sporazum**" podrazumijeva sporazum ograničenog trajanja između ugovornog organa i dobavljača, a njegova je svrha utvrđivanje okvira za ugovore koji će se dodjeljivati u tom periodu, naročito u pogledu predmeta ugovora, a kada je to primjereno, i u pogledu predviđenih vrijednosti, obima ili količine, kao i cijene.
- (6) "**Subvencionirani ugovor**" podrazumijeva dodjeljivanje ugovora o javnim nabavkama roba, usluga i radova koje ugovorni organi direktno ili indirektno subvencioniraju.
- (7) "**Pregovarački postupak**" podrazumijeva postupak u kojem ugovorni organ pregovara o uslovima ugovora s jednim ili više pozvanih dobavljača. Ovaj postupak može se provoditi sa ili bez prethodnog objavljivanja obavještenja o nabavci, isključivo prema uslovima utvrđenim u ovom zakonu.
- (8) "**Otvoreni postupak**" podrazumijeva postupak u kojem svaki zainteresirani dobavljač može dostaviti ponudu.
- (9) "**Pretkvalifikacija**" podrazumijeva postupak u kojem ugovorni organ, na osnovu selekcionih kriterija definiranih u tenderskoj dokumentaciji, vrši izbor kvalificiranih kandidata, koji će se pozvati da dostave ponude u ograničenom ili pregovaračkom postupku.
- (10) "**Ugovor o javnoj nabavci usluga**" podrazumijeva ugovor u pisanoj formi koji se zaključuje radi ostvarivanja finansijske koristi a odnosi se na osiguranje usluga koje nisu

izuzete od ovog zakona. Ovaj ugovor nije ugovor o nabavci roba ili radova definiranih u stavu (10), odnosno (11) ovoga člana. Usluge koje su izuzete od ovog zakona navedene su u Aneksu II., dio C, koji je sastavni dio ovog zakona. Ugovor o javnoj nabavci može biti:

- a) Ugovor o javnoj nabavci, čiji su predmet i robe i usluge, ugovor je o javnoj nabavci usluga, ukoliko vrijednost odnosnih usluga prelazi vrijednost roba obuhvaćenih tim ugovorom.
 - b) Ugovor o javnoj nabavci, čiji su predmet usluge, ugovor je o javnoj nabavci usluga. On uključuje i radove u smislu Aneksa I. ovog zakona koji su sporedni u odnosu na osnovni predmet ugovora.
- (11) "**Ugovor o javnoj nabavci roba**" podrazumijeva ugovor u pisanoj formi koji se zaključuje radi ostvarivanja finansijske koristi i odnosi se na kupovinu, leasing, zakup ili najamnu kupovinu, sa ili bez opcije otkupa roba (sirovina, proizvoda, opreme i drugih predmeta bilo kojeg oblika i veličine), uključujući neophodnu pripremu mjesta izvođenja radova i usluga ugradnje.
- (12) "**Ugovor o javnoj nabavci radova**" podrazumijeva ugovor u pisanoj formi koji se zaključuje radi ostvarivanja finansijske koristi, a za predmet ima ili izvođenje ili i izvođenje i projektiranje radova koji se odnose na neku od djelatnosti utvrđenih u Aneksu I., koji je sastavni dio ovog zakona, ili realizaciju, bez obzira na sredstva, posla koji odgovara uslovima utvrđenim od strane ugovornog organa. **Pojam "radova"** podrazumijeva rezultat gradnje ili građevinskih radova uzet u cjelini, a koji je sam po sebi dovoljan za ispunjenje neke ekonomske ili tehničke funkcije.
- (13) "**Zahtjev**" podrazumijeva pisani dokument kojim dobavljač podnosi zahtjev za poziv za učešće u ograničenom ili pregovaračkom postupku.
- (14) "**Ograničeni postupak**" podrazumijeva postupak u kojem bilo koji dobavljač koji želi postati kandidat može zahtijevati učešće i u kojem samo oni kvalificirani kandidati koje pozove ugovorni organ mogu dostaviti ponude.
- (15) Pojmovi "**dobavljač**", "**pružalac usluga**" i "**izvođač radova**" podrazumijevaju svakog privrednog subjekta, koji može biti fizičko ili pravno lice ili grupa takvih lica koja na tržištu nudi robe, usluge ili radove. Ukoliko nije drugačije naznačeno, pojam "dobavljač" podrazumijevat će "dobavljač", "pružalac usluga" ili "izvođač radova".
- (16) "**Ponuda**" podrazumijeva dokument koji podnosi dobavljač i kojim nudi snabdijevanje proizvodima, pružanje usluga ili izvođenje radova pod uslovima koji su određeni od strane ugovornog organa.
- (17) "**Tenderska dokumentacija**" podrazumijeva dokumentaciju kojom se opisuje predmet nabavke, uslovi ugovora i postupak izbora najpovoljnije ponude, a objavljuje je ili dobavljačima predstavlja ugovorni organ. Ova dokumentacija uključuje obavještenje o nabavci, poziv na dostavu ponuda, tehničke specifikacije, nacrt ugovora i druge relevantne dokumente i objašnjenja.
- (18) "**Ponudač**" podrazumijeva dobavljača koji je dostavio ponudu.
- (19) "**Alternativna ponuda**" podrazumijeva ponudu u kojoj se nude drugačije karakteristike predmeta ugovora u odnosu na one koje su navedene u tenderskoj dokumentaciji.
- (20) "**Pisani**" ili "**u pisanoj formi**" podrazumijeva svaki izraz koji se sastoji od riječi ili brojeva koji se mogu pročitati, umnožiti i naknadno saopćiti, a također i informacije koje se prenose i arhiviraju uz pomoć elektronskih sredstava, naravno pod uslovom da je sadržaja osiguran i da se potpis može identificirati.

ODJELJAK II. PRIMJENA ZAKONA

Član 3. (Ugovorni organi)

- (1) Pod ugovornim organom podrazumijeva se:
- a) svaki organ uprave na nivou Bosne i Hercegovine, entiteta, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno na kantonalnom, gradskom ili općinskom nivou (u daljem tekstu: organi na državnom ili lokalnom nivou uprave);

- b) svaki javni subjekt i/ili privredno društvo, tj. organ, kako je to definirano u stavu (2) ovog člana;
 - c) svako javno društvo / preduzeće koje obavlja neku od djelatnosti definiranih u stavu (3) ovog člana i nad kojim ugovorni organ može vršiti dominantan uticaj po osnovu vlasništva nad tim društvom / preduzećem, finansijskog učešća u tom društvu / preduzeću ili po osnovu Pravila o upravljanju tim društvom / preduzećem.
- (2) Javni subjekt, tj. organ, u skladu sa stavom (1) tačka b) ovog člana, podrazumijeva svaki subjekt:
- a) osnovan u posebnu svrhu zadovoljavanja potreba od općeg interesa, a nema industrijski ili komercijalni karakter,
 - b) koji ima svojstvo pravnog lica i
 - c) koji većinskim dijelom finansiraju organi na državnom ili lokalnom nivou uprave ili drugi javni subjekti definirani u ovom stavu; ili u kome nadzor nad upravljanjem vrše organi ili subjekti definirani u ovom stavu; ili koji ima upravni, upravljački ili nadzorni odbor u kojem su više od polovine članova imenovali organi na državnom ili lokalnom nivou uprave ili drugi javni subjekti definirani u ovom stavu.
- (3) Djelatnosti koje obavljaju javna društva / preduzeća iz stava (1) tačka c) ovog člana sastoje se od:
- a) osiguranja ili rada fiksnih mreža s ciljem pružanja javnih usluga u vezi s proizvodnjom, transportom ili distribucijom:
 - 1) vode,
 - 2) električne energije ili
 - 3) plina ili toplotne energije;
 ili snabdijevanja takvih mreža vodom, električnom energijom, plinom ili toplotnom energijom;
 - b) eksploatacije geografske lokacije sa svrhom:
 - 1) istraživanja ili crpljenja nafte, plina, uglja ili drugih čvrstih goriva, ili
 - 2) smještaja zračne, morske ili riječne luke ili drugih terminala za prijevoznike u zračnom, morskom ili riječnom saobraćaju;
 - c) rada mreža koje pružaju usluge javnog prijevoza putem željeznice, metroa, tramvaja, trolejbusa, autobusa ili žičare;
 - d) osiguranja ili rada javnih telekomunikacionih sistema ili pružanje jedne ili više javnih telekomunikacionih usluga.
- (4) U slučaju da neku od djelatnosti definiranih u stavu (3) ovog člana osigurava i jedno ili više preduzeća koja nisu obuhvaćena definicijom iz stava (1) tačka c) ovog člana, Vijeće za konkurenciju će, na traženje direktora Agencije za javne nabavke a po osnovu zahtjeva odnosno ugovornog organa, ocijeniti / izjaviti da li je tržište za datu djelatnost (relevantno tržište) konkurentno. U slučaju da je to relevantno tržište proglašeno konkurentnim, direktor Agencije za javne nabavke predložit će izmjenu i dopunu ovog zakona, kojim se, u odnosu na konkretnu djelatnost, od obaveze poštivanja ovog zakona oslobađaju svi definirani ugovorni organi.
- (5) Agencija za javne nabavke priprema liste kategorija ugovornih organa. Ako se ugovorni organ definiran u st. (1) do (3) ovog člana ne nađe na listi koju utvrdi Agencija za javne nabavke, on će, bez obzira na to, biti obuhvaćen ovim zakonom.

Član 4.

(Ugovori koji su predmet ovog zakona)

- (1) Ugovorni organi dodijelit će ugovore o javnoj nabavci radova, roba i usluga u skladu s odredbama ovog zakona i njegovim podzakonskim aktima.
- (2) Ovaj zakon također se primjenjuje na dodjeljivanje ugovora o javnoj nabavci radova, roba i usluga koje ugovorni organi direktno ili indirektno subvencioniraju. Ugovorni organ koji daje takve subvencije dužan je osigurati poštivanje odredbi ovog zakona u slučajevima kada subvencionirani ugovor dodjeljuje neko drugo fizičko ili pravno lice, odnosno dužan je i sam poštivati odredbe ovog zakona u slučajevima kada dodjeljuje subvencionirani ugovor za ili u ime tih fizičkih ili pravnih lica.

- (3) Okvirni sporazum koji se provodi u skladu s odredbama člana 32. ovog zakona se, u smislu ovog zakona, smatra ugovorom zaključenim u skladu s ovim zakonom.

Član 5.

(Ugovori na koje se ne primjenjuju odredbe ovog zakona)

- (1) Sljedeći ugovori mogu biti izuzeti od primjene odredbi ovog zakona:
- (a) ugovori koji se odnose na državne tajne, kao što je definirano relevantnim zakonima, drugim propisima i upravnim odredbama važećim u Bosni i Hercegovini;
 - (b) ugovori čije izvršenje mora biti popraćeno posebnim mjerama sigurnosti, u skladu s relevantnim zakonima, drugim propisima i upravnim odredbama važećim u Bosni i Hercegovini;
 - (c) ugovori koji se dodjeljuju u skladu sa sporazumom prema kojem se primjenjuje posebna procedura međunarodnih, kreditnih ili donatorskih subjekata;
 - (d) ugovori iz oblasti odbrane koji se odnose na proizvodnju ili trgovinu oružjem, vojnom opremom i namjenskim materijalom;
 - (e) kupovina ili iznajmljivanje, bilo kojim finansijskim sredstvima, zemljišta, postojećih objekata ili druge nepokretne imovine ili prava koja iz njih proističu.
- (2) Koncesijoni ugovori dodjeljuju se u skladu sa zakonima o koncesijama u Bosni i Hercegovini.

ODJELJAK III. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Član 6.

(Vrijednosni razredi)

- (1) Vrijednost ugovora o javnoj nabavci procjenjuje ugovorni organ na početku postupka nabavke u skladu s odredbama od stava (5) do stava (8) ovog člana. Ta vrijednost odredit će koje će se poglavlje ovog zakona primjenjivati na postupak dodjele ugovora, u skladu s odredbama iz stava (2) i stava (3) ovog člana.
- (2) Primarni, tj. domaći vrijednosni razredi:
- a) Kada je vrijednost ugovora jednaka ili veća od 30.000,00 KM u slučaju roba i usluga, ili 60.000,00 KM u slučaju radova, ugovorni organ primjenjivat će Pravila utvrđena u Poglavlju II. ovog zakona.
 - b) Kada je vrijednost ugovora niža od 30.000,00 KM u slučaju roba i usluga, ili 60.000,00 KM u slučaju radova, ugovorni organ primjenjivat će Pravila utvrđena u Poglavlju III. ovog zakona.
- (3) Međunarodni vrijednosni razredi:
- Kada je vrijednost ugovora u slučaju roba i usluga jednaka ili veća od 500.000,00 KM za državne organe ili 700.000,00 KM za lokalne organe ili javne subjekte definirane u članu 3. stav (2) ovog zakona, ili u slučaju kada je vrijednost radova jednaka ili veća od 2.000.000,00 KM, postupak će, osim u slučaju usluga nabrojanih u Aneksu II., dio B ovog zakona, biti otvoren za međunarodnu konkurenciju. Ugovorni organ postupat će u skladu s Pravilima utvrđenim u Poglavlju II. ovog zakona, uz primjenu sljedećih odredbi:
- a) objavljivanje obavještenja o nabavci iz člana 20. ovog zakona dopunjava se objavljivanjem sažetka obavještenja o nabavci na engleskom jeziku;
 - b) obavještenje o nabavci će također biti objavljeno u skladu sa stavom (4) člana 20. ovog zakona;
 - c) rokovi navedeni u članu 21. stav (5) i stav (6) tačka a) i b) ovog zakona se u svakom pojedinom slučaju produžavaju za 12 dana;
 - d) dva roka navedena u članu 21. stav (6) tačka c) ovog zakona produžavaju se i iznose 12, odnosno 10 dana.
- (4) Vrijednosni razredi navedeni u ovom članu važiti će do momenta njihove izmjene na način utvrđen u podzakonskim aktima.
- (5) Vrijednost ugovora o javnoj nabavci je procijenjena ukupna vrijednost, bez uključenog iznosa pripadajućih indirektnih poreza, koju plaća ugovorni organ za predmet ugovora.
- (6) Osnov za izračunavanje vrijednosti okvirnog sporazuma je procijenjena maksimalna vrijednost, bez uključenog iznosa pripadajućih indirektnih poreza, svih ugovora predviđenih u datom periodu.

- (7) Procjene iz st. (5) i (6) ovog člana moraju biti važeće u vrijeme objavljivanja obavještenja o nabavci ili, u slučajevima kada se takvo obavještenje ne zahtijeva, u momentu u kojem ugovorni organ započinje postupak dodjele ugovora.

- (8) Ugovornim organima nije dozvoljeno dijeljenje predmeta ugovora s namjerom izbjegavanja primjene nabavnih postupaka utvrdjenih ovim zakonom. Ugovor se može dijeliti samo ako su svi dijelovi tako podijeljenog ugovora predmet istog postupka o javnoj nabavci, koji je, u skladu s odredbama ovog zakona, odabran za taj cjelokupni ugovor.

Član 7.

(Komisija za nabavke)

- (1) Za provođenje postupaka javne nabavke, u skladu s Poglavljem II. ovog zakona, ugovorni organ obavezan je imenovati Komisiju za nabavke.
- (2) Za provođenje postupaka javne nabavke, u skladu s Poglavljem III. ovog zakona, ugovorni organ može imenovati Komisiju za nabavke.
- (3) Uspostavljanje i rad Komisije za nabavke regulirat će se podzakonskim aktima.

Član 8.

(Upotreba jezika)

Svi dokumenti navedeni u ovom zakonu koje, u vezi s postupcima dodjeljivanja ugovora propisanim ovim zakonom, ispostavljaju ugovorni organi ili koje podnose ugovornim organima sačinjavaju se na jednom od zvaničnih jezika u Bosni i Hercegovini, u skladu s odredbama člana 6. stav (3) tačka a) ovog zakona. Pored toga, tenderska dokumentacija može se pripremiti i na engleskom ili bilo kom drugom odgovarajućem jeziku, s tim da se pri tome mora sačuvati cjelovitost sadržaja informacija iz tenderske dokumentacije. Sažetak objave obavještenja o javnoj nabavci uvijek se može pripremiti na engleskom ili bilo kom drugom odgovarajućem jeziku za međunarodno objavljivanje - kao što je navedeno u članu 20. st. (4) i (5) ovog zakona.

Član 9.

(Povjerljivost)

Uvažavajući važeće propise o slobodnom pristupu informacijama u Bosni i Hercegovini:

- a) Povjerljive informacije sadržane u bilo kojoj tenderskoj ponudi, koje se odnose na komercijalne, finansijske ili tehničke informacije ili poslovne tajne ili znanja (*know-how*) učesnika tendera, ne smiju se ni pod kojim uslovima otkrivati bilo kom licu koje nije zvanično uključeno u postupak nabavke.
- b) Nakon javnog otvaranja tendera, nijedna informacija vezana za ispitivanje, pojašnjenje ili ocjenu tendera i razmatranje ugovornog organa ili Komisije za nabavke ne smije se otkrivati nijednom učesniku tendera ili trećem licu prije nego što se odluka o dodjeli ugovora ne saopći pobjedniku tendera.

POGLAVLJE II.

POSTUPCI DODJELE UGOVORA U KATEGORIJI DOMAĆIH VRIJEDNOSNIH RAZREDA

ODJELJAK I.

IZBOR POSTUPKA ZA DODJELU UGOVORA

Član 10.

(Vrste postupaka za dodjelu ugovora)

Ugovori o javnoj nabavci roba, usluga ili izvršenju radova dodjeljuju se putem jednog od sljedećih postupaka i prema uslovima navedenim u članu 11. ovog zakona:

- a) otvoreni postupak;
- b) ograničeni postupak s pretkvalifikacijom;
- c) pregovarački postupak s objavljivanjem obavještenja o nabavci;
- d) pregovarački postupak bez objavljivanja obavještenja o nabavci;
- e) konkurs za izradu idejnog rješenja.

Član 11.

(Uslovi za primjenu postupaka dodjele ugovora)

- (1) Ugovorni organ dodjeljuje ugovor na osnovu otvorenog postupka, osim u slučaju da su ispunjeni uslovi iz st. (2) i (5).
 - (2) U slučaju obimnih ili složenih nabavki, koje iziskuju provođenje postupka pretkvalifikacije, može se koristiti ograničeni postupak. Ugovor o pružanju konsultativnih usluga bit će dodijeljen po procedurama ograničenog postupka.
 - (3) Ugovorni organi mogu izuzetno ugovore dodjeljivati putem pregovaračkog postupka, nakon objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci, na način kako je to niže opisano. Isključena je mogućnost primjene ovog postupka na ugovore koji na bilo koji način uključuju ili kojima prethodi konkurs za izradu idejnog rješenja.
- Slučajevi dodjele ugovora nakon objavljivanja obavještenja o nabavci:

- a) u slučaju kada su u otvorenom ili ograničenom postupku dostavljene samo ponude koje ne ispunjavaju postavljene uslove i kada je ugovorni organ ponovio postupak s odgovarajućim izmjenama uslova i pri tome osigurao da ugovorni uslovi u skorije vrijeme provedenog postupka nisu značajno promijenjeni;
 - b) u izuzetnim, posebnim slučajevima ugovora o izvođenju radova ili pružanju usluga, kada priroda radova ili usluga ili rizici koji se odnose na prethodno navedeno ne dozvoljavaju prethodno utvrđivanje ukupnih cijena;
 - c) kada se odnosi na ugovore o javnim nabavkama radova - za radove koji se izvode isključivo s ciljem istraživanja, testiranja ili razvoja, a ne s ciljem ostvarenja zarade ili nadoknade troškova istraživanja i razvoja.
- (4) Ugovorni organi izuzetno mogu ugovore dodjeljivati putem pregovaračkog postupka bez objavljivanja obavještenja o nabavci, u niže navedenim slučajevima. Isključena je mogućnost primjene ovog postupka na ugovore koji na bilo koji način uključuju ili kojima prethodi konkurs za izradu idejnog rješenja.

Slučajevi dodjele ugovora bez objavljivanja obavještenja o nabavci:

- a) kod ugovora o javnim nabavkama radova, roba ili usluga:
 - 1) u slučaju kada nijedna ponuda ili nijedna odgovarajuća ponuda nije dostavljena u otvorenom ili ograničenom postupku i kada je ugovorni organ ponovio postupak s odgovarajućim izmjenama uslova i pri tome osigurao da ugovorni uslovi u skorije vrijeme provedenog postupka nisu značajno promijenjeni i da su svi ponuđači koji zadovoljavaju minimum kvalifikacionih zahtjeva pozvani na pregovaranje;
 - 2) kada nijedan zahtjev za učešće u ograničenom postupku nije dostavljen ili nijedan kvalificirani kandidat nije zatražio učešće u ograničenom postupku i kada je ugovorni organ ponovio postupak s odgovarajućim izmjenama uslova i pri tome osigurao da ugovorni uslovi u skorije vrijeme provedenog postupka nisu značajno promijenjeni;
 - 3) kada zbog suštinskih, tehnički dokazivih ili umjetničkih razloga, ili zbog razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, samo određeni dobavljači mogu izvršiti nabavku, pružiti usluge ili izvršiti radove i kada ne postoji druga mogućnost izbora;
 - 4) kada se izuzetno, zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredvidivim za dati ugovorni organ, ne mogu ispoštovati ovim zakonom utvrđeni minimalni rokovi za ubrzanje ograničeni postupak. Okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka ne smiju se ni u kom slučaju moći dovesti u vezu s ugovornim organom.
- b) kod ugovora o javnim nabavkama roba:
 - 1) kada su proizvodi u pitanju proizvedeni isključivo za svrhe istraživanja, eksperimentiranja, proučavanja ili razvoja; ova odredba ne odnosi se na količinsku (serijsku) proizvodnju s ciljem ostvarenja zarade ili nadoknade troškova istraživanja i razvoja;

- 2) za dodatne isporuke koje vrši prvobitni dobavljač, a koje su namijenjene ili kao djelimična zamjena redovnih isporuka ili ugradnji, ili kao proširenje postojećih isporuka ili ugradnji, kada su prethodni ugovori još uvijek na snazi, kada nema suštinskih izmjena u cijenama i drugim uslovima i kada bi promjena dobavljača obavezala ugovorni organ na nabavku materijala različitih tehničkih karakteristika, što bi rezultiralo pojavom nekompatibilnosti ili disproporcionalnih tehničkih poteškoća u radu i održavanju; trajanje takvih ugovora kao i trajanje obnovljenih ugovora, kao opće pravilo, ne može biti duže od jedne godine računajući od dana dodjele inicijalnog ugovora;
 - 3) za robe nudene i kupljene na berzovnom tržištu;
 - 4) za nabavku robe pod izuzetno povoljnim uslovima, ili od dobavljača koji je u postupku likvidacije svojih poslovnih aktivnosti, ili od potraživača ili vršioca stečaja, ili u aranžmanu s povjericima, ili u sličnom postupku;
 - c) u slučaju ugovora o javnim nabavkama usluga, kada odnosni ugovor slijedi nakon konkursa za izradu idejnog rješenja, provedenog u skladu s odredbama čl. 43. i 44. ovog zakona, a ugovor se dodjeljuje pobjedniku, odnosno jednom od pobjednika konkursa; u posljednjem slučaju svi pobjednici konkursa pozivaju se na učešće u pregovorima;
 - d) u slučaju ugovora o javnim nabavkama usluga i radova:
 - 1) za dodatne usluge ili radove koji nisu uključeni u prvobitno razmatrani projekat ili u prvobitno zaključeni ugovor ali koji, usljed nepredviđenih okolnosti, postanu neophodni za izvršenje ili izvođenje u njima opisanih usluga, odnosno radova, i kada se takve dodatne usluge ili radovi ne mogu tehnički ili ekonomski odvojiti od glavnog ugovora bez većih nepogodnosti za ugovorni organ. Međutim, takvi ugovori jedino se mogu zaključiti s dobavljačem kome je dodijeljen glavni ugovor, a ukupna vrijednost ugovora dodijeljenih za dodatne usluge ili radove ne može preći 50% od vrijednosti glavnog ugovora;
 - 2) za nove usluge ili radove koji predstavljaju ponavljanje sličnih usluga ili radova povjerenih dobavljaču kojem je isti ugovorni organ dodijelio raniji ugovor, uz uslov da su takve usluge ili radovi u skladu sa osnovnim projektom za koji je bio dodijeljen prvi ugovor u skladu s otvorenim ili ograničenim postupkom. Na mogućnost vođenja postupka ukazat će se već pri raspisivanju tendera za prvi projekat, a ukupne procijenjene troškove kasnijih usluga ili radova ugovorni organ uzet će u razmatranje prilikom procjenjivanja vrijednosti ugovora. Ovaj postupak može se primjenjivati samo tokom tri godine nakon zaključivanja prvobitnog ugovora.
- (5) Konkurs za izradu idejnog rješenja može biti otvoren kada ugovorni organi dodijele ugovore u skladu s članom 2. stavom (2) i čl. 43. i 44. ovog zakona.

Član 12.

(Prestanak postupka dodjele ugovora)

- (1) Kada je postupak dodjele ugovora pokrenut putem objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci, on može biti okončan samo u sljedećim slučajevima:
 - a) nakon zaključenja ugovora ili okvirnog sporazuma;
 - b) nakon otkazivanja postupka o dodjeli ugovora iz jednog od sljedećih razloga:
 - 1) nijedna ponuda nije dostavljena u određenom krajnjem roku;
 - 2) nijedna od primljenih ponuda nije prihvatljiva;
 - 3) cijene svih prihvatljivih ponuda su značajno veće od budžeta ugovornog organa;
 - 4) broj primljenih prihvatljivih ponuda je manji od tri i ne osigurava stvarnu konkurenciju za konkretni ugovor;

- 5) broj kvalificiranih kandidata je manji od tri i ne osigurava stvarnu konkurenciju za planirani ugovor;
- c) postupak dodjele ugovora otkazan je zbog drugih dokazivih razloga koji su izvan kontrole ugovornog organa i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka dodjele ugovora.
- (2) Kada je postupak dodjele ugovora otkazan bez dodjele ugovora ili zaključivanja okvirnog sporazuma, potrebno je objaviti obavještenje o otkazivanju, koje sadrži informacije u skladu s podzakonskim aktima.

ODJELJAK II.

ZAJEDNIČKE ODREDBE O TENDERSKOJ DOKUMENTACIJI I SPECIFIKACIJAMA

Član 13.

(Neophodne informacije)

- (1) Ugovorni organ priprema tendersku dokumentaciju u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima. U tenderskoj dokumentaciji, ugovorni organ dat će potpune informacije o uslovima ugovora i postupcima dodjele ugovora, koji su ponudacima dovoljni za pripremu svojih ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.
- (2) Obavještenja o nabavci pripremljena u skladu s članom 19. ovog zakona čine sastavni dio tenderske dokumentacije.
- (3) Tenderska dokumentacija sadržavat će jasne i odgovarajuće informacije za odabrani postupak dodjele ugovora. Tenderska dokumentacija, u najsazetijem obliku, sadržava sljedeće informacije, a prema detaljnijoj razradi koja će biti utvrđena podzakonskim aktima:
- ugovorni organ;
 - odabrani postupak dodjele ugovora i podatak o tome da li se predviđa zaključivanje okvirnog sporazuma;
 - opis datih proizvoda, usluga ili radova; iznos, obim ili količina;
 - količinske specifikacije, tehničke specifikacije, opis posla / zadatka;
 - mjesto izvršenja / obavljanja radova ili isporuke;
 - navođenje mogućnosti za podnošenje ponuda po lotovima;
 - rokovima za izvršenje / isporuku predmeta ugovora ili trajanje ugovora;
 - navođenje mogućnosti za podnošenje alternativnih ponuda (varijanti);
 - kriteriji izbora koji ustanovljuju minimalne uslove za kvalifikaciju kandidata ili ponudaca i informacije za vršenje takve procjene;
 - kriteriji za dodjelu ugovora utvrđeni kao "ekonomski najpovoljnija ponuda" ili "isključivo najniža cijena";
 - uslovi predloženog ugovora;
 - period važenja ponuda;
 - garancija za ponudu (za ozbiljnost ponude); garancija za dobro izvršenje posla i svako drugo traženo osiguranje za privremena plaćanja;
 - mjesto, datum i vrijeme za prijem zahtjeva za učešće;
 - mjesto, datum i vrijeme za prijem ponuda;
 - mjesto, datum i vrijeme otvaranja ponuda;
 - valuta u kojoj se izražavaju cijene;
 - informacija o kalkulaciji cijene;
 - zahtjev u pogledu upotrebe jezika.
- (4) Tenderska dokumentacija bit će pripremljena u skladu s modelima i/ili standardnom tenderskom dokumentacijom, a pripremit će je Agencija za javne nabavke.
- (5) Prilikom pripreme tenderske dokumentacije, ugovorni organ poštivat će principe jednakog tretmana i nediskriminacije dobavljača. Ugovorni organ ne smije koristiti savjete bilo kojeg lica koje može imati bilo kakav direktni ili indirektni interes za ishod postupka dodjele ugovora ukoliko je vjerovatno da to može uticati na stvarnu konkurenciju za odnosni ugovor.
- (6) Ugovorni organ može napraviti izmjene i dopune tenderske dokumentacije pod uslovom da se one učine dostupnim zainteresiranim dobavljačima istog dana, a najkasnije pet dana prije roka utvrđenog za prijem zahtjeva ili ponuda. U slučaju da takve izmjene podrazumijevaju bilo kakvu suštinsku promjenu predmeta ugovora, rok za prijem

zahtjeva ili ponuda će se shodno tome produžiti i to najmanje za sedam dana.

Član 14.

(Tehničke specifikacije)

- (1) Tehničke specifikacije bit će nediskriminatorne prema dobavljačima i osiguravat će pravičnu i aktivnu konkurenciju.
- (2) Uvažavajući postojeće obavezujuće tehničke propise koji su definirani u zakonima o standardizaciji u Bosni i Hercegovini, tehničke specifikacije pozivat će se na:
- 1) bh. standarde koji su u skladu s evropskim standardima, tehnička odobrenja ili zajedničke tehničke specifikacije koje se koriste u Evropskoj uniji; ili
 - 2) međunarodno prihvaćene standarde, tehničke propise ili norme; ili
 - 3) druge bh. standarde ili druge reference tehničke prirode, uz napomenu da su prihvatljivi i proizvodi, usluge i radovi koji su u skladu s drugim standardima ili tehničkim referencama odobrenim od međunarodno priznatih institucija za standardizaciju u drugim državama, a koji su barem suštinski ekvivalentni navedenim referencama.
- b) ugovorni organ nema pravo odbiti ponudu na osnovu toga što ponudeni proizvodi, usluge ili radovi ne ispunjavaju postavljene zahtjeve u pogledu standarda naznačenih u tehničkoj specifikaciji ukoliko ponudac u svojoj ponudi može dokazati da rješenja koja nudi zadovoljavaju na suštinski ekvivalentan način zahtjeve postavljene u tehničkoj specifikaciji tenderske dokumentacije;
- c) ili, kada ne postoje primjenjivi standardi, tehnički propisi ili norme do željenih funkcionalnih karakteristika ili zahtjeva za izvršenje posla, koji također obuhvataju i one koji se odnose na zaštitu zdravlja i sigurnosti građana, kao i one koji se odnose na zaštitu okoliša; ove karakteristike ili zahtjevi moraju biti precizni i jasni kako bi se dobavljačima omogućilo da izrade svoje ponude, a ugovornom organu da dobije robe, usluge ili radove koji će ispuniti postavljene objektivne zahtjeve.
- (3) Svaka nedosljednost u tehničkim propisima u Bosni i Hercegovini zbog eventualnih razlika u relevantnim entitetskim legislativama neće ni pod kojim uslovima biti razlog za odbijanje bilo koje ponude koja osigurava najmanje suštinsku ekvivalentnost ponuđenih proizvoda, usluga ili radova s referencama koje je zahtijevao ugovorni organ.
- (4) Ugovorni organ odbit će sve ponude kojima se nude robe, usluge ili radovi koji suštinski ne ispunjavaju tehničke specifikacije sadržane u tenderskoj dokumentaciji.
- (5) Pozivanje na robe određene izrade ili izvora snabdijevanja, ili na određeni proces, ili na robne marke, patente, tipove ili određeno porijeklo, ili proizvodnju, radi favoriziranja ili eliminacije određenih dobavljača, proizvoda ili metoda je zabranjeno, osim kada je ugovorni organ u nemogućnosti da korištenjem objektivnih tehničkih specifikacija navede opis predmeta ugovora koji je dovoljno precizan i u potpunosti razumljiv. U takvom slučaju ugovorni organ obavezan je navesti da će prihvatiti proizvode, usluge ili metode koji su ekvivalentni u pogledu njihovih osobina dodavanjem izraza "ili ekvivalent".

Član 15.

(Period važenja ponude)

- (1) Period važenja ponude određuje ugovorni organ. Period važenja ne može biti kraći od navedenog u tenderskoj dokumentaciji i ni u kom slučaju neće biti kraći od 30 dana. Ukoliko se u ponudi ne navede period njenog važenja, smatrat će se da ponuda važi za period naznačen u tenderskoj dokumentaciji.
- (2) Tokom perioda važenja ponude, ugovorni organ može od dobavljača, u pisanoj formi, zahtijevati da produže period važenja do određenog roka. Svaki dobavljač ima pravo odbiti takav zahtjev bez gubljenja prava u vezi sa osiguranjem ponude.
- (3) Dobavljač koji pristane produžiti period važenja ponude i o tome u pisanoj formi obavijesti ugovorni organ produžava period važenja ponude i osigurava produženu garanciju za ponudu (za ozbiljnost ponude). Ponuda se ne može mijenjati.

Ukoliko dobavljač ne odgovori na zahtjev ugovornog organa u pogledu produženja perioda važenja ponude ili ne produži rok važenja ponude ili ne osigura produženu garanciju za ponudu (za ozbiljnost ponude), smatrat će se da je dobavljač odbio zahtjev ugovornog organa.

Član 16.

(Osiguranje ponude. Osiguranje izvršenja ugovora)

- (1) Ugovorni organ može zahtijevati da se efektivnost ponuda garantira putem odgovarajućih garancija za ponudu (za ozbiljnost ponude). Garancije za ponudu (za ozbiljnost ponude) neće iznositi više od 1 do 2% od ponuđenih cijena.
- (2) Ugovorni organ može zahtijevati da se izvršenje ugovora garantira putem odgovarajućih garancija za izvršenje. Garancije za izvršenje neće iznositi više od 10% od vrijednosti ugovora.
- (3) Ugovorni organ ne može odbaciti garancije za ponudu (za ozbiljnost ponude) ili za izvršenje ugovora na osnovu toga što garanciju nije izdao privredni subjekt Bosne i Hercegovine, pod uslovom da garancija za ponudu (za ozbiljnost ponude), garancije za izvršenje ugovora i institucija koja je izdala garanciju ispunjavaju uslove postavljene u tenderskoj dokumentaciji.

Član 17.

(Alternativne ponude)

- (1) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji navodi da li odobrava alternativne ponude. Alternativne ponude mogu se dozvoliti samo onda kada je kriterij za dodjelu ugovora ekonomski najpovoljnija ponuda. U razmatranje se uzimaju jedino alternativne ponude koje zadovoljavaju minimalne uslove koje je postavio ugovorni organ.
- (2) Pored minimalnih zahtjeva koje su alternativne ponude obavezne ispunjavati, ugovorni organ će u tenderskoj dokumentaciji navesti i sve ostale zahtjeve za njihovo podnošenje.
- (3) U postupcima dodjele ugovora o javnoj nabavci roba ili usluga, ugovorni organ koji je odobrio podnošenje alternativnih ponuda ne može odbiti alternativnu ponudu samo na osnovu činjenice da bi ona vodila ka promjeni karaktera ugovora - od ugovora o javnoj nabavci usluga u ugovor o javnoj nabavci roba ili obrnuto.

Član 18.

(Davanje tenderske dokumentacije)

- (1) Ugovorni organ može, kako je primjereno, dobavljačima dati tendersku dokumentaciju:
 - a) na zahtjev dobavljača;
 - b) zajedno s pozivom na dostavu ponuda;
 - c) objavljivanjem na web-stranici javnih nabavki u skladu s podzakonskim aktima ili korištenjem drugih elektronskih sredstava.
- (2) Ugovorni organ će dobavljačima otpremiti tendersku dokumentaciju u roku od tri dana nakon prijema zahtjeva za dostavljanje tenderske dokumentacije. Ako na osnovu člana 21. stava (6) tačke c) ovog zakona ugovorni organ skрати rokove određene za prijem zahtjeva za učešće i za prijem ponuda, rok za otpremu tenderske dokumentacije bit će smanjen na dva dana.
- (3) Prilikom davanja tenderske dokumentacije, ugovorni organ će se u odnosu na dobavljače pridržavati principa jednakosti i nediskriminacije. Ugovorni organ ne smije dati tendersku dokumentaciju nijednom dobavljaču prije objavljivanja obavještenja o nabavci.
- (4) Ugovorni organ može za sve dobavljače odrediti jednaku novčanu naknadu koja se plaća za tendersku dokumentaciju. Novčana naknada će pokrivati / uključivati samo stvarne troškove kopiranja i dostavljanja dokumentacije dobavljačima. Zainteresirani dobavljači imat će pravo na uvid u tendersku dokumentaciju prije nabavke.

ODJELJAK III. TRANSPARENTNOST I JAVNOST

Član 19.

(Obavještenje o nabavci)

- (1) Ugovorni organ objavit će obavještenje o javnoj nabavci o razmatranom ugovoru, osim u slučajevima u kojima se ugovor dodjeljuje u pregovaračkom postupku bez

objavljivanja obavještenja o nabavci. Obavještenje o javnoj nabavci će svim zainteresiranim dobavljačima pružiti dovoljno informacija koje će im omogućiti da ocijene da li žele dostaviti ponudu za razmatrani ugovor.

- (2) Obavještenje o javnoj nabavci sadržavat će kratku informaciju u skladu s relevantnim bitnim informacijama iz tenderske dokumentacije spomenute u članu 13. ovog zakona i sastojat će se od maksimalno 650 riječi.
- (3) Obavještenje o nabavci će, u pogledu informacija koje sadrži i forme u kojoj se sastavlja, biti u skladu s odredbama podzakonskih akata.

Član 20.

(Objavljivanje obavještenja)

- (1) Sva obavještenja o javnoj nabavci, obavještenja o dodjeli ugovora i obavještenja o poništenju ugovorni organ objavljuje u "Službenom glasniku BiH". Obavještenja objavljena u "Službenom glasniku BiH" objavljuju se i na web-stranici javnih nabavki dostupnoj putem Interneta.
- (2) Formu i obrazac obavještenja koja se objavljuju u "Službenom glasniku BiH" odredit će Agencija za javne nabavke u saradnji s Redakcijom "Službenog glasnika BiH".
- (3) Obavještenja o nabavci, obavještenja o dodjeli ugovora i obavještenja o poništenju procedure ugovorni organi mogu objaviti i u drugim publikacijama ili na web-stranicama koje nisu navedene u stavu (1) ovog člana. Takva obavještenja ne smiju se objavljivati u drugim publikacijama niti na drugim web-stranicama prije datuma njihovog objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a ne smiju sadržavati ni dodatne ili bilo koje druge informacije osim onih objavljenih u "Službenom glasniku BiH".
- (4) U slučaju ugovora čija vrijednost prelazi vrijednost međunarodnih vrijednosnih razreda iz stava (3) člana 6. ovog zakona, obavještenje o nabavci obavezno se treba objaviti ili u novinama s međunarodnim opticajem ili na web-stranici javnih nabavki sigurno dostupnoj u inozemstvu, u skladu s odredbama podzakonskih akata.
- (5) Međunarodno objavljivanje određeno u stavu (4) ovog člana može se koristiti i u slučaju ugovora čija vrijednost ne prelazi iznos međunarodnih vrijednosnih razreda.

Član 21.

(Minimalni rokovi za podnošenje zahtjeva i ponuda)

- (1) Ugovorni organ utvrđuje mjesto, datum i sat za podnošenje zahtjeva za učešće u ograničenom ili pregovaračkom postupku, i/ili za podnošenje ponuda.
- (2) U slučaju prijema zahtjeva ili ponude nakon određenog datuma i sata, oni se dobavljaču vraćaju neotvoreni.
- (3) Minimalni rokovi za prijem zahtjeva ili ponuda računaju se od dana objavljivanja obavještenja o nabavci u "Službenom glasniku BiH" ili od datuma otpreme poziva za dostavljanje ponuda pretkvalificiranim kandidatima.
- (4) Minimalni rokovi za prijem zahtjeva ili ponuda koje je odredio ugovorni organ ne mogu biti kraći od rokova definiranih u ovom članu i dovoljno su dugi kako bi zainteresiranim stranama dali dovoljno vremena za sastavljanje i podnošenje ponuda. Prilikom određivanja ovih rokova, ugovorni organ uzima u obzir kompleksnost uslova ugovora i vrijeme potrebno za sastavljanje zahtjeva i ponuda.
- (5) U slučaju otvorenog postupka, minimalni rok za prijem ponuda ne može biti kraći od 28 dana od datuma objave obavještenja o nabavci u "Službenom glasniku BiH".
- (6) U slučaju ograničenog ubrzanog ili pregovaračkog postupka:
 - a) krajnji rok određen za prijem zahtjeva za učešće ne može biti kraći od 18 dana od datuma objave obavještenja o nabavci u "Službenom glasniku BiH";
 - b) krajnji rok određen za prijem ponuda u slučaju ograničenog postupka ne može biti kraći od 28 dana od datuma otpreme poziva za dostavljanje ponuda pretkvalificiranim kandidatima;
 - c) u slučajevima kada su ispunjeni uslovi za primjenu ubrzanog ograničenog postupka, ugovorni organ ima pravo utvrditi rok za prijem zahtjeva koji nije kraći od osam dana i rok za prijem ponuda koji nije kraći od pet dana.
- (7) Ako iz bilo kojeg razloga tenderska dokumentacija ili neki njeni dijelovi nisu dostavljeni u određenom roku, a

blagovremeno su zatraženi, ili ako se nakon osiguranja tenderske dokumentacije pokaže da se ponude mogu pripremiti samo nakon posjete mjestu izvođenja ili nakon pregleda na licu mjesta dokumenata koji podržavaju tendersku dokumentaciju, rokovi za prijem ponuda produžavaju se za period od najmanje sedam dana, kako bi se omogućilo da svi dobavljači budu upoznati sa svim informacijama koje su neophodne za sastavljanje ponude.

- (8) Zainteresirani dobavljači mogu u pisanoj formi od ugovornog organa tražiti pojašnjenje tenderske dokumentacije blagovremeno i najkasnije deset dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva i ponuda. Ugovorni organ odgovorit će u pisanoj formi, pridržavajući se principa stvarne konkurencije u postupku dodjele, a odgovor će biti otpremljen svim kandidatima ili ponuđačima najkasnije pet dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva ili ponude. Ako odgovor ugovornog organa dovede do izmjena tenderske dokumentacije, ugovorni organ će, u skladu sa stavom (5), člana 13. ovog zakona, produžiti rok za podnošenje zahtjeva ili ponude najmanje za period od sedam dana.
- (9) Zahtjeve ili ponude mogu podnositi pojedinačni dobavljači kao i grupe dobavljača, kako je to utvrđeno u stavu (14), člana 2. ovog zakona. Od takvih grupa neće se tražiti da osnuju novo pravno lice kako bi dostavile zahtjeve ili ponudu, ali će one preuzeti solidarnu odgovornost za svoje obaveze.
- (10) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji navodi da se zahtjevi ili ponuda obavezno podnose u pisanoj formi i da ih treba potpisati lice koje je ovlastio dobavljač. Ugovorni organ također zahtjeva da se ponude dostavljaju u jednoj zatvorenoj koverti s potpisom i pečatom, osim u slučaju ponuda za konsultantske usluge koje se dostavljaju u dvije koverta u skladu s odredbama podzakonskih akata. Stranice ponude (s dodacima) treba da budu numerirane. Garanti dokumenti, spomenuti u članu 16. ovog zakona, mogu biti neuvezani i bez numeriranih stranica.
- (11) Na zahtjev dobavljača, ugovorni organ osigurava potvrdu o prijemu ponude uz navođenje datuma i vremena prijema.

ODJELJAK IV.

KVALIFIKACIJA, SELEKCIJA I DISKVALIFIKACIJA

Član 22.

(Provjeravanje kvalifikacija dobavljača)

- (1) U skladu s minimumom zahtjevanih kvalifikacionih uslova koje kandidati i ponuđači treba da ispunjavaju, a koji su utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji, ugovorni organ ocjenjuje i provjerava da li je kandidat ili ponuđač kompetentan, pouzdan i sposoban da izvrši ugovor.
- (2) U skladu sa stavom (1) ovog člana, ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji navodi kriterije za selekciju i time uspostavlja minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata ili ponuđača u pogledu njihove lične situacije u skladu s članom 23. ovog zakona, njihovu podobnost za obavljanje profesionalne djelatnosti u skladu s članom 24. ovog zakona, njihovo ekonomsko i finansijsko stanje u skladu s članom 25. ovog zakona, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti u skladu s članom 26. ovog zakona. Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji od kandidata i ponuđača traži obaveznu dostavu informacija i dokumenata koji dokazuju da njihove kvalifikacije odgovaraju onima koje zahtjeva ugovorni organ u skladu s čl. 23. do 26. ovog zakona.
- (3) Minimum kvalifikacionih uslova koje je ugovorni organ odredio za kandidate i ponuđače i broj dokumenata koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu ugovora i usklađeni s njim. Oni ne smiju imati ograničavajući efekat na konkurenciju i moraju biti razumni, jasni i precizni. Ugovorni organ će od dobavljača zahtijevati samo one informacije koje su neophodne da bi se utvrdilo da li dobavljač zadovoljava kvalifikacione uslove koje je postavio ugovorni organ. Ovi uslovi ne smiju onemogućavati ostvarivanje prava dobavljača na zaštitu intelektualne svojine i poslovnih tajni.
- (4) Ugovornom organu nije dozvoljeno odbiti zahtjev za učešće ili ponudu isključivo na osnovu toga što su podneseni ili od pravnog od fizičkog lica.

- (5) Samo onim kandidatima ili ponuđačima čije kvalifikacije zadovoljavaju selekzione kriterije uspostavljene u tenderskoj dokumentaciji bit će dozvoljeno da nastave postupak javne nabavke.

Član 23.

(Ograničenja za učešće dobavljača u postupku javne nabavke)

- (1) Ugovorni organ će, u tenderskoj dokumentaciji, predvidjeti da zahtjev za učešće u ograničenom postupku ili ponuda moraju biti odbijeni u slučaju da je kandidat, odnosno ponuđač:
 - a) pod stečajem ili pred likvidacijom, ili je ušao u određeni aranžman s povjeriocima, ili je obustavio ili ograničio poslovne aktivnosti, ili je u analognoj situaciji koja proističe iz sličnog postupka u skladu s relevantnim zakonima i propisima u Bosni i Hercegovini ili u zemlji u kojoj je registriran;
 - b) predmet postupka za proglašenje stečaja, za izdavanje naloga za prisilnu likvidaciju ili postizanja sporazuma / aranžmana s povjeriocima, ili bilo kojeg drugog sličnog postupka u skladu s relevantnim zakonima i propisima u Bosni i Hercegovini ili u zemlji u kojoj je registriran;
 - c) osuđen u sudskom postupku za kršenje zakona u smislu njegovog poslovnog ponašanja u periodu od pet godina, koji je prethodio datumu podnošenja zahtjeva ili ponude;
 - d) proglašen krivim za ozbiljan profesionalni prekršaj od strane nadležnog suda u periodu od pet godina i da je taj prekršaj prethodio datumu podnošenja zahtjeva ili ponude;
 - e) nije ispunio obaveze u vezi s plaćanjem doprinosa za socijalno osiguranje u skladu s relevantnim zakonskim odredbama u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran;
 - f) nije ispunio obaveze u vezi s plaćanjem poreza u skladu s relevantnim zakonskim odredbama u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran;
 - g) propustio da dostavi ili dostavio pogrešne informacije na traženje prema čl. 23. do 26. ovog zakona.
- (2) U slučajevima kada ugovorni organ od kandidata ili ponuđača zahtjeva da pruži dokaze da se nijedan slučaj iz stava (1), tač. a), b), c), e) ili f) ovog člana ne odnosi na njih, ugovorni organ dužan je da kao zadovoljavajuće prihvati sljedeće dokaze:
 - a) u slučajevima iz stava (1), tač. e a), b) ili c) ovog člana, osiguranje izvoda iz sudskog registra ili ekvivalentnog dokumenta koji je izdao nadležni sudski ili upravni organ u Bosni i Hercegovini, ili u zemlji porijekla ili zemlji iz koje to lice dolazi, a koji pokazuje da su postavljeni zahtjevi ispunjeni; takvi dokumenti ne mogu biti stariji od tri mjeseca;
 - b) u slučajevima iz stava (1), tač. e) ili f) ovog člana, uvjerenje koje nije starije od tri mjeseca a izdao ga je nadležni organ u Bosni i Hercegovini ili nadležni organ odnosne države.
- (3) Agencija za javne nabavke sastavit će listu organa u Bosni i Hercegovini koji su nadležni za izdavanje dokumenata iz stava (2) ovog člana.

Član 24.

(Sposobnost obavljanja profesionalne djelatnosti)

Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji može od kandidata, odnosno ponuđača zahtijevati da dokažu svoju registraciju u relevantnim profesionalnim ili drugim relevantnim registrima zemlje u kojoj su registrirani ili da osiguraju posebnu izjavu ili referencu kojom se dokazuje njihovo pravo da obavljaju relevantnu profesionalnu djelatnost.

Član 25.

(Ekonomska i finansijska podobnost kandidata ili ponuđača)

- (1) U tenderskoj dokumentaciji ili, ako je to primjereno, u dijelu tenderske dokumentacije koji se odnosi na pretkvalifikaciju, ugovorni organ utvrđuje minimalne uslove u pogledu ekonomske i finansijske podobnosti kandidata ili ponuđača i,

kao dokaz da su ti uslovi ispunjeni, od njih može zahtijevati da osiguraju jednu ili više od niže navedenih referenci:

- a) odgovarajuća bankovna pisma ili, kada je to primjereno, dokaz o postojanju odgovarajućeg osiguranja od profesionalnog rizika;
 - b) poslovne bilanse ili izvode iz poslovnih bilansa, ukoliko je objavljivanje poslovnog bilansa zakonska obaveza u zemlji u kojoj je dobavljač registriran;
 - c) izjavu o ukupnom prometu dobavljača i, kada je to primjereno, o prometu u segmentu poslovanja koji je predmet ugovora, za period ne duži od tri posljednje finansijske godine za koje se raspolaze podacima, ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja u predmetnom segmentu, ako je dobavljač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine;
 - d) bilans uspjeha za period ne duži od tri posljednje finansijske godine za koje se raspolaze podacima, ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja u predmetnom segmentu, ako je dobavljač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine.
- (2) Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji precizira koju referencu ili reference kandidati, odnosno ponuđači moraju osigurati da bi dokazali svoju ekonomsku i finansijsku podobnost.

Član 26.

(Tehnička i profesionalna sposobnost)

- (1) Ugovorni organ utvrđuje minimalne zahtjeve u pogledu tehničke, odnosno profesionalne sposobnosti kandidata ili ponuđača koje oni treba da ispunjavaju u skladu sa st. (2), (3), (4) i (5) ovog člana. Stoga se od njih zahtijeva da osiguraju jedan ili više dokaza iz st.a (2), (3), (4) i (5) ovog člana.
- (2) U postupcima za dodjelu ugovora o javnoj nabavci roba, dokazi o tehničkoj sposobnosti kandidata, odnosno ponuđača mogu se osigurati na jedan ili više od sljedećih načina:
 - a) lista glavnih isporuka dobavljača izvršenih u posljednje dvije do tri godine, s vrijednostima, datumima i primaocima uz osiguranje dokumenata u formi potvrda izvršenih isporuka koje su izdali primaoci ili, ukoliko se takve potvrde ne mogu osigurati iz razloga izvan dobavljačeve kontrole, samo uz izjavu dobavljača o izvršenim isporukama;
 - b) opis tehničke opremljenosti i osposobljenosti dobavljača, mjere za osiguranje kvaliteta i njegovu opremljenost i osposobljenost za ispitivanja i istraživanje;
 - c) navode o angažiranom tehničkom osoblju i tehničkim organima, bez obzira na to da li neposredno pripadaju dobavljaču;
 - d) uzorke, opise i/ili fotografije proizvoda koji su predmet isporuke, a čiju je vjerodostojnost dobavljač obavezan potvrditi ukoliko to ugovorni organ zahtijeva;
 - e) uvjerenja koja su izdata od agencija za kontrolu kvaliteta čija je kompetentnost priznata, a kojima se, jasno utvrđenim referentnim navođenjem odgovarajućih specifikacija ili standarda, potvrđuje podobnost proizvoda;
 - f) u slučaju kada su proizvodi koji se nabavljaju složeni ili ukoliko se, izuzetno, za posebne namjene, osigurava provjera proizvodnih kapaciteta dobavljača, te, ako je to potrebno, i njegovih kapaciteta za proučavanje i istraživanje, kao i mjera za kontrolu kvaliteta, koju provodi ugovorni organ ili koju u njegovo ime provodi nadležni zvanični organ zemlje u kojoj je dobavljač registriran;
 - g) saopćenje / naznaka elemenata ugovora koje dobavljač namjerava podugovarati.
- (3) U postupcima za dodjelu ugovora o javnoj nabavci usluga, ugovorni organ može od kandidata ili ponuđača zahtijevati da osiguraju jedno ili više od sljedećih sredstava, kao dokaz njihovih tehničkih i profesionalnih sposobnosti:
 - a) listu glavnih usluga pruženih u posljednje dvije do tri godine, s ukupnim vrijednosnim iznosima, datumima i primaocima uz osiguranje dokumenata u formi potvrda o izvršenim uslugama koje su izdali primaoci ili, ukoliko se takve potvrde ne mogu osigurati iz razloga izvan kontrole

pružaoca usluga, samo uz izjavu pružaoca usluga o izvršenim uslugama;

- b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja i naročito kvalifikacije lica, odnosno lica koja su odgovorna za pružanje konkretnih usluga;
 - c) navode o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim organima, bez obzira na to da li neposredno pripadaju pružaocu usluga;
 - d) izjavu pružaoca usluga o prosječnom godišnjem broju zaposlenih i o broju rukovodnog osoblja u posljednje tri godine;
 - e) izjavu o tehničkoj opremljenosti i osposobljenosti i mjerama kojima raspolaze pružalac usluga za izvršenje konkretnih usluga i osiguranje kvaliteta;
 - f) u slučaju kada su usluge koje se pružaju složene ili ukoliko se, izuzetno, osiguravaju za posebne namjene, provjera tehničke opremljenosti i osposobljenosti pružaoca usluga te, ako je to potrebno, i njegovih kapaciteta za proučavanje i istraživanje, kao i mjera za kontrolu kvaliteta, koju provodi ugovorni organ ili koju u njegovo ime provodi nadležni zvanični organ zemlje u kojoj je pružalac usluga registriran;
 - g) saopćenje / naznaka elemenata ugovora koje pružalac usluga namjerava podugovarati.
- (4) U postupcima za dodjelu ugovora o javnoj nabavci radova, dokazi o tehničkim i profesionalnim sposobnostima kandidata ili ponuđača mogu se osigurati na jedan ili više od sljedećih načina:
 - a) lista radova koji su izvedeni u posljednje tri do pet godina uz prilaganje potvrda o zadovoljavajućoj izvedbi za najvažnije radove; potvrde uključuju vrijednost, vrijeme i lokaciju izvođenja radova i navode da li su radovi izvedeni u skladu s pravilima poslovanja i da li su propisno okončani; u slučaju kada je to potrebno, ove potvrde ugovornom organu direktno dostavlja određeni nadležni organ;
 - b) obrazovne i profesionalne kvalifikacije izvođača radova, kao i/ili kvalifikacije njegovog rukovodnog osoblja, i naročito kvalifikacije lica, odnosno lica koja su odgovorna za izvođenje konkretnih radova;
 - c) navode o angažiranom tehničkom osoblju ili tehničkim organima, naročito o onim zaduženim za kontrolu kvaliteta, bez obzira na to da li neposredno pripadaju izvođaču radova;
 - d) izjavu izvođača radova o prosječnom godišnjem broju zaposlenih i broju rukovodnog osoblja u posljednje tri godine;
 - e) izjavu o tehničkoj opremi koju izvođač ima na raspolaganju za izvođenje konkretnih radova;
 - f) izjavu o svakoj namjeri i predmetu podugovaranja.
- (5) Ukoliko u tenderskoj dokumentaciji zahtijeva osiguranje uvjerenja koja izdaju nadležni organi, a kojima se potvrđuje da dobavljač zadovoljava određene standarde osiguranja kvaliteta, ugovorni organ dužan je pozvati se na sisteme osiguranja kvaliteta koji se baziraju na relevantnim međunarodnim ili standardiziranim specifikacijama. Ugovorni organ također je dužan prihvatiti i druge dokaze o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta od dobavljača koji nemaju pristupa takvim uvjerenjima ili mogućnosti da ih pribave u zatom roku.

Član 27.

(Diskvalifikacija po osnovu sukoba interesa ili korupcije)

- (1) Uvažavajući zakone u Bosni i Hercegovini o državnoj službi kao i druge relevantne propise, ugovorni organ odbit će zahtjev za učešće u postupku javne nabavke ili ponudu ukoliko je kandidat ili ponuđač sadašnjem ili bivšem zaposleniku ugovornog organa dao ili je spreman dati mito, u vidu novčanih sredstava ili u bilo kojem nenovčanom obliku, kao pokušaj radi ostvarivanja uticaja na radnju ili odluku ili tok postupka javne nabavke. Ugovorni organ će u pisanoj formi informirati ponuđača i direktora Agencije za javne nabavke o odbijanju takvog zahtjeva ili ponude i o razlozima odbijanja, te to konstatirati u Izvještaju o postupku javne nabavke.
- (2) U slučaju da zahtjevi ili ponude koje je ugovorni organ primio u toku postupka javne nabavke prouzrokuju ili mogu

prouzrokovati bilo kakav sukob interesa, ugovorni organ će, djelujući u skladu s relevantnim zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini ili odnosnim internim pravilima, osigurati efektivnu zaštitu svrsishodnog provođenja ovog zakona.

ODJELJAK V. VOĐENJE POSTUPAKA

Član 28.

(Otvoreni postupak)

U provođenju otvorenog postupka ugovorni organ dužan je:

- a) pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu s odredbama čl. 13. do 17. i u skladu s članom 21. ovog zakona;
- b) objaviti obavještenje o javnoj nabavci u skladu s čl. 19. i 20. ovog zakona, pozivajući sve zainteresirane dobavljače da zatraže tendersku dokumentaciju, te da pripreme i podnesu ponude koje ispunjavaju uslove navedene u tenderskoj dokumentaciji;
- c) dobavljačima osigurati tendersku dokumentaciju u skladu s odredbama člana 18. ovog zakona;
- d) shodno članu 33. ovog zakona, organizirati i provesti javno otvaranje blagovremeno primljenih ponuda;
- e) verificirati kvalifikacije ponuđača prema kriterijima izbora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji u skladu s čl. 22. do 26. ovog zakona;
- f) ocijeniti ponude koje su dostavili kvalificirani ponuđači prema kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji u skladu s čl. 34. do 37. ovog zakona i dodijeliti ugovor ponuđaču koji je dostavio najniže ocijenjenu prihvatljivu ponudu;
- g) informirati ponuđače o odlukama donesenim u vezi sa ocjenom ponuda kako je predviđeno u članu 38. ovog zakona;
- h) ponuditi ugovor najuspješnijem ponuđaču u skladu s odredbama člana 39. ovog zakona.

Član 29.

(Ograničeni postupak)

U provođenju ograničenog postupka ugovorni organ dužan je:

- a) pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu s odredbama čl. 13. do 17. i u skladu s članom 21. ovog zakona. Tenderska dokumentacija može biti pripremljena u dva dijela, koja odgovaraju pretkvalifikacionoj i tenderskoj fazi postupka;
- b) objaviti obavještenje o nabavci u skladu s čl. 19. i 20. ovog zakona, pozivajući sve zainteresirane kandidate da zatraže pretkvalifikacionu dokumentaciju (ukoliko se ona daje odvojeno od obavještenja o nabavci) i da podnesu zahtjev za pretkvalifikaciju prilažući potrebne informacije i dokumente;
- c) dati kandidatima pretkvalifikacionu dokumentaciju (ukoliko se ona daje odvojeno od obavještenja o nabavci) u skladu s odredbama člana 18. ovog zakona;
- d) izvršiti izbor kandidata koji će biti pozvani da podnesu ponude na način utvrđen u čl. 22. do 26. ovog zakona;
- e) informirati kandidate o odlukama donesenim u vezi s pretkvalifikacijom kako je predviđeno u članu 38. ovog zakona. Informiranje odabranih kandidata može se provesti u isto vrijeme kada se oni budu pozivali da podnesu ponude;
- f) dati tendersku dokumentaciju svim odabranim kandidatima istovremeno, u skladu s odredbama člana 18. ovog zakona, pozivajući ih da pripreme i podnesu ponudu koja ispunjava zahtjeve navedene u tenderskoj dokumentaciji;
- g) organizirati i provesti javno otvaranje blagovremeno primljenih ponuda, kako je predviđeno u članu 33. ovog zakona;
- h) ocijeniti i uporediti otvorene ponude prema kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji, u skladu s čl. 34. do 37. ovog zakona, i dodijeliti ugovor ponuđaču koji je dostavio najniže ocijenjenu prihvatljivu ponudu;

- i) ponuđače informirati o odlukama donesenim u vezi sa ocjenom ponuda, kako je predviđeno u članu 38. ovog zakona;
- j) ponuditi ugovor najuspješnijem ponuđaču u skladu s odredbama člana 39. ovog zakona.

Član 30.

(Vođenje pregovaračkog postupka)

- (1) Ugovorni organ provodi pregovarački postupak uz objavljivanje obavještenja o nabavci pod sljedećim uslovima:
 - a) obavlja pretkvalifikacioni postupak u skladu s odredbama člana 29. ovog zakona, kako je primjereno za pregovarački postupak;
 - b) poziva najmanje tri kvalificirana kandidata da podnesu inicijalne ponude i učestvuju u pregovorima o tehničkim, ekonomskim, pravnim i drugim aspektima ugovora;
 - c) na osnovu rezultata obavljenih pregovora, poziva učesnike da podnesu svoje konačne ponude i među njima identificira najuspješnijeg ponuđača u skladu s kriterijima izbora prema članu 34. ovog zakona.
- (2) Kada primjenjuje pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci, ugovorni organ dužan je:
 - a) u slučaju da je na pregovore pozvano više od jednog kandidata, verificirati da li su kvalifikacije kandidata u skladu s kriterijima navedenim u pozivu, pregovarati tehničke, ekonomske, pravne i druge aspekte ugovora i, na osnovu rezultata održanih pregovora, pozvati učesnike da podnesu svoje konačne ponude i među njima odrediti uspješnog ponuđača u skladu s kriterijima za dodjelu prema članu 34. ovog zakona;
 - b) u slučaju da je samo jedan kandidat pozvan na pregovore, verificirati da li su kvalifikacije kandidata u skladu s kriterijima navedenim u pozivu, i pregovarati tehničke, ekonomske, pravne i druge aspekte ugovora s ciljem postizanja ekonomski najpovoljnije ponude za ugovorni organ.
- (3) Daljnje odredbe u vezi s vođenjem pregovaračkog postupka bit će određene u podzakonskim aktima.

Član 31.

(Zahtjevi u pogledu pregovaračkog postupka sa ili bez objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci)

Tokom pregovaračkog postupka, ugovorni organ pridržava se sljedećih zahtjeva:

- a) pregovori se vode sa svakim kandidatom odvojeno;
- b) nijedna informacija dobijena od kandidata, a također ni informacije o rješenjima koja su predložili kandidati ne mogu se otkriti trećim licima bez prethodne saglasnosti tog kandidata;
- c) svim kandidatima / ponuđačima postaviti će se isti zahtjevi i pružiti će im se iste informacije; mora biti osigurana jednakost tretmana prema svim kandidatima / ponuđačima;
- d) zapisnici i izvještaji o postupku pregovora sačinjavaju se u skladu s odredbama člana 41. ovog zakona.

Član 32.

(Okvirni sporazumi)

- (1) Ugovorni organ može zaključiti okvirni sporazum samo nakon provedenog otvorenog ili ograničenog postupka u skladu s odredbama ovog zakona.
- (2) Na osnovu okvirnog sporazuma zaključenog u skladu sa stavom (1) ovog člana, ugovorni organ posljedično će imati pravo da tokom cijelog ugovornog perioda zaključuje ugovore sa uspješnim ponuđačem bez primjene postupaka utvrđenih u ovom zakonu u pogledu svakog od ugovora koji su dodijeljeni po osnovu okvirnog sporazuma.
- (3) Ugovorni organ može razmotriti dodjelu okvirnog sporazuma samo uz postojanje jedne ili više niže navedenih okolnosti:
 - a) predmet ugovora su svakodnevne usluge ili potrošne robe, koje nisu klasificirane kao trajna sredstva;
 - b) predmet ugovora su robe ili usluge čije se cijene i uslovi isporuke često mijenjaju;
 - c) predmet ugovora su stalne popravke ili radovi na održavanju;

- d) kada ugovorni organ treba dodijeliti više identičnih ugovora u roku od jedne godine, a okvirnim sporazumom bi se omogućilo smanjenje troškova nabavke.
- (4) Nakon zaključenja okvirnog sporazuma, njegove odredbe ne mogu se mijenjati.
- (5) Ugovornim organima nije dopušteno korištenje okvirnih sporazuma na nepropisan način ili na način kojim se sprečava, ograničava ili ugrožava konkurencija.

ODJELJAK VI. OCJENA I DODJELA UGOVORA

Član 33.

(Otvaranje ponuda)

- (1) Ponude se otvaraju na javnom otvaranju ponuda neposredno nakon isteka roka za podnošenje ponuda, kako je navedeno u tenderskoj dokumentaciji.
- (2) Ponude se otvaraju na sastanku Komisije za nabavku na dan i sat koji su navedeni u tenderskoj dokumentaciji. Svi dobavljači koji su na vrijeme dostavili ponude ili njihovi predstavnici imaju pravo prisustvovati postupku otvaranja ponuda. Izmjena krajnjeg roka za prijem ponuda uticat će na promjenu datuma otvaranja ponuda.
- (3) Koverta otvara predsjedavajući Komisije za nabavke na otvorenom sastanku, bez obzira na to da li tom sastanku prisustvuju ponuđači ili njihovi predstavnici.
- (4) Proceduru otvaranja koverti, uključujući i onu za ponude konsultantskih usluga, kao i pravila o saopćavanju relevantnih informacija o sadržaju tendera propisat će podzakonski akti.
- (5) Rezultati postupka javnog otvaranja ponuda unose se u zapisnik sastanka prema obrascu zapisnika koji utvrđuje Agencija za javne nabavke.
- (6) Zapisnik o otvaranju ponuda dostavlja se svim ponuđačima odmah ili najkasnije u roku od tri dana, računajući od vremena otvaranja ponuda.
- (7) Naknadni postupci analize ponuda, njihove ocjene i poređenja provode se na zatvorenom sastanku Komisije.

Član 34.

(Kriteriji za dodjelu ugovora)

- (1) Nakon izbora kvalificiranih kandidata ili ponuđača, kako je propisano čl. 22. do 26. ovog zakona, ugovorni organ dodjelu ugovora zasniva na jednom od sljedećih kriterija:
 - a) ili ekonomski najpovoljnije ponude za ugovorni organ, a po osnovu navedenih kriterija za evaluaciju utvrđenih kriterija u skladu s prirodom i svrhom predmeta konkretnog javnog ugovora, npr: kvalitet, cijena, tehnička sposobnost, funkcionalne i ekološke karakteristike, operativni troškovi, ekonomičnost, postprodajni servis i tehnička pomoć, datum isporuke i period isporuke ili period izvršenja;
 - b) ili najniže cijene tehnički zadovoljavajuće ponude.
- (2) Ugovor se dodjeljuje odabranom ponuđaču koji je dostavio najniže ocijenjenu prihvatljivu ponudu u skladu s tač. a) i b) stava (1) ovog člana.

Član 35.

(Ocjena ponuda)

- (1) Ugovorni organ ocjenjuje i poredi ponude koje su podnijeli kvalificirani ponuđači, primjenjujući kriterije za dodjelu ugovora navedene u tenderskoj dokumentaciji u skladu s članom 34. ovog zakona.
- (2) U otvorenom i ograničenom postupku, pregovori između ugovornog organa i ponuđača o osnovnim aspektima ugovora, a naročito o cijeni, nisu dozvoljeni. Međutim, ugovorni organ može od ponuđača zahtijevati da pojasne svoje ponude bez unošenja bilo kakvih izmjena u sadržaj ponude.

Član 36.

(Neprirодно niske ponude)

- (1) Ukoliko se, za dati ugovor, dostavljene ponude pokažu neprirодно niskim u odnosu na robu, usluge ili radove koji su predmet ugovora, ugovorni organ će od ponuđača zahtijevati da opravda ponudenu cijenu. Ako ponuđač ugovornom organu ne pruži zadovoljavajuće opravdanje, ugovorni organ ima pravo odbaciti ponudu.

- (2) Da bi dobio opravdanje za neprirодно nisku cijenu, ugovorni organ u pisanoj formi zahtijeva da dotični ponuđač pruži detaljne informacije o relevantnim sastavnim elementima ponude, uključujući elemente cijene i kalkulacija. Ugovorni organ uzima u razmatranje objašnjenja koja se na primjeren način odnose na:
 - a) ekonomičnost proizvodnog procesa, pruženih usluga ili građevinske metode;
 - b) izabrana tehnička rješenja i/ili izuzetno pogodne uslove koje ponuđač ima za dostavu roba ili usluga ili za izvođenje radova;
 - c) originalnost posla, roba ili usluga koje je ponuđač ponudio;
 - d) usklađenost s važećim odredbama koje se odnose na radnu zaštitu i uslove rada na mjestu gdje se izvodi rad, pruža usluga ili isporučuje roba.

Član 37.

(Preferencijalni tretman domaćeg)

Preferencijalni tretman za domaće može biti primijenjen samo u mjeri u kojoj to dopuste podzakonski akti.

ODJELJAK VII.

DUŽNOSTI NAKON DODJELE UGOVORA

Član 38.

(Obavješćavanje kandidata i ponuđača o rezultatima)

- (1) Ugovorni organ će istovremeno, a najkasnije u roku od sedam dana od donošenja odluke, pismeno obavijestiti kandidate, odnosno ponuđače koji su blagovremeno podnijeli zahtjeve ili ponude o odlukama koje su donesene u pogledu pretkvalifikacije, ocjene ponuda ili obustavljanja postupka.
- (2) Obavješćenje kandidatima, kao minimum, obavezno sadrži podatke o tome da li je dati kandidat zadovoljio pretkvalifikacije ili ne. U slučaju da nije, navode se razlozi.
- (3) U obavješćenju ponuđačima čija je ponuda odbijena obavezno se navode razlozi odbijanja.
- (4) Obavješćenje svim ponuđačima, kao minimum, obavezno sadrži ime ponuđača kome je ugovor dodijeljen i razloge izbora te ponude u skladu s članom 9. ovog zakona.
- (5) U slučaju da je postupak obustavljen, u obavješćenju kandidatima ili ponuđačima navode se razlozi obustavljanja.

Član 39.

(Ugovori)

- (1) Ugovorni organ nudi ugovor onom kvalificiranom ponuđaču koji je dostavio najniže ocijenjenu prihvatljivu ponudu u skladu s odredbama čl. 35. do 37. ovog zakona. Ugovor se zaključuje u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine o obligacijama. Nijedan ugovor ne može se zaključiti u periodu od 15 dana od datuma kada su ponuđači obavješćeni o rezultatu u skladu sa stavom (1) člana 38. ovog zakona.
- (2) Ako dobavljač kojem je dostavljen prijedlog dodjele ugovora:
 - a) u pisanoj formi odbije dodjelu ugovora; ili
 - b) propusti da ostavi garanciju za izvršenje ugovora o nabavci, kako je propisano u tenderskoj dokumentaciji; ili
 - c) propusti da potpiše ugovor o nabavci; ili
 - d) odbije da zaključi ugovor pod uslovima navedenim u tenderskoj dokumentaciji;
 ugovorni organ predlaže dodjeljivanje ugovora onom dobavljaču čija je ponuda po redoslijedu odmah nakon ponude najuspješnijeg ponuđača koji je odbio dodjelu ugovora.
- (3) Prilikom dodjele ugovora o nabavci, cijena navedena u najuspješnijoj ponudi, kao i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu se mijenjati. Ukoliko se u tenderskoj dokumentaciji dopušta odredba o varijabilnoj cijeni (cjenovna formula), zasnovana na određenim / definiranim objektivnim pravilima, takva odredba može biti unesena u ugovor.
- (4) Dobavljač kojem je dodijeljen ugovor neće sklapati podugovor ni o jednom bitnom dijelu ugovora bez prethodnog pismenog odobrenja ugovornog organa. Elementi ugovora koji se podugovaraju i identitet podugovarača obavezno se saopćavaju ugovornom organu blagovremeno prije sklopanja podugovora. Ugovorni organ obavijestit će dobavljača o svojoj odluci u roku od 15 dana

nakon prijema saopćenja, navodeći razloge u slučaju odbijanja. Dobavljač kojem je dodijeljen ugovor snosi punu odgovornost za realizaciju ugovora.

- (5) Ugovorni organ u ugovoru postavlja uslov da dobavljač kojem je dodijeljen ugovor o javnoj nabavci nema pravo da zapošljava, u svrhu izvršenja ugovora o javnoj nabavci, fizička ili pravna lica koja su učestvovala u pripremi tenderske dokumentacije ili su bila u svojstvu člana ili stručnog lica koje je angažirala Komisija za nabavke, nadležna za dodjelu navedenog ugovora o javnoj nabavci, najmanje šest mjeseci po zaključenju ugovora.

Član 40.

(Obavještenje o dodjeli ugovora)

- (1) Ugovorni organ u skladu s članom 20. ovog zakona objavljuje obavještenje o dodjeli ugovora na osnovu rezultata postupka dodjele. Takva obavještenja objavljuju se što je prije moguće, ali ne kasnije od 30 dana po zaključenju ugovora.
- (2) U slučaju da je u skladu s članom 32. ovog zakona zaključen okvirni sporazum, ugovorni organ objavljuje obavještenje o dodjeli ugovora na osnovu zaključenog okvirnog sporazuma i nije dužan objavljivati obavještenja o dodjeli svakog ugovora koji se zaključuje na osnovu tog sporazuma.
- (3) Obavještenje o dodjeli ugovora sadržava informacije koje reguliraju podzakonski akti.

Član 41.

(Izveštaj o postupku nabavke)

- (1) Ugovorni organ priprema izvještaj o svakom postupku dodjele ugovora koji se obavi u skladu s odredbama ovog poglavlja, uključujući i slučajeve kada je zaključen okvirni sporazum.
- (2) Izvještaj uključuje primjerene informacije zavisno od izabranog postupka dodjele. Minimum informacija koje izvještaj sadrži utvrđuje se u podzakonskim aktima.
- (3) Izvještaj se priprema i dostavlja Agenciji za javne nabavke u roku od 15 dana nakon datuma okončanja postupka nabavke. Agencija za javne nabavke utvrđuje pravila i obrasce za dostavu izvještaja.

Član 42.

(Arhiviranje dokumenata)

Zaključeni ugovori o nabavci, zahtjevi, ponude, tenderska dokumentacija i dokumenti koji se odnose na ispitivanje i ocjenjivanje zahtjeva i ponuda, kao i drugi dokumenti vezani za nabavku, čuvaju se u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine koji se odnose na arhiviranje.

ODJELJAK VIII.

KONKURS ZA IZRADU IDEJNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE

Član 43.

(Provođenje konkursa za izradu idejnog rješenja)

- (1) Konkurs za izradu idejnog rješenja oglašava se u skladu s odredbama čl. 19. i 20. ovog zakona.
- (2) Konkurs za izradu idejnog rješenja provodi se kako bi se odredio učesnik ili učesnici koji su podnijeli najbolji plan ili idejni prijedlog kada se namjerava:
- dodijeliti ugovor o pružanju usluga pobjedniku konkursa ili jednom od pobjednika konkursa. U ovom slučaju ugovorni organ može se opredijeliti da iza postupka konkursa za izradu idejnog rješenja uslijedi postupak dodjele ugovora o pružanju usluga i to putem pregovaračke procedure bez objave obavještenja o nabavci kako je navedeno u članu 11. stav (3) tačka c) ovog zakona, pozivajući jednog ili više pobjednika konkursa na pregovore o uslovima ugovora; ili
 - osigurati nagrade pobjedniku ili pobjednicima konkursa ili druge nagrade za učešće.
- (3) Ugovorni organ utvrdit će pravila za organizaciju konkursa za izradu idejnog rješenja i uključiti ih u tendersku dokumentaciju pripremljenu na primjeren način u skladu s članom 13. ovog zakona.
- (4) I pravnim i fizičkim licima dozvoljeno je da učestvuju u konkursu za izradu idejnog rješenja.
- (5) Prihvatanje učesnika u konkursu za izradu idejnog rješenja ne može se ograničavati pozivanjem na određenu teritoriju

niti se može provoditi drugo ograničenje diskriminatornog karaktera.

- (6) Ugovorni organ može se odlučiti na provođenje pretkvalifikacionog izbora kandidata, koje će pozvati da dostave svoje idejne projekte. U tom slučaju, ugovorni organ određuje nediskriminatorne kvalifikacijske kriterije koji mogu osigurati stvarnu konkurenciju i navodi ih u tenderskoj dokumentaciji.

Član 44.

(Konkursna komisija)

- (1) Projekte koje su ponuđači blagovremeno podnijeli ocjenjuje Konkursna komisija, koju formira ugovorni organ ili ovlašten organ. Ugovorni organ dužan je u potpunosti ovlastiti Konkursnu komisiju za ocjene projekata i određivanje jednog ili više pobjednika. Konkursna komisija sastavljena je isključivo od fizičkih lica koja su nezavisna od učesnika u konkursu. Samo se fizička lica besprijekorne reputacije koja su potpisala Izjavu o nepristrasnosti i Izjavu o povjerljivosti imenuju za članove Komisije. U slučaju kada se od učesnika u konkursu zahtijeva posebna stručna kvalifikacija, Konkursna komisija formirat će se uz zastupljenost stručnjaka tražene kvalifikacije.
- (2) Konkursna komisija je samostalna u donošenju svojih odluka ili mišljenja. Ocjenjuju se samo anonimno prijavljeni projekti. Konkursna komisija može saznati ime uspješnog učesnika, odnosno uspješnih učesnika isključivo nakon što donese odluku u vezi s jednim ili više najboljih idejnih rješenja ili projekata.
- (3) Projekti se ocjenjuju prema kriterijima za ocjenjivanje utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji, a oni ne moraju nužno biti zasnovani na najnižoj cijeni ili ekonomski najpovoljnijoj ponudi.
- (4) Konkursna komisija odlučuje isključivo na svojim sastancima. Na sastancima Konkursne komisije vode se zapisnici, koji su sastavni dio Izvještaja o postupku, a on se sačinjava i dostavlja Agenciji za javne nabavke, u skladu s odredbama člana 41. ovog zakona.

POGLAVLJE III.

DODJELA UGOVORA ISPOD DOMAĆIH

VRIJEDNOSNIH RAZREDA

Član 45.

(Vrste postupaka za dodjelu ugovora ispod domaćih vrijednosnih razreda)

- (1) Ugovor o nabavci roba, usluga ili radova čiju je vrijednost ugovorni organ procijenio na iznos koji je niži od domaćeg vrijednosnog razreda iz stava (2) člana 6. ovog zakona može se dodijeliti u jednom od sljedećih postupaka:
- kroz postupak koji je utvrđen u čl. 10. i 11. ovog zakona, prema uslovima iz tih članova i u skladu s Pravilima iz Poglavlja II. ovog zakona; ili
 - kroz postupak konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda u skladu s odredbama člana 46. ovog zakona i stava (2) ovog člana.
- (2) Ugovor za nabavku roba, usluga ili radova čiju je vrijednost ugovorni organ procijenio u skladu s odredbama st. (5) do (8) člana 6. ovog zakona na iznos koji je jednak ili manji od 3.000,00 KM može se dodijeliti putem direktnog sporazuma, u skladu s odredbama člana 47. ovog zakona. Ugovorni organ dužan je osigurati da ukupna godišnja vrijednost takvih kupovina ne prelazi 10% njegovog ukupnog godišnjeg budžeta za nabavke.
- (3) Ugovorni organ priprema i dostavlja izvještaj Agenciji za javne nabavke o svakom ugovoru dodijeljenom u skladu s odredbama ovog poglavlja, kako je određeno u podzakonskim aktima i prema obrascu izvještaja koji utvrdi Agencija za javne nabavke. Svi dokumenti koji se odnose na dodjelu ugovora čuvaju se u skladu s članom 42. ovog zakona.

Član 46.

(Konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda)

- (1) Konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda je postupak u kojem ugovorni organ, radi dodjeljivanja konkretnog ugovora u skladu s odredbama st. (3) do (6) ovog člana, upućuje zahtjev za dostavljanje ponuda za snabdijevanje robama, uslugama ili radovima određenom broju dobavljača,

davalaca usluga ili izvođača radova, a pri tome taj broj nije manji od tri.

- (2) Ugovorni organ može dodatno objaviti odgovarajuće obavještenje u "Službenom glasniku BiH".
- (3) Zahtjev za ponude iz stava (1) ovog člana obuhvata adekvatne i dovoljne informacije na osnovu kojih dobavljači mogu pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentskom osnovu. Zahtjev također sadrži i precizan rok i mjesto prijema ponuda. Dodjela ugovora isključivo se zasniva na najnižoj cijeni u skladu s tačkom b) člana 34. ovog zakona.
- (4) Svaki dobavljač, pružalac usluga ili izvođač radova može ponuditi samo jednu cijenu, koju nakon dostavljanja ponude ne može mijenjati. O ponudenoj cijeni se ne pregovara.
- (5) Ugovorni organ ocjenjuje primljene ponude nakon isteka roka spomenutog u stavu (3) ovog člana na osnovu kriterija koji su utvrđeni u skladu sa stavom (3) ovog člana. Ukoliko su prikupljene najmanje tri odgovarajuće ponude, ugovorni organ ugovor dodjeljuje onom dobavljaču, davaocu usluga ili izvođaču radova koji zadovoljava kriterije za dodjelu navedene u zahtjevu za dostavljanje ponuda.
- (6) U slučaju kada su prikupljene manje od tri odgovarajuće ponude, ugovorni organ poništava postupak i započinje naredni obnovljeni postupak. Međutim, ukoliko se ugovorni organ u prethodnom postupku opredijelio na dodatno objavljivanje obavještenja iz stava (2) ovog člana, tada se ne zahtijeva ponavljanje postupka u slučaju prijema manje od tri odgovarajuće ponude i ugovorni organ u tom slučaju može neposredno pristupiti dodjeljivanju ugovora dobavljaču čija ponuda zadovoljava kriterije navedene u zahtjevu za dostavljanje ponuda, u skladu s odredbama čl. 38. i 39. ovog zakona.
- (7) Agencija za javne nabavke priprema obrasce i/ili standardne dokumente koji se koriste u postupku konkurentskog zahtjeva za podnošenje ponuda.

Član 47.

(Direktni sporazum)

Direktni sporazum podrazumijeva postupak u kojem ugovorni organ prikuplja prijedlog cijene ili ponudu od pojedinačnog dobavljača, davaoca usluga ili izvođača radova i pregovara ili prihvata tu cijenu kao uslov za konačni sporazum. Takav postupak definira se u internom pravilniku ugovornog organa, koji ga utvrđuje u skladu s modelom koji priprema Agencija za javne nabavke.

POGLAVLJE IV.

PRIMJENA ZAKONA

ODJELJAK I. INSTITUCIJE

Član 48.

(Agencija za javne nabavke)

- (1) Agencija za javne nabavke (u daljem tekstu: Agencija) ovim zakonom se osniva kao samostalna, upravna organizacija sa statusom pravnog lica. Agencija će imati sjedište u Sarajevu i posjedovat će pečat u skladu sa Zakonom o pečatu institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/98 i 14/03).
- (2) Agencija će imati dvije filijale sa sjedištem u Banjoj Luci i Mostaru. Filijale neće imati status pravnih lica i neće biti ovlaštene da donose odluke bez odobrenja Agencije. One će imati pečate identične pečatu Agencije, koji će kao jedinu dopuštenu razliku dodatno sadržavati naziv i lokaciju filijale.
- (3) Agencija će početi s radom u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Uloga Agencije je da osigura pravilno provođenje ovog zakona. Detaljne nadležnosti Agencije bit će definirane u podzakonskim aktima. Nadležnosti Agencije će obavezno uključivati:
 - a) predlaganje izmjena i dopuna ovog zakona i pratećih podzakonskih akata, u cilju osiguranja njihove djelotvornosti i svrsishodnosti;
 - b) unapređenje informiranosti ugovornih organa i dobavljača o propisima o javnim nabavkama i njihovim ciljevima, postupcima i metodama;
 - c) objavljivanje priručnika i uputstava, kao i izrada i ažuriranje standardnih obrazaca i modela, u skladu s

odredbama ovog zakona i pratećih podzakonskih akata, namijenjenih ugovornim organima;

- d) pružanje tehničke i savjetodavne pomoći i ugovornim organima i dobavljačima u vezi s primjenom i tumačenjem odredbi ovog zakona i pratećih podzakonskih akata;
 - e) uspostava sistema za praćenje ugovornih organa u vezi s primjenom ovog zakona;
 - f) prikupljanje, analiza i objavljivanje informacija u vezi s postupcima javnih nabavki i dodijeljenim ugovorima o javnim nabavkama;
 - g) razvijanje elektronskog informacionog sistema dostupnog na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, koji bi dodatno, pored "Službenog glasnika BiH", objavljivao tendersku dokumentaciju;
 - h) pokretanje i podrška razvoju prakse elektronskih nabavki i komunikacija u oblasti javnih nabavki;
 - i) objavljivanje informacija u vezi s obukom, objavljivanje priručnika i druge vrste pomoći na planu profesionalnog razvoja u području javnih nabavki;
 - j) vođenje evidencije akreditiranih predavača iz oblasti javnih nabavki;
 - k) podnošenje godišnjih izvještaja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.
- (5) Agencija ima direktora i Odbor.
 - (6) Direktor Agencije donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Agencije u roku od dva mjeseca nakon uspostavljanja Agencije.
 - (7) Odbor Agencije daje saglasnost na podzakonske akte koje donosi direktor Agencije.
 - (8) U skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04 i 37/04), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine imenuje direktora sa statusom sekretara s posebnim zadatkom na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog imenovanja. Direktora može razriješiti dužnosti Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Odbora, a u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi Bosne i Hercegovine.
 - (9) Odbor Agencije sastoji se od sedam članova. Članovi su: ministar finansija i trezora Bosne i Hercegovine, ministar finansija Federacije Bosne i Hercegovine, ministar finansija Republike Srpske i četiri stručnjaka koji su izabrani putem javnog konkursa na način predviđen podzakonskim aktima. Gradonačelnik Brčko Distrikta imenuje u Odbor jednog posmatrača iz Brčko Distrikta. Direktor Agencije ima status posmatrača u Odboru. Članovi Odbora, osim ministara ili njihovih predstavnika, uključujući posmatrača iz Brčko Distrikta, imaju petogodišnji mandat u Odboru, uz mogućnost jednog ponovnog imenovanja.
 - (10) Članovi Odbora većinom glasova između sebe biraju predsjedavajućeg na period od dvije godine. Odbor se sastaje jednom u tri mjeseca ili češće, ukoliko predsjedavajući to ocijeni potrebnim. Agencija Odboru osigurava odgovarajuća sredstva i kadrovsku podršku kako bi Odboru bilo omogućeno da izvršava svoje dužnosti u skladu s ovim zakonom.
 - (11) Svi ugovorni organi s teritorije Bosne i Hercegovine obavezni su saradivati s Agencijom, njenim direktorom i Odborom kada oni obavljaju svoje aktivnosti koje proističu iz okvira nadležnosti utvrđenih ovim zakonom i pratećim podzakonskim aktima.

Član 49.

(Ured za razmatranje žalbi)

- (1) Provođenje odredbi ovog zakona osigurat će se postupkom utvrđenim u Odjeljku II. ovog poglavlja, koji će kao drugostepeni organ voditi Ured za razmatranje žalbi (u daljem tekstu: URŽ).
- (2) URŽ se ovim zakonom osniva kao samostalna, upravna organizacija sa statusom pravnog lica. URŽ će imati sjedište u Sarajevu i posjedovat će pečat u skladu sa Zakonom o pečatu institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/98 i 14/03).
- (3) URŽ će početi s radom u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.

- (4) Predsjedavajući URŽ-a donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji URŽ-a u roku od dva mjeseca od uspostavljanja URŽ-a.
- (5) URŽ se sastoji od tri člana, koji se biraju iz reda priznatih stručnjaka upravnog prava i/ili upravnog postupka, koji imaju status jednak statusu nezavisnih sudija, nesposjiv s obavljanjem bilo koje druge neposredne ili posredne, stalne ili povremene dužnosti, sa izuzetkom akademskih aktivnosti, i tri člana, koji su stručnjaci u oblasti izvođenja radova, javnih nabavki, transporta i strateškog poslovnog upravljanja, a izabrani su putem javnog konkursa na način predviđen podzakonskim aktima.
- (6) Po okončanju javnog konkursa, Vijeće ministara predlaže Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine članove URŽ-a, uzimajući u obzir da dva člana budu iz Federacije BiH i jedan iz Republike Srpske.
- (7) Članove URŽ-a imenuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.
- (8) URŽ dostavlja godišnje izvještaje Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

ODJELJAK II. POSTUPAK REVIZIJE

Član 50. (Prigovori)

Svaki dobavljač koji ima legitiman interes za konkretan ugovor o javnoj nabavci i koji smatra da je ugovorni organ u toku konkretnog postupka dodjele ugovora prekršio jednu ili više odredbi ovog zakona i/ili pratećih podzakonskih akata ima pravo uložiti prigovor na postupak, na način i u rokovima utvrđenim u članu 51. ovog zakona.

Član 51.

(Postupak i rokovi za podnošenje i razmatranje prigovora)

- (1) Prigovor se podnosi odnosnom ugovornom organu kao prvostepenoj instanci u žalbenom postupku, u pisanoj formi, u roku od pet dana od dana kada je podnosilac saznao ili je trebalo da sazna za navodnu povredu ovog zakona, i ne kasnije od jedne godine od datuma navodne povrede.
- (2) Po prijemu pismenog prigovora, ugovorni organ obustavlja postupak dodjele ugovora u toku dok se prigovor u potpunosti ne razmotri i ne donese odluka prije isteka roka utvrđenog u stavu (4) ovog člana.
- (3) Ugovorni organ dužan je, ukoliko je to potrebno, produžiti rokove za postupak dodjele ugovora za period trajanja obustave iz stava (2) ovog člana. U slučaju da zbog razmatranja prigovora dođe do promjene rokova postupka dodjele ugovora o kojima su dobavljači bili prethodno obaviješteni, ugovorni organ će im o tome uputiti obavještenje, navodeći razloge za produženje rokova.
- (4) Ugovorni organ obavezan je razmotriti prigovor i donijeti obrazloženu odluku u roku od pet dana od prijema prigovora i najkasnije narednog radnog dana obavijestiti podnosioca prigovora o donesenoj odluci i istovremeno je obrazložiti.
- (5) Ako ugovorni organ propusti da razmotri prigovor u roku utvrđenom u stavu (4) ovog člana ili prigovor odbije, podnosilac prigovora može uložiti pismenu žalbu URŽ-u u roku od pet dana počev od prvog radnog dana nakon isteka roka utvrđenog u stavu (4) ovog člana, ili, u slučaju da je ugovorni organ odbio prigovor u prvostepenom postupku, od datuma kada je ugovorni organ o tome obavijestio podnosioca prigovora. Kopija pismene žalbe istovremeno će biti dostavljena ugovornom organu.
- (6) Po prijemu kopije pismene žalbe podnosioca, ugovorni organ obustavit će postupak dodjele ugovora u toku na period od pet dana, osim ako URŽ ne izda drugačije pismene instrukcije.
- (7) Stavovi (5) i (6) ovog člana ne primjenjuju se u slučaju postupka direktnog sporazuma prema stavu (2) člana 45. ovog zakona.

Član 52.

(Ovlaštenja Ureda za razmatranje žalbi)

- (1) Po prijemu žalbe u pismenoj formi, URŽ će se uvjeriti da je ugovorni organ obustavio postupak dodjele ugovora u toku na period od pet dana, osim ukoliko mu URŽ drugačije naloži. Prije isteka ovog roka, URŽ donosi odluku o tome da li će se izdati privremeni nalog u skladu sa stavom (2) ovog

člana i o tome obavještava ugovorni organ najkasnije narednog radnog dana.

- (2) U bilo kom trenutku nakon prijema žalbe, a prije zaključenja ugovora, URŽ može, putem privremenog naloga i u očekivanju svoje konačne odluke po žalbi, obustaviti postupak dodjele ugovora na koji se odnosi navodna povreda ili obustaviti provođenje bilo koje odluke ili radnje ugovornog organa za vrijeme odvijanja postupka, u sljedećim slučajevima:
 - a) s obzirom na informacije kojima raspolaže URŽ, vjerovatno je da će žalba biti riješena u korist žalbenika, i/ili
 - b) odluka o obustavi postupka ne bi prouzrokovala nesrazmjernu štetu na račun javnog interesa, ugovornog organa ili ponuđača.
- (3) Prije zaključenja ugovora o javnoj nabavci, URŽ je, ukoliko smatra da je odluka ili radnja ugovornog organa narušila bilo koju obavezu iz ovog zakona, ovlašten da:
 - a) sačini izjavu u vezi s pravnim pravilima ili principima koji se odnose na predmet žalbe;
 - b) u cjelini ili djelimično poništi bilo koji akt ili odluku ugovornog organa koji nisu u skladu s ovim zakonom, što podrazumijeva i ovlaštenje za otklanjanje bilo koje tehničke ili druge specifikacije koja nije u skladu s ovim zakonom;
 - c) izda nalog ugovornom organu da otkloni svaku povredu i da nastavi postupak dodjele ugovora u skladu s tim;
 - d) izda nalog za prekid postupka dodjele ugovora;
 - e) donese odluku o naknadi štete žalbeniku, koji je, kao ponuđač, a zbog počinjene povrede ovog zakona, pretrpio gubitak ili štetu.
- (4) Nakon zaključenja ugovora o javnoj nabavci, URŽ je, ukoliko smatra da je odluka ili radnja ugovornog organa narušila bilo koju obavezu iz ovog zakona, ovlašten da:
 - a) sačini izjavu u vezi s pravnim pravilima ili principima koji se odnose na predmet žalbe i, ukoliko je to opravdano;
 - b) dodijeli naknadu štete žalbeniku, koji je, kao ponuđač, a zbog počinjene povrede ovoga zakona, pretrpio gubitak ili štetu.
- (5) Visina odštete koja se dodjeljuje u skladu s ovim stavom ograničena je do iznosa troškova pripreme ponude ili do 10% ponudačeve ponuđene cijene, zavisno od toga koji je od ova dva iznosa veći. URŽ može, ukoliko smatra da je odluka ili radnja ugovornog organa narušila bilo koju obavezu iz ovog zakona, ugovornom organu naložiti da žalbeniku nadoknadi troškove žalbenog postupka.
- (6) Na odluku URŽ-a može se podnijeti tužba nadležnom sudu Bosne i Hercegovine u roku od 45 dana od datuma kada je ta odluka upućena žalbeniku. U slučaju da tužba nije podnesena sudu u predviđenom roku, odluka URŽ-a je konačna. Sud postaje nadležan tek po okončanju administrativnog žalbenog postupka pred URŽ-om.
- (7) U slučaju da URŽ smatra da je službeno lice ugovornog organa izvršilo promišljenu i namjernu povredu ovog zakona, ugrožavajući time njegovu svrhu navedenu u članu 1. ovog zakona, URŽ, pored ovlaštenja navedenih u st. od (1) do (5) ovog člana, može:
 - a) da podnese prekršajnu ili krivičnu prijavu nadležnom sudu; ili
 - b) izreći novčane kazne u iznosu do 4.000,00 KM.
- (8) U skladu s odredbama ovog člana, podzakonskim aktima regulirat će se procedure rada URŽ-a, uključujući i objavljivanje godišnjeg izvještaja o aktivnostima URŽ-a.

POGLAVLJE V.

USVAJANJE PODZAKONSKIH AKATA

Član 53. (Podzakonski akti)

U roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog zakona, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će, na prijedlog ministra finansija i trezora Bosne i Hercegovine, usvojiti podzakonske akte u kojima će biti pojašnjene postavke ovoga zakona u skladu s njegovim odredbama, a posebno u smislu čl. 1., 4., 6., 7., 12., 13., 18., 19., 20., 30., 37., 40., 41., 45., 48., 49., 50. i 52. ovog zakona.

POGLAVLJE VI.**PRIJELAZNE ODREDBE, PRESTANAK VAŽENJA,****STUPANJE NA SNAGU****Član 54.****(Privremeno vršenje nadležnosti Agencije za javne nabavke i Ureda za razmatranje žalbi)**

- (1) U prijelaznom periodu od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona, nadležnosti Agencije za javne nabavke vršit će Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine.
- (2) U prijelaznom periodu od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona, nadležnosti Ureda za razmatranje žalbi vršit će Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, Ministarstvo finansija Republike Srpske i Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svojih nadležnosti.

Član 55.**(Okončanje započetih postupaka dodjele ugovora)**

Sve radnje u postupcima javne nabavke koje su započete objavljivanjem obavještenja o nabavci, u skladu sa do tada važećim propisima o javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini, prije stupanja na snagu ovoga zakona, i za koje nije zaključen ugovor o nabavci ili protiv kojih se vodi sudski ili bilo koji drugi postupak, bit će okončane u skladu s propisima o javnim nabavkama do tada važećim u Bosni i Hercegovini.

Član 56.**(Prestanak važenja)**

- (1) Nakon stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Odluka o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova za potrebe institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik

BiH", br. 13/03 i 7/04) kao i svi ostali propisi koji su regulirali materiju propisanu ovim zakonom, uz izuzeće slučajeva iz člana 55. ovog zakona.

- (2) U roku od 60 dana nakon stupanja na snagu ovog zakona, nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine stavljaју van snage Zakon o postupku nabavke robe, usluga i ustupanju radova RS-a ("Službene novine RS", broj 20/01); Uredbu o postupku nabavke roba, o uslugama i ustupanju radova u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/03, 58/03 i 11/04); Pravilnik o postupku nabavke robe, obavljanju usluga i ustupanju radova u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta", broj 14/02), kao i sve ostale propise koji su regulirali materiju utvrđenu ovim zakonom, uz izuzeće slučajeva iz člana 55. ovog zakona. Ovaj zakon primjenjivat će se u entitetima i Brčko Distriktu.

Član 57.**(Stupanje na snagu)**

Ovaj zakon stupit će na snagu osmog dana nakon objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PSBiH broj 101/04

27. septembra 2004. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Martin Raguž, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Goran Milojević, s. r.

ANEKS I.**LISTA AKTIVNOSTI KOJE SE SPOMINJU U ČLANU (2) STAV (12) ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA U BOSNI I HERCEGOVINI¹**

Ove aktivnosti uključuju izgradnju novih objekata, rekonstrukciju i uobičajene popravke.

Grupa	Klasa	Predmet	Zabilješke
1		Priprema gradilišta	
	11	Demoliranje i rušenje zgrada; prebacivanje zemlje	Ova klasa uključuje: - demoliranje zgrada i drugih građevina - raščišćavanje gradilišta - prebacivanje zemlje: ▪ kopanje, ▪ punjenje, ▪ poravnavanje i gradiranje gradilišta, ▪ kopanje rovova, ▪ prebacivanje stijena, ▪ rušenje eksplozivima itd. - priprema gradilišta za miniranje: ▪ uklanjanje viška tereta i ostali radovi na razvoju i pripremi mineralnih svojstava i lokacije Ova klasa također uključuje: - drenažu gradilišta - drenažu poljoprivrednog i šumskog zemljišta
	12	Bušenje i burgijanje	Ova klasa uključuje: - probno bušenje, probno burgijanje i uzimanje uzoraka jezgra u svrhu gradnje, te u geofizičke, geološke ili slične svrhe Ova klasa isključuje: - bušenje izvorišta nafte ili plina za proizvodnju - bušenje izvorišta vode, vidjeti 25 - potapanje jama i okna, vidjeti 25 - istraživanje naftnih i plinskih polja, geofizičko, geološko i seizmičko praćenje
2		Gradnja cijele građevine ili njenih dijelova, građevinarstvo	
	21	Opća gradnja zgrada i građevinski radovi	Ova klasa uključuje: - gradnju svih tipova zgrada - gradnju građevina u građevinarstvu: ▪ mostova, uključujući i one za podignute autoputeve, ▪ vijadukte, ▪ tunele i metroe, ▪ duge cjevovode, ▪ komunikacijske i elektrovodove, ▪ gradske cjevovode, ▪ gradske komunikacijske i elektrovodove. - pomoćne gradske radove - montažu i podizanje montažnih građevina na lokaciji Ova klasa isključuje: - uslužne aktivnosti vezane za vadenje nafte i plina - građevinske radove, osim zgrada, za stadione, bazene, gimnastičke dvorane, teniske terene, golf-terene i druge sportske objekte, vidjeti 23 - instalacije u zgradama, vidjeti 3 - završavanje zgrada, vidjeti 4 - arhitektonske i inženjerske aktivnosti - građevinski projektni menadžment
	22	Podizanje krovnih pokrova i okvira	Ova klasa uključuje: - podizanje krova - pokrivanje krova - hidroizolaciju
	23	Gradnja autoputeva, cesta, aerodroma i	Ova klasa uključuje: - gradnju autoputeva, ulica, cesta, svih puteva za vozila i pješake

¹ Ova lista odnosi se na definiciju radnih aktivnosti koje se primjenjuju u procedurama EU.

		sportskih objekata	- gradnju željeznica - gradnju aerodromskih pista - građevinske radove, osim zgrada, za stadione, bazene, gimnastičke dvorane, teniske terene, golf-terene i druge sportske objekte - bojenje oznaka na površini cesta i na parkinzima Ova klasa isključuje: - preliminarno pomjeranje zemljišta, vidjeti pod 11
	24	Gradnja vodoprivrednih projekata	Ova klasa uključuje: - gradnju: - vodenih puteva, - luka i riječnih radova, - rekreativnih luka (marina), - gatova, - brana i nasipa, - bagerovanje, - radove ispod površine zemlje.
	25	Drugi građevinski radovi koji uključuju posebne zanate	Ova klasa uključuje građevinske aktivnosti koje se specijaliziraju u aspektu zajedničkom za različite dijelove građevina te one aktivnosti koje zahtijevaju specijalizirane vještine ili opremu: - gradnju temelja, uključujući odvoz zemlje, - bušenje i gradnju vodenih izvorišta, potapanje jama i okna, - podizanje gotovih čeličnih elemenata, - savijanje čelika, - polaganje cigle i kamena, - podizanje i skidanje skela i radnih platformi, uključujući najam skela i radnih platformi, - podizanje dimnjaka i industrijskih peći. Ova klasa isključuje: - najam skele bez njenog podizanja i skidanja
3		Građevinske instalacije	
	31	Instalacija električnih žica i sklopova	Ova klasa uključuje instalacije - u zgradama ili drugim građevinskim projektima: - električnih žica i sklopova, - telekomunikacijskih sistema, - električnih grijnih sistema, - rezidencijalnih antena, - požarnih alarma, - alarmnih sistema protiv obijanja, - liftova i eskalatora, - gromobrana itd.
	32	Aktivnosti izolacionih radova	Ova klasa uključuje instalacije toplote, zvučne ili vibracione izolacije u zgradama ili drugim građevinskim projektima. Ova klasa isključuje: - hidroizolaciju, vidjeti 22
	33	Polaganje cijevi	Ova klasa uključuje instalaciju - u zgradama ili drugim građevinskim projektima: - cijevi i sanitarne opreme - plinske instalacije - opreme za grijanje, ventilaciju, hlađenje ili klimu - sisteme za prskanje Ova klasa isključuje: - instalaciju strujnih sistema za grijanje, vidjeti 31
	34	Druge instalacije u zgradama	Ova klasa uključuje: - instalaciju rasvjete i signalnih sistema na cestama, željeznicama, aerodromima i lukama, - instalaciju u zgradama ili drugim građevinskim projektima ostalih kablova i vodova.

4		Završetak gradnje	
	41	Gipsani radovi	Ova klasa uključuje: - postavljanje u zgradama ili drugim građevinskim projektima unutrašnjeg ili vanjskog gipsa ili štukature, uključujući slične materijale
	42	Vrata i prozori (stolarija)	Ova klasa uključuje: - instalaciju gotovih vrata, prozora, te okvira za prozore i vrata, ugradbenih kuhinja, stepenica, opreme za radnje i slično, od drveta ili drugog materijala - unutrašnje završne radove, npr. strop, lamperija, pokretne pregrade itd. Ova klasa isključuje: - postavljanje parketa i drugih drvenih podnih obloga, vidjeti 43
	43	Podne i zidne obloge	Ova klasa uključuje: - postavljanje, polaganje, vješanje ili uklapanje u zgradama ili drugim građevinskim projektima: - zidova ili podnih ploča od keramike ili rezanog kamena, - parketa i drugih drvenih podnih podloga, - tepiha ili linoleumskih podnih obloga, uključujući i gumu ili plastiku, - teraco, mramorne, granitne ili škrljčane podne ili zidne obloge, - tapete.
	44	Bojenje i ustakljivanje	Ova klasa uključuje: - unutrašnje ili vanjsko bojenje zgrada - bojenje građevina - instalaciju stakla, ogledala itd. Ova klasa isključuje: - instalaciju prozora, vidjeti 42
	45	Ostali radovi završavanja gradnje	Ova klasa uključuje: - instalaciju privatnih bazena - instalaciju parnih praonica, razbijanje pijeska i slične aktivnosti za gradnju eksterijera - druge radove završavanja gradnje i završne radove Ova klasa isključuje: - unutrašnje čišćenje zgrada i drugih građevina
5		Najam opreme za gradnju ili rušenje s radnikom koji upravlja opremom	
	50	Najam opreme za gradnju ili rušenje s radnikom koji upravlja opremom	Ova klasa isključuje: - najam mašina i opreme za gradnju ili rušenje bez radnika koji njima upravljaju

ANEKS II.**LISTA USLUGA KOJE SE ODOSE NA ČLAN 2. STAV (10) I ČLAN 6. STAV (3) ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA U BOSNI I HERCEGOVINI¹**

DIO A: Javni ugovori koji za predmet imaju sljedeće usluge dodjeljivat će se u skladu s Pravilima utvrđenim u Poglavlju II. ovog zakona, onda kada vrijednost ugovora iznosi ili premašuje domaće vrijednosne razrede ustanovljene u članu 6. stav (2) zakona i postupkom otvorenim za međunarodnu konkurenciju, kada vrijednost ugovora iznosi ili premašuje međunarodne vrijednosne razrede ustanovljene u članu 6. stav (3) ovog zakona.

Broj kategorije	Predmet
1	Usluge servisiranja i popravke
2	Usluge kopnenog transporta ²
3	Usluge za aviotransport putnika i tereta, osim transporta pošte
4	Usluge kopnenog ³ i vazdušnog transporta pošte
5	Telekomunikacijske usluge
6	Finansijske usluge: a) usluge osiguranja; b) bankovne i investicijske usluge. ⁴
7	Kompjuterske i druge slične usluge
8	Istraživačke i razvojne usluge ⁵
9	Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge
10	Usluge istraživanja tržišta i javnog mnijenja
11	Usluge konsaltinga u menadžmentu ⁶ te slične usluge
12	Arhitektonske usluge: - inženjerske usluge i integralne inženjerske usluge; - usluge urbanog planiranja i uređenja pejzaža; - slične naučne i tehničke konsultantske usluge; - usluge tehničkog ispitivanja i analize.
13	Reklamne usluge
14	Usluge čišćenja zgrada i upravljanja imovinom
15	Usluge izdavaštva i štampanja na bazi tarife ili ugovora
16	Kanalizacione i usluge odlaganja otpadaka; sanitarne i slične usluge

DIO B: Javni ugovori koji za predmet imaju sljedeće usluge dodjeljivat će se u skladu sa Pravilima utvrđenim u Poglavlju II. ovog zakona, onda kada vrijednost ugovora iznosi ili premašuje domaće vrijednosne razrede ustanovljene u članu 6. stav (2) ovog zakona.

Broj kategorije	Predmet
17	Hotelske i restoranske usluge
18	Usluge željezničkog transporta
19	Usluge transporta vodama
20	Pomoćne transportne usluge i usluge podrške
21	Pravne usluge
22	Usluge zapošljavanja i osiguravanja osoblja ⁷
23	Usluge istrage i osiguranja, osim usluga oklopnih vozila
24	Obrazovne i stručno-obrazovne usluge
25	Zdravstvene i socijalne usluge
26	Rekreacione, kulturne i sportske usluge
27	Ostale usluge

DIO C: Javni ugovori koji za predmet imaju sljedeće usluge izuzeti su od primjene ovog zakona.

Kategorija	Predmet
a	Ugovori o zapošljavanju
b	Ugovori o finansijskim uslugama čiji su predmet: nabavka, prodaja, dodjela ili transfer vrijednosnih papira ili drugih finansijskih instrumenata i usluge Centralne banke
c	Ugovori o arbitraži i pomirenju
d	Ugovori o pribavljanju, razvoju, produkciji ili koprodukciji programa za radio i televizijsko emitiranje
e	Ugovori o uslugama istraživanja i razvoja, osim onih usluga istraživanja i razvoja gdje se dobrobit od njihovog korištenja isključivo koristi za potrebe ugovornog organa i usluge koje je u potpunosti platio ugovorni organ

Na temelju članka IV. 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda, održanoj 27. rujna 2004, i sjednici Zastupničkoga doma, održanoj 23. rujna 2004, usvojila je

ZAKON**O JAVNIM NABAVKAMA BOSNE I HERCEGOVINE****POGLAVLJE I.****OPĆE ODREDBE****ODJELJAK I.****TEMELJNA NAČELA I DEFINICIJE****Članak 1.****(Svrha i predmet zakona)**

- Ovim se zakonom uspostavlja sustav javnih nabava u Bosni i Hercegovini, prava, dužnosti i odgovornosti sudionika u postupcima nabave i postupak kontrole javnih nabava radi osiguranja:
 - najučinkovitijega načina uporabe javnih sredstava, s obzirom na svrhu i predmet javne nabave,
 - izvršenja nabave i dodjele ugovora ugovornih tijela o javnoj nabavi, sukladno postupcima utvrđenima ovim zakonom i
 - da, pri tome, ugovorna tijela poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima, uz ostvarivanje jednakoga tretmana, nediskriminacije i transparentnosti.
- Javna se nabava odnosi na nabavu roba, usluga i radova koju provode "ugovorna tijela" iz članka 3. ovoga zakona, sukladno Pravilima utvrđenima u ovome zakonu i u pratećim podzakonskim aktima prihvaćenima sukladno odredbama članka 53. ovoga zakona.

Članak 2.**(Definicije)**

- "**Žurni postupak**" podrazumijeva poseban oblik žurnoga ograničenog postupka koji može biti primijenjen kada poštivanje propisanih rokova nije moguće zbog žurnosti, prijetnje ugrožavanja okoliša ili više sile.
- "**Kandidat**" podrazumijeva dobavljača koji je podnio zahtjev za poziv kako bi sudjelovao u ograničenome ili pregovaračome postupku.
- "**Natječaj za izradbu idejnoga rješenja**" podrazumijeva postupak koji ugovornome tijelu omogućava da osigura, uglavnom u područjima prostornoga uređenja, urbanizma, arhitekture i građevinarstva ili obradbe podataka, plan ili

1 Ovaj list odnosi se na kategorije usluga vezane za procedure javnih nabavki u EU.

2 Osim za željeznički transport obuhvaćen kategorijom 18

3 Osim za željeznički transport obuhvaćen kategorijom 18

4 Osim finansijskih usluga u vezi sa izdavanjem, prodajom, kupovinom ili transferom vrijednosnih papira i obveznica ili drugih finansijskih instrumenata, te usluga Centralne banke.

Također isključeno: usluge koje se tiču kupovine ili najma, po bilo kojoj finansijskoj proceduri, zemljišta, postojećih zgrada, ili druge nepokretne imovine, odnosno za to vezana prava; ipak, finansijske usluge pružene u vrijeme prije ili nakon ugovora o kupovini ili najmu, u bilo kojem obliku, bit će predmet zakona.

5 Samo one usluge gdje dobrobit od njihovog korištenja pri obavljanju sopstvenih aktivnosti koristi isključivo ugovorni organ, uz uslov da naknadu za osiguranje tih usluga u cjelini izmiruje isti ugovorni organ.

6 Osim usluga arbitraže i pomirenja.

7 Osim ugovora o zapošljavanju.

rješenje koje odabire Povjerenstvo za natječaj u postupku konkurentškoga nadmetanja sa ili bez dodjele nagrada.

- (4) **"Elektronska sredstva"** podrazumijevaju telegraf, faks ili drugu telekomunikacijsku opremu namijenjenu za prijenos podataka.
- (5) **"Okvirni sporazum"** podrazumijeva sporazum ograničenoga trajanja između ugovornoga tijela i dobavljača čija je svrha utvrđivanje okvira za ugovore koji će se dodjeljivati u tome razdoblju, osobito glede predmeta ugovora, a kada je to primjereno, i glede predviđenih vrijednosti, opsega ili količine, kao i cijene.
- (6) **"Subvencionirani ugovor"** podrazumijeva dodjelu ugovora o javnim nabavama roba, usluga i radova koje ugovorna tijela izravno ili neizravno subvencioniraju.
- (7) **"Pregovarački postupak"** podrazumijeva postupak u kojemu ugovorno tijelo pregovara o uvjetima ugovora s jednim ili više pozvanih dobavljača. Ovaj se postupak može provoditi sa ili bez prethodne objave obavijesti o nabavi, isključivo prema uvjetima utvrđenima u ovome zakonu.
- (8) **"Otvoreni postupak"** podrazumijeva postupak u kojemu svaki zainteresirani dobavljač može dostaviti ponudu.
- (9) **"Pretkvalifikacija"** podrazumijeva postupak u kojemu ugovorno tijelo, na temelju selekcijskih kriterija definiranih u tenderskoj dokumentaciji, obavlja odabir kvalificiranih kandidata koji će se pozvati da dostave ponude u ograničenome ili pregovaračkome postupku.
- (10) **"Ugovor o javnoj nabavi usluga"** podrazumijeva ugovor u pisanom obliku koji se zaključuje radi ostvarivanja financijske koristi i odnosi se na osiguranje usluga koje nisu izuzete iz ovoga zakona, i koji nije ugovor o nabavi roba ili radova definiranih u stavku (10), odnosno (11) ovoga članka. Usluge koje su izuzete iz ovoga zakona navedene su u Aneksu II. Dijelu C, koji je sastavni dio ovoga zakona. Ugovor o javnoj nabavi može biti:
 - a) Ugovor o javnoj nabavi, čiji su predmet i robe i usluge, ugovor je o javnoj nabavi usluga, ukoliko vrijednost odnosnih usluga prelazi vrijednost roba obuhvaćenih tim ugovorom.
 - b) Ugovor o javnoj nabavi, čiji su predmet usluge a koji uključuje i radove u smislu Aneksa I. ovoga zakona koji su sporedni u odnosu na temeljni predmet ugovora, ugovor je o javnoj nabavi usluga.
- (11) **"Ugovor o javnoj nabavi roba"** podrazumijeva ugovor u pismenom obliku koji se zaključuje radi ostvarivanja financijske koristi i odnosi se na kupnju, leasing, zakup ili najamnu kupnju, sa ili bez opcije otkupa, roba (sirovina, proizvoda, opreme i drugih predmeta bilo kojega oblika i veličine), uključujući nužnu pripremu mjesta izvođenja radova i usluga ugradnje.
- (12) **"Ugovor o javnoj nabavi radova"** podrazumijeva ugovor u pismenom obliku koji se zaključuje radi ostvarivanja financijske koristi koji za predmet ima ili izvođenje, ili i izvođenje i projektiranje radova koji se odnose na neku od djelatnosti utvrđenih u Aneksu I. koji je sastavni dio ovoga zakona, ili realizaciju, bez obzira kojim sredstvima, posla koji odgovara uvjetima koje je utvrdilo ugovorno tijelo. Pojam "radova" podrazumijeva rezultat gradnje ili građevinskih radova uzet u cjelini, a koji je sam po sebi dostatan za ispunjenje neke ekonomske ili tehničke funkcije.
- (13) **"Zahtjev"** podrazumijeva pisani dokument kojim dobavljač podnosi zahtjev za poziv za sudjelovanje u ograničenome ili pregovaračkome postupku.
- (14) **"Ograničeni postupak"** podrazumijeva postupak u kojemu bilo koji dobavljač, koji želi postati kandidatom, može zahtijevati sudjelovanje i u kojemu samo oni kvalificirani kandidati, koje pozove ugovorno tijelo, mogu dostaviti ponude.
- (15) Pojmovi **"dobavljač"**, **"pružatelj usluga"** i **"izvođač radova"** podrazumijevaju svakoga gospodarskog subjekta koji može biti fizička ili pravna osoba ili skupina takvih osoba koje na tržištu nude robu, usluge ili radove. Ukoliko nije drukčije naznačeno, pojam "dobavljač" podrazumijevat će **"dobavljač"**, **"pružatelj usluga"** ili **"izvođač radova"**.
- (16) **"Ponuda"** podrazumijeva dokument koji podnosi dobavljač, nudeći opskrbu proizvodima, pružanje usluga ili

izvođenje radova pod uvjetima koje određuje ugovorno tijelo.

- (17) **"Tenderska dokumentacija"** podrazumijeva dokumentaciju kojom se opisuju predmet nabave, uvjeti ugovora i postupak izbora najpovoljnije ponude koju objavljuje ili dobavljačima predstavlja ugovorno tijelo; ova dokumentacija uključuje obavijest o nabavi, poziv na dostavu ponuda, tehničke specifikacije, nacrt ugovora i druga relevantna dokumenta i objašnjenja.
- (18) **"Ponudač"** podrazumijeva dobavljača koji je dostavio ponudu.
- (19) **"Alternativna ponuda"** podrazumijeva ponudu u kojoj se nude drukčije karakteristike predmeta ugovora u odnosu na one koje su navedene u tenderskoj dokumentaciji.
- (20) **"Pisani" ili "u pisanom obliku"** podrazumijeva svaki izraz koji se sastoji od riječi ili brojeva koji se mogu pročitati, umnožiti i naknadno priopćiti. To uključuje i informacije koje se prenose i arhiviraju uz pomoć elektronskih sredstava, naravno pod uvjetom da je sadržaj osiguran i da se potpis može identificirati.

ODJELJAK II. PRIMJENA ZAKONA Članak 3. (Ugovorna tijela)

- (1) Pod ugovornim tijelom podrazumijeva se:
 - a) svako tijelo uprave na razini Bosne i Hercegovine, entiteta, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, županijskoj, gradskoj ili općinskoj razini (u daljnjem tekstu: tijela na državnoj ili lokalnoj razini uprave);
 - b) svaki javni subjekt i/ili gospodarsko društvo, tj. tijelo, kako je to definirano u stavku (2) ovoga članka;
 - c) svako javno društvo/poduzeće koje obavlja neku od djelatnosti definiranih u stavku (3) ovoga članka nad kojim ugovorno tijelo može imati dominantan utjecaj na temelju vlasništva nad tim društvom/poduzećem, financijskog sudjelovanja u tom društvu/poduzeću, ili na temelju Pravila o upravljanju tim društvom/poduzećem.
- (2) Javni subjekt, tj. tijelo, sukladno stavku (1) točki b) ovoga članka, podrazumijeva svaki subjekt koji je:
 - a) utemeljen u posebnu svrhu zadovoljavanja potreba od općega interesa koji nema industrijski ili komercijalni karakter, i
 - b) ima svojstvo pravne osobe, i
 - c) većinskim je dijelom financiran od tijela na državnoj ili lokalnoj razini uprave, ili od drugih javnih subjekata definiranih u ovome stavku; ili u kojemu nadzor nad upravljanjem obavljaju tijela ili subjekti definirani u ovome stavku; ili koji ima upravni, upravljački ili nadzorni odbor u kojemu su više od polovice članova imenovala tijela na državnoj ili lokalnoj razini uprave, ili drugi javni subjekti definirani u ovome stavku.
- (3) Djelatnosti koje obavljaju javna društva / poduzeća iz stavka (1) točke c) ovoga članka sastoje se od:
 - a) osiguranja ili rada fiksnih mreža s ciljem pružanja javnih usluga u svezi s proizvodnjom, transportom ili distribucijom:
 - 1) vode, ili
 - 2) električne energije, ili
 - 3) plina ili toplinske energije;
 ili opskrbe takvih mreža vodom, električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom;
 - b) eksploatacije zemljopisne lokacije sa svrhom:
 - 1) istraživanja ili crpljenja nafte, plina, ugljena ili drugih čvrstih goriva, ili
 - 2) smještaja zračne, morske ili riječne luke, ili drugih terminala za prijevoznike u zračnome, morskome ili riječnome prometu;
 - c) rada mreža koje pružaju usluge javnoga prijevoza putem željeznice, metroa, tramvaja, trolejbusa, autobusa ili žičare;
 - d) osiguranja ili rada javnih telekomunikacijskih sustava, ili pružanje jedne ili više javnih telekomunikacijskih usluga.
- (4) U slučaju da neku od djelatnosti definiranih u stavku (3) ovoga članka također osigurava jedno ili više poduzeća koja nisu obuhvaćena definicijom iz stavka (1) točke c) ovoga

članka, Vijeće za konkurenciju će, na traženje ravnatelja Agencije za javne nabave, a na temelju zahtjeva odnosnoga ugovornog tijela, ocijeniti / izjaviti je li tržište za danu djelatnost ("relevantno tržište") konkurentno. U slučaju da je to relevantno tržište proglašeno konkurentnim, ravnatelj Agencije za javne nabave predložiti će izmjenu i dopunu ovoga zakona kojim se, u odnosu na konkretnu djelatnost, od obveze poštivanja ovoga zakona oslobađaju sva definirana ugovorna tijela.

- (5) Agencija za javne nabave priprema liste kategorija ugovornih tijela. Ako se ugovorno tijelo definirano u st. (1) do (3) ovoga članka ne nađe na listi koju utvrdi Agencija za javne nabave, ono će, bez obzira na to, biti obuhvaćeno ovim zakonom.

Članak 4.

(Ugovori koji su predmet ovoga zakona)

- (1) Ugovorna tijela dodijeliti će ugovore o javnoj nabavi radova, roba i usluga sukladno odredbama ovoga zakona i njegovim podzakonskim aktima.
- (2) Ovaj se zakon, također, primjenjuje na dodjeljivanje ugovora o javnoj nabavi radova, roba i usluga koje ugovorna tijela izravno ili neizravno subvencioniraju. Ugovorno tijelo, koje daje takve subvencije, dužno je osigurati poštivanje odredaba ovoga zakona u slučajevima kada subvencionirani ugovor dodjeljuje neke druge fizičke ili pravne osobe, odnosno dužno je i samo poštivati odredbe ovoga zakona u slučajevima kada dodjeljuje subvencionirani ugovor za ili u ime tih fizičkih ili pravnih osoba.
- (3) Okvirni sporazum koji se provodi sukladno odredbama članka 32. ovoga zakona, u smislu ovoga zakona, smatra se ugovorom zaključenim sukladno ovome zakonu.

Članak 5.

(Ugovori na koje se ne primjenjuju odredbe ovoga zakona)

- (1) Sljedeći ugovori mogu biti izuzeti iz primjene odredaba ovoga zakona:
- (a) ugovori koji se odnose na državne tajne, kao što je definirano relevantnim zakonima, drugim propisima i upravnim odredbama važećim u Bosni i Hercegovini;
- (b) ugovori čije izvršenje mora biti popraćeno posebnim mjerama sigurnosti, sukladno relevantnim zakonima, drugim propisima i upravnim odredbama važećim u Bosni i Hercegovini;
- (c) ugovori koji se dodjeljuju sukladno sporazumu prema kojem se primjenjuje posebna procedura međunarodnih, kreditnih ili donatorskih subjekata;
- (d) ugovori iz područja obrane koji se odnose na proizvodnju ili trgovinu oružjem, vojnom opremom i namjenskim materijalom;
- (e) kupnja ili iznajmljivanje, bilo kojim finansijskim sredstvima, zemljišta, postojećih objekata ili druge nepokretne imovine ili prava koja iz njih proistječu.
- (2) Koncesijski ugovori dodjeljuju se sukladno zakonima o koncesijama u Bosni i Hercegovini.

ODJELJAK III. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 6.

(Vrijednosni razredi)

- (1) Vrijednost ugovora o javnoj nabavi procjenjuje ugovorno tijelo na početku postupka nabave, sukladno odredbama od stavka (5) do stavka (8) ovoga članka. Ta će vrijednost odrediti koje će se poglavlje ovoga zakona primjenjivati na postupak dodjele ugovora, sukladno odredbama iz stavka (2) i stavka (3) ovoga članka.
- (2) Primarni, tj. domaći, vrijednosni razredi:
- a) kada je vrijednost ugovora jednaka ili veća od 30.000,00 KM u slučaju roba i usluga, ili 60.000,00 KM u slučaju radova, ugovorno će tijelo primjenjivati Pravila utvrđena u Poglavlju II. ovoga zakona;
- b) kada je vrijednost ugovora niža od 30.000 KM u slučaju roba i usluga, ili 60.000,00 KM u slučaju radova, ugovorno će tijelo primjenjivati Pravila utvrđena u Poglavlju III. ovoga zakona.
- (3) Međunarodni vrijednosni razredi:
- Kada je vrijednost ugovora u slučaju roba i usluga jednaka ili veća od 500.000,00 KM za država tijela ili 700.000,00 KM

za lokalna tijela ili javne subjekte definirane u članku 3. stavku (2) ovoga zakona, ili u slučaju da je vrijednost radova jednaka ili veća od 2.000.000,00 KM, postupak će, osim u slučaju usluga nabrojanih u Aneksu 2. Dijelu B ovoga zakona, biti otvoren za međunarodnu konkurenciju. Ugovorno će tijelo postupati sukladno pravilima utvrđenima u Poglavlju II. ovoga zakona, uz primjenu sljedećih odredaba:

- a) objava obavijesti o nabavi iz članka 20. ovoga zakona dopunjava se objavom sažetka obavijesti o nabavi na engleskome jeziku;
- b) obavijest o nabavi će, također, biti objavljena sukladno stavku (4) članka 20. ovoga zakona;
- c) rokovi navedeni u članku 21. stavak (5) i stavak (6) toč. a) i b) ovoga zakona se u svakom pojedinom slučaju produžavaju za 12 dana;
- d) dva roka navedena u članku 21. stavak (6) točka c) ovoga zakona, produžavaju se i iznose 12, odnosno 10 dana.
- (4) Vrijednosni razredi navedeni u ovome članku važiti će do momenta njihove izmjene na način utvrđen u podzakonskim aktima.
- (5) Vrijednost ugovora o javnoj nabavi je procijenjena ukupna vrijednost, bez uključenoga iznosa pripadajućih neizravnih poreza, koju plaća ugovorno tijelo za predmet ugovora.
- (6) Temelj za izračunavanje vrijednosti okvirnoga sporazuma je procijenjena maksimalna vrijednost, bez uključenog iznosa pripadajućih neizravnih poreza svih ugovora predviđenih u danome razdoblju.
- (7) Procjene iz st. (5) i (6) ovoga članka moraju biti važeće u vrijeme objave obavijesti o nabavi, ili, u slučajevima kada se takva obavijest ne zahtijeva, u momentu u kojem ugovorno tijelo započinje postupak dodjele ugovora.
- (8) Ugovornim tijelima nije dozvoljeno dijeljenje predmeta ugovora s namjerom izbjegavanja primjene nabavnih postupaka utvrđenih ovim zakonom. Ugovor se može dijeliti samo ako su svi dijelovi tako podijeljenoga ugovora predmet istoga postupka o javnoj nabavi koji je, sukladno odredbama ovoga zakona, odabran za taj cjelokupni ugovor.

Članak 7.

(Povjerenstvo za nabavke)

- (1) Za provedbu postupaka javne nabave, sukladno Poglavlju II. ovoga zakona, ugovorno je tijelo obvezno imenovati Povjerenstvo za nabave.
- (2) Za provedbu postupaka javne nabave, sukladno Poglavlju III. ovoga zakona, ugovorno tijelo može imenovati Povjerenstvo za nabave.
- (3) Uspostava i rad Povjerenstva za nabave regulirat će se podzakonskim aktima.

Članak 8.

(Uporaba jezika)

Sva dokumenta navedena u ovome zakonu koja, u svezi s postupcima dodjeljivanja ugovora propisanim ovim zakonom, ispostavljaju ugovorna tijela ili se podnose ugovornim tijelima, sačinjavaju se na jednome od zvaničnih jezika u Bosni i Hercegovini sukladno odredbama članka 6. stavak (3) točka a) ovoga zakona. Osim toga, tenderska se dokumentacija može pripremiti i na engleskome ili bilo kojem drugom odgovarajućem jeziku, s tim da se pri tome mora sačuvati cjelovitost sadržaja informacija iz tenderske dokumentacije. Sažetak objave obavijesti o javnoj nabavi može se uvijek pripremiti na engleskome ili bilo kojem drugom odgovarajućem jeziku za međunarodnu objavu, kao što je navedeno u članku 20. st. (4) i (5) ovoga zakona.

Članak 9.

(Povjerljivost)

Uvažavajući važeće propise o slobodnom pristupu informacijama u Bosni i Hercegovini:

- a) Povjerljive informacije sadržane u bilo kojoj tenderskoj ponudi, a koje se odnose na komercijalne, finansijske ili tehničke informacije ili poslovne tajne ili znanja (*know-how*) sudionika tendera, ne smiju se ni pod kojim uvjetima otkrivati bilo kojoj osobi koja nije zvanično uključena u postupak nabave.
- b) Nakon javnoga otvaranja tendera niti jedna informacija vezana za ispitivanje, pojašnjenje ili ocjenu tendera i razmatranje ugovornoga tijela ili Povjerenstva za nabave

ne smiju se otkrivati niti jednom sudioniku tendera ili trećoj osobi prije nego se odluka o dodjeli ugovora ne priopći pobjedniku tendera.

POGLAVLJE II.

POSTUPCI DODJELE UGOVORA U KATEGORIJI

DOMAĆIH VRIJEDNOSNIH RAZREDA

ODJELJAK I.

IZBOR POSTUPKA ZA DODJELU UGOVORA

Članak 10.

(Vrste postupaka za dodjelu ugovora)

Ugovori o javnoj nabavi roba, usluga ili izvršenju radova dodjeljuju se putem jednoga od sljedećih postupaka i prema uvjetima navedenim u članku 11. ovoga zakona:

- a) otvoreni postupak;
- b) ograničeni postupak s pretkvalifikacijom;
- c) pregovarački postupak s objavom obavijesti o nabavi;
- d) pregovarački postupak bez objave obavijesti o nabavi;
- e) natječaj za izradu idejnoga rješenja.

Članak 11.

(Uvjeti za primjenu postupaka dodjele ugovora)

- (1) Ugovorno tijelo dodjeljuje ugovor na temelju otvorenoga postupka, osim u slučaju ako su ispunjeni uvjeti iz st. (2) i (5).
- (2) U slučaju opsežnih ili složenih nabava, koje iziskuju provedbu postupka pretkvalifikacije, može se uporabiti ograničeni postupak. Ugovor o pružanju konzultacijskih usluga bit će dodijeljen po procedurama ograničenoga postupka.
- (3) Ugovorna tijela mogu iznimno dodjeljivati ugovore putem pregovaračkoga postupka nakon objave obavijesti o javnoj nabavi, kako je to niže opisano. Mogućnost primjene ovoga postupka na ugovore koji na bilo koji način uključuju ili kojima prethodi natječaj za izradu idejnoga rješenja je isključena:
 - a) u slučaju kada su u otvorenome ili ograničenome postupku dostavljene samo ponude koje ne ispunjavaju postavljene uvjete, i kada je ugovorno tijelo ponovilo postupak s odgovarajućim izmjenama uvjeta, osiguravši pri tome da ugovorni uvjeti najskorije provedenoga postupka nisu značajno promijenjeni;
 - b) u iznimnim, posebnim slučajevima ugovora o izvođenju radova ili pružanju usluga kada priroda radova ili usluga, ili kada rizici koji se odnose na prethodno navedeno, ne dozvoljavaju prethodno utvrđivanje ukupnih cijena;
 - c) kada se odnosi na ugovore o javnim nabavama radova za radove koji se izvode isključivo s ciljem istraživanja, testiranja ili razvoja, a ne s ciljem ostvarenja zarade ili naknade troškova istraživanja i razvoja.
- (4) Ugovorna tijela mogu iznimno dodjeljivati ugovore putem pregovaračkoga postupka bez objave obavijesti o nabavi u niže navedenim slučajevima. Mogućnost primjene ovoga postupka na ugovore koji na bilo koji način uključuju ili kojima prethodi natječaj za izradu idejnoga rješenja je isključena:
 - a) kod ugovora o javnim nabavama radova, roba ili usluga:
 - 1) u slučaju kada niti jedna ponuda ili niti jedna odgovarajuća ponuda nije dostavljena u otvorenome ili ograničenome postupku, i kada je ugovorno tijelo ponovilo postupak s odgovarajućim izmjenama uvjeta, osiguravši pri tome da ugovorni uvjeti najskorije provedenoga postupka nisu značajno promijenjeni i da su svi ponuđači, koji zadovoljavaju minimum kvalifikacijskih zahtjeva, pozvani na pregovaranje;
 - 2) kada niti jedan zahtjev za sudjelovanje u ograničenome postupku nije dostavljen ili niti jedan kvalificirani kandidat nije zatražio sudjelovanje u ograničenome postupku, i kada je ugovorno tijelo ponovilo postupak s odgovarajućim izmjenama uvjeta, osiguravši pri tome da ugovorni uvjeti najskorije provedenoga postupka nisu značajno promijenjeni;

- 3) kada zbog suštinskih, tehnički dokazivih ili umjetničkih razloga, ili zbog razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, samo određeni dobavljači mogu izvršiti nabavu, pružiti usluge ili izvršiti radove, i ne postoji druga mogućnost izbora;
- 4) kada se, iznimno, zbog dokazivih razloga krajnje žurnosti prouzročene događajima nepredvidivim za dano ugovorno tijelo ne mogu ispoštovati ovim zakonom utvrđeni minimalni rokovi za ubrzani ograničeni postupak. Okolnosti, kojima se opravdava iznimna žurnost postupka, ne smiju se niti u kom slučaju dovesti u vezu s ugovornim tijelom.
- b) kod ugovora o javnim nabavama roba:
 - 1) kada su proizvodi u pitanju proizvedeni isključivo za svrhe istraživanja, eksperimentiranja, proučavanja ili razvoja; ova se odredba ne odnosi na količinsku (serijsku) proizvodnju s ciljem ostvarenja zarade ili naknade troškova istraživanja i razvoja;
 - 2) za dodatne isporuke prvobitnoga dobavljača, a koje su namijenjene ili kao djelomična zamjena redovitih isporuka ili ugradnja, ili kao proširenje postojećih isporuka ili ugradnja, kada su prethodni ugovori još uvijek na snazi, kada nema suštinskih izmjena u cijenama i drugim uvjetima, i kada bi promjena dobavljača obvezala ugovorno tijelo da nabavlja materijal različitih tehničkih karakteristika, što bi rezultiralo pojavom nekompatibilnosti ili disproporcionalnih tehničkih poteškoća u radu i održavanju; trajanje takvih ugovora, kao i trajanje obnovljenih ugovora, kao opće pravilo ne može biti dulje od jedne godine računajući od dana dodjele inicijalnog ugovora;
 - 3) za robe nudene i kupljene na burzanskom tržištu;
 - 4) za nabavu robe pod iznimno povoljnim uvjetima, ili od dobavljača koji je u postupku likvidacije svojih poslovnih aktivnosti, ili od potraživača ili vršitelja stečaja, ili u aranžmanu s vjerovnicima, ili u sličnome postupku;
- c) u slučaju ugovora o javnim nabavama usluga kada odnosni ugovor slijedi nakon natječaja za izradu idejnoga rješenja provedenoga sukladno odredbama čl. 43. i 44. ovoga zakona, a ugovor se dodjeljuje pobjedniku, odnosno jednom od pobjednika natječaja; u posljednjem se slučaju svi pobjednici natječaja pozivaju na sudjelovanje u pregovorima;
- d) u slučaju ugovora o javnim nabavama usluga i radova:
 - 1) za dodatne usluge ili radove koji nisu uključeni u inicijalno prvobitno razmatrani projekt ili u prvobitno zaključeni ugovor, ali koji, usljed nepredviđenih okolnosti, postanu neophodni za izvršenje ili izvođenje u njima opisanih usluga, odnosno radova, i kada se takve dodatne usluge ili radovi ne mogu tehnički ili ekonomski odvojiti od glavnoga ugovora bez većih nepogodnosti za ugovorno tijelo. Međutim, takvi se ugovori mogu jedino zaključiti s dobavljačem kojemu je dodijeljen glavni ugovor, a ukupna vrijednost ugovora dodijeljenih za dodatne usluge ili radove ne može preći 50 % od vrijednosti glavnoga ugovora;
 - 2) za nove usluge ili radove, koji predstavljaju ponavljanje sličnih usluga ili radova povjerenih dobavljaču kojemu je isto ugovorno tijelo dodijelilo raniji ugovor, uz uvjet da su takve usluge ili radovi sukladni temeljnom projektu za koji je bio dodijeljen prvi ugovor sukladno otvorenome ili ograničenome postupku. Na mogućnost vođenja postupka ukazat će se već pri raspisivanju tendera za prvi projekt, a ukupne procijenjene troškove kasnijih usluga ili radova uzet će u razmatranje ugovorno tijelo prilikom procjenjivanja vrijednosti ugovora. Ovaj se postupak može primjenjivati samo tijekom tri godine nakon zaključivanja prvobitnoga ugovora.

- (5) Natječaj za izradu idejnoga rješenja može biti korišten kada ugovorna tijela dodjeljuju ugovore sukladno članku 2. stavku (2) i čl. 43. i 44. ovoga zakona.

Članak 12.

(Prestanak postupka dodjele ugovora)

- (1) Kada je postupak dodjele ugovora pokrenut putem objave obavijesti o javnoj nabavi, on može biti okončan samo u sljedećim slučajevima:
- a) po zaključenju ugovora ili okvirnoga sporazuma;
 - b) po otkazivanju postupka o dodjeli ugovora iz jednoga od sljedećih razloga:
 - 1) niti jedna ponuda nije dostavljena u određenome krajnjemu roku;
 - 2) niti jedna od primljenih ponuda nije prihvatljiva;
 - 3) cijene svih prihvatljivih ponuda značajno su veće od proračuna ugovornoga tijela;
 - 4) broj primljenih prihvatljivih ponuda manji je od tri i ne osigurava stvarnu konkurenciju za konkretni ugovor;
 - 5) broj kvalifikacijskih kandidata manji je od tri i ne osigurava stvarnu konkurenciju za planirani ugovor;
 - c) postupak dodjele ugovora otkazan je zbog drugih dokazivih razloga koji su izvan kontrole ugovornoga tijela i nisu se mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka dodjele ugovora.
- (2) Kada je postupak dodjele ugovora otkazan bez dodjele ugovora ili zaključivanja okvirnoga sporazuma, potrebno je objaviti obavijest o otkazivanju koja sadrži informacije sukladno podzakonskim aktima.

ODJELJAK II.

ZAJEDNIČKE ODREDBE O TENDERSKOJ DOKUMENTACIJI I SPECIFIKACIJAMA

Članak 13.

(Nužne informacije)

- (1) Ugovorno tijelo priprema tendersku dokumentaciju sukladno odredbama ovoga zakona i podzakonskim aktima. U tenderskoj će dokumentaciji ugovorno tijelo dati potpune informacije o uvjetima ugovora i postupcima dodjele ugovora koji su dostatni ponuđačima kako bi pripremili svoje ponude na zbilja konkurentskoj osnovi.
- (2) Obavijesti o nabavi, pripremljene sukladno članku 19. ovoga zakona, čine sastavni dio tenderske dokumentacije.
- (3) Tenderska će dokumentacija sadržavati jasne i odgovarajuće informacije za odabrani postupak dodjele ugovora. Tenderska dokumentacija sadržava najmanje sljedeće informacije, a prema detaljnijoj razradi koja će biti utvrđena podzakonskim aktima:
- a) ugovorno tijelo;
 - b) odabrani postupak dodjele ugovora i podatak o tome predviđa li se zaključivanje okvirnoga sporazuma;
 - c) opis danih proizvoda, usluga ili radova; iznos, opseg ili količina;
 - d) količinske specifikacije, tehničke specifikacije, opis posla / zadatka;
 - e) mjesto izvršenja/obavljanja radova ili isporuke;
 - f) navođenje mogućnosti za podnošenje ponuda po lotovima;
 - g) rokovi za izvršenje/isporku predmeta ugovora ili trajanje ugovora;
 - h) navođenje mogućnosti za podnošenje alternativnih ponuda (varijanata);
 - i) kriteriji odabira koji ustanovljuju minimalne uvjete za kvalifikaciju kandidata ili ponuđača i informacije za vršenje takve ocjene;
 - j) kriteriji za dodjelu ugovora utvrđeni kao "ekonomski najpovoljnija ponuda" ili "isključivo najniža cijena";
 - k) uvjeti predloženoga ugovora;
 - l) razdoblje važenja ponuda;
 - m) jamstvo za ponudu (za ozbiljnost ponude), jamstvo za dobro izvršenje posla, i svako drugo traženo osiguranje za privremena plaćanja;
 - n) mjesto, datum i vrijeme za primitak zahtjeva za sudjelovanje;
 - o) mjesto, datum i vrijeme za primitak ponuda;

- p) mjesto, datum i vrijeme otvaranja ponuda;
- q) valuta u kojoj se izražavaju cijene;
- r) informacija o kalkulaciji cijene;
- s) zahtjevi glede uporabe jezika.

- (4) Tenderska dokumentacija bit će pripremljena sukladno modelima i/ili standardnoj tenderskoj dokumentaciji koju će pripremiti Agencija za javne nabave.
- (5) Prilikom pripreme tenderske dokumentacije, ugovorno će tijelo poštivati načela jednakoga tretmana i nediskriminacije dobavljača. Ugovorno tijelo ne smije koristiti savjete bilo koje osobe koja može imati bilo kakav izravni ili neizravni interes glede ishoda postupka dodjele ugovora, ukoliko je vjerojatno da to može utjecati na stvarnu konkurenciju za odnosni ugovor.
- (6) Ugovorno tijelo može napraviti izmjene i dopune tenderske dokumentacije pod uvjetom da se one učine dostupnim zainteresiranim dobavljačima istoga dana, a najkasnije pet dana prije roka utvrđenoga za primitak zahtjeva ili ponuda. U slučaju da takve izmjene podrazumijevaju bilo kakvu suštinsku promjenu predmeta ugovora, rok za primitak zahtjeva ili ponuda će se, shodno tomu, produžiti, i to najmanje za sedam dana.

Članak 14.

(Tehničke specifikacije)

- (1) Tehničke specifikacije bit će nediskriminatorne prema dobavljačima i osiguravat će pravičnu i aktivnu konkurenciju.
- (2) Uvažavajući postojeće obvezujuće tehničke propise koji su definirani u zakonima o standardizaciji u Bosni i Hercegovini, tehničke će se specifikacije pozivati na:
- a) 1) bh. standarde koji su sukladni europskim standardima, tehnička odobrenja ili zajedničke tehničke specifikacije koje se upotrebljavaju u Europskoj uniji; ili
 - 2) međunarodno prihvaćene standarde, tehničke propise ili norme; ili
 - 3) druge bh. standarde ili druge reference tehničke naravi uz napomenu da su prihvatljivi i proizvodi, usluge i radovi koji su sukladni drugim standardima ili tehničkim referencama odobrenima od međunarodno priznatih institucija za standardizaciju u drugim državama, a koje su, barem suštinski, ekvivalentne navedenim referencama.
 - b) Ugovorno tijelo nema pravo odbiti ponudu na temelju toga što ponuđeni proizvodi, usluge ili radovi ne ispunjavaju postavljene zahtjeve glede standarda naznačenih u tehničkoj specifikaciji, ukoliko ponuđač u svojoj ponudi može dokazati da rješenja koja nudi zadovoljavaju na suštinski ekvivalentan način zahtjeve postavljene u tehničkoj specifikaciji tenderske dokumentacije;
 - c) ili, kada ne postoje primjenjivi standardi, tehnički propisi ili norme do željenih funkcionalnih karakteristika ili zahtjeva za izvršenje posla koji, također, obuhvataju i one koji se odnose na zaštitu zdravlja i sigurnosti građana, kao i one koji se odnose na zaštitu okoliša; ove karakteristike ili zahtjevi moraju biti precizni i jasni kako bi se omogućilo dobavljačima da izrade svoje ponude, a ugovornome tijelu da dobije robe, usluge ili radove koji će ispuniti njegove postavljene objektivne zahtjeve.
- (3) Svaka nedosljednost u tehničkim propisima u Bosni i Hercegovini, zbog eventualnih razlika u relevantnim entitetskim legislativama, neće ni pod kojim uvjetima biti razlogom za odbijanje bilo koje ponude koja osigurava najmanje suštinsku ekvivalentnost ponuđenih proizvoda, usluga ili radova s referencama zahtijevanim od ugovornoga tijela.
- (4) Ugovorno će tijelo odbiti sve ponude kojima se nude robe, usluge ili radovi koji suštinski ne ispunjavaju tehničke specifikacije sadržane u tenderskoj dokumentaciji.
- (5) Pozivanje na robe određene izrade ili izvora opskrbe, ili na određeni proces, ili na robne marke, patente, tipove ili određeno podrijetlo ili proizvodnju, u svrhu favoriziranja ili eliminacije određenih dobavljača, proizvoda ili metoda je zabranjeno, osim kada je ugovorno tijelo u nemogućnosti da

uporabom objektivnih tehničkih specifikacija navede opis predmeta ugovora koji je dostatno precizan i u potpunosti razumljiv. U takvome je slučaju ugovorno tijelo obvezno navesti da će prihvatiti proizvode, usluge ili metode koji su ekvivalentni glede njihovih osobina dodavanjem riječi "ili ekvivalent".

Članak 15.

(Razdoblje važenja ponude)

- (1) Razdoblje važenja ponude određuje ugovorno tijelo. Razdoblje važenja ne može biti kraće od onoga navedenoga u tenderskoj dokumentaciji i niti u kom slučaju ne može biti kraće od 30 dana. Ukoliko se u ponudi ne navede razdoblje njezina važenja, smatrat će se da ponuda važi za razdoblje naznačeno u tenderskoj dokumentaciji.
- (2) Tijekom razdoblja važenja ponude ugovorno tijelo može, u pismenom obliku, od dobavljača zahtijevati da produži razdoblje važenja do određenoga roka. Svaki dobavljač ima pravo odbiti takav zahtjev bez gubljenja prava u svezi s osiguranjem ponude.
- (3) Dobavljač koji pristane produžiti razdoblje važenja ponude i o tome u pismenom obliku obavijesti ugovorno tijelo, produžava razdoblje važenja ponude i osigurava produženo jamstvo za ponudu (za ozbiljnost ponude). Ponuda se ne može mijenjati. Ukoliko dobavljač ne odgovori na zahtjev ugovornoga tijela glede produženja razdoblja važenja ponude ili ne produži rok važenja ponude ili ne osigura produženo jamstvo za ponudu (za ozbiljnost ponude), smatrat će se da je dobavljač odbio zahtjev ugovornoga tijela.

Članak 16.

(Osiguranje ponude. Osiguranje izvršenja ugovora)

- (1) Ugovorno tijelo može zahtijevati da se efektivnost ponuda jamči putem odgovarajućih jamstava za ponudu (za ozbiljnost ponude). Jamstva za ponudu (za ozbiljnost ponude) neće iznositi više od 1 do 2% od ponuđenih cijena.
- (2) Ugovorno tijelo može zahtijevati da se izvršenje ugovora jamči putem odgovarajućih jamstava za izvršenje. Jamstva za izvršenje neće iznositi više od 10% od vrijednosti ugovora.
- (3) Ugovorno tijelo ne može odbaciti jamstva za ponudu (za ozbiljnost ponude) ili za izvršenje ugovora na temelju toga što jamstvo nije izdao gospodarski subjekt Bosne i Hercegovine, pod uvjetom da jamstvo za ponudu (za ozbiljnost ponude) i jamstva za izvršenje ugovora, kao i institucija koja je izdala jamstvo, ispunjavaju uvjete postavljene u tenderskoj dokumentaciji.

Članak 17.

(Alternativne ponude)

- (1) Ugovorno tijelo u tenderskoj dokumentaciji navodi odobrava li ili ne alternativne ponude. Alternativne se ponude mogu dozvoliti samo onda kada je kriterij za dodjelu ugovora ekonomski najpovoljnija ponuda. Jedino se alternativne ponude, koje zadovoljavaju minimalne uvjete koje je postavilo ugovorno tijelo, uzimaju u razmatranje.
- (2) Osim minimalnih zahtjeva koje su alternativne ponude obvezne ispunjavati, ugovorno će tijelo u tenderskoj dokumentaciji navesti i sve ostale zahtjeve za njihovo podnošenje.
- (3) U postupcima dodjele ugovora o javnoj nabavi roba ili usluga ugovorno tijelo, koje je odobrilo podnošenje alternativnih ponuda, ne može odbiti alternativnu ponudu samo na temelju činjenice da bi ona vodila ka promjeni karaktera ugovora - od ugovora o javnoj nabavi usluga u ugovor o javnoj nabavi roba, ili obrnuto.

Članak 18.

(Davanje tenderske dokumentacije)

- (1) Ugovorno tijelo može, kako je primjereno, dobavljačima dati tendersku dokumentaciju:
 - a) na zahtjev dobavljača;
 - b) zajedno s pozivom na dostavu ponuda;
 - c) objavom na web-stranici javnih nabava, sukladno podzakonskim aktima ili uporabi drugih elektronskih sredstava.
- (2) Ugovorno će tijelo dobavljačima otpremiti tendersku dokumentaciju u roku od tri dana nakon primitka zahtjeva za

dostavu tenderske dokumentacije. Ako na temelju članka 21. stavka (6) točke c) ovoga zakona ugovorno tijelo smanji rokove određene za primitak zahtjeva za sudjelovanje i ponuda, rok za otpremu tenderske dokumentacije bit će smanjen na dva dana.

- (3) Prilikom davanja tenderske dokumentacije ugovorno će se tijelo, u odnosu na dobavljače, pridržavati načela jednakosti i nediskriminacije. Ugovorno tijelo ne smije dati tendersku dokumentaciju bilo kojem dobavljaču prije objave obavijesti o nabavi.
- (4) Ugovorno tijelo može za sve dobavljače odrediti jednaku novčanu naknadu koja se plaća za tendersku dokumentaciju. Novčana će naknada pokrivati / uključivati samo stvarne troškove kopiranja i dostave dokumentacije dobavljačima. Zainteresirani će dobavljači imati pravo na uvid u tendersku dokumentaciju prije nabave.

ODJELJAK III.

TRANSPARENTNOST I JAVNOST

Članak 19.

(Obavijest o nabavi)

- (1) Ugovorno će tijelo objaviti obavijest o javnoj nabavi o razmatranome ugovoru, osim u slučajevima u kojima se ugovor dodjeljuje u pregovaračkome postupku bez objave obavijesti o nabavi. Obavijest o javnoj nabavi pružit će svim zainteresiranim dobavljačima dovoljno informacija koje će im omogućiti da ocijene žele li dostaviti ponudu za razmatrani ugovor.
- (2) Obavijest o javnoj nabavi sadržavat će kratku informaciju sukladno relevantnim bitnim informacijama iz tenderske dokumentacije spomenute u članku 13. ovoga zakona i sastojati se od maksimalno 650 riječi.
- (3) Obavijest o nabavi, glede informacija koje sadrži i oblika u kojemu se sastavlja, bit će sukladna odredbama podzakonskih akata.

Članak 20.

(Objava obavijesti)

- (1) Sve obavijesti o javnoj nabavi, obavijesti o dodjeli ugovora i obavijesti o poništenju, ugovorno tijelo objavljuje u "Službenome glasniku BiH". Obavijesti objavljene u "Službenome glasniku BiH" objavljuju se, također, na web-stranici javnih nabava dostupnoj putem interneta.
- (2) Oblik i obrazac obavijesti, koje se objavljuju u "Službenome glasniku BiH", odredit će Agencija za javne nabave u suradnji s redakcijom "Službenoga glasnika BiH".
- (3) Obavijesti o nabavi, obavijesti o dodjeli ugovora i obavijesti o poništenju procedure ugovorna tijela mogu, također, objaviti i u drugim publikacijama ili na web-stranicama koje nisu navedene u stavku (1) ovoga članka. Takve se obavijesti ne smiju objavljivati u drugim publikacijama niti na drugim web-stranicama prije datuma njihove objave u "Službenome glasniku BiH", niti smiju sadržavati dodatne, niti bilo koje druge informacije, osim onih objavljenih u "Službenome glasniku BiH".
- (4) U slučaju ugovora čija vrijednost prelazi vrijednost međunarodnih vrijednosnih razreda iz stavka (3) članka 6. ovoga zakona, obavijest o nabavi dodatno se obvezno treba objaviti ili u novinama s međunarodnim opticajem ili na web-stranici javnih nabava sigurno dostupnoj u inozemstvu, sukladno odredbama podzakonskih akata.
- (5) Međunarodna se objava, određena u stavku (4) ovoga članka, može također uporabiti i u slučaju ugovora čija vrijednost ne prelazi iznos međunarodnih vrijednosnih razreda.

Članak 21.

(Minimalni rokovi za podnošenje zahtjeva i ponuda)

- (1) Ugovorno tijelo utvrđuje mjesto, datum i sat za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje u ograničenome ili pregovaračkome postupku, i/ili za podnošenje ponuda.
- (2) U slučaju primitka zahtjeva ili ponude nakon određenoga datuma i sata, oni se vraćaju dobavljaču neotvoreni.
- (3) Minimalni rokovi za primitak zahtjeva ili ponuda računaju se od dana objave obavijesti o nabavi u "Službenome glasniku BiH" ili od datuma otpreme poziva za dostavu ponuda predkvalificiranim kandidatima.
- (4) Minimalni rokovi za primitak zahtjeva ili ponuda, koje je odredilo ugovorno tijelo, ne mogu biti kraći od rokova

definiranih u ovome članku i dovoljno su dugi kako bi zainteresiranim stranama dali dovoljno vremena za sastavljanje i podnošenje ponuda. Prilikom određivanja ovih rokova ugovorno tijelo uzima u obzir kompleksnost uvjeta ugovora i vrijeme potrebno za sastavljanje zahtjeva i ponuda.

- (5) U slučaju otvorenoga postupka, minimalni rok za primitak ponuda ne može biti kraći od 28 dana od datuma objave obavijesti o nabavi u "Službenome glasniku BiH".
- (6) U slučaju ograničenoga ubrzanoga ili pregovaračkoga postupka:
 - a) krajnji rok određen za primitak zahtjeva za sudjelovanje ne može biti kraći od 18 od datuma objave obavijesti o nabavi u "Službenome glasniku BiH",
 - b) krajnji rok određen za primitak ponuda u slučaju ograničenoga postupka ne može biti kraći od 28 dana od datuma otpreme poziva za dostavu ponuda pretkvalificiranim kandidatima,
 - c) u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti za primjenu ubrzanoga ograničenog postupka, ugovorno tijelo ima pravo utvrditi rok za primitak zahtjeva koji nije kraći od osam dana i rok za primitak ponuda koji nije kraći od pet dana.
- (7) Ako iz bilo kojeg razloga tenderska dokumentacija ili neki njezini dijelovi nisu dostavljeni u određenome roku, iako su pravodobno zatraženi, ili ako se nakon osiguranja tenderske dokumentacije pokaže da se ponude mogu pripremiti samo nakon posjeta mjestu izvođenja, ili nakon pregleda dokumenata koji podržavaju tendersku dokumentaciju na licu mjesta, rokovi za primitak ponuda produljuju se za razdoblje od najmanje sedam dana, kako bi se omogućilo da svi dobavljači budu upoznati sa svim informacijama nužnim za sastavljanje ponude.
- (8) Zainteresirani dobavljači mogu u pismenom obliku od ugovornoga tijela tražiti pojašnjenje tenderske dokumentacije pravodobno i najkasnije deset dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva i ponuda. Ugovorno će tijelo odgovoriti u pismenom obliku, pridržavajući se načela stvarne konkurencije u postupku dodjele, i odgovor će biti otpremljen svim kandidatima ili ponuđačima najkasnije pet dana prije isteka roka za podnošenje zahtjeva ili ponude. Ako odgovor ugovornoga tijela dovede do izmjena tenderske dokumentacije, ugovorno će tijelo, sukladno stavku (5) članka 13. ovoga zakona, produljiti rok za podnošenje zahtjeva ili ponude najmanje za razdoblje od sedam dana.
- (9) Zahtjevi ili ponude mogu podnositi pojedinačni dobavljači, kao i skupine dobavljača, kako je to utvrđeno u stavku (14) članka 2. ovoga zakona. Od takvih se skupina neće tražiti osnivanje nove pravne osobe kako bi dostavile zahtjeve ili ponudu, ali će one preuzeti solidarnu odgovornost za svoje obveze.
- (10) Ugovorno tijelo u tenderskoj dokumentaciji navodi da se zahtjevi ili ponuda obvezno podnose u pismenom obliku, uredno potpisani od strane osobe ovlaštene od dobavljača. Ugovorno tijelo, također, zahtijeva da se ponude dostavljaju u jednoj zatvorenoj omotnici s potpisom i pečatom, osim u slučaju ponuda za konzultacijske usluge koje se dostavljaju u dvije omotnice, sukladno odredbama podzakonskih akata. Stranice ponude (s dodacima) trebaju biti numerirane. Garantični dokumenti, pomenuti u članku 16. ovoga zakona, mogu biti neuvezani i bez numeriranih stranica.
- (11) Na zahtjev dobavljača, ugovorno tijelo osigurava potvrdu o primitku ponude, uz navođenje datuma i vremena primitka.

ODJELJAK IV.

KVALIFIKACIJA, SELEKCIJA I DISKVALIFIKACIJA

Članak 22.

(Provjera kvalifikacija dobavljača)

- (1) Sukladno minimumu zahtijevanih kvalifikacijskih uvjeta, koje kandidati i ponuđači trebaju ispunjavati, a koji su utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji, ugovorno tijelo ocjenjuje i provjerava je li kandidat ili ponuđač kompetentan, pouzdan i sposoban izvršiti ugovor.
- (2) Sukladno stavku (1) ovoga članka ugovorno tijelo u tenderskoj dokumentaciji navodi kriterije za selekciju i time uspostavlja minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata ili ponuđača glede njihove osobne situacije sukladno članku 23. ovoga zakona, njihovu podobnost za obavljanje

profesionalne djelatnosti sukladno članku 24. ovoga zakona, njihovoga ekonomskoga i financijskoga stanja sukladno članku 25. ovoga zakona, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti sukladno članku 26. ovoga zakona. Ugovorno tijelo u tenderskoj dokumentaciji, od kandidata i ponuđača, traži obveznu dostavu informacija i dokumenata koji dokazuju da njihove kvalifikacije odgovaraju onima koje, sukladno čl. 23. do 26. ovoga zakona, zahtijeva ugovorno tijelo.

- (3) Minimum kvalifikacijskih uvjeta, koje je ugovorno tijelo odredilo za kandidate i ponuđače, i broj dokumenata koji su potrebni za njihovo dokazivanje, obvezno trebaju biti usklađeni i srazmjerni s predmetom ugovora. Oni ne smiju imati ograničavajući učinak na konkurenciju i moraju biti razboriti, jasni i precizni. Ugovorno će tijelo zahtijevati od dobavljača samo one informacije koje su nužne, kako bi se ustvrdilo zadovoljava li dobavljač kvalifikacijske uvjete koje je postavilo ugovorno tijelo. Ovi uvjeti ne smiju onemogućivati ostvarivanje prava dobavljača na zaštitu intelektualne svojine i poslovnih tajna.
- (4) Ugovornome tijelu nije dozvoljeno odbijanje zahtjeva za sudjelovanje ili ponudu isključivo na temelju toga što su podneseni ili od pravne ili od fizičke osobe.
- (5) Samo onim kandidatima ili ponuđačima, čije kvalifikacije zadovoljavaju seleksijske kriterije uspostavljene u tenderskoj dokumentaciji, bit će dozvoljen nastavak postupka javne nabave.

Članak 23.

(Ograničenja za sudjelovanje dobavljača u postupku javne nabave)

- (1) Ugovorno će tijelo, u tenderskoj dokumentaciji, predvidjeti da zahtjev za sudjelovanje u ograničenome postupku ili ponuda moraju biti odbijeni u slučaju da je kandidat, odnosno ponuđač:
 - a) pod stečajem ili pred likvidacijom, ili je ušao u određeni aranžman s vjerovnicima, ili je obustavio ili ograničio poslovne aktivnosti, ili je u analognoj situaciji koja proistječe iz sličnoga postupka sukladno relevantnim zakonima i propisima u Bosni i Hercegovini ili u zemlji u kojoj je registriran;
 - b) predmet postupka za proglašenje stečaja, za izdavanje naloga za prisilnu likvidaciju ili postizanja sporazuma / aranžmana s vjerovnicima, ili bilo kojega drugog sličnog postupka sukladno relevantnim zakonima i propisima u Bosni i Hercegovini ili u zemlji u kojoj je registriran;
 - c) osuđen u sudskome postupku za kršenje zakona u smislu njegova poslovnoga ponašanja u razdoblju od pet godina koji je prethodio datumu podnošenja zahtjeva ili ponude;
 - d) proglašen krivim za ozbiljan profesionalni prekršaj od mjerodavnoga suda u razdoblju od pet godina i da je taj prekršaj prethodio datumu podnošenja zahtjeva ili ponude;
 - e) nije ispunio obveze u svezi s plaćanjem doprinosa za socijalno osiguranje, sukladno relevantnim zakonskim odredbama u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran;
 - f) nije ispunio obveze u svezi s plaćanjem poreza sukladno relevantnim zakonskim odredbama u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registriran;
 - g) propustio dostaviti ili dostavio pogrešne informacije na traženje prema čl. 23. do 26. ovoga zakona.
- (2) U slučajevima kada ugovorno tijelo zahtijeva od kandidata ili ponuđača da pruže dokaze da se ni ti jedan slučaj iz stavka (1) toč. a), b), c), e) ili f) ovoga članka ne odnosi na njih, ugovorno je tijelo dužno da, kao zadovoljavajuće, prihvati sljedeće dokaze:
 - a) u slučajevima iz stavka (1) toč. a), b) ili c) ovoga članka, osiguranje izvoda iz sudskega registra ili ekvivalentnoga dokumenta koje je izdalo mjerodavno sudsko ili upravno tijelo u Bosni i Hercegovini, ili u zemlji podrijetla, ili zemlji iz koje ta osoba dolazi, a koje pokazuje da su postavljeni zahtjevi ispunjeni; takvi dokumenti ne mogu biti stariji od tri mjeseca;
 - b) u slučajevima iz stavka (1) toč. e) ili f) ovoga članka, uvjerenje koje nije starije od tri mjeseca, a koje je izdalo

mjerodavno tijelo u Bosni i Hercegovini ili mjerodavno tijelo države na koju se odnosi.

- (3) Agencija za javne nabave sastavit će listu tijela u Bosni i Hercegovini koja su mjerodavna za izdavanje dokumenata iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 24.

(Sposobnost obavljanja profesionalne djelatnosti)

Ugovorno tijelo u tenderskoj dokumentaciji može zahtijevati od kandidata, odnosno ponuđača, da dokažu svoju registraciju u relevantnim profesionalnim ili drugim relevantnim registrima zemlje u kojoj su registrirani, ili da osiguraju posebnu izjavu ili referencu kojom se dokazuje njihovo pravo da obavljaju relevantnu profesionalnu djelatnost.

Članak 25.

(Ekonomska i finansijska podobnost kandidata ili ponuđača)

- (1) U tenderskoj dokumentaciji ili, ako je to primjereno, u dijelu tenderske dokumentacije koji se odnosi na pretkvalifikaciju, ugovorno tijelo utvrđuje minimalne uvjete glede ekonomske i finansijske podobnosti kandidata ili ponuđača i, kao dokaz da su ti uvjeti ispunjeni, od njih može zahtijevati da osiguraju jednu ili više od niže navedenih referenci:
- odgovarajuća bankovna pisma ili, kada je to primjereno, dokaz o postojanju odgovarajućega osiguranja od profesionalnoga rizika;
 - poslovne bilance ili izvode iz poslovnih bilanca, ukoliko je objava poslovne bilance zakonska obveza u zemlji u kojoj je dobavljač registriran;
 - izjava o ukupnome prometu dobavljača i, kada je to primjereno, o prometu u segmentu poslovanja koji je predmet ugovora za razdoblje ne dulje od tri posljednje finansijske godine za koje se raspolaze podacima, ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja u predmetnome segmentu ako je dobavljač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine;
 - bilanca uspjeha za razdoblje ne dulje od tri posljednje finansijske godine za koje se raspolaze podacima, ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja u predmetnome segmentu, ako je dobavljač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine.
- (2) Ugovorno tijelo u tenderskoj dokumentaciji precizira koju referencu ili reference kandidati, odnosno ponuđači moraju osigurati kako bi dokazali svoju ekonomsku i finansijsku podobnost.

Članak 26.

(Tehnička i profesionalna sposobnost)

- (1) Ugovorno tijelo utvrđuje minimalne zahtjeve glede tehničke, odnosno profesionalne sposobnosti kandidata ili ponuđača koje oni trebaju ispunjavati sukladno st. (2), (3), (4) i (5) ovoga članka i od njih zahtijeva da osiguraju jedan ili više dokaza iz st. (2), (3), (4) i (5) ovoga članka.
- (2) U postupcima za dodjelu ugovora o javnoj nabavi roba, dokazi o tehničkoj sposobnosti kandidata, odnosno ponuđača, mogu se osiguravati na jedan, ili više, od sljedećih načina:
- listu glavnih isporuka dobavljača izvršenih u posljednje dvije do tri godine s vrijednostima, datumima i primateljima uz osiguranje dokumenata u obliku potvrda izvršenih isporuka koje su izdali primatelji ili, ukoliko se takve potvrde ne mogu osigurati iz razloga izvan kontrole dobavljača, samo uz izjavu dobavljača o izvršenim isporukama;
 - opis tehničke opremljenosti i osposobljenosti dobavljača, mjere za osiguranje kvalitete i njezinu opremljenost i osposobljenost za ispitivanja i istraživanja;
 - navode o angažiranome tehničkom osoblju i tehničkim tijelima, bez obzira pripadaju li neposredno dobavljaču;
 - uzorke, opise i/ili fotografije proizvoda koji su predmet isporuke, a čiju je vjerodostojnost dobavljač obavezan potvrditi ukoliko to ugovorno tijelo zahtijeva;
 - uvjerenja koja su izdale agencije za kontrolu kvalitete čija je kompetentnost priznata, a kojima se jasno utvrđenim referentnim navođenjem odgovarajućih specifikacija ili standarda potvrđuje podobnost proizvoda;

- u slučaju kada su proizvodi koji se nabavljaju složeni ili ukoliko se, iznimno, osiguravaju za posebne namjene, provjera proizvodnih kapaciteta dobavljača, te ako je to potrebno i njegovih kapaciteta za proučavanje i istraživanje, kao i mjera za kontrolu kvalitete koju provodi ugovorno tijelo ili koju u njegovo ime provodi mjerodavno zvanično tijelo zemlje u kojoj je dobavljač registriran;
 - priopćenje / naznaka elemenata ugovora koje dobavljač namjerava podugovarati.
- (3) U postupcima za dodjelu ugovora o javnoj nabavi usluga, ugovorno tijelo može od kandidata ili ponuđača zahtijevati da osiguraju jedno, ili više, od sljedećih sredstava, kao dokaz njihovih tehničkih i profesionalnih sposobnosti:
- listu glavnih usluga pruženih u posljednje dvije do tri godine, s ukupnim vrijednosnim iznosima, datumima i primateljima uz osiguranje dokumenata u obliku potvrda o izvršenim uslugama koje su izdali primatelji ili, ukoliko se takve potvrde ne mogu osigurati iz razloga izvan kontrole pružatelja usluga, samo uz izjavu pružatelja usluga o izvršenim uslugama;
 - obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružatelja usluga, i/ili kvalifikacije njegovoga rukovodećega osoblja i, osobito, kvalifikacije osoba, odnosno osoba koje su odgovorne za pružanje konkretnih usluga;
 - navode o angažiranome tehničkom osoblju ili tehničkim tijelima, bez obzira pripadaju li neposredno pružatelju usluga;
 - izjavu pružatelja usluga o prosječnom godišnjem broju uposlenih i broju rukovoditeljskog osoblja u posljednje tri godine;
 - izjavu o tehničkoj opremljenosti i osposobljenosti i mjerama kojima raspolaze pružatelj usluga za izvršenje konkretnih usluga i osiguranje kvalitete;
 - u slučaju kada su usluge koje se pružaju složene ili ukoliko se, iznimno, osiguravaju za posebne namjene, provjera tehničke opremljenosti i osposobljenosti pružatelja usluga te, ako je to nužno, i njegovih kapaciteta za proučavanje i istraživanje, kao i mjera za kontrolu kvalitete koju provodi ugovorno tijelo ili koju u njegovo ime provodi mjerodavno zvanično tijelo zemlje u kojoj je pružatelj usluga registriran;
 - priopćenje / naznaka elemenata ugovora koje pružatelj usluga namjerava podugovarati.
- (4) U postupcima za dodjelu ugovora o javnoj nabavi radova, dokazi o tehničkim i profesionalnim sposobnostima kandidata ili ponuđača mogu se osiguravati na jedan, ili više, od sljedećih načina:
- listu radova koji su izvedeni u posljednje tri do pet godina uz prilaganje potvrda o zadovoljavajućoj izvedbi za najvažnije radove; potvrde uključuju vrijednost, vrijeme i lokaciju izvođenja radova i navode jesu li radovi izvedeni sukladno pravilima poslovanja i propisno okončani; u slučaju kada je to nužno, ove potvrde ugovornom tijelu izravno dostavlja određeno mjerodavno tijelo;
 - obrazovne i profesionalne kvalifikacije izvođača radova kao i/ili kvalifikacije njegovoga rukovoditeljskog osoblja, i osobito kvalifikacije osoba, odnosno osoba koje su odgovorne za izvođenje konkretnih radova;
 - navode o angažiranome tehničkom osoblju ili tehničkim tijelima, osobito onima zaduženim za kontrolu kvalitete, bez obzira pripadaju li neposredno izvođaču radova;
 - izjavu izvođača radova o prosječnom godišnjem broju uposlenih i broju rukovoditeljskoga osoblja u posljednje tri godine;
 - izjavu o tehničkoj opremi koju izvođač ima na raspolaganju za izvođenje konkretnih radova;
 - izjavu o svakoj namjeri i predmetu podugovaranja.
- (5) Ukoliko u tenderskoj dokumentaciji zahtijeva osiguranje uvjerenja koja izdaju mjerodavna tijela, a kojima se potvrđuje da dobavljač zadovoljava određene standarde osiguranja kvalitete, ugovorno je tijelo dužno pozvati se na sustave osiguranja kvalitete koji se baziraju na relevantnim međunarodnim ili standardiziranim specifikacijama. Ugovorno je tijelo, također, dužno prihvatiti i druge dokaze o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvalitete od dobavljača

koji nemaju pristupa takvim uvjerenjima ili mogućnosti da ih pribave u zadanome roku.

Članak 27.

(Diskvalifikacija na temelju sukoba interesa ili korupcije)

- (1) Uvažavajući zakone o državnoj službi u Bosni i Hercegovini, kao i druge relevantne propise, ugovorno će tijelo odbiti zahtjev za sudjelovanje u postupku javne nabave ili ponudu ukoliko je kandidat ili ponuđač sadašnjemu ili bivšemu uposleniku ugovornoga tijela dao ili je spreman dati mito u vidu novčanih sredstava, ili u bilo kojem nenovčanom obliku, kao pokušaj u svrhu ostvarivanja utjecaja na radnju, ili odluku, ili tijek postupka javne nabave. Ugovorno će tijelo u pismenom obliku informirati ponuđača i ravnatelja Agencije za javne nabave o odbijanju takvoga zahtjeva ili ponude, i o razlozima odbijanja, te to konstatirati u Izvješću o postupku javne nabave.
- (2) U slučaju da zahtjevi ili ponude, koje je ugovorno tijelo primilo tijekom postupka javne nabave, prouzroče ili mogu prouzročiti bilo kakav sukob interesa, ugovorno će tijelo, djelujući sukladno relevantnim zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini ili odnosnim internim pravilima, osigurati efektivnu zaštitu svrsishodne provedbe ovoga zakona.

ODJELJAK V. VOĐENJE POSTUPAKA

Članak 28.

(Otvoreni postupak)

U provedbi otvorenoga postupka ugovorno je tijelo dužno:

- a) pripremiti tendersku dokumentaciju sukladno odredbama čl. 13. do 17, kao i članku 21. ovoga zakona;
- b) objaviti obavijest o javnoj nabavi sukladno čl. 19. i 20. ovoga zakona, pozivajući sve zainteresirane dobavljače da zatraže tendersku dokumentaciju, te pripreme i podnesu ponude koje ispunjavaju uvjete navedene u tenderskoj dokumentaciji.
- c) osigurati dobavljačima tendersku dokumentaciju sukladno odredbama članka 18. ovoga zakona;
- d) sukladno članku 33. ovoga zakona, organizirati i provesti javno otvaranje pravodobno primljenih ponuda;
- e) verificirati kvalifikacije ponuđača prema kriterijima izbora utvrđenima u tenderskoj dokumentaciji sukladno čl. 22. do 26. ovoga zakona;
- f) ocijeniti ponude dostavljene od kvalificiranih ponuđača, prema kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenima u tenderskoj dokumentaciji sukladno čl. 34. do 37. ovoga zakona, i dodijeliti ugovor ponuđaču koji je dostavio najniže ocijenjenu prihvatljivu ponudu;
- g) informirati ponuđače o odlukama donesenima u svezi s ocjenom ponuda kako je predviđeno u članku 38. ovoga zakona;
- h) ponuditi ugovor najuspješnijem ponuđaču sukladno odredbama članka 39. ovoga zakona.

Članak 29.

(Ograničeni postupak)

U provedbi ograničenoga postupka ugovorno je tijelo dužno:

- a) pripremiti tendersku dokumentaciju sukladno odredbama čl. 13. do 17, kao i članku 21. ovoga zakona; tenderska dokumentacija može biti pripremljena u dva dijela koja odgovaraju pretkvalifikacijskoj i tenderskoj fazi postupka;
- b) objaviti obavijest o nabavi sukladno čl. 19. i 20. ovoga zakona, pozivajući sve zainteresirane kandidate da zatraže pretkvalifikacijsku dokumentaciju (ukoliko se ona daje odvojeno od obavijesti o nabavi) i podnesu zahtjev za pretkvalifikaciju prilažući potrebne informacije i dokumente;
- c) dati kandidatima pretkvalifikacijsku dokumentaciju, ukoliko se ona daje odvojeno od obavijesti o nabavi, sukladno odredbama članka 18. ovoga zakona;
- d) izvršiti odabir kandidata koji će biti pozvani da podnesu ponude na način utvrđen u čl. 22. do 26. ovoga zakona;
- e) informirati kandidate o odlukama donesenima u svezi s pretkvalifikacijom, kako je predviđeno u članku 38. ovoga zakona; informiranje odabranih kandidata može se

provesti u isto vrijeme kada se oni budu pozivali da podnesu ponude;

- f) dati tendersku dokumentaciju svim odabranim kandidatima istodobno, sukladno odredbama članka 18. ovoga zakona, pozivajući ih da pripreme i podnesu ponudu koja ispunjava zahtjeve navedene u tenderskoj dokumentaciji;
- g) organizirati i provesti javno otvaranje pravodobno primljenih ponuda, kako je predviđeno u članku 33. ovoga zakona;
- h) ocijeniti i usporediti otvorene ponude prema kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenima u tenderskoj dokumentaciji sukladno čl. 34. do 37. ovoga zakona i dodijeliti ugovor ponuđaču koji je dostavio najniže ocijenjenu prihvatljivu ponudu;
- i) informirati ponuđače o odlukama donesenima u svezi s ocjenom ponuda, kako je predviđeno u članku 38. ovoga zakona;
- j) ponuditi ugovor najuspješnijem ponuđaču, sukladno odredbama članka 39. ovoga zakona.

Članak 30.

(Vođenje pregovaračkoga postupka)

- (1) Ugovorno tijelo provodi pregovarački postupak uz objavu obavijesti o nabavi pod sljedećim uvjetima:
 - a) obavlja pretkvalifikacijski postupak sukladno odredbama članka 29. ovoga zakona, kako je primjereno pregovaračkome postupku;
 - b) poziva najmanje tri kvalificirana kandidata da podnesu inicijalne ponude i sudjeluju u pregovorima o tehničkim, ekonomskim, pravnim i drugim aspektima ugovora;
 - c) na temelju rezultata obavljenih pregovora, poziva sudionike da podnesu svoje konačne ponude i među njima identificira najuspješnijeg ponuđača, sukladno kriterijima odabira prema članku 34. ovoga zakona.
- (2) Kada primjenjuje pregovarački postupak bez objave obavijesti o nabavi, ugovorno je tijelo dužno:
 - a) u slučaju da je na pregovore pozvano više od jednoga kandidata, verificirati jesu li kvalifikacije kandidata sukladne kriterijima navedenima u pozivu, pregovarati tehničke, ekonomske, pravne i druge aspekte ugovora i, na temelju rezultata održanih pregovora, pozvati sudionike da podnesu svoje konačne ponude i među njima odrediti uspješnog ponuđača, sukladno kriterijima za dodjelu prema članku 34. ovoga zakona;
 - b) u slučaju da je samo jedan kandidat pozvan na pregovore, verificirati jesu li kvalifikacije kandidata sukladne kriterijima navedenima u pozivu i pregovarati tehničke, ekonomske, pravne i druge aspekte ugovora, s ciljem postizanja ekonomski najpovoljnije ponude za ugovorno tijelo.
- (3) Daljnje odredbe u svezi s vođenjem pregovaračkoga postupka bit će određene u podzakonskim aktima.

Članak 31.

(Zahtjevi glede pregovaračkoga postupka s ili bez objave obavijesti o javnoj nabavi)

Tijekom pregovaračkoga postupka ugovorno se tijelo pridržava sljedećih zahtjeva:

- a) pregovori se vode sa svakim kandidatom odvojeno;
- b) niti jedna informacija dobivena od kandidata, kao niti informacije o rješenjima koja su predložili kandidati, ne mogu se otkriti trećim osobama bez prethodne suglasnosti toga kandidata;
- c) svim će se kandidatima/ponuđačima postaviti isti zahtjevi i pružit će im se iste informacije; jednakost tretmana prema svim kandidatima / ponuđačima mora biti osigurana;
- d) zapisnici i izvješća o postupku pregovora sačinjavaju se sukladno odredbama članka 41. ovoga zakona.

Članak 32.

(Okvirni sporazumi)

- (1) Ugovorno tijelo može zaključiti okvirni sporazum samo nakon provedenog otvorenoga ili ograničenoga postupka, sukladno odredbama ovoga zakona.
- (2) Na temelju okvirnoga sporazuma, zaključenoga sukladno stavku (1) ovoga članka, ugovorno će tijelo posljedično imati

pravo da tijekom cijeloga ugovornoga razdoblja zaključuje ugovore s uspješnim ponuđačem bez primjene postupaka utvrđenih u ovome zakonu, glede svakog od ugovora dodijeljenih na temelju okvirnoga sporazuma.

- (3) Ugovorno tijelo može razmotriti dodjelu okvirnoga sporazuma, samo uz postojanje jedne ili više niže navedenih okolnosti:
 - a) predmet su ugovora svakodnevne usluge ili potrošne robe koje nisu klasificirane kao trajna sredstva;
 - b) predmet su ugovora robe ili usluge čije se cijene i uvjeti isporuke često mijenjaju;
 - c) predmet su ugovora stalne popravke ili radovi na održavanju;
 - d) kada ugovorno tijelo treba dodijeliti više identičnih ugovora u roku od jedne godine, a okvirnim bi se sporazumom omogućilo smanjenje troškova nabave.
- (4) Nakon zaključenja okvirnoga sporazuma njegove se odredbe ne mogu mijenjati.
- (5) Ugovornim tijelima nije dopuštena uporaba okvirnih sporazuma na nepropisan način ili na način kojim se sprečava, ograničava ili ugrožava konkurencija.

ODJELJAK VI. OCJENA I DODJELA UGOVORA

Članak 33.

(Otvaranje ponuda)

- (1) Ponude se otvaraju na javnome otvaranju ponuda neposredno nakon isteka roka za podnošenje ponuda, kako je navedeno u tenderskoj dokumentaciji.
- (2) Ponude se otvaraju na sastanku Povjerenstva za nabavu na dan i sat koji su navedeni u tenderskoj dokumentaciji. Svi dobavljači koji su na vrijeme dostavili ponude, ili njihovi zastupnici, imaju pravo biti nazočni postupku otvaranja ponuda. Izmjena krajnjega roka za primitak ponuda utjecat će na promjenu datuma otvaranja ponuda.
- (3) Omotnice otvara predsjedatelj Povjerenstva za nabave na otvorenome sastanku, bez obzira jesu li sastanku nazočni ponuđači ili njihovi zastupnici.
- (4) Procedura otvaranja omotnica, uključujući i onu za ponude konzultacijskih usluga, kao i pravila o priopćenju relevantnih informacija o sadržaju tendera, propisat će podzakonska akta.
- (5) Rezultati postupka javnoga otvaranja ponuda unose se u zapisnik sastanka prema obrascu zapisnika koji utvrđuje Agencija za javne nabave.
- (6) Zapisnik o otvaranju ponuda dostavlja se svim ponuđačima odmah ili najkasnije u roku od tri dana, računajući od vremena otvaranja ponuda.
- (7) Naknadni postupci analize ponuda, njihove ocjene i poredbe, provode se na zatvorenome sastanku Povjerenstva.

Članak 34.

(Kriteriji za dodjelu ugovora)

- (1) Nakon izvršenja izbora kvalificiranih kandidata ili ponuđača, kako je propisano čl. 22. do 26. ovoga zakona, ugovorno tijelo dodjelu ugovora temelji na jednome od sljedećih kriterija:
 - a) ili ekonomski najpovoljnije ponude za ugovorno tijelo, a na temelju navedenih kriterija za evaluaciju utvrđenih sukladno naravi i svrsi predmeta konkretnoga javnoga ugovora, npr: kvaliteta, cijena, tehnička sposobnost, funkcionalne i ekološke karakteristike, operativni troškovi, ekonomičnost, postprodajni servis i tehnička pomoć, datum isporuke i razdoblje isporuke ili razdoblje izvršenja; ili
 - b) najniže cijene tehnički zadovoljavajuće ponude.
- (2) Ugovor se dodjeljuje odabranome ponuđaču koji je dostavio najniže ocijenjenu prihvatljivu ponudu sukladno toč. a) i b) stavka (1) ovoga članka.

Članak 35.

(Ocjenje ponuda)

- (1) Ugovorno tijelo ocjenjuje i poredi ponude koje su podnijeli kvalificirani ponuđači, primjenjujući kriterije za dodjelu ugovora navedene u tenderskoj dokumentaciji sukladno članku 34. ovoga zakona.

- (2) U otvorenome i ograničenome postupku pregovori između ugovornoga tijela i ponuđača o temeljnim aspektima ugovora, a osobito o cijeni, nisu dopušteni. Međutim, ugovorno tijelo može zahtijevati od ponuđača da pojasne svoje ponude, bez unošenja bilo kakvih promjena u sadržaj ponude.

Članak 36.

(Neprirodno niske ponude)

- (1) Ukoliko se, za dani ugovor, dostavljene ponude pokažu neprirodno niskima u odnosu na robu, usluge ili radove koji su predmetom ugovora, ugovorno će tijelo od ponuđača zahtijevati da opravda ponudenu cijenu. Ako ponuđač ne pruži za ugovorno tijelo zadovoljavajuće opravdanje, ugovorno tijelo ima pravo odbaciti ponudu.
- (2) Kako bi dobilo opravdanje za neprirodno nisku cijenu, ugovorno tijelo zahtijeva da dotični ponuđač, u pismenom obliku, pruži detaljne informacije o relevantnim sastavnim elementima ponude, uključujući elemente cijene i kalkulacija. Ugovorno tijelo uzima u razmatranje objašnjenja koja se na primjeren način odnose na:
 - a) ekonomičnost proizvodnoga procesa, pruženih usluga ili građevinske metode;
 - b) izabrana tehnička rješenja i/ili iznimno pogodne uvjete koje ponuđač ima za dostavu roba ili usluga, ili za izvođenje radova;
 - c) originalnost posla, roba ili usluga koje je ponuđač ponudio;
 - d) usklađenost s važećim odredbama koje se odnose na radnu zaštitu i uvjete rada na mjestu gdje se izvodi rad, pruža usluga ili isporučuje roba.

Članak 37.

(Preferencijalni tretman domaćega)

Preferencijalni tretman za domaće može biti primijenjen samo u mjeri u kojoj to dopuste podzakonska akta.

ODJELJAK VII.

DUŽNOSTI NAKON DODJELE UGOVORA

Članak 38.

(Obavijest kandidata i ponuditelja o rezultatima)

- (1) Ugovorno će tijelo istodobno, a najkasnije u roku od sedam dana od donošenja odluke, pismeno obavijestiti kandidate, odnosno ponuđače, koji su pravodobno podnijeli zahtjeve ili ponude o odlukama koje su donesene glede pretkvalifikacije, ocjene ponuda ili obustave postupka.
- (2) Obavijest kandidatima obvezno minimalno sadrži podatke o tome je li dani kandidat zadovoljio pretkvalifikacije ili ne. U slučaju da nije, navode se razlozi.
- (3) U obavijesti ponuđačima, čija je ponuda odbijena, obvezno se navode razlozi odbijanja.
- (4) Obavijest svim ponuđačima obvezno minimalno sadrži ime ponuđača kojemu je ugovor dodijeljen i razloge odabira te ponude, sukladno članku 9. ovoga zakona.
- (5) U slučaju da je postupak obustavljen, u obavijesti kandidatima ili ponuđačima navode se razlozi obustave.

Članak 39.

(Ugovori)

- (1) Ugovorno tijelo nudi ugovor onome kvalificiranome ponuđaču koji je dostavio najniže ocijenjenu prihvatljivu ponudu sukladno odredbama čl. 35. do 37. ovoga zakona. Ugovor se zaključuje sukladno zakonima Bosne i Hercegovine o obligacijama. Niti jedan ugovor ne može se zaključiti u razdoblju od 15 dana od datuma kada su ponuđači obaviješteni o rezultatu, sukladno stavku (1) članka 38. ovoga zakona.
- (2) Ako dobavljač kojemu je dostavljen prijedlog dodjele ugovora:
 - a) u pismenom obliku odbije dodjelu ugovora; ili
 - b) propusti ostaviti jamstvo za izvršenje ugovora o nabavi, kako je propisano u tenderskoj dokumentaciji; ili
 - c) propusti potpisati ugovor o nabavi; ili
 - d) odbije zaključiti ugovor pod uvjetima navedenima u tenderskoj dokumentaciji;
 tada ugovorno tijelo predlaže dodjelu ugovora onome dobavljaču čija je ponuda po redoslijedu odmah nakon ponude najuspješnijega ponuđača koji je odbio dodjelu ugovora.

- (3) Prilikom dodjele ugovora o nabavi, cijena navedena u najuspješnijoj ponudi, kao i uvjeti utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu se mijenjati. Ukoliko se u tenderskoj dokumentaciji dopušta odredba o varijabilnoj cijeni (cjenovna formula) utemeljenom na određenim / definiranim objektivnim pravilima, takva odredba može biti unesena u ugovor.
- (4) Dobavljač kojem je dodijeljen ugovor neće sklapati podugovor niti o jednom bitnom dijelu ugovora bez prethodnog pismenog odobrenja ugovornoga tijela. Elementi ugovora, koji se podugovaraju, i identitet podugovarača obvezno se priopćavaju ugovornome tijelu pravodobno prije sklapanja podugovora. Ugovorno će tijelo obavijestiti dobavljača o svojoj odluci u roku od 15 dana nakon primitka priopćenja, navodeći razloge u slučaju odbijanja. Dobavljač, kojemu je dodijeljen ugovor, snosi punu odgovornost za realizaciju ugovora.
- (5) Ugovorno tijelo u ugovoru postavlja uvjet da dobavljač, kojemu je dodijeljen ugovor o javnoj nabavi, nema pravo zapošljavati, u svrhu izvršenja ugovora o javnoj nabavi, fizičke ili pravne osobe koje su sudjelovale u pripremi tenderske dokumentacije ili su bile član ili stručna osoba koju je angažiralo Povjerenstvo za nabave mjerodavno za dodjelu navedenoga ugovora o javnoj nabavi, najmanje šest mjeseci po zaključenju ugovora.

Članak 40.

(Obavijest o dodjeli ugovora)

- (1) Ugovorno tijelo, sukladno članku 20. ovoga zakona, objavljuje obavijest o dodjeli ugovora na temelju rezultata postupka dodjele. Takve se obavijesti objavljuju što je prije moguće, ali ne kasnije od 30 dana po zaključenju ugovora.
- (2) U slučaju da je, sukladno članku 32. ovoga zakona, zaključen okvirni sporazum, ugovorno tijelo objavljuje obavijest o dodjeli ugovora na temelju zaključenoga okvirnoga sporazuma, i nije dužno objavljivati obavijesti o dodjeli svakoga ugovora koji se zaključi na temelju toga sporazuma.
- (3) Obavijest o dodjeli ugovora sadržava informacije koje reguliraju podzakonska akta.

Članak 41.

(Izvješće o postupku nabave)

- (1) Ugovorno tijelo priprema izvješće o svakom postupku dodjele ugovora koji se obavi sukladno odredbama ovoga poglavlja, uključujući i slučajeve kada je zaključen okvirni sporazum.
- (2) Izvješće uključuje primjerene informacije ovisno o izabranome postupku dodjele. Minimum informacija, koje izvješće sadrži, utvrđuje se u podzakonskim aktima.
- (3) Izvješće se priprema i dostavlja Agenciji za javne nabave u roku od 15 dana nakon datuma okončanja postupka nabave. Agencija za javne nabave utvrđuje pravila i obrasce za dostavu izvješća.

Članak 42.

(Arhiviranje dokumenata)

Zaključeni ugovori o nabavi, zahtjevi, ponude, tenderska dokumentacija i dokumenti koji se odnose na ispitivanje i ocjenjivanje zahtjeva i ponuda, kao i drugi dokumenti vezani za nabavu, čuvaju se sukladno zakonima Bosne i Hercegovine koji se odnose na arhiviranje.

ODJELJAK VIII.

NATJEČAJ ZA IZRADBU IDEJNE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE

Članak 43.

(Provedba natječaja za izradbu idejnoga rješenja)

- (1) Natječaj za izradbu idejnoga rješenja oglašava se sukladno odredbama čl. 19. i 20. ovoga zakona.
- (2) Natječaj za izradbu idejnoga rješenja provodi se kako bi se odredio sudionik ili sudionici koji su podnijeli najbolji plan ili idejni prijedlog kada se namjerava:
- a) dodijeliti ugovor o pružanju usluga pobjedniku natječaja ili jednom od pobjednika natječaja; u ovome se slučaju ugovorno tijelo može opredijeliti da iza postupka natječaja za izradbu idejnoga rješenja uslijedi postupak dodjele ugovora o pružanju usluga, i to putem pregovaračke procedure bez objave obavijesti o nabavi kako je navedeno u članku 11. stavak (3) točka c) ovoga

zakona, pozivajući jednoga ili više pobjednika natječaja na pregovore o uvjetima ugovora; ili

- b) osigurati nagrade pobjedniku ili pobjednicima natječaja, ili druge nagrade za sudjelovanje.

- (3) Ugovorno će tijelo utvrditi pravila za organizaciju natječaja za izradbu idejnoga rješenja i uključiti ih u tendersku dokumentaciju pripremljenu na primjeren način, sukladno članku 13. ovoga zakona.
- (4) U natječaju za izradbu idejnoga rješenja dopušteno je sudjelovanje i pravnim i fizičkim osobama.
- (5) Prihvatanje sudionika u natječaju za izradbu idejnoga rješenja ne može se ograničavati pozivanjem na određeni teritorij ili drugo ograničenje diskriminatorskoga karaktera.
- (6) Ugovorno se tijelo može odlučiti na provedbu predkvalifikacijskoga odabira kandidata koje će pozvati da dostave svoje idejne projekte. U tom slučaju, ugovorno tijelo određuje nediskriminatorske kvalifikacijske kriterije koji mogu osigurati stvarnu konkurenciju i navodi ih u tenderskoj dokumentaciji.

Članak 44.

(Povjerenstvo za natječaj)

- (1) Projekte, koje su ponuđači pravodobno podnijeli, ocjenjuje Povjerenstvo za natječaj koje osniva ugovorno tijelo ili ovlašteno tijelo. Ugovorno je tijelo dužno u potpunosti ovlastiti Povjerenstvo za natječaj za provedbu ocjene projekata i određivanje jednoga ili više pobjednika. Povjerenstvo za natječaj sastavljeno je isključivo od fizičkih osoba koje su neovisne od sudionika u natječaju. Samo fizičke osobe, besprijekorne reputacije, koje su potpisale Izjavu o nepristranosti i Izjavu o poverljivosti imenuju se članovima Povjerenstva. U slučaju kada se od sudionika u natječaju zahtijeva posebna stručna kvalifikacija, Povjerenstvo za natječaj osnovat će se uz zastupljenost takve kvalifikacije.
- (2) Povjerenstvo za natječaj samostalno je u donošenju svojih odluka ili mišljenja. Ocjenjuju se samo anonimno podneseni projekti. Povjerenstvo za natječaj može saznati ime uspješnoga sudionika, odnosno uspješnih sudionika, isključivo nakon što donese odluku u svezi s jednim ili više najboljih idejnih rješenja ili projekata.
- (3) Projekti se ocjenjuju prema kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u tenderskoj dokumentaciji i oni ne moraju biti nužno zasnovani na najnižoj cijeni ili ekonomski najpovoljnijoj ponudi.
- (4) Povjerenstvo za natječaj odlučuje isključivo na svojim sastancima. Na sastancima Povjerenstva za natječaj vode se zapisnici koji će biti sastavni dio Izvješća o postupku koji se sačinjava i dostavlja Agenciji za javne nabave, sukladno odredbama članka 41. ovoga zakona.

POGLAVLJE III.

DODJELA UGOVORA ISPOD DOMAĆIH

VRIJEDNOSNIH RAZREDA

Članak 45.

(Vrste postupaka za dodjelu ugovora ispod domaćih vrijednosnih razreda)

- (1) Ugovor o nabavi roba, usluga ili radova, čiju je vrijednost procijenilo ugovorno tijelo na iznos koji je niži od domaćega vrijednosnoga razreda iz stavka (2) članka 6. ovoga zakona, može se dodijeliti u jednom od sljedećih postupaka:
- a) kroz postupak koji je utvrđen u čl. 10. i 11. ovoga zakona, prema uvjetima iz tih članaka i sukladno Pravilima iz Poglavlja II. ovoga zakona, ili
- b) kroz postupak konkurentskoga zahtjeva za dostavu ponuda, sukladno odredbama članka 46. ovoga zakona i stavka (2) ovoga članka.
- (2) Ugovor za nabavu roba, usluga ili radova, čiju je vrijednost procijenilo ugovorno tijelo sukladno odredbama st. (5) do (8), članka 6. ovoga zakona na iznos koji je jednak ili manji od 3.000,00 KM može se dodijeliti putem izravnoga sporazuma, sukladno odredbama članka 47. ovoga zakona. Ugovorno je tijelo dužno osigurati da ukupna godišnja vrijednost takvih kupnji ne prelazi 10% njegova ukupnoga godišnjeg proračuna za nabave.
- (3) Ugovorno tijelo priprema i dostavlja izvješće Agenciji za javne nabave o svakom ugovoru dodijeljenome sukladno

odredbama ovoga poglavlja, kako je određeno u podzakonskim aktima i prema obrascu izvješća koje utvrdi Agencija za javne nabave. Svi dokumenti koji se odnose na dodjelu ugovora čuvaju se sukladno članku 42. ovoga zakona.

Članak 46.

(Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda)

- (1) Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda je postupak u kojemu ugovorno tijelo, s ciljem dodjele konkretnoga ugovora sukladno odredbama st. (3) do (6) ovoga članka, upućuje zahtjev za dostavu ponuda za opskrbu robama, uslugama ili radovima određenom broju dobavljača, davatelja usluga ili izvođača radova, koji nije manji od tri.
- (2) Ugovorno tijelo može dodatno objaviti odgovarajuću obavijest u "Službenome glasniku BiH".
- (3) Zahtjev za ponude iz stavka (1) ovoga članka obuhvaća adekvatne i dostatne informacije na temelju kojih dobavljači mogu pripremiti svoje ponude na stvarno konkurentnoj osnovi. Zahtjev, također, sadrži i precizan rok i mjesto primitka ponuda. Dodjela ugovora temelji se isključivo na najnižoj cijeni sukladno točki b) članka 34. ovoga zakona.
- (4) Svaki dobavljač, pružatelj usluga ili izvođač radova može ponuditi samo jednu cijenu koju ne može nakon dostave ponude mijenjati. O ponudenoj se cijeni ne pregovara.
- (5) Ugovorno tijelo ocjenjuje primljene ponude nakon isteka roka pomenutoga u stavku (3) ovoga članka na temelju kriterija koji su utvrđeni sukladno stavku (3) ovoga članka. Ukoliko su prikupljene najmanje tri odgovarajuće ponude, ugovorno tijelo dodjeljuje ugovor dobavljaču, davatelju usluga ili izvođaču radova koji zadovoljava kriterije za dodjelu, navedene u zahtjevu za dostavu ponuda.
- (6) U slučaju kada je prikupljeno manje od tri odgovarajuće ponude, ugovorno tijelo poništava postupak i započinje naredni obnovljeni postupak. Međutim, ukoliko se ugovorno tijelo, u prethodnome postupku, bilo opredijelilo na dodatnu objavu obavijesti iz stavka (2) ovoga članka, tada se ne zahtijeva ponavljanje postupka u slučaju primitka manje od tri odgovarajuće ponude, i ugovorno tijelo, u tom slučaju, može neposredno pristupiti dodjeli ugovora dobavljaču čija ponuda zadovoljava kriterije navedene u zahtjevu za dostavu ponuda, sukladno odredbama čl. 38. i 39. ovoga zakona.
- (7) Agencija za javne nabave priprema obrasce i/ili standardne dokumente koji se rabe u postupku konkurentnskoga zahtjeva za podnošenje ponuda.

Članak 47.

(Izravni sporazum)

Izravni sporazum podrazumijeva postupak u kojemu ugovorno tijelo prikuplja prijedlog cijene ili ponudu od pojedinačnoga dobavljača, davatelja usluga ili izvođača radova, i pregovara ili prihvaća tu cijenu kao uvjet za konačni sporazum. Takav se postupak definira u internom pravilniku ugovornoga tijela koje ga utvrđuje sukladno modelu pripremljenom od Agencije za javne nabave.

POGLAVLJE IV.

PRIMJENA ZAKONA

ODJELJAK I. INSTITUCIJE

Članak 48.

(Agencija za javne nabave)

- (1) Agencija za javne nabave (u daljnjem tekstu: Agencija) osniva se ovim zakonom kao samostalna upravna organizacija sa statusom pravne osobe. Agencija će imati sjedište u Sarajevu i posjedovat će pečat sukladno Zakonu o pečatu institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/98 i 14/03).
- (2) Agencija će imati dvije podružnice sa sjedištem u Banjoj Luci i Mostaru. Podružnice neće imati status pravnih osoba i neće imati ovlast donositi odluke bez odobrenja Agencije. Podružnice će imati pečate identične pečatu Agencije, koji će kao jedinu dopuštenu razliku dodatno sadržavati naziv i lokaciju podružnice.
- (3) Agencija će početi s radom u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.

- (4) Uloga je Agencije da osigura pravilnu provedbu ovoga zakona. Detaljne mjerodavnosti Agencije bit će definirane u podzakonskim aktima. Mjerodavnosti Agencije obvezno će uključivati:
 - a) prijedlog izmjena i dopuna ovoga zakona i pratećih podzakonskih akata, u svrhu osigurnja njihove djelotvornosti i svrsishodnosti;
 - b) unapređenje informiranosti ugovornih tijela i dobavljača o propisima o javnim nabavama i njihovim ciljevima, postupcima i metodama;
 - c) objavu priručnika i uputa, kao i izradu i ažuriranje standardnih obrazaca i modela sukladno odredbama ovoga zakona i pratećih podzakonskih akata namijenjenih za uporabu od strane ugovornih tijela;
 - d) pružanje tehničke i savjetodavne pomoći i ugovornim tijelima i dobavljačima u svezi s primjenom i tumačenjem odredaba ovoga zakona i pratećih podzakonskih akata;
 - e) uspostavu sustava za praćenje provedbe ovoga zakona od strane ugovornih tijela;
 - f) prikupljanje, analizu i objavu informacija u svezi s postupcima javnih nabava i dodijeljenim ugovorima o javnim nabavama;
 - g) razvijanje elektronskoga informacijskoga sustava dostupnoga na cijelome teritoriju Bosne i Hercegovine, koji bi dodatno, pored "Službenoga glasnika BiH", objavljivao tendersku dokumentaciju;
 - h) pokretanje i potporu razvoju prakse elektronskih nabava i komunikacija u području javnih nabava;
 - i) objavu informacija u svezi s obukom, priručnicima i drugom vrstom pomoći na planu profesionalnoga razvoja u području javnih nabava;
 - j) vođenje evidencije akreditiranih predavača iz područja javnih nabava;
 - k) podnošenje godišnjih izvješća Vijeću ministara Bosne i Hercegovine;
- (5) Agencija ima ravnatelja i Odbor.
- (6) Ravnatelj Agencije donosi Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Agencije u roku od dva mjeseca nakon uspostave Agencije.
- (7) Odbor Agencije daje suglasnost na podzakonske akte koje donosi ravnatelj Agencije.
- (8) Sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04 i 37/04), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine imenuje ravnatelja sa statusom tajnika s posebnim zadatkom na razdoblje od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog imenovanja. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može, na prijedlog Odbora, ravnatelja razriješiti dužnosti, sukladno odredbama Zakona o državnoj službi Bosne i Hercegovine.
- (9) Odbor Agencije sastoji se od sedam članova. Članovi su: ministar financija i trezora Bosne i Hercegovine, ministar financija Federacije Bosne i Hercegovine, ministar financija Republike Srpske i četiri stručnjaka koja su izabrana putem javnoga natječaja na način predviđen podzakonskim aktima. Gradonačelnik Brčko Distrikta imenuje u Odbor jednog promatrača iz Brčko Distrikta. Ravnatelj Agencije, također, ima status promatrača u Odboru. Članovi Odbora, osim ministara ili njihovih zastupnika, uključujući promatrača iz Brčko Distrikta, imaju petogodišnji mandat u Odboru, uz mogućnost jednog ponovnog imenovanja.
- (10) Članovi Odbora, većinom glasova između sebe, biraju predsjedatelja na razdoblje od dvije godine. Odbor se sastaje jednom u tri mjeseca ili češće, ukoliko to predsjedatelj ocijeni potrebnim. Agencija Odboru osigurava odgovarajuća sredstva i kadrovsku potporu, kako bi Odboru bilo omogućeno obnaštati njegove dužnosti sukladno ovom zakonu.
- (11) Sva ugovorna tijela s teritorija Bosne i Hercegovine obvezna su surađivati s Agencijom, njezinim ravnateljem i Odborom kada oni obavljaju svoje aktivnosti koje proistječu iz okvira mjerodavnosti utvrđenih ovim zakonom i pratećim podzakonskim aktima.

Članak 49.

(Ured za razmatranje žalbi)

- (1) Provedba odredaba ovoga zakona osigurat će se postupkom utvrđenim u Odjeljku II. ovoga poglavlja koji će, kao drugostupanjsko tijelo, voditi Ured za razmatranje žalbi (u daljnjem tekstu: URŽ).

- (2) URŽ se, ovim zakonom, osniva kao samostalna upravna organizacija sa statusom pravne osobe. URŽ će imati sjedište u Sarajevu i posjedovati će pečat sukladno Zakonu o pečatu institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/98 i 14/03).
- (3) URŽ će početi s radom u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga zakona.
- (4) Predsjedatelj URŽ-a donosi Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu URŽ-a u roku od dva mjeseca od uspostave URŽ-a.
- (5) URŽ se sastoji od tri člana koji se biraju iz reda priznatih stručnjaka upravnoga prava i/ili upravnoga postupka, koji imaju status jednak statusu neovisnih sudaca, nespjiv s obavljanjem bilo koje druge neposredne ili posredne, stalne ili povremene dužnosti, s iznimkom akademskih aktivnosti, i tri člana koji su stručnjaci u području izvođenja radova, javnih nabava, transporta i strateškog poslovnog upravljanja, a koji su izabrani putem javnoga natječaja na način predviđen podzakonskim aktima.
- (6) Nakon okončanja javnoga natječaja, Vijeće ministara predlaže Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine članove URŽ-a, uzimajući u obzir da dva člana trebaju biti iz Federacije BiH i jedan iz Republike Srpske.
- (7) Članove URŽ-a imenuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.
- (8) URŽ dostavlja godišnja izvješća Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

ODJELJAK II. POSTUPAK REVIZIJE

Članak 50. (Prigovori)

Svaki dobavljač, koji ima legitiman interes za konkretan ugovor o javnoj nabavi i smatra da je ugovorno tijelo tijekom konkretnoga postupka dodjele ugovora prekršilo jednu ili više odredaba ovoga zakona i/ili pratećih podzakonskih akata, ima pravo uložiti prigovor na postupak, na način i u rokovima utvrđenim u članku 51. ovoga zakona.

Članak 51.

(Postupak i rokovi za podnošenje i razmatranje prigovora)

- (1) Prigovor se podnosi odnosnom ugovornom tijelu kao prvostupanjskoj instanci u žalbenome postupku, u pisanome obliku, u roku od pet dana od dana kada je podnositelj saznao ili je trebao saznati za navodnu povredu ovoga zakona, i ne kasnije od jedne godine od datuma navodne povrede.
- (2) Po primitku pismenoga prigovora ugovorno tijelo obustavlja postupak dodjele ugovora u tijeku dok se prigovor u potpunosti ne razmotri i ne donese odluka prije isteka roka utvrđenoga u stavku (4) ovoga članka.
- (3) Ugovorno je tijelo dužno, ukoliko je to nužno, produljiti rokove za postupak dodjele ugovora za razdoblje trajanja obustave iz stavka (2) ovoga članka. U slučaju da zbog razmatranja prigovora dođe do promjene rokova postupka dodjele ugovora o kojima su dobavljači bili prethodno obaviješteni, ugovorno će im tijelo o tome uputiti obavijest, navodeći razloge za produljenje rokova.
- (4) Ugovorno je tijelo obvezno razmotriti prigovor i donijeti obrazloženu odluku u roku od pet dana od primitka prigovora i najkasnije narednog radnoga dana obavijestiti podnositelja prigovora o donesenoj odluci i njenom obrazloženju.
- (5) Ako ugovorno tijelo propusti razmotriti prigovor u roku utvrđenome u stavku (4) ovoga članka ili prigovor odbije, podnositelj prigovora može uložiti pismenu žalbu URŽ-u u roku od pet dana, počevši od prvog radnoga dana nakon isteka roka utvrđenog u stavku (4) ovoga članka, ili, u slučaju da je ugovorno tijelo u prvostupanjskome postupku odbilo prigovor, od datuma kada je ugovorno tijelo o tome obavijestilo podnositelja prigovora. Kopija pismene žalbe će, istodobno, biti dostavljen ugovornome tijelu.
- (6) Nakon primitka kopije pismene žalbe podnositelja, ugovorno će tijelo obustaviti postupak dodjele ugovora u tijeku na razdoblje od pet dana, osim ako URŽ ne izda drukčije pismene instrukcije.
- (7) Stavci (5) i (6) ovoga članka ne primjenjuju se u slučaju postupka izravnoga sporazuma prema stavku (2) članka 45. ovoga zakona.

Članak 52.

(Ovlasti Ureda za razmatranje žalbi)

- (1) Nakon primitka žalbe u pismenome obliku, URŽ će se uvjeriti da je ugovorno tijelo obustavilo postupak dodjele ugovora u tijeku na razdoblje od pet dana, osim ukoliko mu URŽ ne naloži drukčije. Prije isteka ovoga roka, URŽ donosi odluku o tome hoće li se ili ne izdati privremeni nalog sukladno stavku (2) ovoga članka, i o tome izvijestiti ugovorno tijelo najkasnije narednog radnoga dana.
- (2) U bilo kojemu trenutku, nakon primitka žalbe a prije zaključenja ugovora, URŽ može putem privremenoga naloga i u očekivanju svoje konačne odluke na temelju žalbe, obustaviti postupak dodjele ugovora na koji se odnosi navodna povreda ili obustaviti provedbu bilo koje odluke ili radnje ugovornoga tijela za vrijeme odvijanja postupka, u slučaju da:
 - a) je, s obzirom na informacije kojima raspolaže URŽ, vjerojatno da će žalba biti riješena u korist žalbenika, i/ili
 - b) odluka o obustavi postupka ne bi prouzročila nesrazmjernu štetu na račun javnoga interesa, ugovornoga tijela ili ponuđača.
- (3) Prije zaključenja ugovora o javnoj nabavi URŽ, ukoliko smatra da je odluka ili radnja ugovornoga tijela narušila bilo koju obvezu iz ovoga zakona, ovlašten je:
 - a) načiniti izjavu u svezi s pravnim pravilima ili načelima koji se odnose na predmet žalbe;
 - b) u cijelosti ili djelomično poništiti bilo koji akt ili odluku ugovornoga tijela koji nisu sukladni ovom zakonu, što podrazumijeva i ovlast za otklanjanje bilo koje tehničke ili druge specifikacije koja nije sukladna ovom zakonu;
 - c) izdati ugovornome tijelu nalog da otkloni svaku povredu i da nastavi postupak dodjele ugovora sukladno tomu;
 - d) izdati nalog za prekid postupka dodjele ugovora;
 - e) donijeti odluku o naknadi štete žalbeniku koji je, kao ponuđač, a zbog počinjene povrede ovoga zakona, pretrpio gubitak ili štetu.
- (4) Nakon zaključenja ugovora o javnoj nabavi, URŽ, ukoliko smatra da je odluka ili radnja ugovornoga tijela narušila bilo koju obvezu iz ovoga zakona, ima ovlast:
 - a) sačiniti izjavu u svezi s pravnim pravilima ili načelima koja se odnose na predmet žalbe i, ukoliko je to opravdano,
 - b) dodijeliti naknadu štete žalbeniku koji je, kao ponuđač, a zbog počinjene povrede ovoga zakona, pretrpio gubitak ili štetu.
- (5) Visina oštete, koja se dodjeljuje sukladno ovom stavku, ograničena je do iznosa troškova pripreme ponude, ili do 10% ponuđačeve ponuđene cijene, ovisno o tome koji je od ova dva iznosa veći. URŽ može, ukoliko smatra da je odluka ili radnja ugovornoga tijela narušila bilo koju obvezu iz ovoga zakona, naložiti ugovornome tijelu da žalbeniku nadoknadi troškove žalbenoga postupka.
- (6) Na odluku URŽ-a može se podnijeti tužba mjerodavnome sudu Bosne i Hercegovine u roku od 45 dana od datuma kada je ta odluka upućena žalbeniku. U slučaju da tužba nije podnesena sudu u predviđenome roku, odluka URŽ-a je konačna. Sud postaje mjerodavan tek po okončanju administrativnoga žalbenog postupka pred URŽ-om.
- (7) U slučaju da smatra da je službena osoba ugovornoga tijela izvršila promišljenu i namjernu povredu ovoga zakona, ugrožavajući time njegovu svrhu navedenu u članku 1. ovoga zakona, URŽ, pored ovlasti navedenih u st. od (1) do (5) ovoga članka, može:
 - a) podnijeti prekršajnu ili kaznenu prijavu mjerodavnom sudu; ili
 - b) izreći novčane kazne u iznosu do 4.000,00 KM.
- (8) Sukladno odredbama ovoga članka, podzakonskim će se aktima regulirati procedure rada URŽ-a, uključujući i objavu godišnjega izvješća o aktivnostima URŽ-a.

POGLAVLJE V.

PRIHVATANJE PODZAKONSKIH AKATA

Članak 53.

(Podzakonski akti)

U roku od 30 dana od stupanja na snagu ovoga zakona, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će, na prijedlog ministra financija i trezora Bosne i Hercegovine, prihvatiti

podzakonske akte u kojima će biti pojašnjene postavke ovoga zakona sukladno njegovim odredbama, a posebno u smislu čl. 1, 4, 6, 7, 12, 13, 18, 19, 20, 30, 37, 40, 41, 45, 48, 49, 50. i 52. ovoga zakona.

POGLAVLJE VI.

PRIJELAZNE ODREDBE, PRESTANAK VAŽENJA, STUPANJE NA SNAGU

Članak 54.

(Privremeno obavljanje mjerodavnosti Agencije za javne nabave i Ureda za razmatranje žalbi)

- (1) U prijelaznome razdoblju od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga zakona, mjerodavnosti Agencije za javne nabave obavljat će Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine.
- (2) U prijelaznome razdoblju od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga zakona, mjerodavnosti Ureda za razmatranje žalbi obavljat će Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, Ministarstvo financija Republike Srpske i Ministarstvo financija Federacije Bosne i Hercegovine, svatko u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 55.

(Okončanje započetih postupaka dodjele ugovora)

Sve radnje u postupcima javne nabave koje su započete objavom obavijesti o nabavi, sukladno do tada važećim propisima o javnim nabavama u Bosni i Hercegovini, prije stupanja na snagu ovoga zakona i za koje nije zaključen ugovor o nabavi, ili protiv kojih se vodi sudski ili bilo koji drugi postupak, bit će okončane sukladno propisima o javnim nabavama do tada važećim u Bosni i Hercegovini.

Članak 56.

(Prestanak važenja)

- (1) Nakon stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Odluka o postupku nabave roba, usluga i ustupanju radova za potrebe institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 13/03 i 7/04), kao i svi ostali propisi koji su regulirali materiju propisanu ovim zakonom, uz izuzeće slučajeva iz članka 55. ovoga zakona.
- (2) U roku od 60 dana nakon stupanja na snagu ovoga zakona, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine stavljaју izvan snage Zakon o postupku nabave robe, usluga i ustupanju radova RS-a ("Službene novine RS-a", broj 20/01); Uredbu o postupku nabave roba, uslugama i ustupanju radova u FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/03, 58/03 i 11/04); Pravilnik o postupku nabave robe, obavljanju usluga i ustupanju radova u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta", broj 14/02), kao i sve ostale propisi koji su regulirali materiju utvrđenu ovim zakonom, uz izuzeće slučajeva iz članka 55. ovoga zakona i ovaj će se zakon primjenjivati u entitetima i Brčko Distriktu.

Članak 57.

(Stupanje na snagu)

Ovaj će zakon stupiti na snagu osmoga dana nakon objave u "Službenome glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 101/04

27. rujna 2004.

Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkoga doma
Parlamentarne skupštine BiH
Martin Raguž, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Goran Milojević, v. r.

ANEKS I.**LISTA AKTIVNOSTI KOJE SE SPOMINJU U ČLANKU (2) STAVAK (12) ZAKONA O JAVNIM NABAVAMA U BOSNI I HERCEGOVINI¹**

Ove aktivnosti uključuju izgradnju novih objekata, rekonstrukciju i uobičajene popravke.

Skupina	Klasa	Predmet	Zabilješke
1		Priprema gradilišta	
	11	Demoliranje i rušenje zgrada; prebacivanje zemlje	Ova klasa uključuje: - demoliranje zgrada i drugih građevina - raščišćavanje gradilišta - prebacivanje zemlje: ▪ kopanje, ▪ punjenje, ▪ poravnavanje i gradiranje gradilišta, ▪ kopanje rovova, ▪ prebacivanje stijena, ▪ rušenje eksplozivima itd. - priprema gradilišta za miniranje: ▪ uklanjanje viška tereta i ostali radovi na razvoju i pripremi mineralnih svojstava i lokacije Ova klasa također uključuje: - drenažu gradilišta - drenažu poljoprivrednog i šumskog zemljišta
	12	Bušenje i burgijanje	Ova klasa uključuje: - probno bušenje, probno burgijanje i uzimanje uzoraka jezgra u svrhu gradnje, te u geofizičke, geološke ili slične svrhe. Ova klasa isključuje: - bušenje izvorišta nafte ili plina za proizvodnju - bušenje izvorišta vode, vidjeti 25 - potapanje jama i okna, vidjeti 25 - istraživanje naftnih i plinskih polja, geofizičko, geološko i seizmičko praćenje
2		Gradnja cijele građevine ili njezinih dijelova, građevinarstvo	
	21	Opća gradnja zgrada i građevinski radovi	Ova klasa uključuje: - gradnju svih tipova zgrada - gradnju građevina u građevinarstvu: ▪ mostova, uključujući i one za podignute autoputeve, ▪ vijadukte, ▪ tunele i metroe, ▪ duge cjevovode, ▪ komunikacijske i elektrovodove, ▪ gradske cjevovode, ▪ gradske komunikacijske i elektrovodove. - pomoćne gradske radove - montažu i podizanje montažnih građevina na lokaciji Ova klasa isključuje: - uslužne aktivnosti vezane za vadenje nafte i plina - građevinske radove, osim zgrada, za stadione, bazene, gimnastičke dvorane, teniske terene, golf-terene i druge sportske objekte, vidjeti 23 - instalacije u zgradama, vidjeti 3 - završavanje zgrada, vidjeti 4 - arhitektonske i inženjerske aktivnosti - građevinski projektni menadžment
	22	Podizanje krovnih pokrova i okvira	Ova klasa uključuje: - podizanje krova - pokrivanje krova - hidroizolaciju
	23	Gradnja autoputova, cesta, zračnih luka i	Ova klasa uključuje: - gradnju autoputova, ulica, cesta, svih putova za vozila i pješake - gradnju željeznica

¹ Ova lista odnosi se na definiciju radnih aktivnosti koje se primjenjuju u procedurama EU.

		sportskih objekata	- gradnju aerodromskih pista - građevinske radove, osim zgrada, za stadione, bazene, gimnastičke dvorane, teniske terene, golf-terene i druge sportske objekte - bojenje oznaka na površini cesta i na parkinzima Ova klasa isključuje: - preliminarno pomjeranje zemljišta, vidjeti pod 11
	24	Gradnja vodoprivrednih projekata	Ova klasa uključuje: - gradnju: - vodenih puteva, - luka i riječnih radova, - rekreativnih luka (marina), - gatova, - brana i nasipa, - bagerovanje, - radove ispod površine zemlje.
	25	Drugi građevinski radovi koji uključuju posebne zanate	Ova klasa uključuje građevinske aktivnosti koje se specijaliziraju u aspektu zajedničkom za različite dijelove građevina te one aktivnosti koje zahtijevaju specijalizirane vještine ili opremu: - gradnju temelja, uključujući odvoz zemlje, - bušenje i gradnju vodenih izvorišta, potapanje jama i okna, - podizanje gotovih čeličnih elemenata, - savijanje čelika, - polaganje cigle i kamena, - podizanje i skidanje skela i radnih platformi, uključujući najam skela i radnih platformi, - podizanje dimnjaka i industrijskih peći. Ova klasa isključuje: - najam skele bez njezina podizanja i skidanja
3		Građevinske instalacije	
	31	Instalacija električnih žica i sklopova	Ova klasa uključuje instalacije - u zgradama ili drugim građevinskim projektima: - električnih žica i sklopova, - telekomunikacijskih sustava, - električnih grijnih sustava, - rezidencijalnih antena, - požarnih alarma, - alarmnih sustava protiv obijanja, - liftova i eskalatora, - gromobrana itd.
	32	Aktivnosti izolacijskih radova	Ova klasa uključuje toplotne instalacije, zvučne ili vibracijske izolacije u zgradama ili drugim građevinskim projektima. Ova klasa isključuje: - hidroizolaciju, vidjeti 22
	33	Polaganje cijevi	Ova klasa uključuje instalaciju - u zgradama ili drugim građevinskim projektima: - cijevi i sanitarne opreme - plinske instalacije - opreme za grijanje, ventilaciju, hlađenje ili klimu - sustave za prskanje Ova klasa isključuje: - instalaciju strujnih sustava za grijanje, vidjeti 31
	34	Druge instalacije u zgradama	Ova klasa uključuje: - instalaciju rasvjete i signalnih sustava na cestama, željeznicama, aerodromima i lukama, - instalaciju u zgradama ili drugim građevinskim projektima ostalih kablova i vodova.
4		Završetak gradnje	

	41	Gipsani radovi	Ova klasa uključuje: - postavljanje u zgradama ili drugim građevinskim projektima unutarnjeg ili vanjskoga gipsa ili štukature, uključujući slične materijale
	42	Vrata i prozori (stolarija)	Ova klasa uključuje: - instalaciju gotovih vrata, prozora, te okvira za prozore i vrata, ugradbenih kuhinja, stepenica, opreme za radnje i slično, od drveta ili drugog materijala - unutarnje završne radove, npr. strop, lamperija, pokretne pregrade itd. Ova klasa isključuje: - postavljanje parketa i drugih drvenih podnih obloga, vidjeti 43
	43	Podne i zidne obloge	Ova klasa uključuje: - postavljanje, polaganje, vješanje ili uklapanje u zgradama ili drugim građevinskim projektima: - zidova ili podnih ploča od keramike ili rezanog kamena, - parketa i drugih drvenih podnih podloga, - tepiha ili linoleumskih podnih obloga, uključujući i gumu ili plastiku, - teraco, mramorne, granitne ili škrljčane podne ili zidne obloge, - tapete.
	44	Bojenje i ustakljivanje	Ova klasa uključuje: - unutarnje ili vanjsko bojenje zgrada - bojenje građevina - instalaciju stakla, ogledala itd. Ova klasa isključuje: - instalaciju prozora, vidjeti 42
	45	Ostali radovi završavanja gradnje	Ova klasa uključuje: - instalaciju privatnih bazena - instalaciju parnih praonica, razbijanje pijeska i slične aktivnosti za gradnju eksterijera - druge radove završavanja gradnje i završne radove Ova klasa isključuje: - unutarnje čišćenje zgrada i drugih građevina
5		Najam opreme za gradnju ili rušenje sa radnikom koji upravlja opremom	
	50	Najam opreme za gradnju ili rušenje sa radnikom koji upravlja opremom	Ova klasa isključuje: - najam mašina i opreme za gradnju ili rušenje bez radnika koji njima upravljaju

ANEKS II.**LISTA USLUGA KOJE SE ODOSE NA ČLANAK 2. STAVAK (10) I ČLANAK 6. STAVAK (3) ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA U BOSNI I HERCEGOVINI¹**

DIO A: Javni ugovori koji za predmet imaju sljedeće usluge dodjeljivat će se sukladno Pravilima utvrđenim u Poglavlju II. ovoga zakona onda kada vrijednost ugovora iznosi ili premašuje domaće vrijednosne razrede ustanovljene u članku 6. stavak (2) zakona i postupkom otvorenim za međunarodnu konkurenciju, kada vrijednost ugovora iznosi ili premašuje međunarodne vrijednosne razrede ustanovljene u članku 6. stavak (3) ovoga zakona.

Broj kategorije	Predmet
1	Usluge servisiranja i popravke
2	Usluge kopnenog transporta ²
3	Usluge za aviotransport putnika i tereta, osim transporta pošte
4	Usluge kopnenog ³ i zračnog transporta pošte
5	Telekomunikacijske usluge
6	Financijske usluge: a) usluge osiguranja; b) bankovne i investicijske usluge. ⁴
7	Kompjuterske i druge slične usluge
8	Istraživačke i razvojne usluge ⁵
9	Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge
10	Usluge istraživanja tržišta i javnog mnijenja
11	Usluge konsaltinga u menadžmentu ⁶ te slične usluge
12	Arhitektonske usluge: - inženjerske usluge i integralne inženjerske usluge; - usluge urbanog planiranja i uređenja pejzaža; - slične naučne i tehničke konsultantske usluge; - usluge tehničkog ispitivanja i analize.
13	Reklamne usluge
14	Usluge čišćenja zgrada i upravljanja imovinom
15	Usluge nakladništva i tiskanja na bazi tarife ili ugovora
16	Kanalizacijske i usluge odlaganja otpadaka; sanitarne i slične usluge

DIO B: Javni ugovori koji za predmet imaju sljedeće usluge dodjeljivat će se sukladno Pravilima utvrđenim u Poglavlju II. ovoga zakona, onda kada vrijednost ugovora iznosi ili premašuje domaće vrijednosne razrede ustanovljene u članku 6. stavak (2) ovoga zakona.

Broj kategorije	Predmet
17	Hotelske i restoranske usluge
18	Usluge željezničkog transporta
19	Usluge transporta vodama
20	Pomoćne transportne usluge i usluge potpore
21	Pravne usluge
22	Usluge zapošljavanja i osiguravanja osoba ⁷
23	Usluge istrage i osiguranja, osim usluga oklopnih vozila
24	Obrazovne i stručno-obrazovne usluge
25	Zdravstvene i socijalne usluge
26	Rekreacione, kulturne i sportske usluge
27	Ostale usluge

DIO C: Javni ugovori koji za predmet imaju sljedeće usluge izuzeti su od primjene ovog zakona.

Kategorija	Predmet
a	Ugovori o zapošljavanju
b	Ugovori o financijskim uslugama čiji su predmet: nabava, prodaja, dodjela ili transfer vrijednosnih papira ili drugih financijskih instrumenata i usluge Centralne banke
c	Ugovori o arbitraži i pomirenju
d	Ugovori o pribavljanju, razvoju, produkciji ili koprodukciji programa za radio i televizijsko emitiranje
e	Ugovori o uslugama istraživanja i razvoja, osim onih usluga istraživanja i razvoja gdje se dobit od njihovog korištenja isključivo rabi za potrebe ugovornog organa i usluge koje je u potpunosti platio ugovorni organ

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda, održanoj 27. septembra 2004. godine i na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 23. septembra 2004. godine, usvojila je

ZAKON**O JAVNIM NABAVKAMA BOSNE I HERCEGOVINE****GLAVA I****OPŠTE ODREDBE****ODJEĽAK I****OSNOVNI PRINCIP I I DEFINICIJE****Član 1.****(Сврха и предмет закона)**

- Ovim zakonom uspostavlja se sistem javnih nabavki u Bosni i Hercegovini, prava, dužnosti i odgovornosti učesnika u postupcima nabavke i postupak kontrole javnih nabavki radi obezbjeđenja:
 - најефикаснијег начина кориштења јавних средстава с обзиром на сврху и предмет јавне набавке;
 - извршења набавке и додјеливања уговора о јавној набавци, који врше уговорни органи у складу са поступцима утврђеним овим законом и
 - да, при томе, уговорни органи предузму све потребне мјере како би се обезбиједила праведна и активна конкуренција међу потенцијалним добављачима, уз остваривање једнаког третмана, недискриминације и транспарентности.
- Јавна набавка односи се на набавку роба, услуга и радова, а спроводи је "уговорни органи" из члана 3. овог закона у складу са Правилима утврђеним у овом закону и у пратећим подзаконским актима усвојеним у складу са одредбама члана 53. овог закона.

Član 2.**(Дефиниције)**

- "**Хитни поступак**" подразумева посебан облик хитног ограниченог поступка који може бити примјењен када поштивање прописаних рокова није могуће због хитности, пријетње угрожавања околине или више силе.
- "**Кандидат**" подразумева добављача који је подnio захтјев за позив да учествује у ограниченом или преговарачком поступку.
- "**Конкурс за израду идејног рјешења**" подразумева поступак који уговорном органу омогућава да обезбједи, углавном у областима просторног уређења, урбанизма, архитектуре и грађевинарства или обраде података, план или рјешење које

1 Ovaj list odnosi se na kategorije usluga vezane za procedure javnih nabava u EU.

2 Osim za željeznički transport obuhvaćen kategorijom 18

3 Osim za željeznički transport obuhvaćen kategorijom 18

4 Osim financijskih usluga u vezi sa izdavanjem, prodajom, kupnjom ili transferom vrijednosnih papira i obveznica ili drugih financijskih instrumenata, te usluga Centralne banke.

Također isključeno: usluge koje se tiču kupovine ili najma, po bilo kojoj financijskoj proceduri, zemljišta, postojećih zgrada, ili druge nepokretne imovine, odnosno za to vezana prava; ipak, financijske usluge pružene u vrijeme prije ili nakon ugovora o kupnji ili najmu, u bilo kojem obliku, bit će predmet zakona.

5 Samo one usluge gdje dobit od njihova korištenja pri obavljanju sopstvenih aktivnosti rabi isključivo ugovorni organ, uz uvjet da naknadu za osiguranje tih usluga u cjelini izmiruje isti ugovorni organ.

6 Osim usluga arbitraže i pomirenja.

7 Osim ugovora o zapošljavanju.

изабира Конкурсна комисија у поступку конкурентског надметања са или без додјеле награда.

- (4) **"Електронска средства"** подразумијевају телеграф, факс или другу телекомуникациону опрему намијењену за пренос података.
- (5) **"Оквирни споразум"** подразумијева споразум ограниченог трајања између уговорног органа и добављача, а његова је сврха утврђивање оквира за уговоре који ће се додјелјивати у том периоду, нарочито у погледу предмета уговора, а када је то примјерено и у погледу предвиђених вриједности, обима или количине, као и цијене.
- (6) **"Субвенционисани уговор"** подразумијева додјелјивање уговора о јавним набавкама роба, услуга и радова које уговорни органи директно или индиректно субвенционису.
- (7) **"Преговарачки поступак"** подразумијева поступак у којем уговорни орган преговара о условима уговора са једним или више позваних добављача. Овај поступак може да се спроводи са или без претходног објављивања обавјештења о набавци, искључиво према условима утврђеним у овом закону.
- (8) **"Отворени поступак"** подразумијева поступак у којем сваки заинтересовани добављач може да достави понуду.
- (9) **"Претквалификација"** подразумијева поступак у којем уговорни орган, на основу селекционих критеријума дефинисаних у тендерској документацији, врши избор квалификованих кандидата, који ће се позвати да доставе понуде у ограниченом или преговарачком поступку.
- (10) **"Уговор о јавној набавци услуга"** подразумијева уговор у писаној форми који се закључује ради обезбјеђења финансијске користи а односи се на обезбјеђење услуга које нису изузете од овог закона. Овај уговор није уговор о набавци роба или радова дефинисаних у ставу (10), односно (11) овог члана. Услуге које су изузете од овог закона наведене су у Анексу II, Дио Ц, који је саставни дио овог закона. Уговор о јавној набавци може бити:
 - а) Уговор о јавној набавци, чији су предмет и робе и услуге, уговор је о јавној набавци услуга, уколико вриједност односних услуга прелази вриједност роба обухваћених тим уговором.
 - б) Уговор о јавној набавци, чији су предмет услуге, уговор је о јавној набавци услуга. Он укључује и радове у смислу Анекса I овог закона који су споредни у односу на основни предмет уговора.
- (11) **"Уговор о јавној набавци роба"** подразумијева уговор у писаној форми који се закључује ради остваривања финансијске користи и односи се на куповину, лизинг, закуп или најамну куповину, са или без опције откупа роба (сировина, производа, опреме и других предмета било којег облика и величине), укључујући неопходну припрему мјеста извођења радова и услуга уградње.
- (12) **"Уговор о јавној набавци радова"** подразумијева уговор у писаној форми који се закључује ради остваривања финансијске користи, а за предмет има или извођење или и извођење и пројектовање радова који се односе на неку од дјелатности утврђених у Анексу I, који је саставни дио овог закона, или реализацију, без обзира на средства, посла који одговара условима утврђеним од стране уговорног органа. **Појам "радова"** подразумијева резултат градње или грађевинских радова узет у цјелини, а који је сам по себи довољан за испуњење неке економске или техничке функције.
- (13) **"Захтјев"** подразумијева писани документ којим добављач подноси захтјев за позив за учешће у ограниченом или преговарачком поступку.
- (14) **"Ограничени поступак"** подразумијева поступак у којем било који добављач који жели постати кандидат може захтијевати учешће и у којем само они квалификовани кандидати које позове уговорни орган могу доставити понуде.
- (15) Појмови **"добављач"**, **"пружалац услуга"** и **"извођач радова"** подразумијевају сваког привредног субјекта, који може бити физичко или правно лице или група таквих лица која на тржишту нуди робе, услуге или радове. Уколико није другачије назначено, појам **"добављач"** подразумијеваће **"добављач"**, **"пружалац услуга"** или **"извођач радова"**.
- (16) **"Понуда"** подразумијева документ који подноси добављач и којим нуди снабдијевање производима, пружање услуга или извођење радова под условима које је одредио уговорни орган.
- (17) **"Тендерска документација"** подразумијева документацију којом се описује предмет набавке, услови уговора и поступак избора најповољније понуде, а објављује је или добављачима представља уговорни орган. Ова документација укључује

обавјештење о набавци, позив на доставу понуда, техничке спецификације, нацрт уговора и друге релевантне документе и објашњења.

- (18) **"Понуђач"** подразумијева добављача који је доставио понуду.
- (19) **"Алтернативна понуда"** подразумијева понуду у којој се нуде другачије карактеристике предмета уговора у односу на оне које су наведене у тендерској документацији.
- (20) **"Писани" или "у писаној форми"** подразумијева сваки израз који се састоји од ријечи или бројева који се могу прочитати, умножити и накардно саопштити, а такође и информације које се преносе и архивирају уз помоћ електронских средстава, наравно под условом да је садржај обезбијеђен и да се потпис може идентификовати.

ОДЈЕЛАК II ПРИМЈЕНА ЗАКОНА

Члан 3.

(Уговорни органи)

- (1) Под уговорним органом подразумијева се:
 - а) сваки орган управе на нивоу Босне и Херцеговине, ентитета, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, односно на кантоналном, градском или општинском нивоу (у даљем тексту: органи на државном или локалном нивоу управе);
 - б) сваки јавни субјект и/или привредно друштво, тј. орган, како је то дефинисано у ставу (2) овог члана;
 - ц) свако јавно друштво / предузеће које обавља неку од дјелатности дефинисаних у ставу (3) овог члана и над којим уговорни орган може вршити доминантан утицај по основу власништва над тим друштвом / предузећем, финансијског учешћа у том друштву / предузећу или по основу Правила о управљању тим друштвом / предузећем.
- (2) Јавни субјект, тј. орган, у складу са ставом (1) тачка б) овог члана, подразумијева сваки субјект:
 - а) основан у посебну сврху задовољавања потреба од општег интереса, а нема индустријски или комерцијални карактер,
 - б) који има својство правног лица и
 - ц) који већинским дијелом финансирају органи на државном или локалном нивоу управе или други јавни субјекти дефинисани у овом ставу; или у коме надзор над управљањем врше органи или субјекти дефинисани у овом ставу; или који има управни, управљачки или надзорни одбор у којем су више од половине чланова именовали органи на државном или локалном нивоу управе или други јавни субјекти дефинисани у овом ставу.
- (3) Дјелатности које обављају јавна друштва / предузећа из става (1) тачка ц) овог члана састоје се од:
 - а) обезбјеђења или рада фиксних мрежа са циљем пружања јавних услуга у вези са производњом, транспортом или дистрибуцијом:
 - 1) воде,
 - 2) електричне енергије или
 - 3) гаса или топлотне енергије;или снабдијевања таквих мрежа водом, електричном енергијом, гасом или топлотном енергијом;
 - б) експлоатације географске локације са сврхом:
 - 1) истраживања или црљења нафте, гаса, угља или других чврстих горива, или
 - 2) смјештаја ваздушне, морске или ријечне луке или других терминала за превозике у ваздушном, морском или ријечном саобраћају;
 - ц) рада мрежа које пружају услуге јавног превоза путем железнице, метроа, трамваја, тролејбуса, аутобуса или жичаре;
 - д) обезбјеђења или рада јавних телекомуникационих система или пружање једне или више јавних телекомуникационих услуга.
- (4) У случају да неку од дјелатности дефинисаних у ставу (3) овог члана обезбјеђује и једно или више предузећа која нису обухваћена дефиницијом из става (1) тачка ц) овог члана, Вијеће за конкуренцију ће, на тражење директора Агенције за јавне набавке а по основу захтјева односног уговорног органа, оцијенити / изјавити да ли је тржиште за дату дјелатност ("релевантно тржиште") конкурентно. У случају да је то релевантно тржиште проглашено конкурентним, директор Агенције за јавне набавке предложиће измјену и допуну овог закона, којим се, у односу на конкретну дјелатност, од обавезе

поштивања овог закона ослобађају сви дефинисани уговорни органи.

- (5) Агенција за јавне набавке припрема листе категорија уговорних органа. Ако се уговорни орган дефинисан у ст. (1) до (3) овог члана не нађе на листи коју утврди Агенција за јавне набавке, он ће, без обзира на то, бити обухваћен овим законом.

Члан 4.

(Уговори који су предмет овог закона)

- (1) Уговорни органи додијелиће уговоре о јавној набавци радова, роба и услуга у складу са одредбама овог закона и његовим подзаконским актима.
- (2) Овај закон такође се примјењује на додјеливање уговора о јавној набавци радова, роба и услуга које уговорни органи директно или индиректно субвенционирају. Уговорни орган који даје такве субвенције дужан је да обезбједи поштивање одредби овог закона у случајевима када субвенционирани уговор додјељује неко друго физичко или правно лице, односно дужан је и сам да поштује одредбе овог закона у случајевима када додјељује субвенционирани уговор за или у име тих физичких или правних лица.
- (3) Оквирни споразум који се спроводи у складу са одредбама члана 32. овог закона се, у смислу овог закона, сматра уговором закљученим у складу са овим законом.

Члан 5.

(Уговори на које се не примјењују одредбе овог закона)

- (1) Сљедећи уговори могу да буду изузети од примјене одредби овог закона:
- (а) уговори који се односе на државне тајне, као што је дефинисано релевантним законима, другим прописима и управним одредбама важећим у Босни и Херцеговини;
- (б) уговори чије извршење мора да буде попраћено посебним мјерама безбједности, у складу са релевантним законима, другим прописима и управним одредбама важећим у Босни и Херцеговини;
- (ц) уговори који се додјељују у складу са споразумом према којем се примјењује посебна процедура међународних, кредитних или донаторских субјеката;
- (д) уговори из области одбране који се односе на производњу или трговину оружјем, војном опремом и намјенским материјалом;
- (е) куповина или изнајмљивање, било којим финансијским средствима, земљишта, постојећих објеката или друге непокретне имовине или права која из њих проистичу.
- (2) Концесиони уговори додјељују се у складу са законима о концесијама у Босни и Херцеговини.

ОДЈЕЛЈАК III ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ

Члан 6.

(Вриједносни разреди)

- (1) Вриједност уговора о јавној набавци процјењује уговорни орган на почетку поступка набавке у складу са одредбама од става (5) до става (8) овог члана. Та вриједност одредиће која ће се глава овог закона примјењивати на поступак додјеле уговора, у складу са одредбама из става (2) и става (3) овог члана.
- (2) Примарни, тј. домаћи вриједносни разреди:
- а) Када је вриједност уговора једнака или већа од 30.000,00 КМ у случају роба и услуга, или 60.000,00 КМ у случају радова, уговорни орган примјењиваће Правила утврђена у Глави II овог закона.
- б) Када је вриједност уговора нижа од 30.000,00 КМ у случају роба и услуга, или 60.000,00 КМ у случају радова, уговорни орган примјењиваће Правила утврђена у Глави III овог закона.
- (3) Међународни вриједносни разреди:
- Када је вриједност уговора у случају роба и услуга једнака или већа од 500.000,00 КМ за државне органе или 700.000,00 КМ за локалне органе или јавне субјекте дефинисане у члану 3. став (2) овог закона, или у случају када је вриједност радова једнака или већа од 2.000.000,00 КМ, поступак ће, осим у случају услуга набројаних у Анексу 2, Дιο Б овог закона, бити отворен за међународну конкуренцију. Уговорни орган поступаће у складу са Правилима утврђеним у Глави II овог закона, уз примјену сљедећих одредби:

- а) објављивање обавјештења о набавци из члана 20. овог закона допуњава се објављивањем сажетка обавјештења о набавци на енглеском језику;
- б) обавјештење о набавци ће такође бити објављено у складу са ставом (4) члана 20. овог закона;
- ц) рокови наведени у члану 21. став (5) и став (6) тач. а) и б) овог закона се у сваком поједином случају продужавају за 12 дана;
- д) два рока наведена у члану 21. став (6) тачка ц) овог закона се продужавају и износе 12, односно 10 дана.
- (4) Вриједносни разреди наведени у овом члану важиће до момента њихове измјене на начин утврђен у подзаконским актима.
- (5) Вриједност уговора о јавној набавци је процијењена укупна вриједност, без укљученог износа припадајућих индиректних пореза, коју плаћа уговорни орган за предмет уговора.
- (6) Основ за израчунавање вриједности оквирног споразума је процијењена максимална вриједност, без укљученог износа припадајућих индиректних пореза, свих уговора предвиђених у датом периоду.
- (7) Процјене из ст. (5) и (6) овог члана морају да буду важеће у вријеме објављивања обавјештења о набавци или, у случајевима када се такво обавјештење не захтијева, у моменту у којем уговорни орган започиње поступак додјеле уговора.
- (8) Уговорним органима није дозвољено дијељење предмета уговора са наміјером избегавања примјене набавних поступака утврђених овим законом. Уговор може да се дијели само ако су сви дијелови тако подијељеног уговора предмет истог поступка о јавној набавци, који је, у складу са одредбама овог закона, одабран за тај цјелокупни уговор.

Члан 7.

(Комисија за набавке)

- (1) За спровођење поступака јавне набавке, у складу са Главом II овог закона, уговорни орган обавезан је да именује Комисију за набавке.
- (2) За спровођење поступака јавне набавке, у складу са Главом III овог закона, уговорни орган може да именује Комисију за набавке.
- (3) Успостављање и рад Комисије за набавке регулисаће се подзаконским актима.

Члан 8.

(Употреба језика)

Сви документи наведени у овом закону које, у вези са поступцима додјеливања уговора прописаним овим законом, испостављају уговорни органи или које подносе уговорним органима сачињавају се на једном од званичних језика у Босни и Херцеговини, у складу са одредбама члана 6. став (3) тачка а) овог закона. Поред тога, тендерска документација може да се припреми и на енглеском или било ком другом одговарајућем језику, с тим да се при томе мора сачувати цјеловитост садржаја информација из тендерске документације. Сажетак објаве обавјештења о јавној набавци увијек може да се припреми на енглеском или било ком другом одговарајућем језику за међународно објављивање - као што је наведено у члану 20. ст. (4) и (5) овог закона.

Члан 9.

(Повјерљивост)

Уважавајући важеће прописе о слободном приступу информацијама у Босни и Херцеговини:

- а) Повјерљиве информације садржане у било којој тендерској понуди, које се односе на комерцијалне, финансијске или техничке информације или пословне тајне или знања (*know-how*) учесника тендера, ни под којим условима не смију да се откривају било ком лицу које није званично укључено у поступак набавке.
- б) Након јавног отварања тендера, ниједна информација везана за испитивање, појашњење или оцјену тендера и разматрање уговорног органа или Комисије за набавке не смије да се открива ниједном учеснику тендера или трећем лицу прије него што се одлука о додјели уговора не саопшти побједнику тендера.

ГЛАВА II

ПОСТУПЦИ ДОДЈЕЛЕ УГОВОРА У КАТЕГОРИЈИ ДОМАЋИХ ВРИЈЕДНОСНИХ РАЗРЕДА

ОДЈЕЉАК I

ИЗБОР ПОСТУПКА ЗА ДОДЈЕЛУ УГОВОРА

Члан 10.

(Врсте поступака за додјелу уговора)

Уговори о јавној набавци роба, услуга или извршењу радова додјељују се путем једног од следећих поступака и према условима наведеним у члану 11. овог закона:

- а) отворени поступак;
- б) ограничени поступак са претквалификацијом;
- ц) преговарачки поступак са објављивањем обавјештења о набавци;
- д) преговарачки поступак без објављивања обавјештења о набавци;
- е) конкурс за израду идејног рјешења.

Члан 11.

(Услови за примјену поступака додјеле уговора)

- (1) Уговорни орган додјељује уговор на основу отвореног поступка, осим у случају да су испуњени услови из ст. (2) и (5).
- (2) У случају обимних или сложених набавки, које изискују спровођење поступка претквалификације, може да се користи ограничени поступак. Уговор о пружању консултативних услуга биће додијељен по процедурама ограниченог поступка.
- (3) Уговорни органи могу изузетно уговоре додјељивати путем преговарачког поступка, након објављивања обавјештења о јавној набавци, на начин како је то ниже описано. Искључена је могућност примјене овог поступка на уговоре који на било који начин укључују или којима претходи конкурс за израду идејног рјешења.

Случајеви додјеле уговора након објављивања обавјештења о набавци:

- а) у случају када су у отвореном или ограниченом поступку достављене само понуде које не испуњавају постављене услове и када је уговорни орган поновио поступак са одговарајућим измјенама услова и при томе обезбиједио да уговорни услови у скорије вријеме спроведеног поступка нису значајно промијењени;
- б) у изузетним, посебним случајевима уговора о извођењу радова или пружању услуга, када природа радова или услуга или ризици који се односе на претходно наведено не дозвољавају претходно утврђивање укупних цијена;
- ц) када се односи на уговоре о јавним набавкама радова - за радове који се изводе искључиво са циљем истраживања, тестирања или развоја, а не са циљем остварења зараде или надокнаде трошкова истраживања и развоја.
- (4) Уговорни органи изузетно могу уговоре додјељивати путем преговарачког поступка без објављивања обавјештења о набавци, у ниже наведеним случајевима. Искључена је могућност примјене овог поступка на уговоре који на било који начин укључују или којима претходи конкурс за израду идејног рјешења.

Случајеви додјеле уговора без објављивања обавјештења о набавци:

- а) код уговора о јавним набавкама радова, роба или услуга:
 - 1) у случају када ниједна понуда или ниједна одговарајућа понуда није достављена у отвореном или ограниченом поступку и када је уговорни орган поновио поступак са одговарајућим измјенама услова и при томе обезбиједио да уговорни услови у скорије вријеме спроведеног поступка нису значајно промијењени и да су сви понуђачи који задовољавају минимум квалификационих захтјева позвани на преговарање;
 - 2) када ниједан захтјев за учешће у ограниченом поступку није достављен или ниједан квалификовани кандидат није затражио учешће у ограниченом поступку и када је уговорни орган поновио поступак са одговарајућим измјенама услова и при томе обезбиједио да уговорни услови у скорије вријеме спроведеног поступка нису значајно промијењени;
 - 3) када због суштинских, технички доказивих или умјетничких разлога, или због разлога који се односе

на заштиту ексклузивних права, само одређени добављачи могу извршити набавку, пружити услуге или извршити радове и када не постоји друга могућност избора;

- 4) када изузетно, због доказивих разлога крајње хитности, проузроковане догађајима непредвидивим за дати уговорни орган, не могу да се испоштују овим законом утврђени минимални рокови за убрзани ограничени поступак. Околности којима се оправдава изузетна хитност поступка ни у ком случају не смију се моћи довести у везу са уговорним органом.
- б) код уговора о јавним набавкама роба:
 - 1) када су производи у питању произведени искључиво за сврхе истраживања, експериментисања, проучавања или развоја; ова одредаба не односи се на количинску (серијску) производњу са циљем остварења зараде или надокнаде трошкова истраживања и развоја;
 - 2) за додатне испоруке које врши првобитни добављач, а које су намијењене или као дјелимична замјена редовних испорука или уградњи, или као проширење постојећих испорука или уградњи, када су претходни уговори још увијек на снази, када нема суштинских измјена у цијенама и другим условима и када би промјена добављача обавезала уговорни орган на набавку материјала различитих техничких карактеристика, што би као резултат имало појаву некомпатибилности или диспропорционалних техничких потешкоћа у раду и одржавању; трајање таквих уговора као и трајање обновљених уговора, као опште правило, не може да буде дужи од једне године рачунајући од дана додјеле иницијалног уговора;
 - 3) за робе нуђене и купљене на берзовном тржишту;
 - 4) за набавку робе под изузетно повољним условима, или од добављача који је у поступку ликвидације својих пословних активности, или од потраживача или вршиоца стечаја, или у аранжману са повјериоцима, или у сличном поступку;
- ц) у случају уговора о јавним набавкама услуга, када односни уговор слиједи након конкурса за израду идејног рјешења, спроведеног у складу са одредбама чл. 43. и 44. овог закона, а уговор се додјељује побједнику, односно једном од побједника конкурса; у посљедњем случају сви побједници конкурса позивају се на учешће у преговорима;
- д) у случају уговора о јавним набавкама услуга и радова:
 - 1) за додатне услуге или радове који нису укључени у првобитно разматрани пројекат или у првобитно закључени уговор али који, услед непредвиђених околности, постану неопходни за извршење или извођење у њима описаних услуга, односно радова, и када такве додатне услуге или радови не могу, технички или економски, да се одвоје од главног уговора без већих непогодности за уговорни орган. Међутим, такви уговори једино могу да се закључе са добављачем коме је додијељен главни уговор, а укупна вриједност уговора додијељених за додатне услуге или радове не може прећи 50% од вриједности главног уговора.
 - 2) за нове услуге или радове који представљају понављање сличних услуга или радова повјерених добављачу којем је исти уговорни орган додијелио ранији уговор, уз услов да су такве услуге или радови у складу са основним пројектом за који је био додијељен први уговор у складу са отвореним или ограниченим поступком. На могућност вођења поступка указале се већ при расписивању тендера за први пројекат, а укупне процијенене трошкове каснијих услуга или радова уговорни орган узме у разматрање приликом процијенјивања вриједности уговора. Овај поступак може да се примјењује само током три године након закључивања првобитног уговора.
- (5) Конкурс за израду идејног рјешења може да буде отворен када уговорни органи додјељује уговоре у складу са чланом 2. ставом (2) и чл. 43. и 44. овог закона.

Члан 12.

(Престанак поступка додјеле уговора)

- (1) Када је поступак додјеле уговора покренут путем објављивања обавјештења о јавној набавци, он може да буде окончан само у следећим случајевима:
 - а) након закључења уговора или оквирног споразума;
 - б) након отказивања поступка о додјели уговора из једног од следећих разлога:
 - 1) ниједна понуда није достављена у одређеном крајњем року;
 - 2) ниједна од примљених понуда није прихватљива;
 - 3) цијене свих прихватљивих понуда су значајно веће од буџета уговорног органа;
 - 4) број примљених прихватљивих понуда је мањи од три и не обезбеђује стварну конкуренцију за конкретни уговор;
 - 5) број квалификованих кандидата је мањи од три и не обезбеђује стварну конкуренцију за планирани уговор;
 - ц) поступак додјеле уговора отказан је због других доказивих разлога који су изван контроле уговорног органа и који нису могли да се предвиде у вријеме покретања поступка додјеле уговора.
- (2) Када је поступак додјеле уговора отказан без додјеле уговора или закључивања оквирног споразума, потребно је објавити обавјештење о отказивању, које садржи информације у складу са подзаконским актима.

ОДЈЕЛЈАК II

ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ О ТЕНДЕРСКОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ И СПЕЦИФИКАЦИЈАМА

Члан 13.

(Неопходне информације)

- (1) Уговорни орган припрема тендерску документацију у складу са одредбама овог закона и подзаконским актима. У тендерској документацији, уговорни орган даће потпуне информације о условима уговора и поступцима додјеле уговора, који су понуђачима довољни за припрему својих понуда на стварно конкурентској основи.
- (2) Обавјештења о набавци припремљена у складу са чланом 19. овог закона чине саставни дио тендерске документације.
- (3) Тендерска документација садржаваће јасне и одговарајуће информације за одабрани поступак додјеле уговора. Тендерска документација, у најсажетијем облику, садржава следеће информације, а према детаљнијој разради која ће бити утврђена подзаконским актима:
 - а) уговорни орган;
 - б) одабрани поступак додјеле уговора и податак о томе да ли се предвиђа закључивање оквирног споразума;
 - ц) опис датих производа, услуга или радова; износ, обим или количина;
 - д) количинске спецификације, техничке спецификације, опис посла / задатка;
 - е) мјесто извршења / обављања радова или испоруке;
 - ф) навођење могућности за подношење понуда по лотовима;
 - г) рокови за извршење / испоруку предмета уговора или трајање уговора;
 - х) навођење могућности за подношење алтернативних понуда (варијанти);
 - и) критеријуми избора који установљују минималне услове за квалификацију кандидата или понуђача и информације за вршење такве процјене;
 - ј) критеријуми за додјелу уговора утврђени као "економски најповољнија понуда" или "искључиво најнижа цијена";
 - к) услови предложеног уговора;
 - л) период важења понуда;
 - м) гаранција за понуду (за озбиљност понуде); гаранција за добро извршење посла и свако друго тражено обезбеђење за привремена плаћања;
 - н) мјесто, датум и вријеме за пријем захтјева за учешће;
 - о) мјесто, датум и вријеме за пријем понуда;
 - п) мјесто, датум и вријеме отварања понуда;
 - q) валута у којој се изражавају цијене;
 - р) информација о калкулацији цијене;
 - с) захтјев у погледу употребе језика.

- 4) Тендерска документација биће припремљена у складу са моделима и/или стандардном тендерском документацијом, а припремиће је Агенција за јавне набавке.
- 5) Приликом припреме тендерске документације, уговорни орган поштиваће принципе једнаког третмана и недискриминације добављача. Уговорни орган не смије да користи савјете било којег лица које може да има било какав директни или индиректни интерес за исход поступка додјеле уговора уколико је вјероватно да то може утицати на стварну конкуренцију за односни уговор.
- 6) Уговорни орган може да направи измјене и допуне тендерске документације под условом да се оне учине доступним заинтересованим добављачима истог дана, а најкасније пет дана прије утврђеног рока за пријем захтјева или понуда. У случају да такве измјене подразумијевају било какву суштинску промјену предмета уговора, рок за пријем захтјева или понуда ће се сходно томе продужити и то најмање за седам дана.

Члан 14.

(Техничке спецификације)

- (1) Техничке спецификације биће недискриминаторне према добављачима и обезбијеђиће праведну и активну конкуренцију.
- (2) Уважавајући постојеће обавезујуће техничке прописе који су дефинисани у законима о стандардизацији у Босни и Херцеговини, техничке спецификације позиваће се на:
 - а) 1) бх. стандарде који су у складу са европским стандардима, техничка одобрења или заједничке техничке спецификације које се користе у Европској унији; или
 - 2) међународноприхваћене стандарде, техничке прописе или норме; или
 - 3) друге бх. стандарде или друге референце техничке природе, уз напомену да су прихватљиви и производи, услуге и радови који су у складу са другим стандардима или техничким референцама одобреним од међународнопризнатих институција за стандардизацију у другим државама, а који су барем суштински еквивалентни наведеним референцама.
- б) уговорни орган нема право да одбије понуду на основу тога што понуђени производи, услуге или радови не испуњавају постављене захтјеве у погледу стандарда назначених у техничкој спецификацији уколико понуђач у својој понуди може да докаже да рјешења која нуди задовољавају на суштински еквивалентан начин захтјеве постављене у техничкој спецификацији тендерске документације;
- ц) или, када не постоје примјениви стандарди, технички прописи или норме до жељених функционалних карактеристика или захтјева за извршење посла, који такође обухватају и оне који се односе на заштиту здравља и безбједности грађана, као и оне који се односе на заштиту околине; ове карактеристике или захтјеви морају да буду прецизни и јасни како би се добављачима омогућило да израде своје понуде, а уговорном органу да добије робе, услуге или радове који ће испунити постављене објективне захтјеве.
- (3) Свака недоследност у техничким прописима у Босни и Херцеговини због евентуалних разлика у релевантним ентитетским легислативама неће ни под којим условима бити разлог за одбијање било које понуде која обезбеђује најмање суштинску еквивалентност понуђених производа, услуга или радова са референцама које је захтијевао уговорни орган.
- (4) Уговорни орган одбиће све понуде којима се нуде робе, услуге или радови који суштински не испуњавају техничке спецификације садржане у тендерској документацији.
- (5) Позивање на робе одређене израде или извора снабдијевања, или на одређени процес, или на робне марке, патенте, типове или одређено поријекло, или производњу, ради фаворизовања или елиминације одређених добављача, производа или метода је забрањено, осим када је уговорни орган у немогућности да кориштењем објективних техничких спецификација наведе опис предмета уговора који је довољно прецизан и у потпуности разумљив. У таквом случају уговорни орган је обавезан да наведе да ће прихватити производе, услуге или методе који су еквивалентни у погледу њихових особина додавањем израза "или еквивалент".

Члан 15.

(Период важења понуде)

- (1) Период важења понуде одређује уговорни орган. Период важења не може да буде краћи од наведеног у тендерској документацији и ни у ком случају неће бити краћи од 30 дана. Уколико се у понуди не наведе период њеног важења, сматраће се да понуда важи за период назначен у тендерској документацији.
- (2) Током периода важења понуде, уговорни орган може од добављача, у писаној форми, да захтијева да продуже период важења до одређеног рока. Сваки добављач има право да одбије такав захтјев без губљења права у вези са обезбјеђењем понуде.
- (3) Добављач који пристане да продужи период важења понуде и о томе у писаној форми обавијести уговорни орган продужава период важења понуде и обезбјеђује продужену гаранцију за понуду (за озбиљност понуде). Понуда не може да се мијења. Уколико добављач не одговори на захтјев уговорног органа у погледу продужења периода важења понуде или не продужи рок важења понуде или не обезбједи продужену гаранцију за понуду (за озбиљност понуде), сматраће се да је добављач одбио захтјев уговорног органа.

Члан 16.

(Обезбјеђење понуде. Обезбјеђење извршења уговора)

- (1) Уговорни орган може да захтијева да се ефективност понуда гарантује путем одговарајућих гаранција за понуду (за озбиљност понуде). Гаранције за понуду (за озбиљност понуде) неће износити више од 1 до 2% од понуђених цијена.
- (2) Уговорни орган може да захтијева да се извршење уговора гарантује путем одговарајућих гаранција за извршење. Гаранције за извршење неће износити више од 10% од вриједности уговора.
- (3) Уговорни орган не може да одбаци гаранције за понуду (за озбиљност понуде) или за извршење уговора на основу тога што гаранцију није издао привредни субјект Босне и Херцеговине, под условом да гаранција за понуду (за озбиљност понуде), гаранције за извршење уговора и институција која је издала гаранцију испуњавају услове постављене у тендерској документацији.

Члан 17.

(Алтернативне понуде)

- (1) Уговорни орган у тендерској документацији наводи да ли одобрава алтернативне понуде. Алтернативне понуде могу да се дозволе само онда када је критеријум за дојелу уговора економски најповољнија понуда. У разматрање се узимају једино алтернативне понуде које задовољавају минималне услове које је поставио уговорни орган.
- (2) Поред минималних захтјева које су алтернативне понуде обавезне да испуњавају, уговорни орган ће у тендерској документацији навести и све остале захтјеве за њихово подношење.
- (3) У поступцима дојеле уговора о јавној набавци роба или услуга, уговорни орган који је одобрио подношење алтернативних понуда не може да одбије алтернативну понуду само на основу чињенице да би она водила ка промјени карактера уговора - од уговора о јавној набавци услуга у уговор о јавној набавци роба или обрнуто.

Члан 18.

(Давање тендерске документације)

- (1) Уговорни орган може, како је примјерено, добављачима дати тендерску документацију:
 - а) на захтјев добављача;
 - б) заједно са позивом на доставу понуда;
 - ц) објављивањем на web-страници јавних набавки у складу са подзаконским актима или кориштењем других електронских средстава.
- (2) Уговорни орган ће добављачима отпремити тендерску документацију у року од три дана након пријема захтјева за достављање тендерске документације. Ако на основу члана 21. става (6) тачке ц) овог закона уговорни орган скрати рокове одређене за пријем захтјева за учешће и за пријем понуда, рок за отпрему тендерске документације биће смањен на два дана.
- (3) Приликом давања тендерске документације, уговорни орган ће се у односу на добављаче придржавати принципа једнакости и недискриминације. Уговорни орган не смије да да тендерску документацију ниједном добављачу прије објављивања обавјештења о набавци.

- (4) Уговорни орган може за све добављаче да одреди једнаку новчану накнаду која се плаћа за тендерску документацију. Новчана накнада ће покривати / укључивати само стварне трошкове копирања и достављања документације добављачима. Заинтересовани добављачи имаће право на увид у тендерску документацију прије набавке.

ОДЈЕЉАК III

ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ЈАВНОСТ

Члан 19.

(Обавјештење о набавци)

- (1) Уговорни орган ће да објави обавјештење о јавној набавци о разматраном уговору, осим у случајевима у којима се уговор додјељује у преговарачком поступку без објављивања обавјештења о набавци. Обавјештење о јавној набавци ће свим заинтересованим добављачима пружити довољно информација које ће им омогућити да оцијене да ли желе да доставе понуду за разматрани уговор.
- (2) Обавјештење о јавној набавци садржаваће кратку информацију у складу са релевантним битним информацијама из тендерске документације поменуће у члану 13. овог закона и састојаће се од максимално 650 ријечи.
- (3) Обавјештење о набавци ће у погледу информација које садржи и форме у којој се саставља бити у складу са одредбама подзаконских аката.

Члан 20.

(Објављивање обавјештења)

- (1) Сва обавјештења о јавној набавци, обавјештења о дојели уговора и обавјештења о поништењу уговорни орган објављује у "Службеном гласнику БиХ". Обавјештења објављена у "Службеном гласнику БиХ" објављују се и на web-страници јавних набавки доступнијом путем Интернета.
- (2) Форму и образац обавјештења која се објављују у "Службеном гласнику БиХ" одређиће Агенција за јавне набавке у сарадњи са Редакцијом "Службеног гласника БиХ".
- (3) Обавјештења о набавци, обавјештења о дојели уговора и обавјештења о поништењу процедуре уговорни органи могу да објаве и у другим публикацијама или на web-страницама које нису наведене у ставу (1) овог члана. Таква обавјештења не смију да се објављују у другим публикацијама нити на другим web-страницама прије датума њиховог објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а не смију да садржавају ни додатне или било које друге информације осим оних објављених у "Службеном гласнику БиХ".
- (4) У случају уговора чија вриједност прелази вриједност међународних вриједносних разреда из става (3), члана 6. овог закона, обавјештење о набавци обавезно треба да се објави или у новинама са међународним оптицајем или на web-страници јавних набавки сигурно доступнијом у иностранству, у складу са одредбама подзаконских аката.
- (5) Међународно објављивање одређено у ставу (4) овог члана може да се користи и у случају уговора чија вриједност не прелази износ међународних вриједносних разреда.

Члан 21.

(Минимални рокови за подношење захтјева и понуда)

- (1) Уговорни орган утврђује мјесто, датум и час за подношење захтјева за учешће у ограниченом или преговарачком поступку, и/или за подношење понуда.
- (2) У случају пријема захтјева или понуде након одређеног датума и часа, они се добављачу враћају неотворени.
- (3) Минимални рокови за пријем захтјева или понуда рачунају се од дана објављивања обавјештења о набавци у "Службеном гласнику БиХ" или од датума отпреме позива за достављање понуда претквалификованим кандидатима.
- (4) Минимални рокови за пријем захтјева или понуда које је одредио уговорни орган не могу да буду краћи од рокова дефинисаних у овом члану и довољно су дуги како би заинтересованим странама дали довољно времена за састављање и подношење понуда. Приликом одређивања ових рокова, уговорни орган узима у обзир комплексност услова уговора и вријеме потребно за састављање захтјева и понуда.
- (5) У случају отвореног поступка, минимални рок за пријем понуда не може да буде краћи од 28 дана од датума објаве обавјештења о набавци у "Службеном гласнику БиХ".
- (6) У случају ограниченог убрзаног или преговарачког поступка:
 - а) крајњи рок одређен за пријем захтјева за учешће не може да буде краћи од 18 дана од датума објаве обавјештења о набавци у "Службеном гласнику БиХ";

- б) крајњи рок одређен за пријем понуда у случају ограниченог поступка не може да буде краћи од 28 дана од датума отпреме позива за достављање понуда претквалификованим кандидатима;
- ц) у случајевима када су испуњени услови за примјену убрзаног ограниченог поступка уговорни орган има право да утврди рок за пријем захтјева који није краћи од осам дана и рок за пријем понуда који није краћи од пет дана.
- (7) Ако из било којег разлога тендерска документација или неки њени дијелови нису достављени у одређеном року, а благовремено су затражени, или ако се након обезбјеђења тендерске документације покаже да понуде могу да се припреме само након посјете мјесту извођења или након прегледа на лицу мјеста докумената који подржавају тендерску документацију, рокови за пријем понуда продужавају се за период од најмање седам дана, како би се омогућило да сви добављачи буду упознати са свим информацијама које су неопходне за састављање понуде.
- (8) Заинтересовани добављачи могу, у писаној форми, од уговорног органа да траже појашњење тендерске документације благовремено и најкасније десет дана прије истека рока за подношење захтјева и понуда. Уговорни орган одговориће у писаној форми, придржавајући се принципа стварне конкуренције у поступку додјеле, а одговор ће бити отпремљен свим кандидатима или понуђачима најкасније пет дана прије истека рока за подношење захтјева или понуде. Ако одговор уговорног органа доведе до измјена тендерске документације, уговорни орган ће, у складу са ставом (5) члана 13. овог закона, продужити рок за подношење захтјева или понуде најмање за период од седам дана.
- (9) Захтјеве или понуде могу поднети појединачни добављачи као и групе добављача, како је то утврђено у ставу (14) члана 2. овог закона. Од таквих група неће се тражити да оснују ново правно лице како би доставиле захтјеве или понуду, али ће оне преузети солидарну одговорност за своје обавезе.
- (10) Уговорни орган у тендерској документацији наводи да се захтјеви или понуда обавезно подносе у писаној форми и да их треба потписати лице које је овлашћено добављач. Уговорни орган такође захтијева да се понуде достављају у једној затвореној коверти са потписом и печатом, осим у случају понуда за консултантске услуге које се достављају у двије коверте у складу са одредбама подзаконских аката. Странице понуде (са додацима) треба да буду нумерисане. Гарантни документи, поменути у члану 16. овог закона, могу бити неувезани и без нумерисаних страница.
- (11) На захтјев добављача, уговорни орган обезбјеђује потврду о пријему понуде уз навођење датума и времена пријема.

ОДЈЕЛЈАК IV КВАЛИФИКАЦИЈА, СЕЛЕКЦИЈА И ДИСКВАЛИФИКАЦИЈА

Члан 22.

(Провјера квалификација добављача)

- (1) У складу са минимумом захтијеваних квалификационих услова које кандидати и понуђачи треба да испуњавају, а који су утврђени у тендерској документацији, уговорни орган оцењује и провјерава да ли је кандидат или понуђач компетентан, поуздан и способан да изврши уговор.
- (2) У складу са ставом (1) овог члана, уговорни орган у тендерској документацији наводи критеријуме за селекцију и тиме успоставља минимум захтјева за квалификацију кандидата или понуђача у погледу њихове личне ситуације у складу са чланом 23. овог закона, њихову подобност за обављање професионалне дјелатности у складу са чланом 24. овог закона, њихово економско и финансијско стање у складу са чланом 25. овог закона, те њихове техничке и/или професионалне способности у складу са чланом 26. овог закона. Уговорни орган у тендерској документацији од кандидата и понуђача тражи обавезну доставу информација и докумената који доказују да њихове квалификације одговарају онима које захтијева уговорни орган у складу са чл. 23. до 26. овог закона.
- (3) Минимум квалификационих услова које је уговорни орган одредио за кандидате и понуђаче и број докумената који су потребни за њихово доказивање обавезно треба да буду сразмјерни предмету уговора и усклађени са њим. Они не смију да имају ограничавајући ефекат на конкуренцију и морају да буду разумни, јасни и прецизни. Уговорни орган ће од добављача захтијевати само оне информације које су

неопходне да би се утврдило да ли добављач задовољава квалификационе услове које је поставио уговорни орган. Ови услови не смију да онемогућавају остваривање права добављача на заштити интелектуалне својине и пословних тајни.

- (4) Уговорни орган није дозвољено да одбије захтјев за учешће или понуду искључиво на основу тога што су поднесени или од правног или од физичког лица.
- (5) Само оним кандидатима или понуђачима чије квалификације задовољавају селекционе критеријуме успостављене у тендерској документацији биће дозвољено да наставе поступак јавне набавке.

Члан 23.

(Ограничења за учешће добављача у поступку јавне набавке)

- (1) Уговорни орган ће, у тендерској документацији, предвидјети да захтјев за учешће у ограниченом поступку или понуда морају да буду одбијени у случају да је кандидат, односно понуђач:
- под стечајем или пред ликвидацијом, или је ушао у одређени аранжман са повјериоцима, или је обуставио или ограничио пословне активности, или је у аналогној ситуацији која проистиче из сличног поступка у складу са релевантним законима и прописима у Босни и Херцеговини или у земљи у којој је регистрован;
 - предмет поступака за проглашење стечаја, за издавање налога за присилну ликвидацију или постицања споразума / аранжмана са повјериоцима, или било којег другог сличног поступка у складу са релевантним законима и прописима у Босни и Херцеговини или у земљи у којој је регистрован;
 - осуђен у судском поступку за кршење закона у смислу његовог пословног понашања у периоду од пет година, који је претходио датуму подношења захтјева или понуде;
 - проглашен кривим за озбиљан професионални прекршај од стране надлежног суда у периоду од пет година и да је тај прекршај претходио датуму подношења захтјева или понуде;
 - није испунио обавезе у вези са плаћањем доприноса за социјално осигурање у складу са релевантним законским одредбама у Босни и Херцеговини или земљи у којој је регистрован;
 - није испунио обавезе у вези са плаћањем пореза у складу са релевантним законским одредбама у Босни и Херцеговини или земљи у којој је регистрован;
 - пропустио да достави или доставио погрешне информације на тражење према чл. 23. до 26. овог закона.
- (2) У случајевима када уговорни орган од кандидата или понуђача захтијева да пружи доказе да се ниједан случај из става (1), тач. а), б), ц), е) или ф) овог члана не односи на њих, уговорни орган дужан је да као задовољавајуће прихвати следеће доказе:
- у случајевима из става (1), тач. а), б) или ц) овог члана, обезбјеђење извода из судског регистра или еквивалентног документа који је издао надлежни судски или управни орган у Босни и Херцеговини, или у земљи поријекла или земљи из које то лице долази, а који показује да су постављени захтјеви испуњени; такви документи не могу да буду старији од три мјесеца;
 - у случајевима из става (1), тач. е) или ф) овог члана, увјерење које није старије од три мјесеца а издао га је надлежни орган у Босни и Херцеговини или надлежни орган односне државе.
- (3) Агенција за јавне набавке саставиће листу органа у Босни и Херцеговини који су надлежни за издавање докумената из става (2) овог члана.

Члан 24.

(Способност обављања професионалне дјелатности)

Уговорни орган у тендерској документацији може од кандидата, односно понуђача да захтијева да докажу своју регистрацију у релевантним професионалним или другим релевантним регистрима земље у којој су регистровани или да обезбједе посебну изјаву или референцу којом се доказује њихово право да обављају релевантну професионалну дјелатност.

Члан 25.

(Економска и финансијска подобност кандидата или понуђача)

- (1) У тендерској документацији или, ако је то примјерено, у дијелу тендерске документације који се односи на претквалификацију, уговорни орган утврђује минималне услове у погледу економске и финансијске подобности кандидата или понуђача

и, као доказ да су ти услови испуњени, од њих може да захтијева да обезбиједе једну или више од ниже наведених референци:

- а) одговарајућа банковна писма или, када је то примјерено, доказ о постојању одговарајућег обезбјеђења од професионалног ризика;
 - б) пословне билансе или изводе из пословних биланса, уколико је објављивање пословног биланса законска обавеза у земљи у којој је добављач регистрован;
 - ц) изјаву о укупном промету добављача и, када је то примјерено, о промету у сегменту пословања који је предмет уговора, за период не дужи од три последње финансијске године за које се располаже подацима, или од датума регистрације, односно почетка пословања у предметном сегменту, ако је добављач регистрован, односно почео са радом прије мање од три године;
 - д) биланс успјеха за период не дужи од три последње финансијске године за које се располаже подацима, или од датума регистрације, односно почетка пословања у предметном сегменту, ако је добављач регистрован, односно почео са радом прије мање од три године.
- (2) Уговорни орган у тендерској документацији прецизира коју референцу или референце кандидати, односно понуђачи морају да обезбиједе да би доказали своју економску и финансијску подобност.

Члан 26.

(Техничка и професионална способност)

- (1) Уговорни орган утврђује минималне захтјеве у погледу техничке, односно професионалне способности кандидата или понуђача које они треба да испуњавају у складу са ст. (2), (3), (4) и (5) овог члана. Стога се од њих захтијева да обезбиједе један или више доказа из ст. (2), (3), (4) и (5) овог члана.
- (2) У поступцима за додјелу уговора о јавној набавци роба, докази о техничкој способности кандидата, односно понуђача могу да се обезбиједе на један или више од следећих начина:
 - а) листа главних испорука добављача извршених у последње двије до три године, са вриједностима, датумима и примаоцима уз обезбјеђење докумената у форми потврда извршених испорука које су издали примаоци или, уколико такве потврде не могу да се обезбиједе из разлога изван добављачеве контроле, само уз изјаву добављача о извршеним испорукама;
 - б) опис техничке опремљености и оспособљености добављача, мјере за обезбјеђење квалитета и његову опремљеност и оспособљеност за испитивања и истраживања;
 - ц) наводе о ангажованом техничком особљу или техничким органима, без обзира на то да ли непосредно припадају добављачу;
 - д) узорке, описе и/или фотографије производа који су предмет испоруке, а чију је вјеродостојност добављач обавезан да потврди уколико то уговорни орган захтијева;
 - е) увјерења која су издата од агенција за контролу квалитета чија је компетентност призната, а којима се, јасно утврђеним референтним навођењем одговарајућих спецификација или стандарда, потврђује подобност производа;
 - ф) у случају када су производи који се набављају сложени или уколико се, изузетно, за посебне намјене, обезбјеђује провера производних капацитета добављача, те, ако је то потребно, и његових капацитета за проучавање и истраживање, као и мјера за контролу квалитета, коју спроводи уговорни орган или коју у његово име спроводи надлежни званични орган земље у којој је добављач регистрован;
 - г) саопштење / назнака елемената уговора које добављач намјерава подуговарати.
- (3) У поступцима за додјелу уговора о јавној набавци услуга, уговорни орган може од кандидата или понуђача да захтијева да обезбиједе једно или више од следећих средстава, као доказ њихових техничких и професионалних способности:
 - а) листу главних услуга пружених у последње двије до три године, са укупним вриједносним износима, датумима и примаоцима уз обезбјеђење докумената у форми потврда о извршеним услугама које су издали примаоци или, уколико такве потврде не могу да се обезбиједе из разлога изван контроле пружаоца услуга, само уз изјаву пружаоца услуга о извршеним услугама;

- б) образовне и професионалне квалификације пружаоца услуга и/или квалификације његовог руководећег особља и нарочито квалификације лица, односно лица која су одговорна за пружање конкретних услуга;
 - ц) наводе о ангажованом техничком особљу или техничким органима, без обзира на то да ли непосредно припадају пружаоцу услуга;
 - д) изјаву пружаоца услуга о просјечном годишњем броју запослених и о броју руководног особља у последње три године;
 - е) изјаву о техничкој опремљености и оспособљености и мјерама којима располаже пружалац услуга за извршење конкретних услуга и обезбјеђење квалитета;
 - ф) у случају када су услуге које се пружају сложене или уколико се, изузетно, обезбјеђују за посебне намјене, провера техничке опремљености и оспособљености пружаоца услуга те, ако је то потребно, и његових капацитета за проучавање и истраживање, као и мјера за контролу квалитета, коју спроводи уговорни орган или коју у његово име спроводи надлежни званични орган земље у којој је пружалац услуга регистрован;
 - г) саопштење / назнака елемената уговора које пружалац услуга намјерава подуговарати.
- (4) У поступцима за додјелу уговора о јавној набавци радова, докази о техничким и професионалним способностима кандидата или понуђача могу да се обезбиједе на један или више од следећих начина:
 - а) листа радова који су изведени у последње три до пет година уз прилагање потврда о задовољавајућој изведби за најважније радове; потврде укључују вриједност, вријеме и локацију извођења радова и наводе да ли су радови изведени у складу са правилима пословања и да ли су прописно окончани; у случају када је то потребно, ове потврде уговорном органу директно доставља одређени надлежни орган;
 - б) образовне и професионалне квалификације извођача радова, као и/или квалификације његовог руководног особља, и нарочито квалификације лица, односно лица која су одговорна за извођење конкретних радова;
 - ц) наводе о ангажованом техничком особљу или техничким органима, нарочито о оним задуженим за контролу квалитета, без обзира на то да ли непосредно припадају извођачу радова;
 - д) изјаву извођача радова о просјечном годишњем броју запослених и броју руководног особља у последње три године;
 - е) изјаву о техничкој опреми коју извођач има на располагању за извођење конкретних радова;
 - ф) изјаву о свакој намјери и предмету подуговарања.
- (5) Уколико у тендерској документацији захтијева обезбјеђење увјерења која издају надлежни органи, а којима се потврђује да добављач задовољава одређене стандарде обезбјеђења квалитета, уговорни орган дужан је да се позове на системе обезбјеђења квалитета који се заснивају на релевантним међународним или стандардизованим спецификацијама. Уговорни орган такође је дужан да прихвати и друге доказе о еквивалентним мјерама обезбјеђења квалитета од добављача који немају приступа таквим увјерењима или могућности да их прибаве у задатом року.

Члан 27.

(Дисквалификација по основу сукоба интереса или корупције)

- (1) Уважавајући законе у Босни и Херцеговини о државној служби као и друге релевантне прописе, уговорни орган одбиће захтјев за учешће у поступку јавне набавке или понуду уколико је кандидат или понуђач садашњем или бившем запосленику уговорног органа дао или је спреман да да мито, у виду новчаних средстава или у било којем неновчаном облику, као покушај ради остваривања утицаја на радњу или одлуку или ток поступка јавне набавке. Уговорни орган ће у писаној форми информисати понуђача и директора Агенције за јавне набавке о одбијању таквог захтјева или понуде и о разлозима одбијања, те то констатовати у Извјештају о поступку јавне набавке.
- (2) У случају да захтјеви или понуде које је уговорни орган примио у току поступка јавне набавке проузрокују или могу да проузрокују било какав сукоб интереса, уговорни орган ће, дјелујући у складу са релевантним законским прописима у

Босни и Херцеговини или односним интерним правилима, обезбиједити ефективну заштиту сврсисходног спровођења овог закона.

ОДЈЕЛАК V ВОЂЕЊЕ ПОСТУПАКА

Члан 28.

(Отворени поступак)

У спровођењу отвореног поступка уговорни орган дужан је да:

- а) припреми тендерску документацију у складу са одредбама чл. 13. до 17. и у складу са чланом 21. овог закона;
- б) објави обавјештење о јавној набавци у складу са чл. 19. и 20. овог закона, позивајући све заинтересоване добављаче да затраже тендерску документацију, те да припреме и поднесу понуде које испуњавају услове наведене у тендерској документацији;
- ц) добављачима обезбиједи тендерску документацију у складу са одредбама члана 18. овог закона;
- д) сходно члану 33. овог закона, организује и спроведе јавно отварање благовремено примљених понуда;
- е) верификује квалификације понуђача према критеријумима избора утврђеним у тендерској документацији у складу са чл. 22. до 26. овог закона;
- ф) оцијени понуде које су доставили квалификовани понуђачи према критеријумима за додјелу уговора утврђеним у тендерској документацији у складу са чл. 34. до 37. овог закона и да додијели уговор понуђачу који је доставио најниже оцијењену прихватљиву понуду;
- г) информише понуђаче о одлукама донесеним у вези са оцјеном понуда како је предвиђено у члану 38. овог закона;
- х) понуди уговор најуспјешнијем понуђачу у складу са одредбама члана 39. овог закона.

Члан 29.

(Ограничени поступак)

У спровођењу ограниченог поступка уговорни орган дужан је да:

- а) припреми тендерску документацију у складу са одредбама чл. 13. до 17. и у складу са чланом 21. овог закона. Тендерска документација може да буде припремљена у два дијела, која одговарају претквалификационој и тендерској фази поступка;
- б) објави обавјештење о набавци у складу са чл. 19. и 20. овог закона, позивајући све заинтересоване кандидате да затраже претквалификациону документацију (уколико се она даје одвојено од обавјештења о набавци) и да поднесу захтјев за претквалификацију прилажући потребне информације и документе;
- ц) кандидатима да претквалификациону документацију (уколико се она даје одвојено од обавјештења о набавци) у складу са одредбама члана 18. овог закона;
- д) изврши избор кандидата који ће бити позвани да поднесу понуде на начин утврђен у чл. 22. до 26. овог закона;
- е) информише кандидате о одлукама донесеним у вези са претквалификацијом како је предвиђено у члану 38. овог закона. Информисање изабраних кандидата може да се спроведе у исто вријеме када се они буду позивали да поднесу понуде;
- ф) тендерску документацију да свим изабраним кандидатима истовремено, у складу са одредбама члана 18. овог закона, позивајући их да припреме и поднесу понуду која испуњава захтјеве наведене у тендерској документацији;
- г) организује и спроведе јавно отварање благовремено примљених понуда, како је предвиђено у члану 33. овог закона;
- х) оцијени и упоређи отворене понуде према критеријумима за додјелу уговора утврђеним у тендерској документацији, у складу са чл. 34. до 37. овог закона, и да додијели уговор понуђачу који је доставио најниже оцијењену прихватљиву понуду;
- и) понуђаче информише о одлукама донесеним у вези са оцјеном понуда, како је предвиђено у члану 38. овог закона;
- ј) понуди уговор најуспјешнијем понуђачу у складу са одредбама члана 39. овог закона.

Члан 30.

(Вођење преговарачког поступка)

- (1) Уговорни орган спроводи преговарачки поступак уз објављивање обавјештења о набавци под следећим условима:
 - а) обавља претквалификациони поступак у складу са одредбама члана 29. овог закона, како је примјерено за преговарачки поступак;
 - б) позива најмање три квалификована кандидата да поднесу иницијалне понуде и учествују у преговорима о техничким, економским, правним и другим аспектима уговора;
 - ц) на основу резултата обављених преговора позива учеснике да поднесу своје коначне понуде и међу њима идентификује најуспјешнијег понуђача у складу са критеријумима избора према члану 34. овог закона.
- (2) Када примјењује преговарачки поступак без објаве обавјештења о набавци, уговорни орган дужан је:
 - а) да, у случају да је на преговоре позвано више од једног кандидата, верификује да ли су квалификације кандидата у складу са критеријумима наведеним у позиву, да преговара техничке, економске, правне и друге аспекте уговора и, на основу резултата одржаних преговора, да позове учеснике да поднесу своје коначне понуде и да међу њима одреди успјешног понуђача у складу са критеријумима за додјелу према члану 34. овог закона;
 - б) да, у случају да је само један кандидат позван на преговоре, верификује да ли су квалификације кандидата у складу са критеријумима наведеним у позиву и да преговара техничке, економске, правне и друге аспекте уговора са циљем постизања економски најповољније понуде за уговорни орган.
- (3) Даље одредбе у вези са вођењем преговарачког поступка биће одређене у подзаконским актима.

Члан 31.

(Захтјеви у погледу преговарачког поступка са или без објављивања обавјештења о јавној набавци)

Током преговарачког поступка, уговорни орган придржава се следећих захтјева:

- а) преговори се воде са сваким кандидатом одвојено;
- б) ниједна информација добијена од кандидата, а такође ни информације о рјешењима која су предложили кандидати не могу да се открију трећим лицима без претходне сагласности тог кандидата;
- ц) свим кандидатима / понуђачима поставиће се исти захтјеви и пружиће им се исте информације; мора да буде обезбијеђена једнакост третмана према свим кандидатима / понуђачима;
- д) записници и извјештаји о поступку преговора сачињавају се у складу са одредбама члана 41. овог закона.

Члан 32.

(Оквирни споразуми)

- (1) Уговорни орган може да закључи оквирни споразум само након спроведеног отвореног или ограниченог поступка у складу са одредбама овог закона.
- (2) На основу оквирног споразума закљученог у складу са ставом (1) овог члана, уговорни орган ће посљедиочно имати право да током цијелог уговорног периода закључује уговоре са успјешним понуђачем без примјене поступка утврђених у овом закону у погледу сваког од уговора који су додијељени по основу оквирног споразума.
- (3) Уговорни орган може да размисли додјелу оквирног споразума само уз постојање једне или више ниже наведених околности:
 - а) предмет уговора су свакодневне услуге или потрошне робе, које нису класификоване као трајна средства;
 - б) предмет уговора су робе или услуге чије се цијене и услови испоруке често мијењају;
 - ц) предмет уговора су сталне поправке или радови на одржавању;
 - д) када уговорни орган треба да додијели више идентичних уговора у року од једне године, а оквирним споразумом омогућило би се смањење трошкова набавке.
- (4) Након закључења оквирног споразума, његове одредбе не могу да се мијењају.
- (5) Уговорним органима није допуштено кориштење оквирних споразума на непрописан начин или на начин којим се спречава, ограничава или угрожава конкуренција.

ОДЈЕЉАК VI ОЦЈЕНА И ДОДЈЕЛА УГОВОРА

Члан 33.

(Отварање понуда)

- (1) Понуде се отварају на јавном отварању понуда непосредно након истека рока за подношење понуда, како је наведено у тендерској документацији.
- (2) Понуде се отварају на састанку Комисије за набавку на дан и час који су наведени у тендерској документацији. Сви добављачи који су на вријеме доставили понуде или њихови представници имају право да присуствују поступку отварања понуда. Измјена крајњег рока за пријем понуда утицаће на промјену датума отварања понуда.
- (3) Коверте отвара предсједавајући Комисије за набавке на отвореном састанку, без обзира на то да ли састанку присуствују понуђачи или њихови представници.
- (4) Процедуру отварања коверти, укључујући и ону за понуде консултантских услуга, као и правила о саопштавању релевантних информација о садржају тендера прописале подзаконски акти.
- (5) Резултати поступка јавног отварања понуда уносе се у записник састанка према обрасцу записника који утврђује Агенција за јавне набавке.
- (6) Записник о отварању понуда доставља се свим понуђачима одмах или најкасније у року од три дана, рачунајући од времена отварања понуда.
- (7) Накнадни поступци анализе понуда, њихове оцјене и поређења спроводе се на затвореном састанку Комисије.

Члан 34.

(Критеријуми за додјелу уговора)

- (1) Након избора квалификованих кандидата или понуђача, како је прописано чл. 22. до 26. овог закона, уговорни орган додјелу уговора заснива на једном од сљедећих критеријума:
 - а) или економски најповољније понуде за уговорни орган, а по основу наведених критеријума за евалуацију утврђених критеријума у складу са природом и сврхом предмета конкретног јавног уговора, на примјер: квалитет, цијена, техничка способност, функционалне и еколошке карактеристике, оперативни трошкови, економичност, постпродајни сервис и техничка помоћ, датум испоруке и период испоруке или период извршења;
 - б) или најниже цијене технички задовољавајуће понуде.
- (2) Уговор се додјелује изабраном понуђачу који је доставио најниже оцјењену прихватљиву понуду у складу са тач. а) и б) става (1) овог члана.

Члан 35.

(Оцјена понуда)

- (1) Уговорни орган оцјењује и пореди понуде које су поднјели квалификовани понуђачи, примјењујући критеријуме за додјелу уговора наведене у тендерској документацији у складу са чланом 34. овог закона.
- (2) У отвореном и ограниченом поступку, преговори између уговорног органа и понуђача о основним аспектима уговора, а нарочито о цијени, нису дозвољени. Међутим, уговорни орган може од понуђача да захтијева да појасне своје понуде без уношења било каквих измјена у садржај понуде.

Члан 36.

(Неприродно ниске понуде)

- (1) Уколико се, за дати уговор, достављене понуде покажу неприродно ниским у односу на робу, услуге или радове који су предмет уговора, уговорни орган ће од понуђача захтијевати да оправда понуђену цијену. Ако понуђач уговорном органу не пружи задовољавајуће оправдање, уговорни орган има право да одбаци понуду.
- (2) Да би добио оправдање за неприродно ниску цијену, уговорни орган у писаној форми захтијева да дотични понуђач пружи детаљне информације о релевантним саставним елементима понуде, укључујући елементе цијене и калкулација. Уговорни орган узима у разматрање објашњења која се на примјерен начин односе на:
 - а) економичност производног процеса, пружених услуга или грађевинске методе;
 - б) изабрана техничка рјешења и/или изузетно погодне услове које понуђач има за доставу роба или услуга или за извођење радова;

- ц) оригиналност посла, роба или услуга које је понуђач понудио;
- д) усклађеност са важећим одредбама које се односе на радну заштиту и услове рада на мјесту гдје се изводи рад, пружа услуга или испоручује роба.

Члан 37.

(Преференцијални третман домаћег)

Преференцијални третман за домаће може да буде примјењен само у мјери у којој то допусте подзаконски акти.

ОДЈЕЉАК VII

ДУЖНОСТИ НАКОН ДОДЈЕЛЕ УГОВОРА

Члан 38.

(Обавјештавање кандидата и понуђача о резултатима)

- (1) Уговорни орган ће истовремено, а најкасније у року од седам дана од доношења одлуке, писмено обавијестити кандидате, односно понуђаче који су благовремено поднјели захтјеве или понуде о одлукама које су донесене у погледу претквалификације, оцјене понуда или обустављања поступка.
- (2) Обавјештење кандидатима, као минимум, обавезно садржи податке о томе да ли је дати кандидат задовољно претквалификације или не. У случају да није, наводе се разлози.
- (3) У обавјештењу понуђачима чија је понуда одбијена обавезно се наводе разлози одбијања.
- (4) Обавјештење свим понуђачима, као минимум, обавезно садржи име понуђача коме је уговор додијељен и разлоге избора те понуде у складу са чланом 9. овог закона.
- (5) У случају да је поступак обустављен, у обавјештењу кандидатима или понуђачима наводе се разлози обустављања.

Члан 39.

(Уговори)

- (1) Уговорни орган нуди уговор оном квалификованом понуђачу који је доставио најниже оцјењену прихватљиву понуду у складу са одредбама чл. 35. до 37. овог закона. Уговор се закључује у складу са законима Босне и Херцеговине о облигацијама. Ниједан уговор не може да се закључи у периоду од 15 дана од датума када су понуђачи обавијештени о резултату у складу са ставом (1) члана 38. овог закона.
- (2) Ако добављач којем је достављен приједлог додјеле уговора:
 - а) у писаној форми одбије додјелу уговора; или
 - б) пропусти да остави гаранцију за извршење уговора о набавци, како је прописано у тендерској документацији; или
 - ц) пропусти да потпише уговор о набавци; или
 - д) одбије да закључи уговор под условима наведеним у тендерској документацији;
 уговорни орган предлаже додјеливање уговора оном добављачу чија је понуда по редослиједу одмах након понуде најуспјешнијег понуђача који је одбио додјелу уговора.
- (3) Приликом додјеле уговора о набавци, цијена наведена у најуспјешнијој понуди, као и услови утврђени у тендерској документацији не могу да се мијењају. Уколико се у тендерској документацији допушта одредба о варијабилној цијени (цијеновна формула), заснована на одређеним / дефинисаним објективним правилима, таква одредба може да буде унесена у уговор.
- (4) Добављач којем је додијељен уговор неће склапати подуговор ни о једном битном дијелу уговора без претходног писменог одобрења уговорног органа. Елементи уговора који се подуговарају и идентитет подуговарача обавезно се саопштавају уговорном органу благовремено прије склапања подуговора. Уговорни орган ће добављача обавијестити о својој одлуци у року од 15 дана након пријема саопштења, наводећи разлоге у случају одбијања. Добављач којем је додијељен уговор сноси пуну одговорност за реализацију уговора.
- (5) Уговорни орган у уговору поставља услов да добављач којем је додијељен уговор о јавној набавци нема право да запошљава, у сврху извршења уговора о јавној набавци, физичка или правна лица која су учествовала у припреми тендерске документације или су била у својству члана или стручног лица које је ангажовала Комисија за набавке, надлежна за додјелу наведеног уговора о јавној набавци, најмање шест мјесеци по закључењу уговора.

Члан 40.

(Обавјештење о додјели уговора)

- (1) Уговорни орган у складу са чланом 20. овог закона објављује обавјештење о додјели уговора на основу резултата поступка

доdjеле. Таква обавјештења објављују се што је прије могуће, али не касније од 30 дана по закључењу уговора.

- (2) У случају да је у складу са чланом 32. овог закона закључен оквирни споразум, уговорни орган објављује обавјештење о доdjели уговора на основу закљученог оквирног споразума и није дужан да објављује обавјештења о доdjели сваког уговора који се закључи на основу тог споразума.
- (3) Обавјештење о доdjели уговора садржава информације које регулишу подзаконски акти.

Члан 41.

(Извјештај о поступку набавке)

- (1) Уговорни орган припрема извјештај о сваком поступку доdjеле уговора који се обави у складу са одредбама ове главе, укључујући и случајеве када је закључен оквирни споразум.
- (2) Извјештај укључује примјерене информације зависно од изабраног поступка доdjеле. Минимум информација које извјештај садржи утврђује се у подзаконским актима.
- (3) Извјештај се припрема и доставља Агенцији за јавне набавке у року од 15 дана након датума окончања поступка набавке. Агенција за јавне набавке утврђује правила и обрасце за доставу извјештаја.

Члан 42.

(Архивисање докумената)

Закључени уговори о набавци, захтјеви, понуде, тендерска документација и документи који се односе на испитивање и оцјењивање захтјева и понуда, као и други документи везани за набавку, чувају се у складу са законима Босне и Херцеговине који се односе на архивирање.

ОДЈЕЉАК VIII

КОНКУРС ЗА ИЗРАДУ ИДЕЈНЕ ПРОЈЕКТНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Члан 43.

(Спровођење конкурса за израду идејног рјешења)

- (1) Конкурс за израду идејног рјешења оглашава се у складу са одредбама чл. 19. и 20. овог закона.
- (2) Конкурс за израду идејног рјешења спроводи се како би се одредио учесник или учесници који су поднјели најбољи план или идејни приједлог када је намјера:
 - а) да се додијели уговор о пружању услуга побједнику конкурса или једном од побједника конкурса. У овом случају уговорни орган може да се определи да иза поступка конкурса за израду идејног рјешења успједи поступак доdjеле уговора о пружању услуга и то путем преговарачке процедуре без објаве обавјештења о набавци, како је наведено у члану 11. став (3) тачка ц) овог закона, позивајући једног или више побједника конкурса на преговоре о условима уговора; или
 - б) да се обезбиједи награда побједнику или побједницима конкурса или друге награде за учешће.
- (3) Уговорни орган утврђује правила за организацију конкурса за израду идејног рјешења и укључити их у тендерску документацију припремљену на примјерен начин у складу са чланом 13. овог закона.
- (4) И правним и физичким лицима дозвољено је да учествују у конкурс за израду идејног рјешења.
- (5) Прихватање учесника у конкурс за израду идејног рјешења не може да се ограничава позивањем на одређену територију нити може да се спроводи друго ограничење дискриминаторног карактера.
- (6) Уговорни орган може да се одлучи на спровођење претквалификационог избора кандидата, које ће позвати да доставе своје идејне пројекте. У том случају, уговорни орган одређује недискриминаторне квалитативне критеријуме који могу да обезбиједи стварну конкуренцију и наводи их у тендерској документацији.

Члан 44.

(Конкурсна комисија)

- (1) Пројекте које су понуђачи благовремено поднјели оцјењује Конкурсна комисија, коју формира уговорни орган или овлашћени орган. Уговорни орган дужан је у потпуности да овласти Конкурсну комисију за оцјене пројеката и одређивање једног или више побједника. Конкурсна комисија састављена је искључиво од физичких лица која су независна од учесника у конкурс. Само се физичка лица беспријекорне репутације која су потписала Изјаву о непристрасности и Изјаву о повјерљивости именују за чланове Комисије. У случају када се од учесника у конкурс захтијева посебна стручна квалификација,

Конкурсна комисија формираће се уз заступљеност стручњака тражене квалификације.

- (2) Конкурсна комисија је самостална у доношењу својих одлука или мишљења. Оцјењују се само анонимно пријављени пројекти. Конкурсна комисија може да сазна име успјешног учесника, односно успјешних учесника искључиво након што донесе одлуку у вези са једним или више најбољих идејних рјешења или пројеката.
- (3) Пројекти се оцјењују према критеријумима за оцјењивање утврђеним у тендерској документацији, а они нужно не морају да буду засновани на најнижој цијени или економски најповољнијој понуди.
- (4) Конкурсна комисија одлучује искључиво на својим састанцима. На састанцима Конкурсне комисије воде се записници, који су саставни дио Извјештаја о поступку, а он се сачињава и доставља Агенцији за јавне набавке, у складу са одредбама члана 41. овог закона.

ГЛАВА III

ДОДЈЕЛА УГОВОРА ИСПОД ДОМАЋИХ ВРИЈЕДНОСНИХ РАЗРЕДА

Члан 45.

(Врсте поступака за доdjелу уговора испод домаћих вриједносних разреда)

- (1) Уговор о набавци роба, услуга или радова чију је вриједност уговорни орган процијенио на износ који је нижи од домаћег вриједносног разреда из става (2) члана 6. овог закона може да се додијели у једном од следећих поступака:
 - а) кроз поступак који је утврђен у чл. 10. и 11. овог закона, према условима из тих чланова и у складу са Правилима из Главе II овог закона; или
 - б) кроз поступак конкурентског захтјева за достављање понуда у складу са одредбама члана 46. овог закона и става (2) овог члана.
- (2) Уговор за набавку роба, услуга или радова чију је вриједност уговорни орган процијенио у складу са одредбама ст. (5) до (8) члана 6. овог закона на износ који је једнак или мањи од 3.000,00 КМ може да се додијели путем директног споразума, у складу са одредбама члана 47. овог закона. Уговорни орган дужан је да обезбиједи да укупна годишња вриједност таквих куповина не прелази 10% његовог укупног годишњег буџета за набавке.
- (3) Уговорни орган припрема и доставља извјештај Агенцији за јавне набавке о сваком уговору додијељеном у складу са одредбама ове главе, како је одређено у подзаконским актима и према обрасцу извјештаја који утврди Агенција за јавне набавке. Сви документи који се односе на доdjелу уговора чувају се у складу са чланом 42. овог закона.

Члан 46.

(Конкурентски захтјев за достављање понуда)

- (1) Конкурентски захтјев за достављање понуда је поступак у којем уговорни орган, ради доdjеливања конкретног уговора у складу са одредбама ст. (3) до (6) овог члана, упућује захтјев за достављање понуда за снабдијевање робама, услугама или радовима одређеном броју добављача, давалаца услуга или извођача радова, а при томе тај број није мањи од три.
- (2) Уговорни орган може додатно да објави одговарајуће обавјештење у "Службеном гласнику БиХ".
- (3) Захтјев за понуде из става (1) овог члана обухвата адекватне и довољне информације на основу којих добављачи могу да припреме своје понуде на стварно конкурентском основу. Захтјев такође садржи и прецизан рок и мјесто пријема понуда. Доdjела уговора искључиво се заснива на најнижој цијени у складу са тачком б) члана 34. овог закона.
- (4) Сваки добављач, пружалац услуга или извођач радова може да понуди само једну цијену, коју након достављања понуде не може да мијења. О понуђеној цијени се не преговара.
- (5) Уговорни орган оцјењује примљене понуде након истека рока поменутог у ставу (3) овог члана на основу критеријума који су утврђени у складу са ставом (3) овог члана. Уколико су прикупљене најмање три одговарајуће понуде, уговорни орган уговор доdjелује оном добављачу, даваоцу услуга или извођачу радова који задовољава критеријуме за доdjелу наведене у захтјеву за достављање понуда.
- (6) У случају када су прикупљене мање од три одговарајуће понуде, уговорни орган поништава поступак и започиње наредни обновиљени поступак. Међутим, уколико се уговорни орган у

претходном поступку определијелио на додатно објављивање обавјештења из става (2) овог члана, тада се не захтијева понављање поступка у случају пријема мање од три одговарајуће понуде и уговорни орган у том случају може непосредно да приступи додјеливању уговора добављачу чија понуда задовољава критерије наведене у захтјеву за достављање понуда, у складу с одредбама чл. 38. и 39. овог закона.

- (7) Агенција за јавне набавке припрема обрасце и/или стандардне документе који се користе у поступку конкурентског захтјева за подношење понуда.

Члан 47.

(Директни споразум)

Директни споразум подразумијева поступак у којем уговорни орган прикупља приједлог цијене или понуду од појединачног добављача, даваоца услуга или извођача радова и преговара или прихвата ту цијену као услов за коначни споразум. Такав поступак дефинише се у интерном правилнику уговорног органа, који га утврђује у складу са моделом који припрема Агенција за јавне набавке.

ГЛАВА IV

ПРИМЈЕНА ЗАКОНА

ОДЈЕЛЈАК I ИНСТИТУЦИЈЕ

Члан 48.

(Агенција за јавне набавке)

- (1) Агенција за јавне набавке (у даљем тексту: Агенција) се овим законом оснива као самостална, управна организација са статусом правног лица. Агенција ће имати сједиште у Сарајеву и посједоваће печат у складу са Законом о печату институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 12/98 и 14/03).
- (2) Агенција ће имати двије филијале са сједиштем у Бањалуци и Мостару. Филијале неће имати статус правних лица и неће бити овлаштене да доносе одлуке без одобрења Агенције. Оне ће имати печате идентичне печату Агенције, који ће као једину допуштену разлику додатно садржавати назив и локацију филијале.
- (3) Агенција ће почети са радом у року од три мјесеца од ступања на снагу овог закона.
- (4) Улога Агенције је да обезбједи правилно спровођење овог закона. Детаљне надлежности Агенције биће дефинисане у подзаконским актима. Надлежности Агенције ће обавезно укључивати:

- а) предлагање измјена и допуна овог закона и пратећих подзаконских аката, у циљу осигурања њихове дјелотворности и сврсисходности;
- б) унапређење информисаности уговорних органа и добављача о прописима о јавним набавкама и њиховим циљевима, поступцима и методама;
- ц) објављивање приручника и упутстава, као и израда и ажурирање стандардних образаца и модела, у складу са одредбама овог закона и пратећих подзаконских аката, намијењених уговорним органима;
- д) пружање техничке и савјетодавне помоћи и уговорним органима и добављачима у вези са примјеном и тумачењем одредби овог закона и пратећих подзаконских аката;
- е) успостава система за праћење уговорних органа у вези са примјеном овог закона;
- ф) прикупљање, анализа и објављивање информација у вези са поступцима јавних набавки и додијељеним уговорима о јавним набавкама;
- г) развијање електронског информационог система доступног на цијелој територији Босне и Херцеговине, који би додатно, поред "Службеног гласника БиХ", објављивао тендерску документацију;
- х) покретање и подршка развоју праксе електронских набавки и комуникација у области јавних набавки;
- и) објављивање информација у вези са обуком, објављивање приручника и друге врсте помоћи на плану професионалног развоја у подручју јавних набавки;
- ј) вођење евиденције акредитованих предавача из области јавних набавки;

- к) подношење годишњих извјештаја Савјету министара Босне и Херцеговине.

- (5) Агенција има директора и Одбор.
- (6) Директор Агенције доноси Правилник о унутрашњој организацији Агенције у року од два мјесеца након успостављања Агенције.
- (7) Одбор Агенције даје сагласност на подзаконске акте које доноси директор Агенције.
- (8) У складу са одредбама Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 12/02, 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04 и 37/04), Савјет министара Босне и Херцеговине именује директора са статусом секретара са посебним задатком на период од пет година са могућношћу једног поновног именовања. Директора може да разријеши дужности Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Одбора, а у складу са одредбама Закона о државној служби Босне и Херцеговине.
- (9) Одбор Агенције састоји се од седам чланова. Чланови су: министар финансија и трезора Босне и Херцеговине, министар финансија Федерације Босне и Херцеговине, министар финансија Републике Српске и четири стручњака који су изабрани путем јавног конкурса на начин предвиђен подзаконским актима. Градоначелник Брчко Дистрикта именује у Одбор једног посматрача из Брчко Дистрикта. Директор Агенције има статус посматрача у Одбору. Чланови Одбора, осим министара или њихових представника, укључујући посматрача из Брчко Дистрикта, имају петогодишњи мандат у Одбору, уз могућност једног поновног именовања.
- (10) Чланови Одбора већином гласова између себе бирају председаватеља на период од двије године. Одбор се састаје једном у три мјесеца или чешће, уколико председавајући то оцијени потребним. Агенција Одбору обезбјеђује одговарајућа средства и кадровског подршку како би Одбору било омогућено да извршава своје дужности у складу са овим законом.
- (11) Сви уговорни органи са територије Босне и Херцеговине обавезни су да сарађују са Агенцијом, њеним директором и Одбором када они обављају своје активности које проистичу из надлежности утврђених овим законом и пратећим подзаконским актима.

Члан 49.

(Уред за разматрање жалби)

- (1) Спровођење одредби овог закона обезбједиће се поступком утврђеним у Одјелу II ове главе, који ће као другостепени орган водити Канцеларија за разматрање жалби (у даљем тексту: КРЖ).
- (2) КРЖ се овим законом оснива као самостална, управна организација са статусом правног лица. КРЖ ће имати сједиште у Сарајеву и посједоваће печат у складу са Законом о печату институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 12/98 и 14/03).
- (3) КРЖ ће почети са радом у року од три мјесеца од ступања на снагу овог закона.
- (4) Председавајући КРЖ-а доноси Правилник о унутрашњој организацији КРЖ-а у року од два мјесеца од успостављања КРЖ-а.
- (5) КРЖ се састоји од три члана, који се бирају из реда признатих стручњака управног права и/или управног поступка, који имају статус једнак статусу независних судија, неспојив са обављањем било које друге непосредне или посредне, сталне или повремене функције, са изузетком академских активности, и три члана, који су стручњаци у области извођења радова, јавних набавки, транспорта и стратешког пословног управљања, а изабрани су путем јавног конкурса на начин предвиђен подзаконским актима.
- (6) По окончању јавног конкурса, Савјет министара предлаже Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине чланове КРЖ-а, узимајући у обзир да два члана буду из Федерације БиХ и један из Републике Српске.
- (7) Чланове КРЖ-а именује Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине.
- (8) КРЖ доставља годишње извјештаје Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

ОДЈЕЉАК II ПОСТУПАК РЕВИЗИЈЕ

Члан 50. (Приговори)

Сваки добављач који има легитиман интерес за конкретан уговор о јавној набавци и који сматра да је уговорни орган у току конкретног поступка додјеле уговора прекршио једну или више одређби овог закона и/или пратећих подзаконских аката има право да уложи приговор на поступак, на начин и у роковима утврђеним у члану 51. овог закона.

Члан 51.

(Поступак и рокови за подношење и разматрање приговора)

- (1) Приговор се подноси односно уговорном органу као првостепеној инстанци у жалбеном поступку, у писаној форми, у року од пет дана од дана када је подносилац стекао сазнање или је требало да сазна за наводну повреду овог закона, и не касније од једне године од датума наводне повреде.
- (2) По пријему писменог приговора, уговорни орган обуставља поступак додјеле уговора у току док се приговор у потпуности не размотри и не донесе одлука прије истека рока утврђеног у ставу (4) овог члана.
- (3) Уговорни орган дужан је, уколико је то потребно, да продужи рокове за поступак додјеле уговора за период трајања обуставе из става (2) овог члана. У случају да због разматрања приговора дође до промјене рокова поступка додјеле уговора о којима су добављачи били претходно обавјештени, уговорни орган ће им о томе упутити обавјештење, наводећи разлоге за продужење рокова.
- (4) Уговорни орган обавезан је да размотри приговор и да донесе образложену одлуку у року од пет дана од пријема приговора и да најкасније наредног радног дана обавјести подносиоца приговора о донесеној одлуци те да је истовремено образложи.
- (5) Ако уговорни орган пропусти да размотри приговор у року утврђеном у ставу (4) овог члана или приговор одбије, подносилац приговора може да уложи писмену жалбу КРЖ-у у року од пет дана почев од првог радног дана након истека рока утврђеног у ставу (4) овог члана, или, у случају да је уговорни орган одбио приговор у првостепеном поступку, од датума када је уговорни орган о томе обавјестио подносиоца приговора. Копија писмене жалбе ће истовремено бити достављена уговорном органу.
- (6) По пријему копије писмене жалбе подносиоца, уговорни орган обуставиће поступак додјеле уговора у току на период од пет дана, осим ако КРЖ не изда другачије писмене инструкције.
- (7) Ставови (5) и (6) овог члана не примјењују се у случају поступка директног споразума према ставу (2) члана 45. овог закона.

Члан 52.

(Овлаштења Канцеларије за разматрање жалби)

- (1) По пријему жалбе у писменој форми, КРЖ ће се увјерити да је уговорни орган обуставио поступак додјеле уговора у току на период од пет дана, осим уколико му КРЖ другачије наложи. Прије истека овог рока, КРЖ доноси одлуку о томе да ли ће се издати привремени налог у складу са ставом (2) овог члана и о томе обавјештава уговорни орган најкасније наредног радног дана.
- (2) У било ком тренутку након пријема жалбе, а прије закључења уговора, КРЖ може да, путем привременог налога и у очекивању своје коначне одлуке по жалби, обустави поступак додјеле уговора на који се односи наводна повреда или да обустави спровођење било које одлуке или радње уговорног органа за вријеме одвијања поступка, у сљедећим случајевима:
 - а) с обзиром на информације којима располаже КРЖ, вјероватно је да ће жалба бити ријешена у корист жалбеника, и/или
 - б) одлука о обустави поступка не би проузроковала несразмјерну штету на рачун јавног интереса, уговорног органа или понуђача.
- (3) Прије закључења уговора о јавној набавци, КРЖ је, уколико сматра да је одлука или радња уговорног органа нарушила било коју обавезу из овог закона, овлаштен да:
 - а) сачини изјаву у вези са правним правилима или принципима који се односе на предмет жалбе;
 - б) у цјелини или дјелимично поништи било који акт или одлуку уговорног органа који нису у складу са овим законом, што подразумемијева и овлаштење за отклањање било које

техничке или друге спецификације која није у складу са овим законом;

- ц) изда налог уговорном органу да отклони сваку повреду и да настави поступак додјеле уговора у складу с тим;
 - д) изда налог за прекид поступка додјеле уговора;
 - е) донесе одлуку о накнади штете жалбенику, који је, као понуђач, а због почињене повреде овог закона, претрпио губитак или штету.
- (4) Након закључења уговора о јавној набавци, КРЖ је, уколико сматра да је одлука или радња уговорног органа нарушила било коју обавезу из овог закона, овлаштен да:
- а) сачини изјаву у вези са правним правилима или принципима који се односе на предмет жалбе и, уколико је то оправдано;
 - б) додијели накнаду штете жалбенику, који је, као понуђач, а због почињене повреде овог закона, претрпио губитак или штету.
- (5) Висина одштете која се додјељује у складу са овим ставом је ограничена до износа трошкова припреме понуде или до 10% понуђачеве понуђене цијене, зависно од тога који је од ова два износа већи. КРЖ може, уколико сматра да је одлука или радња уговорног органа нарушила било коју обавезу из овог закона, да уговорном органу наложи да жалбенику надокнади трошкове жалбеног поступка.
- (6) На одлуку КРЖ-а може да се поднесе тужба надлежном суду Босне и Херцеговине у року од 45 дана од датума када је та одлука упућена жалбенику. У случају да тужба није поднесена суду у предвиђеном року, одлука КРЖ-а је коначна. Суд постаје надлежан тек по окончању административног жалбеног поступка пред КРЖ-ом.
- (7) У случају да КРЖ сматра да је службено лице уговорног органа извршило промишљену и намјерну повреду овог закона, угрожавајући тиме његову сврху наведену у члану 1. овог закона, КРЖ, поред овлаштења наведених у ст. од (1) до (5) овог члана, може да:
- а) поднесе прекршајну или кривичну пријаву надлежном суду; или
 - б) изрекне новчане казне у износу до 4.000,00 КМ.
- (8) У складу са одредбама овог члана, подзаконским актима регулисале се процедуре рада КРЖ-а, укључујући и објављивање годишњег извјештаја о активностима КРЖ-а.

ГЛАВА V

УСВАЈАЊЕ ПОДЗАКОНСКИХ АКТА

Члан 53.

(Подзаконски акти)

У року од 30 дана од ступања на снагу овог закона, Савјет министара Босне и Херцеговине ће, на приједлог министра финансија и трезора Босне и Херцеговине, усвојити подзаконске акте у којима ће бити појашњене поставке овог закона у складу са његовим одредбама, а посебно у смислу чл. 1, 4, 6, 7, 12, 13, 18, 19, 20, 30, 37, 40, 41, 45, 48, 49, 50, и 52. овог закона.

ГЛАВА VI

ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ, ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА,

СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Члан 54.

(Привремено вршење надлежности Агенције за јавне набавке и Канцеларије за разматрање жалби)

- (1) У прелазном периоду од три мјесеца од ступања на снагу овог закона, надлежности Агенције за јавне набавке вршиће Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.
- (2) У прелазном периоду од три мјесеца од ступања на снагу овог закона, надлежности Канцеларије за разматрање жалби вршиће Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, Министарство финансија Републике Српске и Министарство финансија Федерације Босне и Херцеговине, свако у оквиру својих надлежности.

Члан 55.

(Окончање започетих поступака додјеле уговора)

Све радње у поступцима јавне набавке које су започете објављивањем обавјештења о набавци, у складу са да тада важећим прописима о јавним набавкама у Босни и Херцеговини, прије ступања на снагу овог закона, и за које није закључен уговор о набавци или против којих се води судски или

било који други поступак, биће окончане у складу са прописима о јавним набавкама до тада важећим у Босни и Херцеговини.

Члан 56.

(Престанак важења)

- (1) Након ступања на снагу овог закона престаје да важи Одлука о поступку набавке роба, услуга и уступању радова за потребе институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 13/03 и 7/04) као и сви остали прописи који су регулисали материју прописану овим законом, уз изузеће случајева из члана 55. овог закона.
- (2) У року од 60 дана након ступања на снагу овог закона, надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине стављају ван снаге Закон о поступку набавке робе, услуга и уступању радова РС-а ("Службене новине РС-а", број 20/01); Уредбу о поступку набавке роба, о услугама и уступању радова у Федефацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 40/03, 58/03 и 11/04); Правилник о поступку набавке робе, обављању услуга и уступању радова у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине ("Службени гласник Брчко Дистрикта", број

14/02), као и све остале прописе који су регулисали материју утврђену овим законом, уз изузеће случајева из члана 55. овог закона. Овај закон примјењиваће се у ентитетима и Брчко Дистрикту.

Члан 57.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступиће на снагу осмог дана након његовог објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

ПС БиХ број 101/04
27. септембра 2004. године
Сарајево

Предсједавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Мартин Рагуж , с. р.	Предсједавајући Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Горан Милојевић , с. р.
--	---

АНЕКС I

ЛИСТА АКТИВНОСТИ КОЈЕ СЕ ПОМИЊУ У ЧЛАНУ (2) СТАВ (12) ЗАКОНА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ¹

Ове активности укључују изградњу нових објеката, реконструкцију и уобичајене поправке.

Група 1	Класа	Предмет	Забјелешке
	11	Припрема градилишта Демолирање и рушење зграда; пребацивање земље	Ова класа укључује: - демолирање зграда и других грађевина - рашчишћавање градилишта - пребацивање земље: ▪ копање, ▪ пуњење, ▪ поравнавање и градирање градилишта, ▪ копање ровова, ▪ пребацивање стијена, ▪ рушење експлозивима итд. - припрема градилишта за минирање: ▪ уклањање вишка терета и остали радови на развоју и припреми минералних својстава и локације Ова класа такође укључује: - дренажу градилишта - дренажу пољопривредног и шумског земљишта
	12	Бушење и бургијање	Ова класа укључује: - пробно бушење, пробно бургијање и узимање узорака језгра у сврху градње, те у геофизичке, геолошке или сличне сврхе Ова класа искључује: - бушење изворишта нафте или гаса за производњу - бушење изворишта воде, видјети 25 - потапање јама и окна, видјети 25 - истраживање нафтних и гасних поља, геофизичко, геолошко и сеизмичко праћење
2		Градња цијеле грађевине или њених дијелова, грађевинарство	
	21	Општа градња зграда и грађевински радови	Ова класа укључује: - градњу свих типова зграда - градњу грађевина у грађевинарству: ▪ мостова, укључујући и оне за подигнуте ауто-путеве, ▪ вијадукте, ▪ тунеле и метрое, ▪ дуге цјевоводе, ▪ комуникационе и електроводе, ▪ градске цјевоводе, ▪ градске комуникационе и електроводе. - помоћне градске радове - монтажу и подизање монтажних грађевина на локацији Ова класа искључује: - услужне активности везане за вађење нафте и гаса - грађевинске радове, осим зграда, за стадионе, базене, гимнастичке сале, тениске терене, голф-терене и друге спортске објекте, видјети 23 - инсталације у зградама, видјети 3 - завршавање зграда, видјети 4 - архитектонске и инжењерске активности - грађевински пројектни менаџмент
	22	Подизање кровних покроба и оквира	Ова класа укључује: - подизање крова - покривање крова - хидроизолацију
	23	Градња ауто-путева, цеста, аеродрома и спортских објеката	Ова класа укључује: - градњу ауто-путева, улица, цеста, свих путева за возила и пјешаке - градњу жељезница - градњу аеродромских pista - грађевинске радове, осим зграда, за стадионе, базене, гимнастичке сале, тениске терене, голф-терене и друге спортске

¹ Ова листа односи се на дефиницију радних активности које се примјењују у процедурама ЕЗ-а.

			објекте - бојење ознака на површини цеста и на паркинзима Ова класа искључује: - прелиминарно помјерање земљишта, видјети под 11
	24	Градња водопривредних пројеката	Ова класа укључује: - градњу: - водених путева, - лука и ријечних радова, - рекреативних лука (марина), - гатова, - брана и насипа, - багеровање, - радове испод површине земље.
	25	Други грађевински радови који укључују посебне занате	Ова класа укључује грађевинске активности које се специјализују у аспекту заједничком за различите дијелове грађевина те оне активности које захтијевају специјализоване вјештине или опрему: - градњу темеља, укључујући одвоз земље, - бушење и градњу водених изворишта, потапање јама и окна, - подизање готових челичних елемената, - савијање челика, - полагање цигле и камена, - подизање и скидање скела и радних платформи, укључујући најам скела и радних платформи, - подизање димњака и индустријских пећи. Ова класа искључује: - најам скеле без њеног подизања и скидања
3		Грађевинске инсталације	
	31	Инсталација електричних жица и склопова	Ова класа укључује инсталације - у зградама или другим грађевинским пројектима: - електричних жица и склопова, - телекомуникационих система, - електричних гријних система, - резиденцијалних антена, - пожарних аларма, - алармних система против обијања, - лифтова и ескалатора, - громобрана итд.
	32	Активности изолационих радова	Ова класа укључује топлотне инсталације, звучне или вибрационе изолације у зградама или другим грађевинским пројектима. Ова класа искључује: - хидроизолацију, видјети 22
	33	Полагање цијеви	Ова класа укључује инсталацију - у зградама или другим грађевинским пројектима: - цијеви и санитарне опреме - гасне инсталације - опреме за гријање, вентилацију, хлађење или климу - системе за прскање Ова класа искључује: - инсталацију струјних система за гријање, видјети 31
	34	Друге инсталације у зградама	Ова класа укључује: - инсталацију расвјете и сигналних система на цестама, жељезницама, аеродромима и лукама - инсталацију у зградама или другим грађевинским пројектима осталих каблова и водова
4		Завршетак градње	
	41	Гипсани радови	Ова класа укључује: - постављање у зградама или другим грађевинским пројектима унутрашњег или вањског гипса или штукатуре, укључујући сличне материјале
	42	Врата и прозори (столарија)	Ова класа укључује: - инсталацију готових врата, прозора, те оквира за прозоре и врата, кухиња које се уграђују, степеница, опреме за радње и слично, од дрвета или другог материјала - унутрашње завршне радове, нпр. строп, ламперија, покретне преграде итд.

			Ова класа искључује: - постављање паркета и других дрвених подних облога, видјети 43
	43	Подне и зидне облоге	Ова класа укључује: - постављање, полагање, вјешање или уклапање у зградама или другим грађевинским пројектима: - зидова или подних плоча од керамике или резаног камена, - паркета и других дрвених подних подлога, - тепиха или линолеумских подних облога, укључујући и гуму или пластику, - терацо, мраморне, гранитне или шкриљчане подне или зидне облоге, - тапете.
	44	Бојење и устакљивање	Ова класа укључује: - унутрашње или вањско бојење зграда - бојење грађевина - инсталацију стакла, огледала итд. Ова класа искључује: - инсталацију прозора, видјети 42
	45	Остали радови завршавања градње	Ова класа укључује: - инсталацију приватних базена - парних праоница, разбијање пијеска и сличне активности за градњу екстеријера - друге радове завршавања градње и завршне радове Ова класа искључује: - унутрашње чишћење зграда и других грађевина
5		Најам опреме за градњу или рушење са радником који управља опремом	
	50	Најам опреме за градњу или рушење са радником који управља опремом	Ова класа искључује: - најам машина и опреме за градњу или рушење без радника који њима управљају

АНЕКС II**ЛИСТА УСЛУГА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ЧЛАН 2. СТАВ (10) И ЧЛАН 6. СТАВ (3) ЗАКОНА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ¹**

ДИО А: Јавни уговори који за предмет имају сљедеће услуге додјељиваће се у складу са Правилима утврђеним у Глави II овог закона онда када вриједност уговора износи или премашује домаће вриједносне разреде установљене у члану 6. став (2) овог закона и поступком отвореним за међународну конкуренцију, када вриједност уговора износи или премашује међуна- родне вриједносне разреде установљене у члан 6. став (3) овог закона.

Број категорије	Предмет
1	Услуге сервисирања и поправки
2	Услуге копног транспорта ²
3	Услуге за авиотранспорт путника и терета, осим транспорта поште
4	Услуге копног ³ и ваздушног транспорта поште
5	Телекомуникацијске услуге
6	Финансијске услуге: а) услуге осигурања; б) банковне и инвестицијске услуге. ⁴
7	Компјутерске и друге сличне услуге
8	Истраживачке и развојне услуге ⁵
9	Рачуноводствене, ревизорске и књиговодствене услуге
10	Услуге истраживања тржишта и јавног миљења
11	Услуге консалтинга у менаџменту ⁶ те сличне услуге
12	Архитектонске услуге: - инжињерске услуге и интегралне инжињерске услуге; - услуге урбаног планирања и уређења пејзажа; - сличне научне и техничке консултантске услуге; - услуге техничког испитивања и анализе.
13	Рекламне услуге
14	Услуге чишћења зграда и управљања имовином
15	Услуге издаваштва и штампања на бази тарифе или уговора
16	Канализационе и услуге одлагања отпадака; санитарне и сличне услуге

ДИО Б: Јавни уговори који за предмет имају сљедеће услуге додјељиваће се у складу са Правилима утврђеним у Глави II. овог закона, онда када вриједност уговора износи или премашује домаће вриједносне разреде установљене у члану 6. став (2) овог закона.

Број категорије	Предмет
17	Хотелске и ресторанске услуге
18	Услуге жељезничког транспорта
19	Услуге транспорта водама
20	Помоћне транспортне услуге и услуге подршке
21	Правне услуге
22	Услуге запошљавања и обезбјеђења особља ⁷
23	Услуге истраге и осигурања, осим услуга оклопних возила
24	Образовне и стручно-образовне услуге
25	Здравствене и социјалне услуге
26	Рекреацијске, културне и спортске услуге

1 Ова листа односи се на дефиницију радних активности које се примјењују у процедурама ЕЗ-а.

2 Осим за жељезнички транспорт обухваћен категоријом 18

3 Осим за жељезнички транспорт обухваћен категоријом 18

4 Осим финансијских услуга у вези са издавањем, продајом, куповином или трансфером вриједносних папира и обвезница или других финансијских инструмената, те услуга Централне банке.

Такођер искључено: услуге које се тичу куповине или најма, по било којој финансијској процедури, земљишта, постојећих зграда, или друге непокретне имовине, односно за то везана права; ипак, финансијске услуге пружене у вријеме прије или након уговора о куповини или најму, у било којем облику, биће предмет закона.

5 Само оне услуге гдје добробит од њиховог кориштења при обављању сопствених активности користи искључиво уговорни орган, уз услов да накнаду за осигурање тих услуга у цјелини измирује исти уговорни орган.

6 Осим услуга арбитраже и помирења.

7 Осим уговора о запошљавању.

Број категорије	Предмет
27	Остале услуге

ДИО Ц: Јавни уговори који за предмет имају сљедеће услуге изузети су од примјене овог закона.

Категорија	Предмет
А	Уговори о запошљавању
Б	Уговори о финансијским услугама чији су предмет: набавка, продаја, дојела или трансфер вриједносних папира или других финансијских инструмената и услуге Централне банке
Ц	Уговори о арбитражи и помирењу
Д	Уговори о прибављању, развоју, продукцији или копродукцији програма за радио и телевизијско емитирање
Е	Уговори о услугама истраживања и развоја, осим оних услуга истраживања и развоја гдје се добробит од њиховог кориштења искључиво користи за потребе уговорног органа и услуге које је у потпуности платио уговорни орган

396

На основу члана IV. а) Устава Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine на сједници Представничког дома, одржаној 12. октобра 2004. године, и на сједници Дома народа, одржаној 21. октобра 2004. године, усвојила је

ЗАКОН**О ДРУШТВУ ЦРВЕНОГ КРСТА/КРИЖА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ****I - ЦИЛЈ И СТРУКТУРА****Члан 1.**

Овим законом утврђује се Друштво црвеног крста/крижа Bosne i Hercegovine (у даљем тексту: Друштво) као национална организација Црвеног крста/крижа Bosne i Hercegovine, уређује његов правни положај, регуларна структура, надлежност и право на вршење јавних овлашћења, финансирање, надзор над законитошћу рада и друга питања значајна за дјеловање Друштва.

Члан 2.

Друштво је добровољна humanitarna организација грађана Bosne i Hercegovine, призната и овлашћена да, на основу Женевских конвенција (I. - IV.) од 12. августа 1949. године и њених Допунских протокола I. и II. од 10. јула 1977. (у даљем тексту: Женевске конвенције), у миру и за вријеме елементарних и других непогода, ванредних стања, у складу с начелима humanosti, nepristrasnosti, neutralnosti, nezavisnosti, dobrovoljnosti, jedinstva и универзалности, остварује одређене humanitarne циљеве, задатке и јавна овлашћења у области здравства, социјалне заштите, обуке, Službe traženja и пружања помоћи медицинским службама оружаних снага у вријеме оружаног sukoba.

Члан 3.

Друштво има својство правног лица.

Члан 4.

Друштво је једина организација Црвеног крижа Bosne i Hercegovine која дјелује на цијелој територији Bosne i Hercegovine, а чине га Црвени криж Федерације БиХ и Црвени крст Републике Српске и све њихове организације. Друштво је признато од Међународног комитета Црвеног крижа 8. маја 2001. године.

Дјеловање и начин рада ентитетских организација црвеног крижа уређује се ентитетским законима и статутима ентитетских организација.

Član 5.

Znak Društva je križ crvene boje s pet jednakih kvadrata na bijeloj podlozi u skladu sa Ženevskim konvencijama i jedini je zakoniti znak u Bosni i Hercegovini.

Društvo je ovlašteno da upotrebljava znak u sve svrhe predviđene Međunarodnom konvencijom Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, u skladu sa Ženevskim konvencijama, sadašnjim zakonom i Propisima o upotrebi znaka Crvenog križa ili Crvenog polumjeseca od strane nacionalnih društava.

II - DJELATNOSTI I VRŠENJE JAVNIH OVLAŠTENJA

Član 6.

Djelatnosti Društva su:

- predstavljanje i zastupanje Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH) u međunarodnim asocijacijama Crvenog križa i pred drugim nacionalnim organizacijama;
- provođenje međunarodnih obaveza koje je preuzela BiH u oblastima kojima se bavi i za koje je nadležan Crveni križ;
- koordiniranje djelovanja struktura Crvenog križa u BiH;
- organiziranje Službe traženja;
- upravljenje imovinom i sredstvima Društva;
- zaštita znaka i naziva Društva;
- učešće u organiziranju i pružanju socijalne pomoći i zdravstvene zaštite građanima u slučaju elementarnih nepogoda, epidemija i drugih većih nesreća;
- rad na zdravstveno - socijalnoj zaštiti i na zdravstvenom prosvjećivanju stanovništva i učešće u organiziranju raznih oblika međusobne pomoći građana u duhu humanizma i solidarnosti;
- učešće u organiziranju pomoći za žrtve elementarnih nepogoda i oružanih sukoba i raspoređivanje pomoći primljene od nacionalnih i međunarodnih društava;
- organiziranje prikupljanja pomoći u BiH i slanje u inozemstvo pomoći koju državni organi, preduzeća i drugi darodavci pružaju radi ublažavanja posljedica elementarnih nepogoda, epidemija i oružanih sukoba;
- saradnja sa zdravstvenom službom, sanitetskim službama oružanih snaga u BiH i civilnom zaštitom na zbrinjavanju povrijeđenih i oboljelih u slučaju oružanog sukoba, elementarnih i drugih nesreća;
- učešće u prihvatanju i smještaju evakuiranog stanovništva, izbjeglih i raseljenih lica i provođenje mjera koje mogu doprinijeti zbrinjavanju nastradalog i ugroženog stanovništva u slučaju prirodnih i drugih katastrofa;
- učešće u obuci stanovništva u pružanju prve medicinske pomoći;
- obuka kandidata i obavljanje ispita iz oblasti prve pomoći za vozače motornih vozila u okviru polaganja vozačkog ispita;
- učešće u organiziranju akcija dobrovoljnog darivanja krvi i animiranju građanstva u ovoj oblasti;
- vršenje poslova koji proističu iz odredbi Ženevskih konvencija i drugih međunarodnih obaveza koje je ratificirala Bosna i Hercegovina u toj oblasti;
- obavljanje zadataka u pogledu diseminacije međunarodnog humanitarnog prava i osnovnih principa Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, i drugih zadataka predviđenih zvaničnim dokumentima Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca; i
- vršenje i drugih poslova koji su određeni zakonom, kao i poslova u vezi s tradicionalnim aktivnostima Crvenog križa.

Član 7.

Javna ovlaštenja u okviru djelatnosti iz člana 6. Društvo vrši kroz strukture entitetskih organizacija izdavanjem uvjerenja i drugih javnih isprava.

Član 8.

Društvo u vršenju javnih ovlaštenja određenih ovim zakonom saraduje s Međunarodnim komitetom Crvenog križa, Međunarodnom federacijom društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, nacionalnim društvima Crvenog križa, Crvenog polumjeseca i s drugim srodnim nacionalnim i međunarodnim humanitarnim, socijalnim i zdravstvenim organizacijama.

Član 9.

U vršenju javnih ovlaštenja određenih ovim zakonom, Društvo saraduje s državnim organima, organizacijama i fondovima u oblasti zdravstva, penzijskog i invalidskog osiguranja, socijalne zaštite i obrazovanja, s oružanim snagama u Bosni i Hercegovini i civilnom zaštitom, diplomatskim i konzularnim predstavništvima, kao i s drugim organizacijama, zajednicama, fondovima i udruženjima građana, kad je to od zajedničkog interesa.

Organi, organizacije, fondovi i zajednice iz stava 1. ovog člana dužni su, u okviru svog djelokruga rada, pružati pomoć Društvu radi izvršavanja njegovih zadataka.

III - ORGANIZACIJA

Član 10.

Organi Društva su:

- Skupština;
- Predsjedništvo i
- Nadzorni odbor.

Način izbora i djelokrug rada i odgovornosti organa Društva bliže će se utvrditi Statutom Društva.

Član 11.

Statutom, koji donosi Skupština, Društvo propisuje i utvrđuje zadatke organizacije, način rada, osnove finansiranja, organe i stručnu službu i njihova ovlaštenja i odgovornosti, kao i druga pitanja od značaja za djelatnost i ovlaštenja Društva.

Član 12.

U Društvu se osniva Služba traženja radi vršenja poslova obavještavanja o žrtvama rata predviđenih Ženevskim konvencijama i Pravilnikom o radu Službe traženja, uređuje način prikupljanja podataka o žrtvama oružanih sukoba, kao i vršenja drugih poslova koji proističu iz Ženevskih konvencija, kao i organizaciju Službe traženja u Društvu i njegovim entitetskim organizacijama.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Predsjedništva Društva, daje saglasnost na propise o organizaciji Službe traženja u strukturi Crevnog križa Bosne i Hercegovine.

IV - FINANSIRANJE

Član 13.

Sredstva za finansiranje poslova iz nadležnosti BiH, koji proističu iz međunarodnih ugovora u čijem izvršavanju učestvuje Društvo, osiguravaju se u Budžetu BiH, za državni nivo Društva, a na nižim nivoima iz budžeta entiteta, kantona, gradova i općina.

Član 14.

U vršenju javnih ovlaštenja Društvo ostvaruje sredstva od naknade za usluge koje vrši u skladu s ovim zakonom, od priloga, poklona i zavještenja pravnih lica i građana i iz drugih izvora utvrđenih propisima i Statutom Društva.

Za vršenje svoje djelatnosti Društvo koristi i posebna sredstva koja zajednice na svim nivoima izdvajaju u tu svrhu.

Član 15.

U slučaju elementarne nepogode, epidemije i druge veće nesreće, Društvo u izvršavanju svojih poslova i zadataka ima pravo prvenstva u snabdijevanju energentima, na ubrzan carinski postupak, ima pravo prvenstva u prijevozu lica i materijala u svim sredstvima javnog saobraćaja, kao i pravo prvenstva saopćavanja vijesti putem sredstava javnog informiranja.

Član 16.

Za vršenje svojih djelatnosti Društvo će osiguravati sredstva:

- od članarine redovnih i pomažućih članova,
- od priloga građana i pravnih lica, poklona i zavještenja,
- od prihoda ostvarenih u akcijama povodom Nedjelje Crvenog križa Bosne i Hercegovine i Nedjelje borbe protiv tuberkuloze,
- od prihoda ostvarenih preko fondova zdravstvene zaštite, dječije i socijalne zaštite i drugih fondova za vršenje ugovorenih programa,
- od vlastitih uslužnih i drugih djelatnosti utvrđenih Statutom,
- iz prihoda ostvarenih od igara na sreću,
- od prihoda imovine i prava Crvenog križa,

- iz budžeta općina, gradova, kantona, Brčko Distrikta, entiteta i Bosne i Hercegovine,
- iz drugih izvora utvrđenih Statutom u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.

Član 17.

Radi propagiranja djelatnosti i ciljeva Društva, kao i osiguranja sredstava za izvršenje njegovih zadataka, Društvo organizira Nedjelju Crvenog križa Bosne i Hercegovine i Nedjelju borbe protiv tuberkuloze.

Nedjelja Crvenog križa Bosne i Hercegovine održava se svake godine u drugoj sedmici maja, a Nedjelja borbe protiv tuberkuloze u trećoj sedmici septembra.

Član 18.

Za vrijeme trajanja Nedjelje Crvenog križa Bosne i Hercegovine i Nedjelje borbe protiv tuberkuloze, pravna i fizička lica dužna su prodati markice koje za tu priliku štampa i distribuirati nadležni organ Društva, u korist Društva.

Visina i način ostvarivanja prihoda iz stava 1. ovog člana uređuje se entitetskim zakonom.

Član 19.

Organizacije Crvenog križa mogu za vrijeme Nedjelje Crvenog križa Bosne i Hercegovine i Nedjelje borbe protiv tuberkuloze, kao i za vrijeme drugih organiziranih akcija solidarnosti, organizirati prikupljanje dobrovoljnih priloga.

Član 20.

Imovina Društva, uključujući i imovinu entitetskih, kantonalnih, Brčko Distrikta, gradskih i općinskih organizacija Crvenog križa, njihovi finansijski resursi i nepokretna imovina, prihod od aktivnosti, kao i donacije, bit će oslobođene svih poreza i carina.

Donacije Društvu od pojedinaca i pravnih subjekata bit će oslobođene poreza za iznos vrijednosti donacije.

Postupak i način provođenja odredbi st. 1. i 2. ovog člana regulirat će se entitetskim zakonom.

V - NADZOR

Član 21.

Nadzor nad zakonitošću rada Društva vrši Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

VI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Društvo preuzima sva prava i odgovornosti prema zaposlenom osoblju, imovini i arhivu Crvenog križa Bosne i Hercegovine.

Član 23.

Vijeće ministara BiH će posebnom odlukom osnovati komisiju radi preuzimanja prava i obaveza iz člana 22. ovog zakona. Odlukom će se utvrditi sastav i način rada komisije.

Član 24.

Federacija Bosne i Hercegovine i Republika Srpska će, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, uskladiti svoje zakone o Crvenom križu, odnosno o Crvenom krstu s odredbama ovog zakona.

Član 25.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o položaju i ovlaštenjima Crvenog križa Republike Bosne i Hercegovine ("Službeni list RBiH", br. 21/92 i 13/94).

Član 26.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 110/04

21. oktobra 2004. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Martin Raguž, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Goran Milojević, s. r.

Na temelju članka IV. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna Skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma, održanoj 12. listopada 2004. i na sjednici Doma naroda, održanoj 21. listopada 2004. usvojila je

ZAKON

O DRUŠTVU CRVENOGA KRSTA/KRIŽA BOSNE I HERCEGOVINE

I - CILJ I STRUKTURA

Članak 1.

Ovim se zakonom utvrđuje se Društvo crvenog krsta/križa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Društvo) kao nacionalna organizacija Crvenog krsta/križa Bosne i Hercegovine, uređuje njegov pravni položaj, regulira struktura, djelokrug i pravo na obavljanje javnih ovlasti, financiranje, nadzor nad zakonitošću rada i druga pitanja značajna za djelovanje Društva.

Članak 2.

Društvo je dragovoljna humanitarna organizacija građana Bosne i Hercegovine, priznata i ovlaštena da, na temelju Ženevskih konvencija (I - IV) od 12. kolovoza 1949. i njezinih Dopunskih protokola I i II od 10. srpnja 1977. (u daljnjem tekstu: Ženevske konvencije), u miru i za vrijeme elementarnih i drugih nepogoda, izvanrednih stanja, sukladno načelima humanosti, nepristranosti, neutralnosti, neovisnosti, dragovoljnosti, jedinstva i univerzalnosti, ostvaruje određene humanitarne ciljeve, zadatke i javne ovlasti u području zdravstva, socijalne zaštite, obuke, Službe traženja i pružanja pomoći medicinskim službama oružanih snaga u vrijeme oružanog sukoba.

Članak 3.

Društvo ima svojstvo pravne osobe.

Članak 4.

Društvo je jedina organizacija Crvenoga križa Bosne i Hercegovine koja djeluje na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, a čine ga Crveni križ Federacije BiH i Crveni krst Republike Srpske i sve njihove organizacije i institucije. Društvo je priznato od Međunarodnog komiteta Crvenog križa 8. svibnja 2001.

Djelovanje i način rada entitetskih organizacija crvenoga križa uređuje se entitetskim zakonima i statutima entitetskih organizacija.

Članak 5.

Znak Društva je križ crvene boje s pet jednakih kvadrata na bijeloj podlozi sukladno Ženevskim konvencijama i jedini je zakoniti znak u Bosni i Hercegovini.

Društvo je ovlašteno da rabi znak u sve svrhe predviđene Međunarodnom konvencijom Crvenoga križa i Crvenoga polumjeseca, sukladno Ženevskim konvencijama, sadašnjem zakonu i Propisima o uporabi znaka Crvenoga križa ili Crvenoga polumjeseca od strane nacionalnih društava.

II - DJELATNOSTI I OBAVLJANJE JAVNIH OVLASTI

Članak 6.

Djelatnosti Društva su:

- predstavljanje i zastupanje Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH) u međunarodnim asocijacijama Crvenog križa i pred drugim nacionalnim organizacijama;
- provedba međunarodnih obveza koje je preuzela BiH u područjima kojima se bavi i za koje je mjerodavan Crveni križ;
- koordiniranje djelovanja struktura Crvenoga križa u BiH;
- organiziranje Službe traženja;
- upravljanje imovinom i sredstvima Društva;
- zaštita znaka i naziva Društva;
- sudjelovanje u organiziranju i pružanju socijalne pomoći i zdravstvene zaštite građanima u slučaju elementarnih nepogoda, epidemija i drugih većih nesreća;

- rad na zdravstveno-socijalnoj zaštiti i na zdravstvenom prosvjećivanju stanovništva i sudjelovanje u organiziranju raznih oblika međusobne pomoći građana u duhu humanizma i solidarnosti;
- sudjelovanje u organiziranju pomoći za žrtve elementarnih nepogoda i oružanih sukoba i raspoređivanje pomoći primljenu od nacionalnih i međunarodnih društava;
- organiziranje prikupljanja pomoći u BiH i slanje u inozemstvo pomoći koju državna tijela, poduzeća i drugi darodavci pružaju radi ublažavanja posljedica elementarnih nepogoda, epidemija i oružanih sukoba;
- suradnja sa zdravstvenom službom, sanitetskim službama oružanih snaga u BiH i civilnom zaštitom na zbrinjavanju povrijeđenih i oboljelih u slučaju oružanoga sukoba, elementarnih i drugih nezgoda;
- sudjelovanje u prihvatanju i smještaju evakuiranog stanovništva, izbjeglih i raseljenih osoba i provedba mjera koje mogu doprinijeti zbrinjavanju nastradalog i ugroženog stanovništva u slučaju prirodnih i drugih katastrofa;
- sudjelovanje u obuci stanovništva u pružanju prve medicinske pomoći;
- obuka kandidata i obavljanje ispita iz područja prve pomoći za vozače motornih vozila u okviru polaganja vozačkog ispita;
- sudjelovanje u organiziranju akcija dragovoljnoga darivanja krvi i animiranju građanstva u ovom području;
- obavljanje poslova koji proistječu iz odredaba Ženevskih konvencija i drugih međunarodnih obveza koje je ratificirala Bosna i Hercegovina u tom području;
- obavljanje zadataka glede diseminacije međunarodnoga humanitarnog prava i temeljnih principa Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, i druge zadatke predviđene zvaničnim dokumentima Međunarodnog pokreta Crvenoga križa i Crvenoga polumjeseca;
- obavlja i druge poslove koji su određeni zakonom, kao i poslove u svezi s tradicionalnim aktivnostima Crvenoga križa.

Članak 7.

Javne ovlasti u okviru djelatnosti iz članka 6. Društvo obavlja kroz strukture entitetskih organizacija izdavanjem uvjerenja i drugih javnih isprava.

Članak 8.

Društvo u obavljanju javnih ovlasti određenih ovim zakonom surađuje s Međunarodnim komitetom Crvenoga križa, Međunarodnom federacijom društava Crvenoga križa i Crvenoga polumjeseca, nacionalnim društvima Crvenoga križa, Crvenoga polumjeseca i s drugim srodnim nacionalnim i međunarodnim humanitarnim, socijalnim i zdravstvenim organizacijama.

Članak 9.

U obavljanju javnih ovlasti određenih ovim zakonom, Društvo surađuje s državnim tijelima, organizacijama i fondovima u području zdravstva, mirovinskog i invalidskog osiguranja, socijalne zaštite i obrazovanja, s oružanim snagama u Bosni i Hercegovini i civilnom zaštitom, diplomatskim i konzularnim predstavništvima, kao i s drugim organizacijama, zajednicama, fondovima i udrugama građana, kad je to od zajedničkog interesa.

Tijela, organizacije, fondovi i zajednice iz stavka 1. ovoga članka dužni su, u okviru svojeg djelokruga rada, pružati pomoć Društvu radi izvršavanja njegovih zadataka.

III. USTROJ

Članak 10.

Tijela Društva su:

- Skupština;
- Predsjedništvo i
- Nadzorni odbor.

Način izbora i djelokrug rada i odgovornosti tijela Društva bliže će se utvrditi Statutom Društva.

Članak 11.

Statutom, koji donosi Skupština, Društvo propisuje i utvrđuje zadatke organizacije, način rada, osnove financiranja,

tijela i stručnu službu i njihove ovlasti i odgovornosti, kao i druga pitanja od značaja za djelatnost i ovlasti Društva.

Članak 12.

U Društvu se osniva Služba traženja radi obavljanja poslova obavještanja o žrtvama rata predviđenih Ženevskim konvencijama i Pravilnikom o radu Službe traženja, uređuje način prikupljanja podataka o žrtvama oružanih sukoba, kao i obavljanja drugih poslova koji proistječu iz Ženevskih konvencija, kao i organizaciju Službe traženja u Društvu i njegovim entitetskim organizacijama.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Predsjedništva Društva, daje suglasnost na propise o ustroju Službe traženja u strukturi Crevnoga križa Bosne i Hercegovine.

IV - FINANCIRANJE

Članak 13.

Sredstva za financiranje poslova iz djelokruga BiH koji proistječu iz međunarodnih ugovora u čijem izvršenju sudjeluje Društvo, osiguravaju se u Proračunu BiH, za državnu razinu Društva, a na nižim razinama iz proračuna entiteta, županija, gradova i općina.

Članak 14.

U obavljanju javnih ovlasti Društvo ostvaruje sredstva od naknade za usluge koje pruža sukladno ovom zakonu, od priloga, poklona i zavještenja pravnih osoba i građana i iz drugih izvora utvrđenih propisima i Statutom Društva.

Za obavljanje svojih djelatnosti Društvo upotrebljuje i posebna sredstva koja zajednice na svim razinama izdvajaju u tu svrhu.

Članak 15.

U slučaju elementarne nepogode, epidemije i druge veće nesreće, Društvo u obavljanju svojih zadataka i poslova ima pravo prvenstva u opskrbi energentima, na ubrzani carinski postupak, ima pravo prvenstva u prijevozu osoba i materijala u svim sredstvima javnoga prometa, kao i pravo prvenstva priopćavanja vijesti putem sredstava javnoga informiranja.

Članak 16.

Za izvršenje svojih zadataka Društvo će osiguravati sredstva:

- od članarine redovitih i pomažućih članova,
- od priloga građana i pravnih osoba, poklona i zavještenja,
- od prihoda ostvarenih u akcijama povodom Tjedna Crvenoga križa Bosne i Hercegovine i Tjedna borbe protiv tuberkuloze,
- od prihoda ostvarenih preko fondova zdravstvene zaštite, dječije i socijalne zaštite i drugih fondova za realiziranje ugovorenih programa,
- od vlastitih uslužnih i drugih djelatnosti utvrđenih Statutom,
- iz prihoda ostvarenih od igara na sreću,
- od prihoda imovine i prava Crvenog križa,
- iz proračuna općina, gradova, županija, Brčko Distrikta, entiteta i Bosne i Hercegovine,
- iz drugih izvora utvrđenih Statutom, sukladno ovom zakonu i drugim propisima.

Članak 17.

Radi promidžbe djelatnosti i ciljeva Društva, kao i osiguranja sredstava za izvršenje njegovih zadataka, Društvo organizira Tjedan Crvenoga križa Bosne i Hercegovine i Tjedan borbe protiv tuberkuloze.

Tjedan Crvenoga križa Bosne i Hercegovine održava se svake godine u drugom tjednu svibnja, a Tjedan borbe protiv tuberkuloze u trećem tjednu rujna.

Članak 18.

Za vrijeme trajanja Tjedna Crvenoga križa Bosne i Hercegovine i Tjedna borbe protiv tuberkuloze, pravne i fizičke osobe dužne su prodavati markice koje za tu priliku tiska i distribuira mjerodavni organ Društva, u korist Društva.

Visina i način ostvarenja prihoda iz stavka 1. ovoga članka uređuje se entitetskim zakonom.

Članak 19.

Organizacije Crvenoga križa mogu za vrijeme Tjedna Crvenoga križa Bosne i Hercegovine i Tjedna borbe protiv

tuberkuloze, kao i za vrijeme drugih organiziranih akcija solidarnosti, organizirati prikupljanje dragovoljnih priloga.

Чланак 20.

Имовина Друштва, укључујући и имовину ентитетских, жупанијских, Брчко Дистрикта, градских и опћинских организација Црвенога кржа, њихови финансијски ресурси и непокретна имовина, приход од активности, као и донације, бит ће ослобођене свих пореза и карина.

Донације Друштву од појединаца и правних субјеката бит ће ослобођене пореза за износ вриједности донације.

Поступак и начин provedbe одредба ст. 1. и 2. овога чланка регулираће се ентитетским законом.

V - NADZOR

Чланак 21.

Надзор над законитошћу рада Друштва обавља Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине.

VI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Чланак 22.

Даном ступања на снагу овога закона Друштво преузима сва права и одговорности према запосленом особљу, имовини и архиву Црвенога кржа Босне и Херцеговине.

Чланак 23.

Вјеће министара БиХ ће посебном одлуком основати повјеренство ради преузимања права и обвеза из чланка 22. овога закона. Одлуком ће се утврдити састав и начин рада повјеренства.

Чланак 24.

Федерација Босне и Херцеговине и Република Српска ће, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога закона, ускладити своје законе о Црвеном кржу, односно Црвеном крсту с одредбама овога закона.

Чланак 25.

Даном ступања на снагу овог закона престаје важити Закон о положају и овластима Црвенога кржа Републике Босне и Херцеговине ("Службени лист РБиН", бр. 21/92 и 13/94).

Чланак 26.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објаве у "Службеном гласнику БиН", а објавит ће се у службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

PSBiH број 110/04

21. listopada 2004. године

Сарајево

Предсједатељ Заступничкога дома Парламентарне скупштине БиН Martin Raguž, v. r.	Предсједатељ Дома народа Парламентарне скупштине БиН Goran Milojević, v. r.
---	---

На основу члана IV. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на сједници Представничког дома, одржаној 12. октобра 2004. године, и на сједници Дома народа оржаној, 21. октобра 2004. године, усвојила је

ЗАКОН

О ДРУШТВУ ЦРВЕНОГ КРСТА/КРИЖА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I - ЦИЉ И СТРУКТУРА

Члан 1.

Овим законом утврђује се Друштво Црвеног крста/крижа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Друштво) као национална организација Црвеног крста/крижа Босне и Херцеговине, уређује његов правни положај, регулише структура, надлежност и право на вршење јавних овлашћења, финансирање, надзор над законитошћу рада и друга питања значајна за дјеловање Друштва.

Члан 2.

Друштво је добровољна хуманитарна организација грађана Босне и Херцеговине, призната и овлашћена да, на основу Женевских конвенција (I - IV) од 12. августа 1949. године и њених Допунских протокола I и II од 10. јула 1977. године (у даљем тексту:

Женевске конвенције), у миру и за вријеме елементарних и других непогода, ванредних стања, у складу са начелима хуманости, непристрасности, неутралности, независности, добровољности, јединства и универзалности, остварује одређене хуманитарне циљеве, задатке и јавна овлашћења у области здравства, социјалне заштите, обуке, Службе тражења и пружања помоћи медицинским службама оружаних снага у вријеме оружаног сукоба.

Члан 3.

Друштво има својство правног лица.

Члан 4.

Друштво је једина организација Црвеног крста Босне и Херцеговине која дјелује на цијелој територији Босне и Херцеговине, а чине га Црвени криж Федерације БиХ и Црвени крст Републике Српске и све њихове организације. Друштво је признато од Међународног комитета Црвеног крста 8. маја 2001. године.

Дјеловање и начин рада ентитетских организација црвеног крста уређује се ентитетским законима и статутима ентитетских организација.

Члан 5.

Знак Друштва је крст црвене боје са пет једнаких квадрата на бијелој подлози у складу са Женевским конвенцијама и једини је законити знак у Босни и Херцеговини.

Друштво је овлашћено да употребљава знак у све сврхе предвиђене Међународном конвенцијом Црвеног крста и Црвеног полумјесеца, у складу са Женевским конвенцијама, садашњим законом и прописима о употреби знака Црвеног крста или Црвеног полумјесеца од стране националних друштава.

II - ДЈЕЛАТНОСТИ И ВРШЕЊЕ ЈАВНИХ ОВЛАШТЕЊА

Члан 6.

Дјелатности Друштва су:

- представљање и заступање Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ) у међународним асоцијацијама Црвеног крста и пред другим националним организацијама;
- спровођење међународних обавеза које је преузела БиХ у областима којима се бави и за које је надлежан Црвени крст;
- координирање дјеловања структура Црвеног крста у БиХ;
- организовање Службе тражења;
- управљење имовином и средствима Друштва;
- заштита знака и назива Друштва;
- учешће у организовању и пружању социјалне помоћи и здравствене заштите грађанима у случају елементарних непогода, епидемија и других већих несрећа;
- рад на здравствено-социјалној заштити и на здравственом просвједивању становништва и учешће у организовању разних облика међусобне помоћи грађана у духу хуманизма и солидарности;
- учешће у организовању помоћи за жртве елементарних непогода и оружаних сукоба и распоређивање помоћи примљене од националних и међународних друштава;
- организовање прикупљања помоћи у БиХ и слање у иностранство помоћи коју државни органи, предузећа и други дародавци пружају ради ублажавања посљедица елементарних непогода, епидемија и оружаних сукоба;
- сарадња са здравственом службом, санитарским службама оружаних снага у БиХ и цивилном заштитом на збрињавању повријеђених и обољелих у случају оружаног сукоба, елементарних и других несрећа;
- учешће у прихватању и смјештају евакуисаног становништва, избјеглих и расељених лица и спровођењу мјера које могу допринијети збрињавању настрадалог и угроженог становништва у случају природних и других катастрофа;
- учешће у обуци становништва у пружању прве медицинске помоћи;
- обука кандидата и обављање испита из области прве помоћи за возаче моторних возила у оквиру полагања возачког испита;
- учешће у организовању акција добровољног даривања крви и анимирању грађанства у овој области;

- вршење послова који проистичу из одредби Женевских конвенција и других међународних обавеза које је ратификовала Босна и Херцеговина у тој области;
- обављање задатака у погледу дисеминације међународног хуманитарног права и основних принципа Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумјесеца, и других задатака предвиђених званичним документима Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумјесеца; и
- вршење и других послова који су одређени законом, као и вршење послова у вези са традиционалним активностима Црвеног крста.

Члан 7.

Јавна овлашћења у оквиру дјелатности из члана 6. Друштво врши кроз структуре ентитетских организација издавањем увјерења и других јавних исправа.

Члан 8.

Друштво у вршењу јавних овлашћења одређених овим законом сарађује са Међународним комитетом Црвеног крста, Међународном федерацијом друштава Црвеног крста и Црвеног полумјесеца, националним друштвима Црвеног крста, Црвеног полумјесеца и са другим сродним националним и међународним хуманитарним, социјалним и здравственим организацијама.

Члан 9.

У вршењу јавних овлашћења одређених овим законом, Друштво сарађује са државним органима, организацијама и фондовима у области здравства, пензијског и инвалидског осигурања, социјалне заштите и образовања, са оружаним снагама у Босни и Херцеговини и цивилном заштитом, дипломатским и конзуларним представништвима, као и са другим организацијама, заједницама, фондовима и удружењима грађана, кад је то од заједничког интереса.

Органи, организације, фондови и заједнице из става 1. овог члана дужни су, у оквиру свог дјелокруга рада, пружати помоћ Друштву ради извршавања његових задатака.

III - ОРГАНИЗАЦИЈА

Члан 10.

Органи Друштва су:

- Скупштина;
- Предсједништво и
- Надзорни одбор.

Начин избора и дјелокруг рада и одговорности органа Друштва ближе ће се утврдити Статутом Друштва.

Члан 11.

Статутом, који доноси Скупштина, Друштво прописује и утврђује задатке организације, начин рада, основе финансирања, органе и стручну службу и њихова овлашћења и одговорности, као и друга питања од значаја за дјелатност и овлашћења Друштва.

Члан 12.

У Друштву се оснива Служба тражења ради вршења послова обавјештавања о жртвама рата предвиђених Женевским конвенцијама и Правилником о раду Службе тражења, уређује начин прикупљања података о жртвама оружаних сукоба, као и вршења других послова који проистичу из Женевских конвенција, као и организацију Службе тражења у Друштву и његовим ентитетским организацијама.

Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Предсједништва Друштва, даје сагласност на прописе о организацији Службе тражења у структури Црвеног крста Босне и Херцеговине.

IV - ФИНАНСИРАЊЕ

Члан 13.

Средства за финансирање послова из надлежности БиХ, који проистичу из међународних уговора у чијем извршавању учествује Друштво, обезбјеђују се у Буџету БиХ, за државни ниво Друштва, а на нижим нивоима из буџета ентитета, кантона, градова и општина.

Члан 14.

У вршењу јавних овлашћења Друштво остварује средства од накнаде за услуге које пружа у складу са овим законом, од прилога, поклона и завјештења правних лица и грађана и из других извора утврђених прописима и Статутом Друштва.

За вршење својих дјелатности Друштво користи и посебна средства која заједнице на свим нивоима издвајају у ту сврху.

Члан 15.

У случају елементарне непогоде, епидемије и друге веће несреће, Друштво у вршењу својих задатака и послова има право првенства у снабдијевању енергентима, на убрзани царински поступак, има право првенства у превозу лица и материјала у свим средствима јавног саобраћаја, као и право првенства саопштавања вијести путем средстава јавног информисања.

Члан 16.

За вршење својих дјелатности Друштво ће обезбјеђивати средства :

- од чланарине редовних и помажућих чланова,
- од прилога грађана и правних лица, поклона и завјештења,
- од прихода остварених у акцијама поводом Недјеље Црвеног крста Босне и Херцеговине и Недјеље борбе против туберкулозе,
- од прихода остварених преко фондова здравствене заштите, дјечије и социјалне заштите и других фондова за вршење уговорених програма,
- од властитих услужних и других дјелатности утврђених Статутом,
- из прихода остварених од игара на срећу,
- од прихода имовине и права Црвеног крста,
- из буџета општина, градова, кантона, Брчко Дистрикта, ентитета и Босне и Херцеговине,
- из других извора утврђених Статутом у складу са овим законом и другим прописима.

Члан 17.

Ради пропагирања дјелатности и циљева Друштва, као и обезбјеђења средстава за извршење његових задатака, Друштво организује Недјељу Црвеног крста Босне и Херцеговине и Недјељу борбе против туберкулозе.

Недјеља Црвеног крста Босне и Херцеговине одржава се сваке године у другој седмици маја, а Недјеља борбе против туберкулозе у трећој седмици септембра.

Члан 18.

За вријеме трајања Недјеље Црвеног крста Босне и Херцеговине и Недјеље борбе против туберкулозе, правна и физика лица дужна су да продају маркице које за ту прилику штампа и дистрибуира надлежни орган Друштва, у корист Друштва.

Висина и начин остваривања прихода из става 1. овог члана уређује се ентитетским законом.

Члан 19.

Организације Црвеног крста могу за вријеме Недјеље Црвеног крста Босне и Херцеговине и Недјеље борбе против туберкулозе, као и за вријеме других организованих акција солидарности, организовати прикупљање добровољних прилога.

Члан 20.

Имовина Друштва, укључујући и имовину ентитетских, кантоналних, Брчко Дистрикта, градских и општинских организација Црвеног крста, њихови финансијски ресурси и непокретна имовина, приход од активности, као и донације, биће ослобођени свих пореза и царина.

Друштву од појединаца и правних субјеката биће ослобођене пореза за износ вриједности донације.

Поступак и начин спровођења одредби ст. 1. и 2. овог члана регулисаће се ентитетским законом.

V - НАДЗОР

Члан 21.

Надзор над законитошћу рада Друштва врши Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине.

VI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

Даном ступања на снагу овог закона Друштво преузима сва права и одговорности према запосленом особљу, имовини и архиву Црвеног крста Босне и Херцеговине.

Члан 23.

Савјет министара БиХ ће посебном одлуком основати комисију ради преузимања права и обавеза из члана 22. овог закона. Одлуком ће се утврдити састав и начин рада комисије.

Члан 24.

Федерација Босне и Херцеговине и Република Српска ће, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, ускладити своје законе о Црвеном крижу, односно о Црвеном крсту са одредбама овог закона.

Члан 25.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о положају и овлашћењима Црвеног крста Републике Босне и Херцеговине ("Службени лист РБиХ", бр. 21/92 и 13/94).

Члан 26.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се у службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

ПС БиХ број 110/04
21. октобра 2004. године
Сарајево

Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ
Мартин Рагуж, с. р.

Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ
Горан Милојевић, с. р.

397

Na osnovu člana IV. 4. a)Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 42. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 27. jula 2004. godine, i na 28.sjednici Doma naroda, održanoj 9. septembra 2004. godine, usvojila je

ZAKON

O FITOFARMACEUTSKIM SREDSTVIMA BOSNE I HERCEGOVINE

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Predmet

1. Ovim zakonom uređuje se promet i nadzor aktivnih materija koje su fitofarmaceutska sredstva (u daljem tekstu: FFS), registracija FFS, izdavanje dozvola na osnovu ovog zakona, promet, upotrebu i nadzor FFS, ostaci FFS, vođenje registra FFS i registra pravnih i fizičkih osoba koje se bave prometom FFS, saopćavanje podataka i vođenje evidencija u vezi sa FFS, tehnički zahtjevi za uređaje za aplikaciju FFS (u daljem tekstu: uređaji) i njihovi sastavni dijelovi, ovlaštenja organa koji su odgovorni za izvršavanje ovog zakona i nadzor nad njegovim provođenjem, te propisa donesenih na osnovu ovog zakona.
2. Proizvodnja FFS, promet za potrebe proizvodnje FFS, dobra laboratorijska praksa, postupak saglasnosti po prethodnom obavještanju (PIC), njihov nadzor, te razvrstavanje, pakovanje i obilježavanje FFS uredit će se propisima o hemikalijama.
3. Otpaci FFS i njihova otpadna ambalaža, te stanje imisija FFS u okoliš uredit će se propisima o zaštiti okoliša.

Član 2.

Značenje pojedinih izraza

1. Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:
 - a) **Fitofarmaceutska sredstva** su u konačnom obliku aktivne materije i preparati, namijenjeni za:
 - 1) zaštitu biljaka, odnosno biljnih proizvoda od štetnih organizama, odnosno za sprečavanje djelovanja štetnih organizama;
 - 2) uticaj na životne procese biljaka, drukčije nego s hranivima;
 - 3) održavanje biljnih proizvoda, ako nisu predmet drugih propisa;
 - 4) suzbijanje neželjenih biljaka, dijelova biljaka, zadržavanje ili sprečavanje nepoželjnog rasta biljaka.
 - b) **Ostaci FFS** su jedna ili više materija koje su prisutne u, odnosno na biljkama, odnosno na proizvodima biljnog porijekla; u zemlji ili drugdje u okolišu i posljedica su upotrebe FFS, uključujući njihove metabolite ili

proizvode, koji su posljedica njihovog razgrađivanja ili reakcije.

- c) **Preparati** su mješavine ili rastvori dvije ili više materija od kojih je najmanje jedna aktivna materija.
- d) **Materije** su hemijski elementi i njihova jedinjenja, koja se javljaju u prirodi ili su dobivena u proizvodnom procesu uključujući svaku nečistoću koja je neizbježna posljedica proizvodnog procesa.
- e) **Aktivne materije** su materije ili mikroorganizmi, uključujući viruse, koji imaju opći ili poseban efekat na štetne organizme ili na biljke, dijelove biljaka ili biljne proizvode.
- f) **Spisak aktivnih materija** sačinjavaju aktivne materije koje imaju dozvolu za upotrebu u FFS u državama članicama Evropske unije (u daljem tekstu: EU) i uslovi pod kojima se te materije mogu upotrebljavati (u daljem tekstu: spisak).
- g) **Stare aktivne materije** su aktivne materije koje nisu na spisku, a bile su registrirane i date u promet prije 31.12.1991. u bilo kojoj državi članici EU.
- h) **Nove aktivne materije** su aktivne materije koje nisu na spisku, a bile su registrirane i date u promet nakon 31.12.1991. u bilo kojoj državi članici EU.
- i) **FFS su identična**, ako je sadržaj aktivne materije jednak u okviru međunarodno propisanih odstupanja, uključujući nečistoće i druge sastojke u aktivnoj materiji i ako se podudaraju fizičko - hemijske osobine preparata, oznake, pakovanja i ambalaža, osim trgovačkog imena preparata.
- j) **Biljke** su žive biljke i živi dijelovi biljaka, uključujući svježe voće i sjeme.
- k) **Biljni proizvodi** su proizvodi od biljaka u neprerađenom stanju ili nakon jednostavne obrade, kao što je mljevenje, sušenje ili cijedenje.
- l) **Štetni organizmi biljaka ili biljnih proizvoda** su organizmi životinjskog ili biljnog svijeta, kao i virusi, bakterije, mikoplazme, te ostali patogeni organizmi.
- m) **Životinje** su životinje iz svih vrsta koje obično hrani, odnosno gaji čovjek.
- n) **Okoliš** je voda, zrak, zemlja, divlje vrste faune i flore i svi odnosi među njima.
- o) **Promet** je uvoz, izvoz, prodaja, odnosno davanje trećim osobama. Pri tome je uvoz svako unošenje FFS na carinsko područje Bosne i Hercegovine, bez obzira na to kakva je upotreba ili primjena bila dozvoljena u skladu s carinskim propisima za ta FFS. Izvoz je svako iznošenje FFS iz carinskog područja Bosne i Hercegovine i također obuhvata ponovni izvoz, te privremeni izvoz FFS.
- p) **Dobra poljoprivredna praksa** je obavljanje poljoprivredne djelatnosti na način koji omogućava dobro upravljanje/gazdovanje poljoprivrednim zemljištem i reproduktivnim materijalom, uz uvažavanje prirodnih osobenosti poljoprivrednog prostora. Dobra poljoprivredna praksa obuhvata optimalnu kombinaciju agrotehničkih mjera, očuvanje prirodne plodnosti poljoprivrednog zemljišta i sprečavanje zagađenja okoliša, pretjeranu upotrebu mineralnih i organskih đubriva i FFS, te proizvodnju biljaka ili biljnih proizvoda namijenjenih za živežne namirnice koji sadrže najnižu moguću količinu ostataka FFS.
- r) **Integralna zaštita biljaka** je optimalna kombinacija bioloških, biotehnoloških, hemijskih, agrotehničkih mjera ili mjera uzgoja biljaka, pri čemu se upotreba hemijskih sredstava za zaštitu biljaka ograničava na najnužniju količinu dozvoljenih FFS, koja su potrebna za zadržavanje populacije štetnih organizama ispod granice koja prouzrokuje privredno neprihvatljivu štetu ili gubitak (prag štetnosti).
- s) **Uredaji za aplikaciju FFS** su mašine i aparati za nanošenje FFS, uključujući njihove sastavne dijelove, koji utiču na preciznost nanošenja.
- t) **Nadležni organi** za registraciju, izvršavanje upravnih zadataka u oblasti prometa FFS i uređaja za aplikaciju FFS, nadzor nad provođenjem ovog zakona, te izvještavanje Evropskoj komisiji su: Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja biljaka (u daljem tekstu: Uprava) i nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta.

II - PROMET I UPOTREBA FFS**Član 3.****Opće odredbe**

1. FFS se ne smiju staviti u promet ni upotrebljavati na teritoriji Bosne i Hercegovine, ako nisu registrirana, odnosno ako za FFS nije izdata dozvola u skladu s ovim zakonom.
2. Izuzetno od stava 1., Uprava može dozvoliti promet ako su FFS namijenjena za promet, odnosno upotrebu u drugoj državi, pod uslovom da FFS ne idu u promet, odnosno upotrebu na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ako se radi o FFS koja su namijenjena upotrebi u državi članici EU, promet i skladištenje su dozvoljeni samo pod uslovom da su FFS registrirana u toj državi članici, te da ne idu u promet, odnosno u upotrebu na teritoriji Bosne i Hercegovine.
3. Za ispitivanje u istraživačke i razvojne svrhe, koje ne uključuje puštanje neregistriranih FFS u okoliš, nije potrebno dobiti dozvolu nadležnog organa.
4. Izuzetno od odredbi iz stava 3., uvoz ili izvoz FFS za ispitivanja u istraživačke i razvojne svrhe može obaviti pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje takve djelatnosti i o tome obavještava Upravu i nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta na čijem administrativnom području ta osoba ima sjedište.

Član 4.**Promet FFS**

1. FFS se mogu kao preparat staviti u promet, ako su registrirana kod nadležnih organa i svrstana, pakovana, označena i opremljena uputstvom za upotrebu u skladu s propisima o opasnim materijama i preparatima, te u skladu s propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
2. FFS se kao aktivna materija mogu staviti u promet, ako su registrirana kod nadležnog organa i svrstana, pakovana i označena u skladu s propisima o opasnim materijama i u skladu s propisom izdatim na osnovu ovog zakona.
3. Propis o razvrstavanju, pakovanju, obilježavanju i opremanju FFS, uputstvom za upotrebu, na osnovu ovog zakona, donosi Vijeće ministara na prijedlog Uprave, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta.

Član 5.**Uslovi za obavljanje prometa FFS i registar za promet**

1. Prometom FFS mogu se baviti pravne i fizičke osobe sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, koje, pored drugih propisanih uslova, ispunjavaju i posebne uslove u pogledu prostora, opreme i kadrova, što utvrđuju nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta rješenjem u upravnom postupku, svako unutar svog administrativnog područja nadležnosti. Rješenjem se određuje i registarski broj za upis u registar pravnih i fizičkih osoba za promet FFS (u daljem tekstu: registar za promet).
2. Pravne i fizičke osobe iz stava 1. ovog člana moraju imati odgovornu osobu za promet sa FFS, koja brine o izdavanju FFS, saopćavanju i vođenju evidencija.
3. Uslove koje moraju ispunjavati pravne i fizičke osobe u pogledu prostora i opreme za promet FFS, te uslove u pogledu kadrova i stručnog usavršavanja, propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
4. Registar iz stava 1. ovog člana uspostavljaju i vode nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta i on mora sadržavati najmanje sljedeće podatke: naziv firme, odnosno ime i prezime osobe koja se bavi prometom FFS, adresu, odnosno sjedište firme/osobe, odnosno adresu i sjedište filijale, ime i prezime odgovorne osobe, te naziv i sjedište stranog proizvođača kojeg osoba zastupa u Bosni i Hercegovini.
5. Uprava vodi Jedinstveni registar za Bosnu i Hercegovinu. Organi entiteta i Brčko Distrikta dužni su dostaviti Upravi podatke iz registra iz stava 4. ovog člana u roku od 15 dana od dana upisa u registar koji vode.

Član 6.**Evidencije i dostavljanje podataka**

1. Pravne i fizičke osobe, koje se bave prometom FFS, moraju voditi evidenciju o količini nabavljenih FFS, količini FFS u prometu, količini uskladištenih FFS, količini FFS koja su bila uzeta iz prometa i o tome najkasnije do 31. marta tekuće godine za proteklu godinu obavijestiti nadležne organe entiteta i Brčko Distrikta, koji obavještavaju Upravu.

2. Pravne i fizičke osobe iz člana 11. stav 2. ovog zakona moraju, pored evidencije iz stava 1. ovog člana, voditi također i evidenciju o upotrebi tih FFS i dostaviti podatke o njihovoj upotrebi najkasnije do 31. marta tekuće godine za proteklu godinu.
3. Pravne i fizičke osobe koje se bave prometom registriranih FFS, koja su s obzirom na opasnost razvrstana među FFS s oznakom T, moraju pored evidencije iz stava 1. ovog člana voditi također i evidenciju koja sadrži sljedeće podatke:
 - a) podatke o FFS (trgovački naziv, namjena upotrebe, rok trajanja),
 - b) datum prodaje, odnosno izdavanja FFS,
 - c) količinu prodatih, odnosno izdatih FFS,
 - d) za pravne osobe kojima su prodana, odnosno izdata FFS: naziv firme, sjedište i poreski broj, a za fizičke osobe: lične podatke (ime i prezime, adresa i JMBG),
 - e) potpis izdavača FFS i primaoca FFS.
4. Podatke iz stava 3. ovog člana pravne i fizičke osobe koje se bave prometom FFS moraju čuvati najmanje pet godina i na zahtjev nadležnog organa dati na uvid.
5. Tačan sadržaj i način vođenja evidencija, te dostavljanja podataka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 7.**Prodaja FFS**

1. FFS se mogu, s obzirom na razvrstanost u grupu opasnosti/otrovnosti, ambalažu i način upotrebe prodavati:
 - a) samo u specijaliziranim prodavnicama FFS, ili
 - b) u cvjećarama i prodavnicama neprehrambene robe, ili
 - c) u posebnom dijelu prodavnica s mješovitom robom.
2. Mjesto prodaje FFS određuje Uprava u rješenju o registraciji, na prijedlog Komisije za FFS (u daljem tekstu: Komisija).

Član 8.**Pravilna upotreba FFS**

1. FFS se moraju pravilno upotrebljavati.
2. Pravilna upotreba znači upotrebu FFS u skladu s uputstvom za upotrebu i s navodima na etiketi, uključujući pripremu propisane koncentracije FFS, poštivanje principa dobre poljoprivredne prakse, integralne zaštite bilja ako je moguće, te zaštitu okoliša i neciljanih organizama.
3. Nanošenje FFS iz zraka nije dozvoljeno.
4. Upotreba FFS na način koji bi prouzrokovao zagađenje stambenih, privrednih i sličnih objekata, gdje borave ljudi i životinje, te zagađenje susjednih zemljišta i voda nije dozvoljeno.
5. Savjetovati, reklamirati ili preporučivati smije se samo upotreba registriranih FFS za namjene određene rješenjem o registraciji i uputstvom za upotrebu, te u skladu s navodima na etiketi.
6. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta, propisuje dužnosti korisnika u pogledu upotrebe FFS.

Član 9.**Vršioči zaštite biljaka**

1. Pravne ili fizičke osobe, koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom i koje su tržišni proizvođači, mogu upotrebljavati FFS samo ako ispunjavaju propisane uslove u pogledu obrazovanja, odnosno stručne osposobljenosti i ako FFS nanose odgovarajućim uređajima za aplikaciju FFS.
2. Detaljne uslove u pogledu stručnog osposobljavanja, te sadržaja i načina obavljanja provjere znanja iz FFS propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 10.**Ostaci FFS**

1. Propisane granične vrijednosti ostataka FFS u, odnosno na biljkama i biljnim proizvodima, ne smiju biti prekoračene.
2. Ako se utvrdi da su propisane granične vrijednosti ostataka FFS u, odnosno na biljkama i biljnim proizvodima prekoračene, treba ih uništiti ili na drugi odgovarajući način spriječiti njihovu upotrebu za ishranu ljudi i životinja.
3. Granične vrijednosti ostataka FFS u, odnosno na biljkama i biljnim proizvodima, te mjere koje se provode u slučaju kada se laboratorijskim pretragama utvrde prekoračenja, propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 11.

FFS razvrstana kao T+

1. Registrirana FFS koja su, s obzirom na otrovnost razvrstana kao T+, ne smiju biti stavljena u slobodan promet i opću upotrebu.
2. Promet i aplikacija FFS iz stava 1. dozvoljeni su samo pravnim i fizičkim osobama koje imaju stalno zaposleno osoblje stručno osposobljeno za rad s otrovima, ispunjavaju propisane uslove u pogledu prostorija i opreme i imaju dozvolu za obavljanje takve djelatnosti od organa entiteta i Brčko Distrikta nadležnog za zdravstvo.
3. Tačnije uslove u pogledu prostorija, opreme i osoblja propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 12.

Zabrana, ograničenje prometa i upotrebe

1. Ako u pogledu tehničkih i naučnih saznanja postoji osnovana sumnja da registrirana FFS predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi, odnosno za okoliš, Vijeće ministara može, na prijedlog Uprave i uz saglasnost Komisije, ograničiti ili zabraniti promet, odnosno upotrebu FFS na teritoriji Bosne i Hercegovine ili na pojedinim područjima.
2. Ako FFS sadrži određene aktivne materije čiji je promet, odnosno upotreba u EU ograničena ili zabranjena, Vijeće ministara će, na prijedlog Uprave, zabraniti ili ograničiti promet, odnosno upotrebu takvih FFS na teritoriji Bosne i Hercegovine.

III - REGISTRACIJA FFS

POSTUPAK REGISTRACIJE

Član 13.

Registracija

1. Za registraciju FFS potrebno je Upravi podnijeti zahtjev i uz njega priložiti propisanu dokumentaciju za ocjenu aktivnih materija u FFS iz člana 15., osim u slučajevima iz člana 16. stav 3. ovog zakona; propisanu dokumentaciju za ocjenu FFS i ostale podatke, dokumente i uzorke koji su potrebni za utvrđivanje uslova za registraciju, ako tako zahtijeva nadležni organ.
2. Aktivne materije i FFS ocjenjuju osposobljeni stručnjaci ili pravne osobe koje za to ovlasti Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
3. Stručnjake, odnosno pravne osobe iz stava 2. ovog člana, s obzirom na područja rada, Upravi predlažu nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta i organi entiteta i Brčko Distrikta nadležni za zdravstvo kao i nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta nadležni za okoliš.
4. Za izradu ocjene uticaja FFS na okoliš i zdravlje ljudi, te mišljenja o razvrstanju, pakovanju i označavanju opasnih materija i preparata, na osnovu toksikološke i ekotoksikološke dokumentacije iz čl. 15. i 16. ovog zakona, Vijeće ministara na prijedlog Uprave, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta za zdravstvo i za okoliš, ovlašćuje organ (instituciju ili pravnu osobu) koji ispunjava uslove u pogledu stručne osposobljenosti kadrova.
5. Ako su FFS razvrstana kao opasna, sastavni dio mišljenja iz prethodnog stava ovog člana su i medicinske mjere u slučaju akutnih trovanja.
6. Detaljnije uslove u pogledu stručne osposobljenosti kadrova koji izrađuju ocjene i mišljenja iz ovog člana propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
7. Kod ocjenjivanja uslova za registraciju upotrebljavaju se jedinstveni principi za ocjenjivanje FFS koje propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 14.

Podnosioci zahtjeva

1. Zahtjev za registraciju FFS može podnijeti:
 - a) domaći proizvođač;
 - b) pravna ili fizička osoba koja ima sjedište u Bosni i Hercegovini i nastupa u ime stranog proizvođača;
 - c) predstavništvo stranog proizvođača u Bosni i Hercegovini.
2. Smatra se da pravna ili fizička osoba nastupa u ime proizvođača ako ima s njim sklopljen ugovor o zastupanju kojim se određuje i osiguranje odštetne odgovornosti proizvođača za teritoriju Bosne i Hercegovine.

Član 15.

Dokumentacija za ocjenu aktivnih materija

1. Uz zahtjev za ocjenu aktivnih materija potrebno je priložiti sljedeću dokumentaciju:
 - a) identitet aktivne materije,
 - b) fizičko - hemijske osobine,
 - c) dodatne informacije o aktivnoj materiji (upotreba, način djelovanja, skladištenje, sigurnosne mjere i slično),
 - d) metode analize,
 - e) toksikološke i metaboličke studije,
 - f) podatke o ostacima aktivne materije u, odnosno na biljkama, odnosno biljnim proizvodima, živežnim namirnicama i stočnoj hrani,
 - g) podatke o tome šta se dešava s aktivnom materijom nakon upotrebe u okolišu,
 - h) ekotoksikološke studije,
 - i) sažetak i ocjenu iz sedme i osme alineje ovog stava,
 - j) prijedlog i obrazloženje prijedloga razvrstanja i označavanja u skladu s propisima o razvrstanju, pakovanju i označavanju opasnih materija,
 - k) u slučaju aktivne materije na osnovu mikroorganizama ili virusa, podatke o mikroorganizmima ili virusima,
 - l) dokumentaciju za ocjenu preparata na osnovu te aktivne materije,
 - m) sigurnosni list, izrađen u skladu s propisima o hemikalijama,
 - n) ostale podatke, ako su potrebni.
3. Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana, u slučajevima kada nisu na raspolaganju svi zahtijevani podaci, podnosilac zahtjeva, umjesto nedostajućih podataka, uz zahtjev prilaže odgovarajuće obrazloženje. Uprava, na osnovu mišljenja ovlaštenih stručnjaka, odnosno pravnih osoba iz člana 13. stav 2. ovog zakona, ocjenjuje opravdanost zahtjeva.
4. Detaljniji sadržaj zahtijevane dokumentacije iz stava 1. ovog člana propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 16.

Dokumentacija za ocjenu FFS

1. Uz zahtjev za ocjenu FFS, potrebno je priložiti sljedeću dokumentaciju:
 - a) identitet preparata,
 - b) fizičke, hemijske i tehničke osobine preparata,
 - c) podatke o upotrebi preparata,
 - d) dodatne informacije o preparatu,
 - e) analitičke metode,
 - f) podatke o efikasnosti,
 - g) toksikološke studije,
 - h) ostatke u, odnosno na biljkama, odnosno biljnim proizvodima, živežnim namirnicama i stočnoj hrani,
 - i) podatke o tome šta se dešava sa FFS nakon upotrebe u okolišu,
 - j) ekotoksikološke studije,
 - k) sažetak i ocjenu devete i desete alineje ovog stava,
 - l) prijedlog i obrazloženje prijedloga razvrstanja i označavanja u skladu s propisima o razvrstanju, pakovanju i označavanju opasnih materija i preparata,
 - m) podatke o FFS na osnovu mikroorganizama i virusa,
 - n) sigurnosni list, izrađen u skladu s propisima o hemikalijama,
 - o) ostale podatke, ako su potrebni.
2. Ako FFS sadrži aktivnu materiju koja je već na spisku, aktivnu materiju nije potrebno ocjenjivati, a uz zahtjev za ocjenu FFS potrebno je, pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana, priložiti još dokaz da je aktivna materija identična materiji sa spiska i sažetak ocjene aktivne materije.
3. Izuzetno od odredbi stava 2. ovog člana, u slučajevima kada nisu na raspolaganju svi zahtijevani podaci, podnosilac zahtjeva, umjesto nedostajućih podataka, uz zahtjev prilaže odgovarajuće obrazloženje. Uprava, na osnovu mišljenja ovlaštenih stručnjaka, odnosno pravnih osoba iz člana 13. stav 2. ovog zakona, ocjenjuje opravdanost zahtjeva.
4. Detaljniji sadržaj zahtijevane dokumentacije iz stava 1. ovog člana propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 17.

Sprečavanje udvostručavanja eksperimenata na kičmenjacima

1. Pri izradi dokumentacije može se priznavati strana dokumentacija o eksperimentima na životinjama, ako su eksperimenti za FFS, koja su predmet registracije, bili izrađeni u skladu s načelima dobre laboratorijske prakse.
2. Radi sprečavanja udvostručavanja eksperimenata na kičmenjacima mora se podnosilac zahtjeva za registraciju prije početka izvođenja eksperimenata na kičmenjacima raspitati kod nadležnih organa da li su već registrirana identična FFS, te ime, odnosno firmu i adresu, odnosno sjedište imaoaca ili imalaca već registriranih FFS.
3. Uz raspitivanje podnosilac mora priložiti dokaze da domaći ili strani proizvođač namjerava registrirati FFS i da je na raspolaganju propisana dokumentacija.
4. Ako nadležni organ utvrdi da će podnosilac podnijeti zahtjev za registraciju FFS koja su identična već registriranim FFS drugog imaoaca, dostavit će mu podatke o imenu i prezimenu, te adresi, odnosno firmi i sjedištu imaoaca ili imalaca već registriranih FFS, te o tome obavijestiti imaoce već registriranih FFS.
5. Podnosilac novog zahtjeva i imaoци već registriranih FFS učinit će sve da postignu sporazum o zajedničkoj upotrebi podataka tako da se spriječi udvostručavanje eksperimenata na kičmenjacima.
6. Za obavljanje eksperimenata na životinjama treba prethodno dobiti dozvolu Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine.

Član 18.

Čuvanje podataka

1. U postupku registracije FFS nadležni organi ne smiju u korist drugih podnosilaca upotrebljavati:
 - a) podatke iz dokumentacije o aktivnoj materiji priložene uz zahtjev za registraciju, odnosno izdavanje dozvole, osim ako:
 - b) se za upotrebu takvih podataka drugi podnosilac sporazumije s prvim podnosiocem, odnosno imaoцем registracije i to dokaže odgovarajućim dokumentom, ili
 - c) je proteklo najmanje deset godina od prvog uvrštavanja aktivne materije na spisak, ili
 - d) je proteklo najmanje deset godina od prve registracije aktivne materije u bilo kojoj državi članici EU, ili
 - e) je proteklo pet godina od registracije na osnovu primljenih dodatnih
 - f) podataka potrebnih za prvo uvrštavanje aktivne materije na spisak, osim
 - g) ako taj petogodišnji period ističe prije isteka desetogodišnjeg perioda iz b) i c) ove tačke, što važi za izmjenu uslova za uvrštavanje aktivne materije, odnosno za produženje uvrštavanja aktivne materije na spisak.
 - h) podatke iz dokumentacije o FFS, priložene uz zahtjev za registraciju, osim ako:
 - i) se za upotrebu tih podataka drugi podnosilac sporazumije s prvim podnosiocem, odnosno imaoцем registracije i to dokaže odgovarajućim dokumentom, ili
 - j) je proteklo deset godina od prve registracije FFS koja sadrže nove ili stare aktivne materije, u bilo kojoj državi članici EU.

Član 19.

Rješenje o registraciji

1. Rješenje o registraciji FFS izdaje Uprava u upravnom postupku na osnovu pismenog prijedloga Komisije, najkasnije u roku od 30 dana računajući od dana predaje urednog zahtjeva. Uprava po jedan primjerak rješenja dostavlja i nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta.
2. Komisija je dužna, prilikom izrade prijedloga za registraciju FFS, uzeti u obzir ocjene ovlaštenih stručnjaka, odnosno pravnih osoba iz člana 13. stav 2. ovog zakona.
3. Registracija glasi na FFS i proizvođača, odnosno podnosioca zahtjeva, a pored toga, rješenje o registraciji mora naročito sadržavati: sastav FFS, upotreba i bitni elementi mišljenja organa iz člana 13. stav 4. ovog zakona.
4. Imalac registracije odgovoran je za stavljanje FFS u promet.

Član 20.

Komisija

1. Komisiju čine stručnjaci koje imenuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
2. Članovi Komisije ne smiju biti, u smislu nespojivosti interesa, povezani s podnosiocima zahtjeva ili s pravnim ili fizičkim osobama koje proizvode FFS ili obavljaju promet FFS.
3. Detaljnije uslove u pogledu sastava i načina rada Komisije propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 21.

Tajnost podataka

1. Uprava mora tretirati kao tajnu podatke podnosioca zahtjeva za registraciju FFS koji sadrže podatke o industrijskoj i komercijalnoj djelatnosti podnosioca, ako tako zahtijeva podnosilac zahtjeva.
2. Tajnost podataka ne odnosi se na:
 - a) imena i sadržaj svih aktivnih materija i naziv FFS;
 - b) imena ostalih materija, koje se razvrstavaju kao opasne u skladu s propisima o razvrstanju, označavanju i pakovanju opasnih materija,
 - c) fizičko - hemijske podatke o aktivnim materijama u FFS,
 - d) načine sprečavanja štetnih djelovanja aktivnih materija, odnosno FFS,
 - e) sažetak rezultata testova za utvrđivanje efikasnosti i neštetnosti materije ili FFS za ljude, životinje i okoliš,
 - f) preporučene postupke i sigurnosne mjere za smanjenje rizika pri pretovaranju, skladištenju, prijevozu, požaru i kod ostalih opasnosti,
 - g) metode za određivanje sadržaja aktivnih materija, nečistoća i ostalih sastojaka u aktivnoj materiji i ostataka FFS,
 - h) načine stavljanja FFS u promet i njihovo pakovanje,
 - i) postupke za dekontaminaciju u slučaju izlivanja ili ispusta,
 - j) prvu pomoć i liječenje ljudi u slučaju ozljeda.
3. Ako podnosilac zahtjeva naknadno otkrije ranije tajne podatke, mora o tome obavijestiti Upravu.

Član 22.

Obavješćavanje o potencijalno štetnom uticaju FFS

1. Imalac registracije ili onaj kome je odobreno proširenje upotrebe registriranih FFS mora odmah obavijestiti Upravu o svim novim podacima o mogućem opasnom uticaju svakog FFS ili ostatka FFS na zdravlje ljudi, životinja, podzemne vode, odnosno na okoliš.
2. Dužnost iz stava 1. ovog člana važi također za i korisnike FFS koji primijete opasni uticaj FFS na zdravlje ljudi, životinja, podzemne vode, odnosno okoliš.

IV - VRSTE REGISTRACIJE

Član 23.

Uslovi za registraciju

1. FFS se registriraju ako su u skladu s naučnim i tehničkim razvojem, te ako je iz ocjene FFS utvrđeno da kod pravilne upotrebe:
 - a) djeluju efikasno;
 - b) nemaju neprihvatljivog djelovanja na gajene biljke ili biljne proizvode;
 - c) ne prouzrokuju nepotrebnu patnju kičmenjacima i drugim životinjama koje se istrebljuju;
 - d) nemaju direktan ili indirektan štetni uticaj na zdravlje ljudi, odnosno životinja;
 - e) nemaju prekomjeran uticaj na okoliš, naročito na zagađivanje voda, uključujući pitku vodu i podzemne vode i na nećiljane organizme;
 - f) da se metodama priznatim u EU ili odobrenim od Uprave može utvrditi sadržaj aktivnih materija, te toksikološki i ekotoksikološki značajnih nečistoća i sastojaka;
 - g) da je moguće odgovarajućim analizama odrediti ostatke FFS koji su posljedica dozvoljenog načina upotrebe i koji su značajni za zdravlje ljudi, odnosno okoliš;
 - h) da se fizičko-hemijske osobine sredstva smatraju prihvatljivim kod odgovarajuće upotrebe i skladištenja FFS.

2. Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana, Uprava može radi:
 - a) neuporedivosti uslova poljoprivrede, zaštite biljaka, okoliša ili
 - b) klimatskih uslova, ili
 - c) posebne ekološke osjetljivosti na određenim područjima, ili
 - d) drukčijih prehrambenih navika stanovništva,
 - e) zahtijevati da se testovi i analize izvrše i u Bosni i Hercegovini i odrediti dodatne uslove u pogledu upotrebe FFS.
3. FFS namijenjena upotrebi u poljoprivredi mogu se, na osnovu zahtjeva podnosioca, registrirati i za upotrebu na nepoljoprivrednim površinama, ako ispunjavaju propisane uslove. Podnosilac mora dostaviti propisanu dokumentaciju iz čl. 15. i 16. ovog zakona.

Član 24.

Važenje i produženje registracije

1. Uprava registrira FFS za period od najviše deset godina, u skladu s prijedlogom Komisije.
2. Registracija se može više puta produžiti, svaki put za period od najviše deset godina. Zahtjev za produženje registracije imalac registracije mora podnijeti Upravi najmanje šest mjeseci prije isteka registracije.
3. Ako postoji sumnja da su izmijenjeni uslovi na osnovu kojih su FFS bila registrirana, Uprava će zahtijevati ponovo cjelokupnu dokumentaciju za ocjenu FFS, odnosno onaj dio dokumentacije koji mu je potreban za odlučivanje o produžavanju registracije i o produženju će odlučiti na prijedlog Komisije.
4. Uprava može izdati podnosiocu zahtjeva u upravnom postupku privremeno rješenje kojim mu produžava registraciju FFS, za onaj period koji je Upravi potreban za provjeravanje opravdanosti zahtjeva.
5. Registrirana FFS mogu se bilo kada ponovo ocijeniti, ako se posumnja da bilo koji uslov iz člana 23. stav 1. više nije ispunjen. U takvom slučaju mogu se zahtijevati od imaoa registracije ili pravne, odnosno fizičke osobe kojoj je bilo dozvoljeno proširenje upotrebe FFS iz člana 32. ovog zakona dodatni podaci i dokumentacija za ponovnu ocjenu FFS. Privremenim rješenjem dozvola se može produžiti za onaj period koji je potreban za dostavljanje svih dodatnih informacija i dokumentacije.

Član 25.

Privremena registracija

1. Ako FFS sadrži novu aktivnu materiju za koju je dokumentacija za vođenje postupka za uvrštavanje aktivne materije na spisak potpuna, Uprava može izdati rješenje o privremenoj registraciji najviše na tri godine od izdavanja zaključka o potpunosti dokumentacije Evropske komisije. Podnosilac zahtjeva mora dostaviti zaključak o potpunosti dokumentacije, dokaz o identičnosti aktivne materije i sažetak dokumentacije o aktivnoj materiji, te dokumentaciju iz člana 16. ovog zakona.
2. Ako se po isteku važenja rješenja o privremenoj registraciji aktivna materija ne uvrsti na spisak jer dokumentacija u tom vremenu nije bila ocijenjena, privremena registracija može se privremenim rješenjem u upravnom postupku produžiti za vrijeme koje je potrebno za potpun pregled dokumentacije, odnosno svih dodatnih podataka zahtijevanih za ocjenu uslova za uvrštavanje na spisak.

Član 26.

Izmjena rješenja o registraciji

1. Uprava može, na zahtjev imaoa registracije ili po službenoj dužnosti, izmijeniti rješenje o registraciji ako se izmjene okolnosti koje su bile osnova za izdavanje rješenja o registraciji.
2. Uprava može izmijeniti rješenje o registraciji FFS na zahtjev imaoa registracije i ako se radi o FFS istog proizvođača, registriranim u bilo kojoj državi članici EU pod drugim trgovačkim imenom, te su identična sa FFS registriranim u Bosni i Hercegovini.
3. Uprava može zahtijevati dodatne podatke, dokumente i uzorke koji su joj potrebni za ocjenu opravdanosti izmjene rješenja o registraciji.

V - PRESTANAK REGISTRACIJE

Član 27.

Prestanak registracije

1. Registracija prestaje:
 - a) istekom perioda za koji je bilo izdato rješenje o registraciji, ako se registracija ne produži;
 - b) poništenjem rješenja o registraciji:
 - 1) na zahtjev imaoa registracije,
 - 2) ako se utvrdi da uvjeti za registraciju više nisu ispunjeni,
 - 3) u slučajevima iz člana 12. ovog zakona,
 - 4) ako se aktivna materija briše sa spiska;
 - c) poništavanjem rješenja o privremenoj registraciji,
 - d) ako se aktivna materija u slučajevima iz člana 25. ovog zakona ne uvrsti u spisak.
2. Ako se imalac registracije prije isteka njenog važenja odluči da određena FFS neće više stavljati u promet i upotrebu, mora najmanje šest mjeseci prije prestanka prometa ovim FFS o tome obavijestiti Upravu i priložiti obrazloženje.
3. Ako nadležni organ poništi rješenje o registraciji, može imaoa registracije odobriti određeni prijelazni period i odrediti uslove za uništenje, skladištenje, promet, odnosno upotrebu postojećih zaliha FFS u Bosni i Hercegovini.

VI - REGISTAR FFS

Član 28.

Registar FFS

1. Na osnovu izdatih rješenja o registraciji FFS, Uprava vodi Jedinствeni registar FFS za Bosnu i Hercegovinu (u daljem tekstu: Registar FFS). Spisak registriranih FFS Uprava objavljuje jednom godišnje u "Službenom glasniku BiH", a izmjene bar dva puta godišnje. Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta dužni su voditi evidenciju o registriranim FFS na osnovu rješenja koje im dostavi Uprava na osnovu člana 19. stav 1. ovog zakona.
2. Registar FFS sadrži sljedeće podatke:
 - a) carinsku oznaku,
 - b) trgovačko ime FFS,
 - c) naziv i sadržaj svih aktivnih materija u FFS,
 - d) ime proizvođača, odnosno zastupnika u Bosni i Hercegovini,
 - e) oznaku iz razvrstavanja u ili izvan grupe otrovnosti,
 - f) puni naziv Uprave (nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta) koji je izdao rješenje o registraciji,
 - j) broj i datum rješenja o registraciji,
 - k) mjesto prodaje iz člana 7. ovog zakona.

VII - SPISAK AKTIVNIH MATERIJAH

Član 29.

Spisak

1. Spisak aktivnih materija objavljuje Uprava u "Službenom glasniku BiH", a izmjene u skladu sa izmjenama spiska u EU.

VIII - DOZVOLE

Član 30.

Dozvola za istraživanje, odnosno razvoj

1. Svako ispitivanje u istraživačke, odnosno razvojne svrhe koje uključuje ispuštanje neregistriranih FFS u okoliš, može se vršiti samo na osnovu izdate dozvole za istraživanje, odnosno razvoj.
2. Dozvolu iz stava 1. izdaje Uprava u upravnom postupku. Za FFS koja mogu predstavljati opasnost za zdravlje ljudi i životinja ili neočekivan štetan uticaj na okoliš nadležni organ zahtijeva mišljenje Komisije.
3. Iz dozvole moraju biti vidljivi podaci o FFS, količini FFS, područje ispitivanja i uslovi upotrebe, te pravna ili fizička osoba koja će vršiti ispitivanje.
4. Dozvola se izdaje najviše za period od dvije godine. Dozvola se, na zahtjev imaoa, može produžiti ako imalac dozvole traži produženje najmanje četiri mjeseca prije isteka važenja dozvole i iskaže opravdane razloge za produženje. Dozvola se izdaje na osnovu mišljenja Komisije.
5. Ako Uprava ocijeni da bi predlagana ispitivanja za koja je podnijet zahtjev za izdavanje dozvole mogla imati štetan uticaj na zdravlje ljudi i životinja ili neočekivan štetni uticaj

na okoliš, može ispitivanje, na prijedlog Komisije, zabraniti ili ga dozvoliti pod uslovima potrebnim za sprečavanje tih posljedica.

6. Detaljniji sadržaj zahtjeva i dozvole za istraživanje, odnosno razvoj propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 31.

Izuzetna dozvola

1. Zbog nepredvidive opasnosti koju predstavlja štetni organizam koji nije moguće uništiti, odnosno odgovarajuće ograničiti s registriranim FFS ili drugim mjerama, Uprava može izdati izuzetnu dozvolu za promet, odnosno upotrebu neregistriranih FFS. Postupak za izdavanje izuzetne dozvole može se pokrenuti po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke. U postupku izdavanja dozvole, Uprava zahtijeva mišljenje Komisije. Izuzetna dozvola izdaje se najviše na period od 120 dana za ograničenu i kontroliranu upotrebu koja ne predstavlja neprihvatljivu opasnost za zdravlje ljudi i okoliša.
2. U dozvoli iz stava 1. moraju biti navedeni podaci o FFS, količini FFS, području i uslovima upotrebe, te korisnicima.
3. Uprava može izuzetnu dozvolu izmijeniti ili poništiti ako FFS nisu postigla željene rezultate, ako FFS nisu više potrebna ili ako su štetne posljedice veće od štete koju prouzrokuju štetni organizmi iz stava 1. ovog člana.
4. Detaljniji sadržaj zahtjeva i izuzetne dozvole propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 32.

Dozvola za proširenje upotrebe

1. U slučaju da imalac registracije nema interesa za izmjenu registracije, može bilo koja druga pravna ili fizička osoba koja je registrirana za promet podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za proširenje upotrebe registriranih FFS za zaštitu drugih biljaka za koje FFS nisu registrirane.
2. Postupak za izdavanje dozvola za proširenje upotrebe registriranih FFS može se pokrenuti i po službenoj dužnosti.
3. Uprava izdaje dozvolu za proširenje upotrebe FFS na osnovu mišljenja Komisije.
4. Imalac registracije nije dužan navesti proširenje upotrebe iz stava 1. u uputstvu za upotrebu, odnosno na etiketi FFS. Proširenje upotrebe objavljuje se u posebnoj publikaciji, koja je na raspolaganju kod nadležnih organa.
5. Detaljniji sadržaj zahtjeva i dozvole za proširenje upotrebe registriranih FFS propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave i uz mišljenja Komisije.

IX - JAVNE SLUŽBE U OBLASTI FFS I UREĐAJA ZA APLIKACIJU FFS

Član 33.

Opredjeljenje

1. Javna služba u oblasti FFS i uređaja za aplikaciju FFS (u daljem tekstu: uređaji) je zakonom definirana djelatnost. Osobe koje pružaju te usluge imaju posebne obaveze koje su od javnog interesa (u daljem tekstu: obaveze javne službe).
2. Za javne službe u oblasti FFS i uređaja primjenjuju se odredbe zakona koji uređuje povjeravanje javnih ovlaštenja, ako ovaj ili drugi poseban zakon ne propisuje drugačije.
3. Način vršenja pojedine javne službe po ovom zakonu propisuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, u skladu s ovim zakonom i zakonom koji uređuje povjeravanje javnih ovlaštenja.

Član 34.

Obaveze javne službe

1. Obaveze javne službe, odnosno ovlaštenih organizacija u oblasti FFS i uređaja su:
 - a) trajno i neprekidno obavljanje djelatnosti i izvršavanje poslova, odnosno u skladu sa zahtjevom Uprave;
 - b) obavljanje poslova po određenom programu;
 - c) obavljanje poslova po određenoj cijeni.
2. Obaveze pojedine javne službe mogu se detaljnije urediti propisom Vijeća ministara ili koncesijskim ugovorom.
3. Ako vršilac javne službe, odnosno ovlaštena organizacija ne osigura posao javne službe osobi kojoj je dužna osigurati, ili ne osigura posao po propisanoj cijeni i ostalim propisanim uslovima, korisnik usluge može od Uprave zahtijevati da

odluči o pravu korisnika rješenjem u upravnom postupku i vršiocu javne službe, odnosno ovlaštenoj organizaciji naredi odgovarajuće postupanje.

Član 35.

Oblici vršenja javnih službi u oblasti FFS

1. Pored oblika određenih zakonom koji uređuje privredne javne službe, javne službe u oblasti FFS mogu obavljati također i ovlaštene pravne osobe javnog prava čiji je osnivač Bosna i Hercegovina i ovlašteni javni zavodi čiji je osnivač Bosna i Hercegovina, odnosno entiteti, Brčko Distrikt ili druga osoba javnog prava.
2. Vršioce javnih službi iz stava 1. ovlašćuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Uprave, odnosno vlada entiteta i vlade Brčko Distrikta. Detaljnije odnose s vršiocima javnih službi uređuje Uprava ugovorom.

Član 36.

Finansiranje javne službe

1. Javna služba u oblasti FFS i uređaja finansira se iz:
 - a) djelimičnog ili cjelokupnog plaćanja cijene za obavljene posao,
 - b) budžeta Bosne i Hercegovine,
 - c) budžeta entiteta i Brčko Distrikta u jednakim dijelovima;
 - d) drugih izvora.
2. Bosna i Hercegovina, entiteti i Brčko Distrikt finansiraju ili sufinansiraju pojedine poslove javne službe za FFS i uređaje u skladu s programom za pojedinu javnu službu koji donosi Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
3. Vršioци javnih službi moraju sredstva iz budžeta, navedenih u st. 1.b) i c) ovog člana, za finansiranje programa javnih službi namijeniti samo za izvršavanje te javne službe u skladu s programom.

Član 37.

Cijene poslova javne službe

1. Korisnici usluga javne službe u oblasti FFS i uređaja, djelimično ili u cjelini, plaćaju cijenu pojedine usluge, a pojedine usluge mogu za korisnike biti i besplatne, o čemu posebnim aktom odlučuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
2. Cijene poslova iz člana 43. stav 1.a) ovog zakona propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
3. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, propisuje cijene drugih poslova i zadataka javne službe po ovome zakonu, te određuje udio koji plaća korisnik.

Član 38.

Program javne službe

1. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, programom za pojedine javne službe određuje naročito:
 - a) vrstu i obim poslova javne službe;
 - b) način i dinamiku obavljanja poslova javne službe, u skladu s propisima ili koncesijskim ugovorima;
 - c) obim i način finansiranja, odnosno sufinansiranja pojedinih poslova javne službe.

Član 39.

Nadzor nad obavljanjem javne službe

1. Stručni nadzor nad obavljanjem javne službe vrše nadležni organi, a zadatke stručnog nadzora mogu dodijeliti drugim pravnim ili fizičkim osobama kao javno ovlaštenje.
2. Stručni nadzor kao javno ovlaštenje mogu obavljati pravne i fizičke osobe koje su stručno osposobljene za nadzor na pojedinom području javnog posla.
3. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, određuje detaljnije uslove u pogledu stručne osposobljenosti iz stava 2. ovog člana.
4. Nakon obavljenog javnog konkursa/oglasa, nadležni organi donose rješenje o određivanju vršioca javnih ovlaštenja iz stava 2. ovog člana i s njima sklapaju ugovore kojima se reguliraju međusobni odnosi. Rješenje o određivanju vršioca javnih ovlaštenja iz stava 2. ovog člana objavljuje se u službenim glasilima Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od pravosnažnosti rješenja.
5. Inspeksijski nadzor nad obavljanjem javne službe vrše nadležne poljoprivredne inspekcije.

Član 40.**Uslovi za obavljanje javne službe**

Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, propisuje za pojedini javni posao u oblasti FFS i uređaja uslove u pogledu prostorija, opremljenosti i kadrova koje mora ispunjavati vršilac tog javnog posla.

Član 41.**Osobe koje izvršavaju zadatke javne službe**

1. Stručni rad pri obavljanju poslova javne službe u oblasti FFS i uređaja mogu obavljati samo osobe koje imaju odgovarajuće stručno obrazovanje, koje su stručno osposobljene za obavljanje posla na svom radnom mjestu i ispunjavaju ostale uslove određene propisima.
2. Uslove u pogledu stručnog obrazovanja i ostalih zahtjeva, koje mora ispunjavati osoba kako bi mogla obavljati stručni posao pri izvršavanju javne službe u oblasti FFS i uređaja, propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 42.**Područja javnih službi**

1. Javna služba, prema ovom zakonu, obuhvata:
 - a) stručne zadatke na području registracije, prometa i upotrebe FFS;
 - b) stručne zadatke na području uređaja.

Član 43.**Stručni zadaci na području registracije, prometa i upotrebe FFS**

1. Stručni zadaci na području registracije, prometa i upotrebe FFS su naročito:
 - a) zadaci na području ispitivanja i ocjenjivanja FFS u postupku registracije,
 - b) koordinacija rada i tehnička podrška nadležnom organu u postupku registracije FFS,
 - c) laboratorijska ispitivanja FFS,
 - d) praćenje ostataka FFS u, odnosno na biljkama, odnosno biljnim proizvodima u pogledu pravilne upotrebe FFS,
 - e) izrada stručnih elaborata za podršku odlučivanju nadležnom organu,
 - f) izvršavanje istraživačke i razvojne djelatnosti,
 - g) razvijanje i uvođenje novih postupaka kod dobre prakse zaštite biljaka i dobre poljoprivredne prakse,
 - h) uvođenje evropskih standarda na području bioloških testova efikasnosti FFS,
 - i) zadaci na području evidencije prometa i upotrebe FFS,
 - j) saradnja pri uvođenju, razvijanju i uspostavljanju informacijskog sistema,
 - k) zadaci u vezi sa stručnim usavršavanjem odgovornih osoba za promet FFS i korisnika FFS,
 - l) ostali zadaci na području FFS.

Član 44.**Stručni zadaci na području uređaja**

1. Stručni zadaci na području uređaja su naročito:
 - a) izrada stručnih elaborata za podršku odlučivanju nadležnom organu na području uređaja,
 - b) zadaci u vezi sa stručnim usavršavanjem na području uređaja,
 - c) saradnja pri uvođenju, razvijanju i uspostavljanju informacijskog sistema na području uređaja,
 - d) izvođenje istraživačke i razvojne djelatnosti,
 - e) obavljanje drugih zadataka na području uređaja.

X - UREDAJI**Član 45.****Certifikat**

1. U promet se smiju staviti samo uređaji kojima je, uz propisanu upotrebu, osigurana za ljude i okoliš neškodljiva aplikacija FFS, koji imaju sertifikat o usklađenosti (u daljem tekstu: sertifikat) i ispunjavaju uslove iz sertifikata.
2. Proizvođač, odnosno uvoznik mora prije stavljanja u promet na svoj zahtjev dobiti sertifikat da uređaji ispunjavaju propisane uslove.
3. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, može propisati da za pojedine vrste uređaja sertifikat nije obavezan.

4. Detaljnije uslove koje moraju ispunjavati uređaji propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 46.**Organ za certifikaciju**

1. Proizvođač, odnosno uvoznik podnosi zahtjev za izdavanje sertifikata kod organa za certifikaciju.
2. Organ za certifikaciju je kompetentna pravna ili fizička osoba akreditirana ili od strane Uprave ovlaštena pravna ili fizička osoba, ako ispunjava propisane posebne uslove, kao i uslove u pogledu kadrova, prostorija i opreme.
3. Organ za certifikaciju mora voditi evidenciju o vrsti, tipu i godini proizvodnje uređaja za certifikaciju, datumu izdavanja sertifikata i evidenciju o proizvođaču, odnosno uvozniku i čuvati je najmanje deset godina od izdavanja sertifikata i, na zahtjev nadležnog organa, dostaviti je na uvid.
4. Uslove iz stava 2. ovog člana propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 47.**Redovni pregledi uređaja**

1. Vlasnici uređaja (u daljem tekstu: držaoci) mogu upotrebljavati samo uređaje koji su redovno pregledani i imaju znak o redovnom pregledu.
2. Držaoci moraju dobiti znak o redovnom pregledu uređaja svake dvije godine.
3. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, može propisati da za pojedine vrste uređaja pregled nije obavezan.

Član 48.**Znak o redovnom pregledu i evidencija**

1. Znak o redovnom pregledu izdaje pravna ili fizička osoba koju rješenjem ovlaste nadležni organi, ako ispunjava uslove u pogledu prostorija, opreme i kadrova.
2. Pravne i fizičke osobe koje obavljaju preglede uređaja dužne su voditi evidenciju o rezultatima pregleda držaoca pregledanih uređaja (ime i prezime, firma, adresa, odnosno sjedište) izdatim znakovima o pregledima. Evidenciju o rezultatima pregleda za pojedini uređaj potrebno je čuvati najmanje šest godina.
3. Detaljnije uslove iz stava 1., sadržaj redovnih pregleda, način vođenja evidencije uređaja, te oblik znaka o redovnom pregledu propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

XI - TROŠKOVI**Član 49.****Troškovi**

1. Sve troškove u vezi s registracijom FFS i u vezi sa izdavanjem dozvola plaća podnosilac zahtjeva, odnosno imalac registracije.
2. Troškove za izdavanje sertifikata za uređaje plaća proizvođač, odnosno uvoznik.
3. Troškove u vezi s redovnim pregledima uređaja plaćaju držaoci koji upotrebljavaju uređaje.
4. Troškove analiza biljaka, odnosno biljnih proizvoda na sadržaj ostataka FFS kod vršenja inspeksijskog nadzora plaća korisnik FFS, a ukoliko on nije poznat, držalac biljaka, odnosno biljnih proizvoda, ako ostaci FFS prelaze propisane granične vrijednosti ostataka FFS.
5. Troškove analiza tla i drugih predmeta kod vršenja inspeksijskog nadzora upotrebe FFS, odnosno aktivnih materija plaća držalac zemljišta, odnosno korisnik zemljišta, ako se utvrdi zabranjena, odnosno nepravilna upotreba FFS.
6. Troškove analiza biljaka i drugih predmeta kod vršenja inspeksijskog nadzora nepravilne upotrebe FFS na zahtjev stranke plaća korisnik FFS, ako ostaci FFS prelaze granične vrijednosti, odnosno kada se na biljkama gdje se FFS ne upotrebljavaju utvrdi prisustvo ostataka FFS, a inače stranka koja je zahtijevala pregled.
7. Troškove pretraga FFS kod vršenja inspeksijskog nadzora plaća imalac registracije FFS, ako ta FFS nisu u skladu s rješenjem o registraciji.
8. Troškove testiranja uređaja kod vršenja inspeksijskog nadzora plaća proizvođač, odnosno uvoznik, ako uređaj ne ispunjava uslove iz sertifikata.
9. Visinu troškova iz st. 1. i 2. ovog člana propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

10. Visinu troškova iz stava 3. ovog člana propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
11. Drugi troškovi iz ovog člana su stvarni troškovi postupka.

XII - MEĐUNARODNI PROMET

Član 50.

Uvoz FFS

1. FFS smiju uvoziti samo pravne i fizičke osobe iz člana 5. ovog zakona.
2. Nadzor nad uvozom FFS vrši fitosanitarni inspektor.
3. Granične prijelaze za promet FFS preko državne granice određuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Član 51.

Uvoz uređaja za aplikaciju FFS

1. Uvoziti se mogu uređaji koji imaju certifikat ili dozvolu Uprave. Ako nije međunarodnim ugovorom drukčije određeno, carinski organi ne smiju izdati carinsku dozvolu upotrebe, osim tranzita i carinskog skladištenja, ako uređaj nema propisanog certifikata, odnosno dozvole.
2. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, propisuje uslove za uvoz na osnovu dozvole.
3. Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana, Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, može propisati da za pojedine vrste uređaja ili uređaja određene namjene certifikat, odnosno dozvola nije potrebna.

XIII - UPRAVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA BILJAKA

Član 52.

Ovlaštenja i zadaci Uprave

1. Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja biljaka ima, prema ovom zakonu, sljedeće zadatke i ovlaštenja:
 - a) koordinacija rada između svih resornih organa entiteta i Brčko Distrikta,
 - b) vođenje postupaka registracije FFS i izdavanje dozvola,
 - c) vođenje jedinstvenih evidencija, registara i spiskova za Bosnu i Hercegovinu,
 - d) priprema propisa po ovome zakonu s područja rada i staranje o njihovom provođenju,
 - e) izdavanje rješenja o koncesijama, sklapanje koncesijskih ugovora, te drugih ugovora za izvršavanje javnih službi po ovom zakonu,
 - f) praćenje stanja na području prometa, odnosno upotrebe FFS i saradivanje pri pripremi mjera,
 - g) usvajanje programa u vezi s mjerama za pravilnu upotrebu FFS, te briga o izvršavanju programa,
 - h) uvođenje načela dobre poljoprivredne prakse i integrirane zaštite biljaka,
 - i) koordinacija rada i briga o usklađivanju graničnih vrijednosti ostataka FFS u biljkama, odnosno biljnim proizvodima, te izvođenje monitoringa ostataka FFS u biljkama, odnosno biljnim proizvodima,
 - j) priprema izvještaja, analiza, informacija i drugih materijala za organe i međunarodne organizacije kojima je Bosna i Hercegovina dužna dostavljati izvještaje u skladu s propisima i na osnovu međunarodnih ugovora,
 - k) briga o obavješćavanju javnosti i zainteresiranih o stvarima s područja rada,
 - l) izdavanje publikacija s područja rada,
 - m) briga o uspostavljanju informacijskog sistema s područja rada, prikupljanje, obrada, posredovanje i čuvanje podataka s područja rada i upravljanje informacijskim sistemom,
 - n) briga o vršenju stručnog usavršavanja i osposobljavanja radnika s područja rada,
 - o) saradnja s drugim organima u državi i inozemstvu na području rada,
 - p) obavljanje drugih zadataka.

Član 53.

Ovlaštenja i zadaci nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta

1. Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta imaju, prema ovom zakonu, sljedeće zadatke i ovlaštenja:

- a) utvrđivanje ispunjavanja uslova i vođenje postupaka za upisivanje u registar iz člana 5. ovog zakona,
- b) vođenje evidencija i registara, svako na svom administrativnom području,
- c) saradnja s Upravom pri pripremi propisa i obavljanje drugih upravnih zadataka s područja rada i staranje o njihovom provođenju,
- d) izvođenje javnih konkursa/oglasa po ovome zakonu, donošenje rješenja, vršenje stručnog nadzora nad obavljanjem javne službe, odnosno sklapanje ugovora za izvršavanje javnih ovlaštenja iz člana 39. stav 4. ovog zakona,
- e) praćenje stanja na području prometa, odnosno upotrebe FFS i saradivanje pri pripremi mjera,
- f) izdavanje publikacija s područja rada,
- g) briga o uspostavljanju informacijskog sistema s područja rada, prikupljanje, obrada, posredovanje i čuvanje podataka s područja rada i upravljanje informacijskim sistemom,
- h) briga o vršenju stručnog usavršavanja i osposobljavanja radnika s područja rada,
- i) saradnja s drugim organima u državi na području rada,
- j) obavljanje drugih zadataka.

XIV - INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 54.

Inspektori

1. Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona obavljaju poljoprivredni, fitosanitarni i sanitarni inspektori, svaki u okviru svojih nadležnosti.
2. Žalba protiv rješenja inspektora iz stava 1. ovog člana ne zadržava njihovo izvršenje.

Član 55.

Ovlaštenja poljoprivrednog inspektora

1. Poljoprivredni inspektor, na osnovu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, ima ovlaštenja da:
 - a) zabrani promet FFS, ako nisu propisno registrirana,
 - b) zabrani upotrebu FFS, ako za njih nije izdata propisana dozvola,
 - c) zabrani promet, odnosno upotrebu zabranjenih FFS,
 - d) zabrani promet ako je FFS istekao rok upotrebe,
 - e) provjerava ispunjavanje uslova u pogledu kadrova pravnih i fizičkih osoba iz člana 5. ovog zakona,
 - f) do otklanjanja nedostataka da zabrani obavljanje djelatnosti prometa sa FFS, ako pravna i fizička osoba ne ispunjava propisane uslove u pogledu kadrova, o čemu inspektor obavještava nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, o čemu oni izvještavaju Upravu,
 - g) zabrani promet FFS, ako FFS nisu u skladu s rješenjem o registraciji (ambalaža, etiketa, razvrstanost, oznake, upustva za upotrebu, fizičko-hemijski sastav i drugo),
 - h) zabrani upotrebu FFS, ako se FFS nepravilno upotrebljavaju,
 - i) utvrdi identitet prekršioca u slučaju sumnje kršenja odredbi ovog zakona, te takvo kršenje po potrebi također fotografira, odnosno snimi,
 - j) odredi odgovarajuće mjere, ako utvrdi prekoračenu propisanu graničnu vrijednost ostataka FFS u, odnosno na biljkama i biljnim proizvodima prije prometa,
 - k) uzima uzorke bilja, biljnih proizvoda, zemljišta, mješavine za prskanje, FFS i ostale potrebne uzorke,
 - l) uzme iz prometa uređaj za aplikaciju FFS i odredi provjeravanje usklađenosti sa certifikatom,
 - m) zabrani promet s uređajem za aplikaciju FFS, ako nema propisani certifikat,
 - n) zabrani promet s uređajem za aplikaciju FFS, ako uređaj nije u skladu s certifikatom,
 - o) zabrani upotrebu uređaja, ako nemaju znaka o redovnom pregledu, odnosno ako nije redovno pregledan,
 - p) provjerava da li vršioci javnih službi, prema ovom zakonu, ispunjavaju propisane uslove, odnosno da li postupaju u skladu s propisima, odnosno koncesijskim ugovorom, te odredi otklanjanje nepravilnosti,

- r) vrši druge radnje i odredi druge mjere, potrebne za provođenje ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona.

Član 56.

Ovlaštenja fitosanitarnog inspektora

1. Fitosanitarni inspektor, na osnovu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, ima ovlaštenja da:
 - a) vrši nadzor iz člana 50. stav 2. ovog zakona,
 - b) pri uvozu FFS koja su razvrstana kao opasna, provjerava usklađenost sigurnosnog lista s propisima o hemikalijama,
 - c) zabranjuje uvoz FFS ako FFS nisu odgovarajuće registrirane, razvrstane, pakovane i označene, te snabdjevena uputstvom za upotrebu, ako nemaju odgovarajuću dozvolu ili ako je promet tim FFS zabranjen, osim ako se radi o slučajevima iz člana 3. stav 2. ovog zakona,
 - d) privremeno zabrani uvoz FFS ako je potrebno otkloniti nedostatke na pošiljci FFS ili na dokumentaciji koja je prati,
 - e) obavlja druge radnje i određuje druge mjere u pogledu FFS i prometa FFS u skladu s ovim zakonom i s propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 57.

Ovlaštenja sanitarnog inspektora

1. Sanitarni inspektor, na osnovu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, ima ovlaštenja da:
 - a) prije upisa u registar iz člana 5. stav 1. ovog zakona, utvrđuje ispunjavanje uslova u pogledu prostorija, odnosno opreme pravnih i fizičkih osoba, koje obavljaju promet sa FFS,
 - b) provjerava ispunjavanje propisanih uslova u pogledu prostorija, odnosno opreme pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju promet sa FFS,
 - c) do otklanjanja nedostataka, zabranjuje djelatnosti prometa sa FFS ako pravna ili fizička osoba ne ispunjava propisane uslove u pogledu prostorija i opreme, o čemu inspektor obavještava nadležne organe.

XV - PODACI

Član 58.

Dobivanje i upotreba podataka

1. Radi uređivanja prometa i nadzora nad prometom i upotrebom FFS, nadležni organi za vođenje i održavanje zbirke podataka mogu dobivati i upotrebljavati podatke, koje u okviru propisanih zbirke podataka vode državni organi, javni zavodi i agencije, koncesionari, te drugi ovlašteni organi, naročito iz:
 - a) zbirke podataka s područja hemikalija,
 - b) zbirke podataka o zagađenju zemljišta i voda,
 - c) zbirke podataka o vodama i ekološki značajnim područjima,
 - d) zemljišnog katastra i zemljišne knjige (broj parcele, granica parcele, površina, vlasnik, korisnik), osnovnih podataka iz Centralnog registra stanovništva za vlasnika ili korisnika (JMBG, ime, prezime i adresa), potrebnih za održavanje svojih zbirke podataka i stanja iz Centralnog registra stanovništva. Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta pri tome u skladu sa svojim funkcijama povezuju svoje zbirke podataka sa svim zbirkama podataka koje se vode u Upravi.
2. Uprava dostavlja podatke iz svojih registara i evidencija drugim državnim organima i organima lokalne zajednice, ako ih ovi trebaju za izvršavanje zakonski određenih zadataka, javnom zavodu koji je ovlašten za prikupljanje podataka o akutnim trovanjima i drugim efektima hemikalija, te drugim ovlaštenim organizacijama i vršiocima javnih službi, ako ih ovi trebaju za izvršavanje zadataka s područja rada nadležnog organa.
3. Podatke, za koje važi tajnost po ovome zakonu ili čija je upotreba ograničena još drugim zakonima (statistika, poreski broj), nije dozvoljeno prosljeđivati.
4. Podatke iz stava 1. ovog člana, koji imaju prirodu ličnih podataka, dostavljaju vlasnici zbirke podataka u skladu s propisima o zaštiti ličnih podataka.

5. Vlasnici zbirke podataka iz ovog člana dostavljaju podatke besplatno, a mogu zaračunavati neposredne materijalne troškove za potrebne dodatne primjerke, odnosno obrade.
6. Zbirke podataka, koje po ovome zakonu uspostavljaju i vode nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta, finansiraju se iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta prema administrativnom području, a zbirke podataka koje vodi Uprava finansiraju se iz budžeta Bosne i Hercegovine.
7. Način povezivanja s drugim zbirkama podataka i način dobivanja podataka iz drugih zbirke podataka propisuje rukovodilac Uprave na prijedlog nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta i u saradnji s nadležnim organima za evidencije na tom području i u skladu s programom statističkih istraživanja.

Član 59.

Međunarodna razmjena podataka

1. Uprava razmjenjuje podatke na međunarodnom nivou o registriranim FFS, o zabranama, prestanku registracija ili ograničenjima upotrebe.
2. Informacija mora sadržavati najmanje:
 - a) ime proizvođača, odnosno imaoa registracije,
 - b) trgovački naziv FFS,
 - c) fizičko-hemijske osobine FFS,
 - e) naziv i sadržaj svih aktivnih materija koje sredstvo sadži i svrhu upotrebe,
 - f) privremene granične vrijednosti ostataka FFS u biljkama, ako s propisima još nisu određene,
 - g) u slučaju prestanka dozvole, razloge za prestanak,
 - h) potrebne podatke za ocjenu privremenih graničnih vrijednosti ostataka FFS u biljkama.
 - i) na međunarodnom nivou, jednom godišnje razmjenjuje se također registar dozvoljenih FFS u Bosni i Hercegovini.

XVI - KAZNE ODREDBE

Član 60.

Prekršaji pravnih osoba i samostalnih poduzetnika pojedinaca

1. Novčanom kaznom od 1.000 KM do 100.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:
 - a) ako na teritoriji Bosne i Hercegovine stavlja u promet i upotrebu FFS koja nisu registrirana, odnosno ako za njih nije izdata propisana dozvola (član 3. stav 1. ovog zakona);
 - b) ako ne čuva evidenciju u skladu s članom 6. stav 4. ovog zakona;
 - c) ako vrši aplikaciju FFS iz zraka (član 8. stav 3. ovog zakona);
 - d) ako upotrebljava FFS u suprotnosti s članom 8. stav 4. ovog zakona;
 - e) ako savjetuje, reklamira ili preporučuje FFS u suprotnosti s odredbama člana 8. stav 5. ovog zakona;
 - f) ako ne ispunjava propisane uslove u pogledu stručne osposobljenosti ili uslova u vezi s uređajima (član 9. stav 1. ovog zakona)
 - g) ako se kao podnosilac zahtjeva ne raspita kod nadležnog organa da li su već registrirana identična FFS (član 17. stav 2. ovog zakona);
 - h) ako ne obavijesti nadležni organ o svim novim podacima o mogućem opasnom uticaju FFS ili njihovog ostatka (član 22. ovog zakona);
 - i) ako kao imalac registracije ne vodi računa o roku i uslovima iz člana 27. stav 3. ovog zakona;
 - j) ako vrši ispitivanje FFS u suprotnosti sa izdatom dozvolom za istraživanje, odnosno razvoj (član 30. ovog zakona);
 - k) ako upotrebljava FFS u suprotnosti sa dozvolom za proširenje upotrebe (član 32 ovog zakona);
 - l) ako javnu službu obavlja u suprotnosti s propisima ili koncesijskim ugovorom (član 34. i član 36. stav 3. ovog zakona);
 - m) ako daje u promet uređaje, koji ne ispunjavaju uslove iz sertifikata (član 45. stav 1. ovog zakona);

- n) ako inspektor ne omogući neometano obavljanje inspekcijskog nadzora po ovome zakonu ili ga pri tome ometa, vrijeđa ili mu ne da tražene dokumente, podatke, objašnjenja ili potrebne predmete.
- 2. Novčanom kaznom od 250 KM do 50.000 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac, ako izvrši radnju iz prethodnog stava u vezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.
- 3. Novčanom kaznom od 250 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stava 1. ovog člana također i odgovorna osoba pravne osobe.

Član 61.

Mandatne kazne pravnih osoba i samostalnih poduzetnika pojedinaca

- 1. Mandatnom kaznom od 3.000 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, kažnjava se za prekršaj pravna osoba:
 - a) ako daje u promet FFS koja nisu razvrstana, pakovana i označena u skladu s propisima, uključujući i uputstvo za upotrebu (član 4. ovog zakona);
 - b) ako ne ispunjava propisane uslove za obavljanje prometa sa FFS (član 5. stav 1. ovog zakona);
 - c) ako nema odgovornu osobu za obavljanje prometa sa FFS (član 5. stav 2. ovog zakona);
 - d) ako nadležnom organu ne dostavi podatke u propisanom roku (član 6. ovog zakona);
 - e) ako ne vodi evidenciju na propisani način (član 6. ovog zakona);
 - f) ako prodaje FFS na mjestu prodaje u suprotnosti s odredbom nadležnog organa (član 7. stav 1. ovog zakona);
 - g) ako FFS ne upotrebljava na propisani način (član 8. stav 1. i 2. ovog zakona);
 - h) ako stavlja u slobodan promet i opću upotrebu FFS koja su razvrstana kao T+ (član 11. stav 1. ovog zakona);
 - i) ako nema dozvolu ili odgovarajuće osposobljene osobe za promet i upotrebu onih FFS koja su razvrstana kao T+ (član 11. stav 2. ovog zakona);
 - j) ako stavlja u promet, odnosno upotrebljava FFS u suprotnosti sa zabranom, odnosno ograničenjem nadležnog organa (član 12. ovog zakona);
 - k) ako daje u promet, odnosno upotrebljava neregistrirana FFS u suprotnosti sa izuzetnom dozvolom (član 31. stav 1. ovog zakona);
 - l) ako stavlja u promet uređaje bez propisanog sertifikata (član 45. stav 2. ovog zakona);
 - m) ako upotrebljava uređaje koji nisu redovno pregledani (član 47. stav 1. ovog zakona);
 - n) ako ne vodi i ne čuva evidenciju u skladu s čl. 46. i 48. ovog zakona;
 - o) ako uvozi FFS, a za to nije registriran (član 50. ovog zakona).
- 2. Novčanom kaznom od 2.000 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, kažnjava se za prekršaj iz prethodnog stava pojedinac, koji učini radnju u vezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.
- 3. Novčanom kaznom od 1.000 KM, koja se naplaćuje na licu mjesta, kažnjava se za prekršaj iz stava 1. ovog člana također i odgovorna osoba pravne osobe.

Član 62.

Prekršaji pojedinaca

- 1. Novčanom kaznom od 1.000 KM do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac:
 - a) ako FFS ne upotrebljava na propisani način (član 8. st. 1. i 2. ovog zakona);
 - b) ako aplicira FFS iz zraka (član 8. stav 3. ovog zakona);
 - c) ako upotrebljava FFS u suprotnosti s odredbama člana 8. stav 4. ovog zakona;
 - d) ako ne ispunjava propisane uslove u pogledu osposobljenosti ili uređaja za nanošenje FFS (član 9. stav 1. ovog zakona);
 - e) ako upotrebljava FFS u suprotnosti s ograničenjem ili zabranom nadležnog organa (član 12 ovog zakona);
 - f) ako ne obavijesti nadležni organ o opasnom uticaju FFS (član 22. ovog zakona);
 - g) ako upotrebljava neregistrirana FFS u suprotnosti sa izuzetnom dozvolom (član 31. stav 1. ovog zakona);

- h) ako upotrebljava FFS u suprotnosti sa dozvolom za proširenje upotrebe (član 32. ovog zakona);
- i) ako inspektor ne omogući neometano obavljanje inspekcijskog nadzora po ovome zakonu ili ga pri tome ometa, vrijeđa ili mu ne da tražene dokumente, podatke, objašnjenja ili potrebne predmete.

Član 63.

Mandatne kazne pojedinaca

- 1. Mandatnom kaznom od 1.000 KM kaznit će se na licu mjesta za prekršaj pojedinac:
 - a) ako stavlja FFS u promet, a za to nije registriran (član 5. stav 1. ovog zakona);
 - b) ako sam aplicira FFS iz člana 11. stav 2. ovog zakona;
 - c) ako upotrebljava uređaje koji nisu redovno pregledani (član 47. stav 1. ovog zakona);
 - d) ako uvozi FFS, a za to nije registriran (član 50. ovog zakona).

XVII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 64.

Nezavršeni postupci za registraciju FFS

Postupak za registraciju FFS, koji je bio uveden prije stupanja ovog zakona na snagu, nastavlja se po odredbama ovog zakona.

Član 65.

Propisi doneseni na osnovu ovog zakona i rok za njihovo donošenje

- 1. Propisi na osnovu ovog zakona donijet će se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- 2. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta, može, pored propisa predviđenih u pojedinim članovima ovog zakona, donijeti također i druge propise potrebne za izvršavanje ovog zakona.

Član 66.

Propisi koji se primjenjuju do donošenja novih

Do donošenja novih propisa na osnovu ovog zakona primjenjivat će se postojeći propisi u ovoj oblasti, ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona.

Član 67.

Stupanje zakona na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 97/04

9. septembra 2004. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Martin Raguž, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Goran Milojević, s. r.

Na temelju članka IV. 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 42. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 27. srpnja 2004, i na 28. sjednici Doma naroda, održanoj 9. rujna 2004, usvojila je

ZAKON

O FITOFARMACEUTSKIM SREDSTVIMA BOSNE I HERCEGOVINE

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

- 1. Ovim se zakonom uređuje promet i nadzor aktivnih materija koje su fitofarmaceutska sredstva (u daljnjem tekstu: FFS), registracija FFS, izdavanje dozvola na temelju ovoga zakona, promet, uporaba i nadzor FFS, ostaci FFS, vođenje upisnika FFS i upisnika pravnih i fizičkih osoba koje se bave prometom FFS, priopćavanje podataka i vođenje evidencija u svezi sa FFS, tehnički zahtjevi za uređaje za aplikaciju FFS

(u daljnjem tekstu: uređaji) i njihovi sastavni dijelovi, ovlasti tijela koja su odgovorna za provedbu ovoga zakona i nadzor nad njegovom provedbom, te propisa donesenih na temelju ovoga zakona.

2. Proizvodnja FFS, promet za potrebe proizvodnje FFS, dobra laboratorijska praksa, postupak suglasnosti po prethodnom izvješćivanju (PIC), njihov nadzor, te razvrstavanje, pakiranje i obilježavanje FFS uredit će se propisima o kemikalijama.
3. Otpaci FFS i njihova otpadna ambalaža, te stanje imisija FFS u okoliš uredit će se propisima o zaštiti okoliša.

Članak 2.

Značenje pojedinih izraza

1. Pojedini izrazi uporabljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) **Fitofarmaceutska sredstva** su u konačnom obliku aktivne materije i preparati, namijenjeni za:
 - 1) zaštitu biljaka, odnosno biljnih proizvoda od štetnih organizama, odnosno za sprečavanje djelovanja štetnih organizama;
 - 2) utjecaj na životne procese biljaka, drukčije nego s hranivima;
 - 3) održavanje biljnih proizvoda, ako nisu predmetom drugih propisa;
 - 4) suzbijanje neželjenih biljaka, dijelova biljaka, zadržavanje ili sprečavanje nepoželjnoga rasta biljaka;
- b) **Ostaci FFS** su jedna ili više materija koje su prisutne u, odnosno na biljkama, odnosno na proizvodima biljnoga podrijetla; u zemlji ili drugdje u okolišu i posljedica su uporabe FFS, uključujući njihove metabolite ili proizvode, koji su posljedica njihova razgrađivanja ili reakcije.
- c) **Preparati** su mješavine ili rastvori dvije ili više tvari od kojih je najmanje jedna aktivna tvar.
- d) **Tvari** su kemijski elementi i njihovi spojevi, koji se javljaju u prirodi ili su dobivene u proizvodnom procesu, uključujući svaku nečistoću koja je neizbježna posljedica proizvodnog procesa.
- e) **Aktivne tvari** su tvari ili mikroorganizmi, uključujući viruse, koji imaju opći ili poseban učinak na štetne organizme ili na biljke, dijelove biljaka ili biljne proizvode.
- f) **Popis aktivnih tvari** čine aktivne tvari koje imaju dozvolu za uporabu u FFS u državama članicama Europske unije (u daljnjem tekstu: EU) i uvjeti pod kojima se te tvari mogu uporabljati (u daljnjem tekstu: popis).
- g) **Stare aktivne tvari** su aktivne tvari, koje nisu na popisu, a bile su registrirane i dane u promet prije 31.12.1991. u bilo kojoj državi članici EU.
- h) **Nove aktivne tvari** su aktivne tvari, koje nisu na popisu, a bile su registrirane i dane u promet nakon 31.12.1991. u bilo kojoj državi članici EU.
- i) **FFS su istovjetna**, ako je sadržaj aktivne tvari jednak u okviru međunarodno propisanih odstupanja, uključujući nečistoće i druge sastojke u aktivnoj tvari i ako se podudaraju fizičko - kemijske osobine preparata, oznake, pakiranja i ambalaža, osim trgovačkog imena preparata.
- j) **Biljke** su žive biljke i živi dijelovi biljaka, uključujući svježe voće i sjeme.
- k) **Biljni proizvodi** su proizvodi od biljaka u neprerađenom stanju ili nakon jednostavne obradbe, kao što je mljevenje, sušenje ili cijedenje.
- l) **Štetni organizmi biljaka ili biljnih proizvoda** su organizmi životinjskoga ili biljnoga svijeta, kao i virusi, bakterije, mikoplazme, te ostali patogeni organizmi.
- m) **Životinje** su životinje iz svih vrsta koje obično hrani, odnosno gaji čovjek.
- n) **Okoliš** je voda, zrak, zemlja, divlje vrste faune i flore i svi odnosi među njima.
- o) **Promet** je uvoz, izvoz, prodaja, odnosno davanje trećim osobama. Pri tome je uvoz svako unošenje FFS na carinsko područje Bosne i Hercegovine, bez obzira na to kakva je uporaba ili primjena bila dopuštena sukladno

carinskim propisima za ta FFS. Izvoz je svako iznošenje FFS iz carinskoga područja Bosne i Hercegovine i također obuhvata ponovni izvoz, te privremeni izvoz FFS.

- p) **Dobra poljoprivredna praksa** je obavljanje poljoprivredne djelatnosti na način koji omogućava dobro upravljanje/gazdovanje poljoprivrednim zemljištem i reprodukcijским materijalom, uz uvažavanje prirodnih osobnosti poljoprivrednog prostora. Dobra poljoprivredna praksa obuhvata optimalnu kombinaciju agrotehničkih mjera, očuvanje prirodne plodnosti poljoprivrednoga zemljišta i sprečavanje zagađenja okoliša, pretjeranu uporabu mineralnih i organskih gnojiva i FFS, te proizvodnju biljaka ili biljnih proizvoda namijenjenih za živežne namirnice koji sadrže najnižu moguću količinu ostataka FFS.
- r) **Integralna zaštita biljaka** je optimalna kombinacija bioloških, biotehnoških, kemijskih, agrotehničkih mjera ili mjera uzgoja biljaka, pri čemu se uporaba kemijskih sredstava za zaštitu biljaka ograničava na najnužniju količinu dopuštenih FFS, koja su potrebna za zadržavanje populacije štetnih organizama ispod granice koja prouzrokuje gospodarski neprihvatljivu štetu ili gubitak (prag štetnosti).
- s) **Uređaji za aplikaciju FFS** su strojevi i aparati za nanošenje FFS, uključujući njihove sastavne dijelove, koji utječu na preciznost nanošenja.
- t) **Mjerodavna tijela** za registraciju, izvršavanje upravnih zadataka u području prometa FFS i uređaja za aplikaciju FFS, nadzor nad provedbom ovoga zakona, te izvješćivanje Europskoj komisiji su: Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja biljaka (u daljnjem tekstu: Uprava) i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta.

II - PROMET I UPORABA FFS

Članak 3.

Opće odredbe

1. FFS se ne smiju staviti u promet niti uporabljivati na teritoriju Bosne i Hercegovine, ako nisu registrirana, odnosno ako za FFS nije izdana dozvola sukladno ovom zakonu.
2. Izuzetno od stavka 1, Uprava može dopustiti promet ako su FFS namijenjena za promet, odnosno uporabu u drugoj državi, pod uvjetom da FFS ne idu u promet, odnosno uporabu na teritoriju Bosne i Hercegovine. Ako se radi o FFS, koja su namijenjena uporabi u državi članici EU, promet i skladištenje su dopušteni samo pod uvjetom da su FFS registrirana u toj državi članici, te da ne idu u promet, odnosno u uporabu na teritoriju Bosne i Hercegovine.
3. Za ispitivanje u istraživačke i razvojne svrhe, koje ne uključuje puštanje neregistriranih FFS u okoliš, nije potrebno dobiti dozvolu mjerodavnog tijela.
4. Izuzetno od odredaba iz stavka 3, uvoz ili izvoz FFS za ispitivanja u istraživačke i razvojne svrhe može obaviti pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje takve djelatnosti i o tome izvješćuje Upravu i mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta na čijem administrativnom području ta osoba ima sjedište.

Članak 4.

Promet FFS

1. FFS se mogu kao preparat staviti u promet, ako su registrirana kod mjerodavnih tijela i svrstana, pakirana, označena i opremljena uputom za uporabu sukladno propisima o opasnim materijama i preparatima, te sukladno propisima donesenim na temelju ovoga zakona.
2. FFS se kao aktivna tvar mogu staviti u promet, ako su registrirana kod mjerodavnoga tijela i razvrstana, pakirana i označena sukladno propisima o opasnim tvarima i sukladno propisu izdanom na temelju ovoga zakona.
3. Propis o razvrstavanju, pakiranju, obilježavanju i opremanju FFS, uputom za uporabu na temelju ovoga zakona donosi Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 5.

Uvjeti za obavljanje prometa FFS i upisnik za promet

1. Prometom FFS mogu se baviti pravne i fizičke osobe sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, koje, pored drugih propisanih uvjeta, ispunjavaju i posebne uvjete u pogledu prostora, opreme i kadrova, što utvrđuju mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta rješenjem u upravnom postupku, svako unutar svog administrativnog područja mjerodavnosti. Rješenjem se određuje i upisni broj za upis u upisnik pravnih i fizičkih osoba za promet FFS (u daljnjem tekstu: upisnik za promet).
2. Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka moraju imati odgovornu osobu za promet sa FFS, koja brine o izdavanju FFS, priopćavanju i vođenju evidencije.
3. Uvjeti koje moraju ispunjavati pravne i fizičke osobe u pogledu prostora i opreme za promet FFS, te uvjete u pogledu kadrova i stručnog usavršavanja, propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
4. Upisnik iz stavka 1. ovoga članka uspostavljaju i vode mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta i on mora sadržavati najmanje sljedeće podatke: naziv tvrtke, odnosno ime i prezime osobe koja se bavi prometom FFS, adresu, odnosno sjedište tvrtke/osobe, odnosno adresu i sjedište filijale, ime i prezime odgovorne osobe, te naziv i sjedište stranog proizvođača kojeg osoba zastupa u Bosni i Hercegovini.
5. Uprava vodi Jedinstveni upisnik za Bosnu i Hercegovinu. Tijela entiteta i Brčko Distrikta dužna su dostaviti Upravi podatke iz upisnika iz stavka 4. ovoga članka u roku od 15 dana od dana upisa u upisnik koji vode.

Članak 6.

Evidencija i dostava podataka

1. Pravne i fizičke osobe koje se bave prometom FFS moraju voditi evidenciju o količini nabavljenih FFS, količini FFS u prometu, količini uskladištenih FFS, količini FFS koja su bila uzeta iz prometa i o tome najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za proteklu godinu izvijestiti mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta, koja izvješćuju Upravu.
2. Pravne i fizičke osobe iz članka 11. stavak 2. ovoga zakona moraju, pored evidencije iz stavka 1. ovoga članka, voditi također i evidenciju o uporabi tih FFS i dostaviti podatke o njihovoj uporabi najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za proteklu godinu.
3. Pravne i fizičke osobe koje se bave prometom registriranih FFS, koja su s obzirom na opasnost razvrstana među FFS s oznakom T, moraju pored evidencije iz stavka 1. ovoga članka voditi također i evidenciju koja sadrži sljedeće podatke:
 - a) podatke o FFS (trgovački naziv, namjena uporabe, rok trajanja),
 - b) datum prodaje, odnosno izdavanja FFS,
 - c) količinu prodanog, odnosno izdanog FFS,
 - d) za pravne osobe kojima je prodano, odnosno izdano FFS: naziv tvrtke, sjedište i porezni broj, a za fizičke osobe: osobne podatke (ime i prezime, adresa i JMBG),
 - e) potpis izdavača FFS i primatelja FFS.
4. Podatke iz stavka 3. ovoga članka pravne i fizičke osobe koje se bave prometom FFS moraju čuvati najmanje pet godina i na zahtjev mjerodavnog tijela dati ih na uvid.
5. Točan sadržaj i način vođenja evidencije, te dostave podataka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 7.

Prodaja FFS

1. FFS se mogu, s obzirom na razvrstanost u skupinu opasnosti/otrovnosti, ambalažu i način uporabe prodavati:
 - a) samo u specijaliziranim prodavnicama FFS, ili
 - b) u cvjećarnicama i prodavaonicama neprehrambene robe, ili
 - c) u posebnom dijelu prodavnica s mješovitom robom.
2. Mjesto prodaje FFS određuje Uprava u rješenju o registraciji, na prijedlog Povjerenstva za FFS (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Članak 8.

Pravilna uporaba FFS

1. FFS se moraju pravilno uporabljivati.

2. Pravilna uporaba znači uporabu FFS sukladno uputi za uporabu i navodima na etiketi, uključujući pripremu propisane koncentracije FFS, poštivanje načela dobre poljoprivredne prakse, integralne zaštite bilja ako je moguće, te zaštitu okoliša i neciljanih organizama.
3. Nanošenje FFS iz zraka nije dopušteno.
4. Uporaba FFS na način koji bi prouzročio zagađenje stambenih, gospodarskih i sličnih objekata, gdje borave ljudi i životinje, te zagađenje susjednih zemljišta i voda nije dopušteno.
5. Savjetovati, reklamirati ili preporučivati smije se samo uporaba registriranih FFS za namjene određene rješenjem o registraciji i uputom za uporabu, te sukladno navodima na etiketi.
6. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta, propisuje dužnosti korisnika u pogledu uporabe FFS.

Članak 9.

Vršitelji zaštite biljaka

1. Pravne ili fizičke osobe, koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom i koje su tržišni proizvođači, mogu uporabljivati FFS samo ako ispunjavaju propisane uvjete u pogledu obrazovanja, odnosno stručne osposobljenosti i ako FFS nanose odgovarajućim uređajima za aplikaciju FFS.
2. Detaljne uvjete u pogledu stručnog osposobljavanja, te sadržaja i načina obavljanja provjere znanja iz FFS propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 10.

Ostaci FFS

1. Propisane granične vrijednosti ostataka FFS u, odnosno na biljkama i biljnim proizvodima, ne smiju biti prekoračene.
2. Ako se utvrdi da su propisane granične vrijednosti ostataka FFS u, odnosno na biljkama i biljnim proizvodima prekoračene, treba ih uništiti ili na drugi odgovarajući način spriječiti njihovu uporabu za ishranu ljudi i životinja.
3. Granične vrijednosti ostataka FFS u, odnosno na biljkama i biljnim proizvodima, te mjere koje se provode u slučaju kada se laboratorijskim pretragama utvrde prekoračenja, propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 11.

FFS razvrstana kao T+

1. Registrirana FFS koja su, s obzirom na otrovnost razvrstana kao T+, ne smiju biti stavljena u slobodan promet i opću uporabu.
2. Promet i aplikacija FFS iz stavka 1. dopušteni su samo pravnim i fizičkim osobama koje imaju stalno uposleno osoblje stručno osposobljeno za rad s otrovima, ispunjavaju propisane uvjete u pogledu prostorija i opreme i imaju dozvolu za obavljanje takve djelatnosti od tijela entiteta i Brčko Distrikta mjerodavnog za zdravstvo.
3. Točnije uvjete u pogledu prostorija, opreme i osoblja propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 12.

Zabrana, ograničenje prometa i uporabe

1. Ako u pogledu tehničkih i znanstvenih saznanja postoji utemeljena sumnja da registrirana FFS predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi, odnosno za okoliš, Vijeće ministara može, na prijedlog Uprave i uz suglasnost Povjerenstva, ograničiti ili zabraniti promet, odnosno uporabu FFS na teritoriju Bosne i Hercegovine ili na pojedinim područjima.
2. Ako FFS sadrže određene aktivne tvari čiji je promet, odnosno uporaba u EU ograničena ili zabranjena, Vijeće ministara će, na prijedlog Uprave, zabraniti ili ograničiti promet, odnosno uporabu takvih FFS na teritoriju Bosne i Hercegovine.

III - REGISTRACIJA FFS

POSTUPAK REGISTRACIJE

Članak 13.

Registracija

1. Za registraciju FFS potrebno je Upravi podnijeti zahtjev i uz njega priložiti propisanu dokumentaciju za ocjenu aktivnih tvari u FFS iz članka 15, osim u slučajevima iz članka 16.

- stavak 3. ovoga zakona; propisanu dokumentaciju za ocjenu FFS i ostale podatke, dokumente i uzorke koji su potrebni za utvrđivanje uvjeta za registraciju, ako tako zahtijeva mjerodavno tijelo.
2. Aktivne tvari i FFS ocjenjuju osposobljeni stručnjaci ili pravne osobe koje za to ovlasti Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
 3. Stručnjake, odnosno pravne osobe iz stavka 2. ovoga članka, s obzirom na područja rada, Upravi predlažu mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta i tijela entiteta i Brčko Distrikta mjerodavna za zdravstvo kao i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta mjerodavna za okoliš.
 4. Za izradu ocjene utjecaja FFS na okoliš i zdravlje ljudi, te mišljenja o razvrstavanju, pakiranju i označavanju opasnih tvari i preparata, na temelju toksikološke i ekotoksikološke dokumentacije iz čl. 15. i 16. ovoga zakona, Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta za zdravstvo i za okoliš, ovlašćuje tijelo (instituciju ili pravnu osobu) koje ispunjava uvjete u pogledu stručne osposobljenosti kadrova.
 5. Ako su FFS razvrstani kao opasni, sastavni dio mišljenja iz prethodnog stavka ovoga članka su i medicinske mjere u slučaju akutnih trovanja.
 6. Detaljnije uvjete u pogledu stručne osposobljenosti kadrova koji izrađuju ocjene i mišljenja iz ovoga članka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
 7. Kod ocjenjivanja uvjeta za registraciju uporabljaju se jedinstvena načela za ocjenjivanje FFS koje propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 14.

Podnositelji zahtjeva

1. Zahtjev za registraciju FFS može podnijeti:
 - a) domaći proizvođač;
 - b) pravna ili fizička osoba koja ima sjedište u Bosni i Hercegovini i nastupa u ime stranog proizvođača;
 - c) zastupništvo stranog proizvođača u Bosni i Hercegovini.
2. Smatra se da pravna ili fizička osoba nastupa u ime proizvođača ako ima s njim sklopljen ugovor o zastupanju kojim se određuje i osiguranje odštete odgovornosti proizvođača za teritorij Bosne i Hercegovine.

Članak 15.

Dokumentacija za ocjenu aktivnih tvari

1. Uz zahtjev za ocjenu aktivnih tvari, potrebno je priložiti sljedeću dokumentaciju:
 - a) identitet aktivne materije,
 - b) fizičko - kemijske osobine,
 - c) dodatne informacije o aktivnoj tvari (uporaba, način djelovanja, skladištenje, sigurnosne mjere i slično),
 - d) metode analize,
 - e) toksikološke i metaboličke studije,
 - f) podatke o ostacima aktivne tvari u, odnosno na biljkama, odnosno biljnim proizvodima, živežnim namirnicama i stočnoj hrani,
 - g) podatke o tome što se dešava s aktivnom tvari nakon uporabe u okolišu,
 - h) ekotoksikološke studije,
 - i) sažetak i ocjenu iz sedme i osme alineje ovoga stavka,
 - j) prijedlog i obrazloženje prijedloga razvrstavanja i označavanja sukladno propisima o razvrstavanju, pakiranju i označavanju opasnih tvari,
 - k) u slučaju aktivne tvari na temelju mikroorganizama ili virusa, podatke o mikroorganizmima ili virusima,
 - l) dokumentaciju za ocjenu preparata na temelju te aktivne tvari,
 - m) sigurnosni list, izrađen sukladno propisima o kemikalijama,
 - n) ostale podatke, ako su potrebni.
3. Izuzetno od odredaba stavka 1. ovoga članka, u slučajevima kada nisu na raspolaganju svi zahtijevani podaci, podnositelj zahtjeva, umjesto nedostajućih podataka, uz zahtjev prilaže odgovarajuće obrazloženje. Uprava, na temelju mišljenja ovlaštenih stručnjaka, odnosno pravnih osoba iz članka 13. stavak 2. ovoga zakona, ocjenjuje opravdanost zahtjeva.

4. Detaljniji sadržaj zahtijevane dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 16.

Dokumentacija za ocjenu FFS

1. Uz zahtjev za ocjenu FFS, potrebno je priložiti sljedeću dokumentaciju:
 - a) identitet preparata,
 - b) fizičke, kemijske i tehničke osobine preparata,
 - c) podatke o uporabi preparata,
 - d) dodatne informacije o preparatu,
 - e) analitičke metode,
 - f) podatke o učinkovitosti,
 - g) toksikološke studije,
 - h) ostatke u, odnosno na biljkama, odnosno biljnim proizvodima, živežnim namirnicama i stočnoj hrani,
 - i) podatke o tome šta se dešava s FFS nakon uporabe u okolišu,
 - j) ekotoksikološke studije,
 - k) sažetak i ocjenu devete i desete alineje ovoga stavka,
 - l) prijedlog i obrazloženje prijedloga razvrstavanja i označavanja sukladno propisima o razvrstavanju, pakiranju i označavanju opasnih tvari i preparata,
 - m) podatke o FFS na temelju mikroorganizama i virusa,
 - n) sigurnosni list, izrađen sukladno propisima o kemikalijama,
 - o) ostale podatke, ako su potrebni.
2. Ako FFS sadrži aktivnu tvar koja je već na popisu, aktivnu tvar nije potrebno ocjenjivati, a uz zahtjev za ocjenu FFS potrebno je, pored dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka, priložiti još dokaz da je aktivna tvar identična tvari s popisa i sažetak ocjene aktivne tvari.
3. Izuzetno od odredaba stavka 2. ovoga članka, u slučajevima kada nisu na raspolaganju svi zahtijevani podaci, podnositelj zahtjeva, umjesto nedostajućih podataka, uz zahtjev prilaže odgovarajuće obrazloženje. Uprava, na temelju mišljenja ovlaštenih stručnjaka, odnosno pravnih osoba iz članka 13. stavak 2. ovoga zakona, ocjenjuje opravdanost zahtjeva.
4. Detaljniji sadržaj zahtijevane dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 17.

Sprečavanje udvostručavanja pokusa na kralježnicima

1. Pri izradi dokumentacije može se priznavati strana dokumentacija o pokusima na životinjama, ako su pokusi za FFS koja su predmetom registracije bili izrađeni sukladno načelima dobre laboratorijske prakse.
2. Radi sprečavanja udvostručavanja pokusa na kralježnicima mora se podnositelj zahtjeva za registraciju prije početka izvođenja opita na kralježnicima raspitati kod mjerodavnih tijela jesu li već registrirana identična FFS, te ime, odnosno tvrtku i adresu, odnosno sjedište imatelja ili imatelja već registriranih FFS.
3. Uz raspitivanje mora podnositelj priložiti dokaze da domaći ili strani proizvođač namjerava registrirati FFS i da je na raspolaganju propisana dokumentacija.
4. Ako mjerodavno tijelo utvrdi da će podnositelj podnijeti zahtjev za registraciju FFS koja su identična već registriranim FFS drugog imatelja, dostavit će mu podatke o imenu i prezimenu, te adresi, odnosno tvrtki i sjedištu imatelja ili imatelja već registriranih FFS, te o tome izvijestiti imatelje već registriranih FFS.
5. Podnositelj novoga zahtjeva i imatelj već registriranih FFS učinit će sve da postignu sporazum o zajedničkoj uporabi podataka tako da se spriječi udvostručavanje pokusa na kralježnicima.
6. Za obavljanje opita na životinjama treba prethodno dobiti dozvolu Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine.

Članak 18.

Čuvanje podataka

1. U postupku registracije FFS mjerodavna tijela ne smiju u korist drugih podnositelja uporabljivati:
 - a) podatke iz dokumentacije o aktivnoj tvari priložene uz zahtjev za registraciju, odnosno izdavanje dozvole, osim ako:

- b) se za uporabu takvih podataka drugi podnositelj sporazumije s prvim podnositeljem, odnosno imateljem registracije i to dokaže odgovarajućim dokumentom, ili
- c) je proteklo najmanje deset godina od prvog uvrštavanja aktivne tvari na popis, ili
- d) je proteklo najmanje deset godina od prve registracije aktivne tvari u bilo kojoj državi članici EU, ili
- e) je proteklo pet godina od registracije na temelju primljenih dodatnih
- f) podataka potrebnih za prvo uvrštavanje aktivne tvari na popis, osim
- g) ako to petogodišnje razdoblje istječe prije isteka desetogodišnjega razdoblja iz b) i c) ove točke, što važi za izmjenu uvjeta za uvrštavanje aktivne tvari, odnosno za produljenje uvrštavanja aktivne tvari na popis,
- h) podatke iz dokumentacije o FFS, priložene uz zahtjev za registraciju, osim ako:
- i) se za uporabu tih podataka drugi podnositelj sporazumije s prvim podnositeljem, odnosno imateljem registracije i to dokaže odgovarajućim dokumentom, ili
- j) je proteklo deset godina od prve registracije FFS koja sadrži nove ili stare aktivne tvari, u bilo kojoj državi članici EU.

Članak 19.

Rješenje o registraciji

1. Rješenje o registraciji FFS izdaje Uprava u upravnom postupku na temelju pisanoga prijedloga Povjerenstva, najkasnije u roku od 30 dana računajući od dana predaje urednog zahtjeva. Uprava po jedan primjerak rješenja dostavlja i mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta.
2. Povjerenstvo je dužno prilikom izrade prijedloga za registraciju FFS uzeti u obzir ocjene ovlaštenih stručnjaka, odnosno pravnih osoba iz članka 13. stavak 2. ovoga zakona.
3. Registracija glasi na FFS i proizvođača, odnosno podnositelja zahtjeva, a pored toga rješenje o registraciji mora osobito sadržavati: sastav FFS, uporaba i bitni elementi mišljenja tijela iz članka 13. stavak 4. ovoga zakona.
4. Imatelj registracije odgovoran je za stavljanje FFS u promet.

Članak 20.

Povjerenstvo

1. Povjerenstvo čine stručnjaci koje imenuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
2. Članovi Povjerenstva ne smiju biti, u smislu nespojivosti interesa, povezani s podnositeljima zahtjeva ili s pravnim ili fizičkim osobama koje proizvode FFS ili obavljaju promet FFS.
3. Detaljnije uvjete u pogledu sastava i načina rada Povjerenstva propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 21.

Tajnost podataka

1. Uprava mora tretirati kao tajnu podatke podnositelja zahtjeva za registraciju FFS koji sadrže podatke o industrijskoj i komercijalnoj djelatnosti podnositelja, ako tako zahtjeva podnositelj zahtjeva.
2. Tajnost podataka ne odnosi se na:
 - a) imena i sadržaj svih aktivnih tvari i naziv FFS;
 - b) imena ostalih tvari, koje se razvrstavaju kao opasne sukladno propisima o razvrstavanju, označavanju i pakiranju opasnih tvari,
 - c) fizičko - kemijske podatke o aktivnim tvarima u FFS,
 - d) načine sprečavanja štetnih djelovanja aktivnih tvari, odnosno FFS,
 - e) sažetak rezultata testova za utvrđivanje učinkovitosti i neštetnosti materije ili FFS za ljude, životinje i okoliš,
 - f) preporučene postupke i sigurnosne mjere za smanjenje rizika pri pretovaranju, skladištenju, prijevozu, požaru i kod ostalih opasnosti,
 - g) metode za određivanje sadržaja aktivnih tvari, nečistoća i ostalih sastojaka u aktivnoj tvari i ostataka FFS,
 - h) načine stavljanja FFS u promet i njihovo pakiranje,
 - i) postupke za dekontaminaciju u slučaju izlivanja ili ispusta,
 - j) prvu pomoć i liječenje ljudi u slučaju ozljeda.

3. Ako podnositelj zahtjeva naknadno otkrije ranije tajne podatke, mora o tome izvijestiti Upravu.

Članak 22.

Obavješćavanje o potencijalno štetnom utjecaju FFS

1. Imatelj registracije ili onaj kome je odobreno proširenje uporabe registriranog FFS mora odmah izvijestiti Upravu o svim novim podacima o mogućem opasnom utjecaju svakog FFS ili ostatka FFS na zdravlje ljudi, životinja, podzemne vode, odnosno na okoliš.
2. Dužnost iz stavka 1. ovoga članka važi također za i korisnike FFS koji primijete opasan utjecaj FFS na zdravlje ljudi, životinja, podzemne vode, odnosno okoliš.

IV - VRSTE REGISTRACIJE

Članak 23.

Uvjeti za registraciju

1. FFS se registriraju ako su sukladna znanstvenom razvoju, te ako je iz ocjene FFS utvrđeno da kod pravilne uporabe:
 - a) djeluju učinkovito;
 - b) nemaju neprihvatljivog djelovanja na gajene biljke ili biljne proizvode;
 - c) ne prouzrokuju nepotrebnu patnju kralježnicima i drugim životinjama koje se istrebljuju;
 - d) nema izravan ili neizravan štetni utjecaj na zdravlje ljudi, odnosno životinja;
 - e) nema prekomjeran utjecaj na okoliš, naročito na zagađivanje voda, uključujući pitku vodu i podzemne vode i na neciljane organizme;
 - f) da se metodama priznatim u EU ili odobrenim od Uprave može utvrditi sadržaj aktivnih tvari, te toksikološki i ekotoksikološki značajnih nečistoća i sastojaka;
 - g) da je moguće odgovarajućim analizama odrediti ostatke FFS koji su posljedica dopuštenog načina uporabe i koji su značajni za zdravlje ljudi, odnosno okoliš;
 - h) da se fizičko-kemijske osobine sredstva smatraju prihvatljivim kod odgovarajuće uporabe i skladištenja FFS.
2. Izuzetno od odredaba stavka 1. ovoga članka, Uprava može radi:
 - a) neuporedivosti uvjeta poljoprivrede, zaštite biljaka, okoliša ili
 - b) klimatskih uvjeta, ili
 - c) posebne ekološke osjetljivosti na određenim područjima, ili
 - d) drukčijih prehrambenih navika stanovništva,
 - e) zahtijevati da se testovi i analize izvrše i u Bosni i Hercegovini i odrediti dodatne uvjete u pogledu uporabe FFS.
3. FFS namijenjena uporabi u poljoprivredi mogu se, na temelju zahtjeva podnositelja, registrirati i za uporabu na nepoljoprivrednim površinama, ako ispunjava propisane uvjete. Podnositelj mora dostaviti propisanu dokumentaciju iz čl. 15. i 16. ovoga zakona.

Članak 24.

Važenje i produljenje registracije

1. Uprava registrira FFS za razdoblje od najviše deset godina, sukladno prijedlogu Povjerenstva.
2. Registracija se može više puta produljiti, svaki put za razdoblje od najviše deset godina. Zahtjev za produljenje registracije imatelj registracije mora podnijeti Upravi najmanje šest mjeseci prije isteka registracije.
3. Ako postoji sumnja da su izmijenjeni uvjeti na temelju kojih su FFS bila registrirana, Uprava će zahtijevati ponovno cjelokupnu dokumentaciju za ocjenu FFS, odnosno onaj dio dokumentacije koji mu je potreban za odlučivanje o produljivanju registracije i o produljenju će odlučiti na prijedlog Povjerenstva.
4. Uprava može izdati podnositelju zahtjeva u upravnom postupku privremeno rješenje kojim mu produžava registraciju FFS, za ono razdoblje koje je Upravi potrebno za provjeravanje opravdanosti zahtjeva.
5. Registrirana FFS mogu se bilo kada ponovo ocijeniti, ako se posumnja da bilo koji uvjet iz članka 23. stavak 1. više nije ispunjen. U takvom slučaju mogu se zahtijevati od imatelja registracije ili pravne, odnosno fizičke osobe kojoj je bilo

dopušteno proširenje uporabe FFS iz članka 32. ovoga zakona dodatni podaci i dokumentacija za ponovnu ocjenu FFS. Privremenim rješenjem dozvolja se može produljiti za ono razdoblje koje je potrebno za dostavu svih dodatnih informacija i dokumentacije.

Članak 25.

Privremena registracija

1. Ako FFS sadrži novu aktivnu tvar za koju je dokumentacija za vođenje postupka za uvrštavanje aktivne tvari na popis potpuna, Uprava može izdati rješenje o privremenoj registraciji najviše na tri godine od izdavanja zaključka o potpunosti dokumentacije Europskoga povjerenstva. Podnositelj zahtjeva mora dostaviti zaključak o potpunosti dokumentacije, dokaz o identičnosti aktivne tvari i sažetak dokumentacije o aktivnoj tvari, te dokumentaciju iz članka 16. ovoga zakona.
2. Ako se po isteku važenja rješenja o privremenoj registraciji aktivna tvar ne uvrsti na popis jer dokumentacija u tom vremenu nije bila ocijenjena, privremena se registracija može privremenim rješenjem u upravnom postupku produljiti za vrijeme koje je potrebno za potpun pregled dokumentacije, odnosno svih dodatnih podataka zahtijevanih za ocjenu uvjeta za uvrštavanje na popis.

Članak 26.

Izmjena rješenja o registraciji

1. Uprava može, na zahtjev imatelja registracije ili po službenoj dužnosti, izmijeniti rješenje o registraciji ako se izmjene okolnosti koje su bile temelj za izdavanje rješenja o registraciji.
2. Uprava može izmijeniti rješenje o registraciji FFS na zahtjev imatelja registracije i ako se radi o FFS istog proizvođača, registriranih u bilo kojoj državi članici EU pod drugim trgovačkim imenom, te su identična s FFS registriranim u Bosni i Hercegovini.
3. Uprava može zahtijevati dodatne podatke, dokumente i uzorke koji su joj potrebni za ocjenu opravdanosti izmjene rješenja o registraciji.

V - PRESTANAK REGISTRACIJE

Članak 27.

Prestanak registracije

1. Registracija prestaje:
 - a) istekom razdoblja za koji je bilo izdano rješenje o registraciji, ako se registracija ne produlji;
 - b) poništenjem rješenja o registraciji:
 - 1) na zahtjev imatelja registracije,
 - 2) ako se utvrdi da uvjeti za registraciju više nisu ispunjeni,
 - 3) u slučajevima iz članka 12. ovoga zakona,
 - 4) ako se aktivna tvar briše s popisa;
 - c) poništavanjem rješenja o privremenoj registraciji,
 - d) ako se aktivna tvar u slučajevima iz članka 25. ovoga zakona ne uvrsti na popis.
2. Ako se imatelj registracije prije isteka njezina važenja odluči da određena FFS neće više stavljati u promet i uporabu, mora najmanje šest mjeseci prije prestanka prometa ovim FFS o tome izvijestiti Upravu i priložiti obrazloženje.
3. Ako mjerodavno tijelo poništi rješenje o registraciji, može imatelju registracije odobriti određeno prijelazno razdoblje i odrediti uvjete za uništenje, skladištenje, promet, odnosno uporabu postojećih zaliha FFS u Bosni i Hercegovini.

VI - UPISNIK FFS

Članak 28.

Upisnik FFS

1. Na temelju izdanih rješenja o registraciji FFS, Uprava vodi Jedinstveni upisnik FFS za Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: upisnik FFS). Popis registriranih FFS Uprava objavljuje jednom godišnje u "Službenom glasniku BiH", a izmjene bar dva puta godišnje. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta dužna su voditi evidenciju o registriranim FFS na temelju rješenja koje im dostavi Uprava, na temelju članka 19. stavak 1. ovoga zakona.
2. Upisnik FFS sadrži sljedeće podatke:
 - a) carinsku oznaku,

- b) trgovačko ime FFS,
- c) naziv i sadržaj svih aktivnih tvari u FFS,
- d) ime proizvođača, odnosno zastupnika u Bosni i Hercegovini,
- e) oznaku iz razvrstavanja u ili izvan skupine otrovnosti,
- f) puni naziv Uprave (mjerodavnoga tijela entiteta i Brčko Distrikta) koja je izdala rješenje o registraciji,
- j) broj i datum rješenja o registraciji,
- k) mjesto prodaje iz članka 7. ovoga zakona.

VII - POPIS AKTIVNIH TVARI

Članak 29.

Popis

1. Popis aktivnih tvari objavljuje Uprava u "Službenom glasniku BiH", a izmjene sukladno izmjenama popisa u EU.

VIII - DOZVOLE

Članak 30.

Dozvola za istraživanje, odnosno razvoj

1. Svako ispitivanje u istraživačke, odnosno razvojne svrhe, koje uključuje ispuštanje neregistriranih FFS u okoliš, može se raditi samo na temelju izdane dozvole za istraživanje, odnosno razvoj.
2. Dozvolu iz stavka 1. izdaje Uprava u upravnom postupku. Za FFS koja mogu predstavljati opasnost za zdravlje ljudi i životinja ili neočekivan štetan utjecaj na okoliš, mjerodavno tijelo zahtijeva mišljenje Povjerenstva.
3. Iz dozvole moraju biti vidljivi podaci o FFS, količini FFS, područje ispitivanja i uvjeti uporabe, te pravna ili fizička osoba koja će obavljati ispitivanje.
4. Dozvola se izdaje najviše za razdoblje od dvije godine. Dozvola se, na zahtjev imatelja, može produljiti ako imatelj dozvole traži produljenje najmanje četiri mjeseca prije isteka važenja dozvole i iskaže opravdane razloge za produljenje. Dozvola se izdaje na temelju mišljenja Povjerenstva.
5. Ako Uprava ocijeni da bi predlagana ispitivanja za koja je podnijet zahtjev za izdavanje dozvole mogla imati štetan utjecaj na zdravlje ljudi i životinja ili neočekivani štetni utjecaj na okoliš, može ispitivanje, na prijedlog Povjerenstva, zabraniti ili ga dozvoliti pod uvjetima potrebnim za sprečavanje tih posljedica.
6. Detaljniji sadržaj zahtjeva i dozvole za istraživanje, odnosno razvoj propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 31.

Iznimna dozvola

1. Zbog nepredvidive opasnosti koju predstavlja štetni organizam koji nije moguće uništiti, odnosno odgovarajuće ograničiti s registriranim FFS ili drugim mjerama, Uprava može izdati iznimnu dozvolu za promet, odnosno uporabu neregistriranog FFS. Postupak za izdavanje iznimne dozvole može se pokrenuti po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke. U postupku izdavanja dozvole, Uprava zahtijeva mišljenje Povjerenstva. Iznimna dozvola izdaje se najviše na razdoblje od 120 dana za ograničenu i kontroliranu uporabu koja ne predstavlja neprihvatljivu opasnost za zdravlje ljudi i okoliša.
2. U dozvoli iz stavka 1. moraju biti navedeni podaci o FFS, količini FFS, području i uvjetima uporabe, te korisnicima.
3. Uprava može iznimnu dozvolu izmijeniti ili poništiti ako FFS nisu postigla željene rezultate, ako FFS nisu više potrebna ili ako su štetne posljedice veće od štete koju proizroče štetni organizmi iz stavka 1. ovoga članka.
4. Detaljniji sadržaj zahtjeva i iznimne dozvole propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 32.

Dozvola za proširenje uporabe

1. U slučaju da imatelj registracije nema interesa za izmjenu registracije, može bilo koja druga pravna ili fizička osoba koja je registrirana za promet podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za proširenje uporabe registriranog FFS za zaštitu drugih biljaka za koje FFS nisu registrirani.
2. Postupak za izdavanje dozvola za proširenje uporabe registriranih FFS može se pokrenuti i po službenoj dužnosti.
3. Uprava izdaje dozvolu za proširenje uporabe FFS na temelju mišljenja Povjerenstva.

4. Imatelj registracije nije dužan navesti proširenje uporabe iz stavka 1. u uputi za uporabu, odnosno na etiketi FFS. Proširenje uporabe objavljuje se u posebnoj publikaciji, koja je na raspolaganju kod mjerodavnih tijela.
5. Detaljniji sadržaj zahtjeva i dozvole za proširenje uporabe registriranih FFS propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave i uz mišljenja Povjerenstva.

IX - JAVNE SLUŽBE U OBLASTI FFS I UREĐAJA ZA APLIKACIJU FFS

Članak 33.

Opredjeljenje

1. Javna služba u području FFS i uređaja za aplikaciju FFS (u daljnjem tekstu: uređaji) je zakonom definirana djelatnost. Osobe koje pružaju te usluge imaju posebne obveze koje su od javnog interesa (u daljnjem tekstu: obveze javne službe).
2. Za javne službe u području FFS i uređaja primjenjuju se odredbe zakona koji uređuje povjeravanje javnih ovlasti, ako ovaj ili drugi poseban zakon ne propisuje drugačije.
3. Način obavljanja pojedine javne službe po ovome zakonu propisuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, sukladno ovom zakonu i zakonu koji uređuje povjeravanje javnih ovlasti.

Članak 34.

Obveze javne službe

1. Obveze javne službe, odnosno ovlaštenih organizacija u području FFS i uređaja su:
 - a) trajno i neprekidno obavljanje djelatnosti i izvršavanje poslova, odnosno sukladno zahtjevu Uprave;
 - b) obavljanje poslova po određenom programu;
 - c) obavljanje poslova po određenoj cijeni.
2. Obveze pojedine javne službe mogu se detaljnije urediti propisom Vijeća ministara ili koncesijskim ugovorom.
3. Ako vršitelj javne službe, odnosno ovlaštena organizacija ne osigura posao javne službe osobi kojoj je dužna osigurati, ili ne osigura posao po propisanoj cijeni i ostalim propisanim uvjetima, korisnik usluge može od Uprave zahtijevati da odluči o pravu korisnika rješenjem u upravnom postupku i vršitelju javne službe, odnosno ovlaštenoj organizaciji naredi odgovarajuće postupanje.

Članak 35.

Oblici obavljanja javnih službi u području FFS

1. Pored oblika određenih zakonom koji uređuje gospodarske javne službe, javne službe u području FFS mogu obavljati također i ovlaštene pravne osobe javnoga prava čiji je utemeljivač Bosna i Hercegovina i ovlašteni javni zavodi čiji je utemeljivač Bosna i Hercegovina, odnosno entiteti, Brčko Distrikt ili druga osoba javnoga prava.
2. Vršitelje javnih službi iz stavka 1. ovlašćuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Uprave, odnosno vlada entiteta i vlade Brčko Distrikta. Detaljnije odnose s vršiteljima javnih službi uređuje Uprava ugovorom.

Članak 36.

Financiranje javne službe

1. Javna služba u području FFS i uređaja financira se iz:
 - a) djelomičnog ili cjelokupnog plaćanja cijene za obavljani posao,
 - b) proračuna Bosne i Hercegovine,
 - c) proračuna entiteta i Brčko Distrikta u jednakim dijelovima;
 - d) drugih izvora.
2. Bosna i Hercegovina, entiteti i Brčko Distrikt financiraju ili sufinanciraju pojedine poslove javne službe za FFS i uređaje sukladno programu za pojedinu javnu službu koji donosi Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
3. Vršitelji javnih službi moraju sredstva iz proračuna navedenih u stavku 1.b) i c) ovoga članka za financiranje programa javnih službi namijeniti samo za izvršavanje te javne službe sukladno programu.

Članak 37.

Cijene poslova javne službe

1. Korisnici usluga javne službe u području FFS i uređaja, djelomično ili u cijelosti, plaćaju cijenu pojedine usluge, a pojedine usluge mogu za korisnike biti i besplatne, o čemu

posebnim aktom odlučuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

2. Cijene poslova iz članka 43. stavak 1.a) ovoga zakona propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
3. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, propisuje cijene drugih poslova i zadataka javne službe po ovome zakonu, te određuje udio koji plaća korisnik.

Članak 38.

Program javne službe

1. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, programom za pojedine javne službe određuje osobito:
 - a) vrstu i opseg poslova javne službe;
 - b) način i dinamiku obavljanja poslova javne službe, sukladno propisima ili koncesijskim ugovorima;
 - c) opseg i način financiranja, odnosno sufinanciranja pojedinih poslova javne službe.

Članak 39.

Nadzor nad obavljanjem javne službe

1. Stručni nadzor nad obavljanjem javne službe obavljaju mjerodavna tijela, a zadatke stručnoga nadzora mogu dodijeliti drugim pravnim ili fizičkim osobama kao javnu ovlast.
2. Stručni nadzor kao javnu ovlast mogu obavljati pravne i fizičke osobe koje su stručno osposobljene za nadzor na pojedinom području javnoga posla.
3. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, određuje detaljnije uvjete u pogledu stručne osposobljenosti iz stavka 2. ovoga članka.
4. Nakon obavljenog javnog natječaja/oglasa, mjerodavna tijela donose rješenje o određivanju vršitelja javnih ovlasti iz stavka 2. ovoga članka i s njima sklapaju ugovore kojima se reguliraju međusobni odnosi. Rješenje o određivanju vršitelja javnih ovlasti iz stavka 2. ovoga članka objavljuje se u službenim glasilima Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od pravomoćnosti rješenja.
5. Inspeksijski nadzor nad obavljanjem javne službe obavljaju mjerodavne poljoprivredne inspekcije.

Članak 40.

Uvjeti za obavljanje javne službe

Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, propisuje za pojedini javni posao u području FFS i uređaja uvjete u pogledu prostorija, opremljenosti i kadrova koje mora ispunjavati vršitelj toga javnog posla.

Članak 41.

Osobe koje izvršavaju zadatke javne službe

1. Stručni rad pri obavljanju poslova javne službe u području FFS i uređaja mogu obavljati samo osobe koje imaju odgovarajuće stručno obrazovanje, koje su stručno osposobljene za obavljanje posla na svom radnom mjestu i ispunjavaju ostale uvjete određene propisima.
2. Uvjete u pogledu stručnog obrazovanja i ostalih zahtjeva, koje mora ispunjavati osoba kako bi mogla obavljati stručni posao pri izvršavanju javne službe u području FFS i uređaja, propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 42.

Područja javnih službi

1. Javna služba, prema ovome zakonu, obuhvata:
 - a) stručne zadatke na području registracije, prometa i uporabe FFS;
 - b) stručne zadatke na području uređaja.

Članak 43.

Stručni zadaci na području registracije, prometa i uporabe FFS

1. Stručni zadaci na području registracije, prometa i uporabe FFS su osobito:
 - a) zadaci na području ispitivanja i ocjenjivanja FFS u postupku registracije,
 - b) koordinacija rada i tehnička potpora mjerodavnom tijelu u postupku registracije FFS,
 - c) laboratorijska ispitivanja FFS,
 - d) praćenje ostataka FFS u, odnosno na biljkama, odnosno biljnim proizvodima u pogledu pravilne uporabe FFS,

- e) izrada stručnih elaborata za potporu odlučivanju mjerodavnom tijelu,
- f) izvršavanje istraživačke i razvojne djelatnosti,
- g) razvijanje i uvođenje novih postupaka kod dobre prakse zaštite biljaka i dobre poljoprivredne prakse,
- h) uvođenje europskih standarda na području bioloških testova učinkovitosti FFS,
- i) zadaci na području evidencije prometa i uporabe FFS,
- j) suradnja pri uvođenju, razvijanju i uspostavi informacijskog sustava,
- k) zadaci u svezi sa stručnim usavršavanjem odgovornih osoba za promet FFS i korisnika FFS,
- l) ostali zadaci na području FFS.

Članak 44.

Stručni zadaci na području uređaja

1. Stručni zadaci na području uređaja su osobito:
 - a) izrada stručnih elaborata za potporu odlučivanju mjerodavnom tijelu na području uređaja,
 - b) zadaci u svezi sa stručnim usavršavanjem na području uređaja,
 - c) suradnja pri uvođenju, razvijanju i uspostavi informacijskog sustava na području uređaja,
 - d) izvođenje istraživačke i razvojne djelatnosti,
 - e) obavljanje drugih zadataka na području uređaja.

X - UREDAJI

Članak 45.

Certifikat

1. U promet se smiju staviti samo uređaji kojima je, uz propisanu uporabu, osigurana za ljude i okoliš neškodljiva aplikacija FFS, koji imaju sertifikat o usklađenosti (u daljnjem tekstu: sertifikat) i ispunjavaju uvjete iz sertifikata.
2. Proizvođač, odnosno uvoznik mora, prije stavljanja u promet, na svoj zahtjev dobiti sertifikat da uređaji ispunjavaju propisane uvjete.
3. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, može propisati da za pojedine vrste uređaja sertifikat nije obavezan.
4. Detaljnije uvjete koje moraju ispunjavati uređaji propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 46.

Tijelo za certifikaciju

1. Proizvođač, odnosno uvoznik podnosi zahtjev za izdavanje sertifikata kod tijela za certifikaciju.
2. Tijelo za certifikaciju je kompetentna pravna ili fizička osoba akreditirana ili od Uprave ovlaštena pravna ili fizička osoba, ako ispunjava propisane posebne uvjete, kao i uvjete u pogledu kadrova, prostorija i opreme.
3. Tijelo za certifikaciju mora voditi evidenciju o vrsti, tipu i godini proizvodnje uređaja za certifikaciju, datumu izdavanja sertifikata i evidenciju o proizvođaču, odnosno uvozniku i čuvati je najmanje deset godina od izdavanja sertifikata i na zahtjev mjerodavnog tijela dostaviti je na uvid.
4. Uvjete iz stavka 2. ovoga članka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 47.

Redoviti pregledi uređaja

1. Vlasnici uređaja (u daljnjem tekstu: držatelji) mogu uporabljivati samo uređaje koji su redovito pregledani i imaju znak o redovitom pregledu.
2. Držatelji moraju dobiti znak o redovitom pregledu uređaja svake dvije godine.
3. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, može propisati da za pojedine vrste uređaja pregled nije obavezan.

Članak 48.

Znak o redovitom pregledu i evidencija

1. Znak o redovitom pregledu izdaje pravna ili fizička osoba koju rješenjem ovlaste mjerodavna tijela, ako ispunjava uvjete u pogledu prostorija, opreme i kadrova.
2. Pravne i fizičke osobe koje obavljaju preglede uređaja dužne su voditi evidenciju o rezultatima pregleda držatelja pregledanih uređaja (ime i prezime, tvrtka, adresa, odnosno sjedište) izdanim znakovima o pregledima. Evidenciju o

rezultatima pregleda za pojedini uređaj potrebno je čuvati najmanje šest godina.

3. Detaljnije uvjete iz stavka 1, sadržaj redovitih pregleda, način vođenja evidencije uređaja, te oblik znaka o redovitom pregledu propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

XI - TROŠKOVI

Članak 49.

Troškovi

1. Sve troškove u svezi s registracijom FFS i u svezi s izdavanjem dozvola plaća podnositelj zahtjeva, odnosno imatelj registracije.
2. Troškove za izdavanje sertifikata za uređaje plaća proizvođač, odnosno uvoznik.
3. Troškove u svezi s redovitim pregledima uređaja plaćaju držatelji koji uporabljaju uređaje.
4. Troškove analiza biljaka, odnosno biljnih proizvoda na sadržaj ostataka FFS kod obavljanja inspekcijskoga nadzora plaća korisnik FFS, a ukoliko on nije poznat, držatelj biljaka, odnosno biljnih proizvoda, ako ostaci FFS prelaze propisane granične vrijednosti ostataka FFS.
5. Troškove analiza tla i drugih predmeta kod obavljanja inspekcijskoga nadzora uporabe FFS, odnosno aktivnih tvari plaća držatelj zemljišta, odnosno korisnik zemljišta, ako se utvrdi zabranjena, odnosno nepravilna uporaba FFS.
6. Troškove analiza biljaka i drugih predmeta kod obavljanja inspekcijskoga nadzora nepravilne uporabe FFS na zahtjev stranke plaća korisnik FFS, ako ostaci FFS prelaze granične vrijednosti, odnosno kada se na biljkama gdje se FFS ne uporabljaju utvrdi prisutnost ostataka FFS, a inače stranka koja je zahtijevala pregled.
7. Troškove pretraga FFS kod obavljanja inspekcijskoga nadzora plaća imatelj registracije FFS, ako ta FFS nisu sukladna rješenju o registraciji.
8. Troškove testiranja uređaja kod obavljanja inspekcijskoga nadzora plaća proizvođač, odnosno uvoznik, ako uređaj ne ispunjava uvjete iz sertifikata.
9. Vsinu troškova iz st. 1. i 2. ovoga članka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
10. Vsinu troškova iz stavka 3. ovoga članka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.
11. Drugi troškovi iz ovoga članka stvarni su troškovi postupka.

XII - MEĐUNARODNI PROMET

Članak 50.

Uvoz FFS

1. FFS smiju uvoziti samo pravne i fizičke osobe iz članka 5. ovoga zakona.
2. Nadzor nad uvozom FFS obavlja fitosanitarni inspektor.
3. Granične prijelaze za promet FFS preko državne granice određuje Vijeće ministara, na prijedlog Uprave.

Članak 51.

Uvoz uređaja za aplikaciju FFS

1. Uvoziti se mogu uređaji koji imaju sertifikat ili dozvolu Uprave. Ako nije međunarodnim ugovorom drukčije određeno, carinska tijela ne smiju izdati carinsku dozvolu uporabe, osim tranzita i carinskoga skladištenja, ako uređaj nema propisanoga sertifikata, odnosno dozvole.
2. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, propisuje uvjete za uvoz na temelju dozvole.
3. Izuzetno od odredaba stavka 1. ovoga članka, Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, može propisati da za pojedine vrste uređaja ili uređaja određene namjene sertifikat, odnosno dozvola nije potrebna.

XIII - UPRAVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA BILJAKA

Članak 52.

Ovlasti i zadaci Uprave

1. Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja biljaka ima, prema ovome zakonu, sljedeće zadatke i ovlasti:
 - a) koordinacija rada između svih resornih tijela entiteta i Brčko Distrikta,
 - b) vođenje postupaka registracije FFS i izdavanje dozvola,

- c) vođenje jedinstvenih evidencija, upisnika i popisa za Bosnu i Hercegovinu,
- d) priprema propisa po ovome zakonu s područja rada i staranje o njihovoj provedbi,
- e) izdavanje rješenja o koncesijama, sklapanje koncesijskih ugovora, te drugih ugovora za izvršavanje javnih službi po ovome zakonu,
- f) praćenje stanja na području prometa, odnosno uporabe FFS i suradnja pri pripremi mjera,
- g) usvajanje programa u svezi s mjerama za pravilnu uporabu FFS, te briga o izvršavanju programa,
- h) uvođenje načela dobre poljoprivredne prakse i integrirane zaštite biljaka,
- i) koordinacija rada i briga o usklađivanju graničnih vrijednosti ostataka FFS u biljkama, odnosno biljnim proizvodima, te izvođenje monitoringa ostataka FFS u biljkama, odnosno biljnim proizvodima,
- j) priprema izvješća, analiza, informacija i drugih materijala za tijela i međunarodne organizacije kojima je Bosna i Hercegovina dužna dostavljati izvješća sukladno propisima i na temelju međunarodnih ugovora,
- k) briga o izvješćivanju javnosti i zainteresiranih o stvarima s područja rada,
- l) izdavanje publikacija s područja rada,
- m) briga o uspostavi informacijskoga sustava s područja rada, prikupljanje, obradba, posredovanje i čuvanje podataka s područja rada i upravljanje informacijskim sustavom,
- n) briga o provedbi stručnog usavršavanja i osposobljavanja radnika s područja rada,
- o) suradnja s drugim tijelima u državi i inozemstvu na području rada,
- p) obavljanje drugih zadataka.

Članak 53.

Ovlasti i zadaci mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta

1. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta imaju, prema ovome zakonu, sljedeće zadatke i ovlasti:

- a) utvrđivanje ispunjavanja uvjeta i vođenje postupaka za upisivanje u upisnik iz članka 5. ovoga zakona,
- b) vođenje evidencija i upisnika, svatko na svom administrativnom području,
- c) suradnja s Upravom pri pripremi propisa i obavljanje drugih upravnih zadataka s područja rada i staranje o njihovoj provedbi,
- d) izvođenje javnih natječaja/oglasa po ovome zakonu, donošenje rješenja, obavljanje stručnoga nadzora nad obavljanjem javne službe, odnosno sklapanje ugovora za izvršavanje javnih ovlasti iz članka 39. stavak 4. ovoga zakona,
- e) praćenje stanja na području prometa, odnosno uporabe FFS i suradnja pri pripremi mjera,
- f) izdavanje publikacija s područja rada,
- g) briga o uspostavi informacijskoga sustava s područja rada, prikupljanje, obradba, posredovanje i čuvanje podataka s područja rada i upravljanje informacijskim sustavom,
- h) briga o obavljanju stručnog usavršavanja i osposobljavanja radnika s područja rada,
- i) suradnja s drugim tijelima u državi na području rada,
- j) obavljanje drugih zadataka.

XIV - INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 54.

Inspektori

1. Nadzor nad provedbom ovoga zakona i propisa, donesenih na temelju ovoga zakona, obavljaju poljoprivredni, fitosanitarni i sanitarni inspektori, svaki u okviru svojih mjerodavnosti.
2. Žalba protiv rješenja inspektora iz stavka 1. ovoga članka ne zadržava njihovo izvršenje.

Članak 55.

Ovlasti poljoprivrednog inspektora

1. Poljoprivredni inspektor, na temelju ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona, ima ovlasti :

- a) zabraniti promet FFS, ako nisu propisno registrirana,
- b) zabraniti uporabu FFS, ako za njih nije izdana propisana dozvola,
- c) zabraniti promet, odnosno uporabu zabranjenih FFS,
- d) zabraniti promet, ako je FFS istekao rok uporabe,
- e) provjeravati ispunjavanje uvjeta u pogledu kadrova pravnih i fizičkih osoba iz članka 5. ovoga zakona,
- f) do otklanjanja nedostataka, zabraniti obavljanje djelatnosti prometa s FFS, ako pravno i fizička osoba ne ispunjava propisane uvjete u pogledu kadrova, o čemu inspektor izvješćuje mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta, o čemu oni izvješćuju Upravu,
- g) zabraniti promet FFS, ako FFS nisu sukladni rješenju o registraciji (ambalaža, etiketa, razvrstanost, oznake, upute za uporabu, fizičko-kemijski sastav i drugo),
- h) zabraniti uporabu FFS, ako se FFS nepravilno upotrebljavaju,
- i) utvrditi identitet prekršitelja u slučaju sumnje kršenja odredaba ovoga zakona, te takvo kršenje, po potrebi, također fotografirati, odnosno snimiti,
- j) odrediti odgovarajuće mjere, ako utvrdi prekoračenu propisanu graničnu vrijednost ostataka FFS u, odnosno na biljkama i biljnim proizvodima prije prometa,
- k) uzimati uzorke bilja, biljnih proizvoda, zemljišta, mješavine za prskanje, FFS i ostale potrebne uzorke,
- l) uzeti iz prometa uređaj za aplikaciju FFS i odrediti provjeravanje usklađenosti sa certifikatom,
- m) zabraniti promet s uređajem za aplikaciju FFS, ako nema propisani certifikat,
- n) zabraniti promet s uređajem za aplikaciju FFS, ako uređaj nije sukladan certifikatu,
- o) zabraniti uporabu uređaja, ako nemaju znaka o redovitom pregledu, odnosno ako nije redovito pregledan,
- p) provjeravati ispunjavaju li vršitelji javnih službi po ovome zakonu propisane uvjete, odnosno postupaju li sukladno propisima, odnosno koncesijskom ugovoru, te odrediti otklanjanje nepravilnosti,
- r) obavljati druge radnje i odrediti druge mjere, potrebne za provedbu ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona.

Članak 56.

Ovlasti fitosanitarnog inspektora

1. Fitosanitarni inspektor, na temelju ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona, ima ovlasti :
 - a) obavljati nadzor iz članka 50. stavak 2. ovoga zakona,
 - b) pri uvozu FFS koja su razvrstana kao opasna, provjeravati usklađenost sigurnosnog lista s propisima o kemikalijama,
 - c) zabranjivati uvoz FFS ako FFS nisu odgovarajuće registrirana, razvrstana, pakirana i označena, te opskrbljena uputama za uporabu, ako nemaju odgovarajuću dozvolu ili ako je promet tim FFS zabranjen, osim ako se radi o slučajevima iz članka 3. stavak 2. ovoga zakona,
 - d) privremeno zabraniti uvoz FFS ako je potrebno otkloniti nedostatke na pošiljci FFS ili na dokumentaciji koja je prati,
 - e) obavljati druge radnje i određivati druge mjere u pogledu FFS i prometa FFS sukladno ovom zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga zakona.

Članak 57.

Ovlasti sanitarnog inspektora

1. Sanitarni inspektor, na temelju ovoga zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona, ima ovlasti :
 - a) prije upisa u upisnik iz članka 5. stavak 1. ovoga zakona, utvrđivati ispunjavanje uvjeta u pogledu prostorija, odnosno opreme pravnih i fizičkih osoba, koje obavljaju promet s FFS,
 - b) provjeravati ispunjavanje propisanih uvjeta u pogledu prostorija, odnosno opreme pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju promet s FFS,
 - c) do otklanjanja nedostataka zabranjivati djelatnosti prometa s FFS ako pravna ili fizička osoba ne ispunjava propisane uvjete u pogledu prostorija i opreme, o čemu inspektor izvješćuje mjerodavna tijela.

XV - PODACI

Članak 58.

Dobivanje i uporaba podataka

1. Radi uređivanja prometa i nadzora nad prometom i uporabom FFS, mjerodavna tijela za vođenje i održavanje zbirki podataka mogu dobivati i uporabljivati podatke, koje u okviru propisanih zbirki podataka vode državna tijela, javni zavodi i agencije, koncesionari, te druga ovlaštena tijela, osobito iz:
 - a) zbirki podataka s područja kemikalija,
 - b) zbirki podataka o zagađenju zemljišta i voda,
 - c) zbirki podataka o vodama i ekološki značajnim područjima,
 - d) zemljišnog katastra i zemljišne knjige (broj parcele, granica parcele, površina, vlasnik, korisnik), temeljnih podataka iz Centralnog upisnika stanovništva za vlasnika ili korisnika (JMBG, ime, prezime i adresa), potrebnih za održavanje svojih zbirki podataka i stanja iz Centralnog upisnika stanovništva. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta pri tome, sukladno svojim dužnostima, povezuju svoje zbirke podataka sa svim zbirkama podataka koje se vode u Upravi.
2. Uprava dostavlja podatke iz svojih upisnika i evidencija drugim državnim tijelima i organima lokalne zajednice, ako ih ovi trebaju za izvršavanje zakonski određenih zadataka, javnom zavodu koji je ovlašten za prikupljanje podataka o akutnim trovanjima i drugim učincima kemikalija, te drugim ovlaštenim organizacijama i vršiteljima javnih službi, ako ih ovi trebaju za izvršavanje zadataka s područja rada mjerodavnoga tijela.
3. Podatke, za koje važi tajnost po ovome zakonu ili čija je uporaba ograničena još drugim zakonima (statistika, porezni broj), nije dopušteno prosljeđivati.
4. Podatke iz stavka 1. ovoga članka, koji imaju narav osobnih podataka, dostavljaju vlasnici zbirki podataka sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.
5. Vlasnici zbirki podataka iz ovoga članka dostavljaju podatke besplatno, a mogu zaračunavati neposredne materijalne troškove za potrebne dodatne primjerke, odnosno obradbe.
6. Zbirke podataka, koje po ovome zakonu uspostavljaju i vode mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta, financiraju se iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta prema administrativnom području, a zbirke podataka koje vodi Uprava financiraju se iz proračuna Bosne i Hercegovine.
7. Način povezivanja s drugim zbirkama podataka i način dobivanja podataka iz drugih zbirki podataka propisuje voditelj Uprave na prijedlog mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta i u suradnji s mjerodavnim tijelima za evidencije na tom području i sukladno programu statističkih istraživanja.

Članak 59.

Međunarodna razmjena podataka

1. Uprava razmjenjuje podatke na međunarodnoj razini o registriranim FFS, o zabranama, prestanku registracija ili ograničenjima uporabe.
2. Informacija mora sadržavati najmanje:
 - a) ime proizvođača, odnosno imatelja registracije,
 - b) trgovački naziv FFS,
 - c) fizičko-kemijske osobine FFS,
 - e) naziv i sadržaj svih aktivnih tvari koje sredstvo sadrži i svrhu uporabe,
 - f) privremene granične vrijednosti ostataka FFS u biljkama, ako s propisima još nisu određene,
 - g) u slučaju prestanka dozvole, razloge za prestanak,
 - h) potrebne podatke za ocjenu privremenih graničnih vrijednosti ostataka FFS u biljkama.
 - i) na međunarodnoj razini, jednom godišnje razmjenjuje se također upisnik dopuštenih FFS u Bosni i Hercegovini.

XVI - KAZNE NE ODREDBE

Članak 60.

Prekršaji pravnih osoba i samostalnih poduzetnika pojedinaca

1. Novčanom kaznom od 1.000 KM do 100.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:
 - a) ako na teritoriju Bosne i Hercegovine stavlja u promet i uporabu FFS koja nisu registrirana, odnosno ako za njih nije izdana propisana dozvola (članak 3. stavak 1. ovoga zakona);
 - b) ako ne čuva evidenciju sukladno članku 6. stavak 4. ovoga zakona;
 - c) ako radi aplikaciju FFS iz zraka (članak 8. stavak 3. ovoga zakona);
 - d) ako upotrebljuje FFS u opreci s člankom 8. stavak 4. ovoga zakona;
 - e) ako savjetuje, reklamira ili preporučuje FFS u opreci s odredbama članka 8. stavak 5. ovoga zakona;
 - f) ako ne ispunjava propisane uvjete u pogledu stručne osposobljenosti ili uvjete u svezi s uređajima (članak 9. stavak 1. ovoga zakona)
 - g) ako se kao podnositelj zahtjeva ne raspita kod mjerodavnog tijela jesu li već registrirana identična FFS (članak 17. stavak 2. ovoga zakona);
 - h) ako ne obavijesti mjerodavno tijelo o svim novim podacima o mogućem opasnom utjecaju FFS ili njihovog ostatka (članak 22. ovoga zakona);
 - i) ako kao imatelj registracije ne vodi računa o roku i uvjetima iz članka 27. stavak 3. ovoga zakona;
 - j) ako obavlja ispitivanje FFS u opreci sa izdanom dozvolom za istraživanje, odnosno razvoj (članak 30. ovoga zakona);
 - k) ako upotrebljuje FFS u opreci s dozvolom za proširenje uporabe (članak 32. ovoga zakona);
 - l) ako javnu službu obavlja u opreci s propisima ili koncesijskim ugovorom (članak 34. i članak 36. stavak 3. ovoga zakona);
 - m) ako daje u promet uređaje, koji ne ispunjavaju uvjete iz certifikata (članak 45. stavak 1. ovoga zakona);
 - n) ako inspektor ne omogućiti neometano obavljanje inspeksijskoga nadzora po ovome zakonu ili ga pri tome ometa, vrijeđa ili mu ne da tražene dokumente, podatke, objašnjenja ili potrebne predmete.
2. Novčanom kaznom od 250 KM do 50.000 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac, ako izvrši radnju iz prethodnog stavka u svezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.
3. Novčanom kaznom od 250 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka također i odgovorna osoba pravne osobe.

Članak 61.

Mandatne kazne pravnih osoba i samostalnih poduzetnika pojedinaca

1. Mandatnom kaznom od 3.000 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, kažnjava se za prekršaj pravna osoba:
 - a) ako daje u promet FFS koja nisu razvrstana, pakirana i označena sukladno propisima, uključujući i uputu za uporabu (članak 4. ovoga zakona);
 - b) ako ne ispunjava propisane uvjete za obavljanje prometa s FFS (članak 5. stavak 1. ovoga zakona);
 - c) ako nema odgovornu osobu za obavljanje prometa s FFS (članak 5. stavak 2. ovoga zakona);
 - d) ako mjerodavnom tijelu ne dostavi podatke u propisanom roku (članak 6. ovoga zakona);
 - e) ako ne vodi evidenciju na propisani način (članak 6. ovoga zakona);
 - f) ako prodaje FFS na mjestu prodaje u opreci s odredbom mjerodavnoga tijela (članak 7. stavak 1. ovoga zakona);
 - g) ako FFS ne upotrebljuje na propisani način (članak 8. stavci 1. i 2. ovoga zakona);
 - h) ako stavlja u slobodan promet i opću uporabu FFS koja su razvrstana kao T+ (članak 11. stavak 1. ovoga zakona);
 - i) ako nema dozvolu ili odgovarajuće osposobljene osobe za promet i uporabu onih FFS koja su razvrstana kao T+ (članak 11. stavak 2. ovoga zakona);

- j) ako stavlja u promet, odnosno upotrebljuje FFS u opreci sa zabranom, odnosno ograničenjem mjerodavnog tijela (članak 12. ovoga zakona);
 - k) ako daje u promet, odnosno upotrebljuje neregistrirana FFS u opreci s iznimnom dozvolom (članak 31. stavak 1. ovoga zakona);
 - l) ako stavlja u promet uređaje bez propisanog sertifikata (članak 45. stavak 2. ovoga zakona);
 - m) ako upotrebljuje uređaje koji nisu redovito pregledani (članak 47. stavak 1. ovoga zakona);
 - n) ako ne vodi i ne čuva evidenciju sukladno čl. 46. i 48. ovoga zakona;
 - o) ako uvozi FFS, a za to nije registrirano (članak 50. ovoga zakona).
2. Novčanom kaznom od 2.000 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, kažnjava se za prekršaj iz prethodnog stavka pojedinac, koji učini radnju u svezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.
3. Novčanom kaznom od 1.000 KM, koja se naplaćuje na licu mjesta, kažnjava se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka također i odgovorna osoba pravne osobe.

Članak 62.

Prekršaji pojedinaca

1. Novčanom kaznom od 1.000 KM do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac:
 - a) ako FFS ne upotrebljuje na propisani način (članak 8. st. 1. i 2. ovoga zakona);
 - b) ako aplicira FFS iz zraka (članak 8. stavak 3. ovoga zakona);
 - c) ako upotrebljuje FFS u opreci s odredbama članka 8. stavak 4. ovoga zakona;
 - d) ako ne ispunjava propisane uvjete u pogledu osposobljenosti ili uređaja za nanošenje FFS (članak 9. stavak 1. ovoga zakona);
 - e) ako upotrebljuje FFS u opreci s ograničenjem ili zabranom mjerodavnog tijela (članak 12. ovoga zakona);
 - f) ako ne obavijesti mjerodavno tijelo o opasnom utjecaju FFS (članak 22. ovoga zakona);
 - g) ako upotrebljuje neregistrirana FFS u opreci s iznimnom dozvolom (članak 31. stavak 1. ovoga zakona);
 - h) ako upotrebljuje FFS u opreci s dozvolom za proširenje uporabe (članak 32. ovoga zakona);
 - i) ako inspektor ne omogući neometano obavljanje inspekcijskoga nadzora po ovome zakonu ili ga pri tome ometa, vrijeđa ili mu ne da tražene dokumente, podatke, objašnjenja ili potrebne predmete.

Članak 63.

Mandatne kazne pojedinaca

1. Mandatnom kaznom od 1.000 KM kaznit će se na licu mjesta za prekršaj pojedinac:
 - a) ako stavlja FFS u promet, a za to nije registriran (članak 5. stavak 1. ovoga zakona);
 - b) ako sam aplicira FFS iz članka 11. stavak 2. ovoga zakona;
 - c) ako upotrebljuje uređaje koji nisu redovito pregledani (članak 47. stavak 1. ovoga zakona);
 - d) ako uvozi FFS, a za to nije registriran (članak 50. ovoga zakona).

XVII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 64.

Nezavršeni postupci za registraciju FFS

Postupak za registraciju FFS koji je bio uveden prije stupanja ovoga zakona na snagu nastavlja se po odredbama ovoga zakona.

Članak 65.

Propisi doneseni na temelju ovoga zakona i rok za njihovo donošenje

1. Propisi na temelju ovoga zakona donijet će se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.
2. Vijeće ministara, na prijedlog Uprave, u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta može, pored propisa predviđenih u pojedinim člancima ovoga zakona, donijeti također i druge propise potrebne za izvršavanje ovoga zakona.

Članak 66.

Propisi koji se primjenjuju do donošenja novih

Do donošenja novih propisa na temelju ovoga zakona primjenjivat će se postojeći propisi u ovom području, ukoliko nisu u opreci s odredbama ovoga zakona.

Članak 67.

Stupanje zakona na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PSBiH broj 97/04

9. rujna 2004. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Martin Raguž, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Goran Milojević, v. r.

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 42. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 27. jula 2004. godine, i na 28. sjednici Doma naroda, održanoj 09. septembra 2004. godine, usvojila je

ZAKON

O ФИТОФАРМАЦЕУТСКИМ СРЕДСТВИМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Предмет

1. Овим законом уређује се промет и надзор активних материја које су фитофармацеутска средства (у даљем тексту: ФФС), регистрација ФФС, издавање дозвола на основу овог закона, промет, употреба и надзор ФФС, остаци ФФС, вођење регистра ФФС и регистра правних и физичких лица која се баве прометом ФФС, саопштавање података и вођење евиденција у вези са ФФС, технички захтјеви за уређаје за апликацију ФФС (у даљем тексту: уређаји) и њихови саставни дијелови, овлаштења органа који су одговорни за извршавање овог закона и надзор над његовим спровођењем, те прописи донесени на основу овог закона.
2. Производња ФФС, промет за потребе производње ФФС, добра лабораторијска пракса, поступак сагласности по претходном обавјештавању (PIC), њихов надзор, те разврставање, паковање и обиљежавање ФФС уредиће се прописима о хемикалијама.
3. Отпади ФФС и њихова отпадна амбалажа, те стање имисија ФФС у околину уредиће се прописима о заштити околине.

Члан 2.

Значење појединих израза

1. Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:
 - a) **Фитофармацеутска средства** су у коначном облику активне материје и препарати, намијењени за:
 - 1) заштиту биљака, односно биљних производа од штетних организама, односно за спречавање дјеловања штетних организама;
 - 2) утицај на животне процесе биљака, друкчије него са хранивима;
 - 3) одржавање биљних производа, ако нису предмет других прописа;
 - 4) сузбијање нежељених биљака, дијелова биљака, задржавање или спречавање непожељног раста биљака;
 - b) **Остаци ФФС** су једна или више материја које су присутне у, односно на биљкама, односно на производима биљног поријекла; у земљи или другдје у околини и посљедица су употребе ФФС, укључујући њихове метаболите или производе, који су посљедица њиховог разграђивања или реакције.

- ц) **Препарати** су мјешавине или раствори двије или више материја од којих је најмање једна активна материја.
- д) **Материје** су хемијски елементи и њихова једињења, која се јављају у природи или су добијена у производном процесу, укључујући сваку нечистоћу која је неизбежна последица производног процеса.
- е) **Активне материје** су материје или микроорганизми, укључујући вирусе, који имају општи или посебан ефекат на штетне организме или на биљке, дијелове биљака или биљне производе.
- ф) **Списак активних материја** сачињавају активне материје које имају дозволу за употребу у ФФС у државама чланицама Европске уније (у даљем тексту: ЕУ) и услови под којима се те материје могу употребљавати (у даљем тексту: списак).
- г) **Старе активне материје** су активне материје, које нису на списку, а биле су регистроване и дате у промет прије 31.12.1991. год. у било којој држави чланици ЕУ.
- х) **Нове активне материје** су активне материје, које нису на списку, а биле су регистроване и дате у промет након 31.12.1991. год. у било којој држави чланици ЕУ.
- и) **ФФС се идентична**, ако је садржај активне материје једнак у оквиру међународно прописаних одступања, укључујући нечистоће и друге састојке у активној материји и ако се подударају физичко - хемијске особине препарата, ознаке, паковања и амбалажа, осим трговачког имена препарата.
- ј) **Биљке** су живе биљке и живи дијелови биљака, укључујући свјеже воће и сјеме.
- к) **Биљни производи** су производи од биљака у непрерађеном стању или након једноставне обраде, као што је мљење, сушење или цијеђење.
- л) **Штетни организми биљака или биљних производа** су организми животињског или биљног свијета, као и вируси, бактерије, микоплазме, те остали патогени организми.
- м) **Животиње** су животиње из свих врста које обично храни, односно гаји човек.
- н) **Околина** је вода, ваздух, земља, дивље врсте фауне и флоре и сви односи међу њима.
- о) **Промет** је увоз, извоз, продаја, односно давање трећим лицима. При томе је увоз свако уношење ФФС на царинско подручје Босне и Херцеговине, без обзира на то каква је употреба или примјена била дозвољена у складу са царинским прописима за та ФФС. Извоз је свако изношење ФФС из царинског подручја Босне и Херцеговине и такође обухвата поновни извоз, те приврени извоз ФФС.
- п) **Добра пољопривредна пракса** је обављање пољопривредне дјелатности на начин који омогућава добро управљање/газовање пољопривредним земљиштем и репродукционим материјалом, уз уважавање природних особености пољопривредног простора. Добра пољопривредна пракса обухвата оптималну комбинацију агротехничких мјера, очување природне плодности пољопривредног земљишта и спречавање загађења околине, претјерану употребу минералних и органских ђубрива и ФФС, те производњу биљака или биљних производа намијењених за живежне намирнице који садрже најнижу могућу количину остатака ФФС.
- р) **Интегрална заштита биљака** је оптимална комбинација биолошких, биотехнолошких, хемијских, агротехничких мјера или мјера узгоја биљака, при чему се употреба хемијских средстава за заштиту биљака ограничава на најнужнију количину дозвољених ФФС, која су потребна за задржавање популације штетних организама испод границе која проузрокује привредно неприхватљиву штету или губитак (праг штетности).
- с) **Уређаји за апликацију ФФС** су машине и апарати за наношење ФФС, укључујући њихове саставне дијелове, који утичу на прецизност наношења.
- т) **Надлежни органи** за регистрацију, извршавање управних задатака у области промета ФФС и уређаја за апликацију ФФС, надзор над спровођењем овог закона, те извјештавање Европској комисији су: Управа Босне и Херцеговине за заштиту здравља биљака (у даљем тексту: Управа) и надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта.

II - ПРОМЕТ И УПОТРЕБА ФФС

Члан 3.

Опште одредбе

1. ФФС се не смију ставити у промет ни употребљавати на територији Босне и Херцеговине, ако нису регистрована, односно ако за ФФС није издата дозвола у складу са овим законом.
2. Изузетно од става 1, Управа може дозволити промет ако су ФФС намијењена за промет, односно употребу у другој држави, под условом да ФФС не иду у промет, односно употребу на територији Босне и Херцеговине. Ако се ради о ФФС, која су намијењена употреби у држави чланици ЕУ, промет и складиштење су дозвољени само под условом да су ФФС регистрована у тој држави чланици, те да не иду у промет, односно у употребу на територији Босне и Херцеговине.
3. За испитивање у истраживачке и развојне сврхе, које не укључује пуштање нерегистрованих ФФС у околину, није потребно добити дозволу надлежног органа.
4. Изузетно од одреби из става 3, увоз или извоз ФФС за испитивања у истраживачке и развојне сврхе може обавити правно или физичко лице регистровано за обављање такве дјелатности и о томе обавјештава Управу и надлежни орган ентитета и Брчко Дистрикта на чијем административном подручју то лице има сједиште.

Члан 4.

Промет ФФС

1. ФФС се могу као препарат ставити у промет, ако су регистрована код надлежних органа и сврстана, пакована, означена и опремљена са упутством за употребу у складу са прописима о опасним материјама и препаратима, те у складу са прописима донесеним на основу овог закона.
2. ФФС као активна материја могу се ставити у промет, ако су регистрована код надлежних органа и разврстана, пакована и означена у складу са прописима о опасним материјама и у складу са прописом издатим на основу овог закона.
3. Пропис о разврставању, паковању, обилежавању и опремању ФФС, упутством за употребу, на основу овог закона, доноси Савјет министара, на приједлог Управе, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта.

Члан 5.

Услови за обављање промета ФФС и регистар за промет

1. Прометом ФФС могу се бавити правна и физичка лица са сједиштем у Босни и Херцеговини, која, поред других прописаних услова, испуњавају и посебне услове у погледу простора, опреме и кадрова, што утврђују надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта рјешењем у управном поступку, свако унутар свог административног подручја надлежности. Рјешењем се одређује и регистарски број за упис у регистар правних и физичких лица за промет ФФС (у даљем тексту: регистар за промет).
2. Правна и физичка лица из става 1. овог члана морају имати одговорна лица за промет са ФФС, која брину о издавању ФФС, саопштавању и вођењу евиденција.
3. Услове које морају испуњавати правна и физичка лица у погледу простора и опреме за промет ФФС, те услове у погледу кадрова и стручног усавршавања прописује Савјет министара на приједлог Управе.
4. Регистар из става 1. овог члана успостављају и воде надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта и он мора садржавати најмање следеће податке: назив фирме, односно име и презиме лица које се бави прометом ФФС, адресу, односно сједиште фирме/лица, односно адресу и сједиште филијале, име и презиме одговорног лица, те назив и сједиште страног произвођача којег лице заступа у Босни и Херцеговини.
5. Управа води Јединствени регистар за Босну и Херцеговину. Органи ентитета и Брчко Дистрикта дужни су доставити Управи податке из регистра из става 4. овог члана у року од 15 дана од дана уписа у регистар који воде.

Члан 6.

Евиденције и достављање података

1. Правна и физичка лица која се баве прометом ФФС морају водити евиденцију о количини набављених ФФС, количини ФФС у промету, количини ускладишћених ФФС, количини ФФС која су била узета из промета и о томе најкасније до 31. марта текуће године за протеклу годину обавијестити надлежне органе ентитета и Брчко Дистрикта, који обавјештавају Управу.

- Правна и физичка лица из члана 11. став 2. овог закона морају, поред евиденције из става 1. овог члана, водити такође и евиденцију о употреби тих ФФС и доставити податке о њиховој употреби најкасније до 31. марта текуће године за протеклу годину.
- Правна и физичка лица која се баве прометом регистрованих ФФС, која су, с обзиром на опасност, разврстана међу ФФС с ознаком Т, морају поред евиденције из става 1. овог члана водити такође и евиденцију која садржи следеће податке:
 - податке о ФФС (трговачки назив, намјена употребе, рок трајања),
 - датум продаје, односно издавања ФФС,
 - количину продатог, односно издатог ФФС,
 - за правна лица којима је продато, односно издато ФФС: назив фирме, сједиште и порески број, а за физичка лица: личне податке (име и презиме, адреса и ЈМБГ),
 - потпис издавача ФФС и примаоца ФФС.
- Податке из става 3. овог члана правна и физичка лица, која се баве прометом ФФС, морају чувати најмање пет година и на захтјев надлежног органа дати их на увид.
- Тачан садржај и начин вођења евиденција, те достављања података прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 7.

Продаја ФФС

- ФФС се могу, с обзиром на разврстаност у групу опасности/отровности, амбалажу и начин употребе продавати:
 - само у специјализованим продавницама ФФС, или
 - у цвјећарама и продавницама непрехрамбене робе, или
 - у посебном дијелу продавница са мјешовитом робом.
- Мјесто продаје ФФС одређује Управа у рјешењу о регистрацији, на приједлог Комисије за ФФС (у даљем тексту: Комисија).

Члан 8.

Правила употреба ФФС

- ФФС се морају правилно употребљавати.
- Правилна употреба значи употребу ФФС у складу са упутством за употребу и са наводима на етикети, укључујући припрему прописане концентрације ФФС, поштивање принципа добре пољопривредне праксе, интегралне заштите биља ако је могуће, те заштиту околине и нециљаних организама.
- Наношење ФФС из ваздуха није дозвољено.
- Употреба ФФС на начин који би проузроковао загађење стамбених, привредних и сличних објеката, гдје бораве људи и животиње, те загађење сусједних земљишта и вода није дозвољено.
- Савјетовати, рекламирати или препоручивати смије се само употреба регистрованих ФФС за намјене одређене рјешењем о регистрацији и упутством за употребу, те у складу са наводом на етикети.
- Савјет министара, на приједлог Управе, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта прописује дужности корисника у погледу употребе ФФС.

Члан 9.

Вршиоци заштите биљака

- Правна или физичка лица која се баве пољопривредном производњом и која су тржишни произвођачи, могу употребљавати ФФС само ако испуњавају прописане услове у погледу образовања, односно стручне оспособљености и ако ФФС наносе одговарајућим уређајима за апликацију ФФС.
- Детаљне услове у погледу стручног оспособљавања, те садржаја и начина обављања провере знања из ФФС прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 10.

Остаци ФФС

- Прописане граничне вриједности остатака ФФС у, односно на биљкама и биљним производима, не смију бити прекорачене.
- Ако се утврди да су прописане граничне вриједности остатака ФФС у, односно на биљкама и биљним производима прекорачене, треба их уништити или на други одговарајући начин спречити њихову употребу за исхрану људи и животиња.
- Граничне вриједности остатака ФФС у, односно на биљкама и биљним производима, те мјере које се спровode у случају када се лабораторијским претрагама утврде прекорачења, прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 11.

ФФС разврстана као Т+

- Регистрована ФФС која су, с обзиром на отровност, разврстана као Т+, не смију бити стављена у слободан промет и општу употребу.
- Промет и апликација ФФС из става 1. дозвољени су само правним и физичким лицима која имају стално запослено особље стручно оспособљено за рад са отровима, испуњавају прописане услове у погледу просторија и опреме и имају дозволу за обављање такве дјелатности од органа ентитета и Брчко Дистрикта надлежног за здравство.
- Тачније услове у погледу просторија, опреме и особља прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 12.

Забрана, ограничење промета и употребе

- Ако у погледу техничких и научних сазнања постоји основана сумња да регистрована ФФС представљају опасност за здравље људи, односно за околину, Савјет министара може, на приједлог Управе и уз сагласност Комисије, ограничити или забранити промет, односно употребу ФФС на територији Босне и Херцеговине или на појединим подручјима.
- Ако ФФС садржи одређене активне материје чији је промет, односно употреба у ЕУ ограничена или забрањена, Савјет министара ће, на приједлог Управе, забранити или ограничити промет, односно употребу таквих ФФС на територији Босне и Херцеговине.

III - РЕГИСТРАЦИЈА ФФС

ПОСТУПАК РЕГИСТРАЦИЈЕ

Члан 13.

Регистрација

- За регистрацију ФФС потребно је Управи поднијети захтјев и уз њега приложити прописану документацију за оцјену активних материја у ФФС из члана 15, осим у случајевима из члана 16. став 3. овог закона; прописану документацију за оцјену ФФС и остале податке, документе и узорке који су потребни за утврђивање услова за регистрацију, ако тако захтијева надлежни орган.
- Активне материје и ФФС оцјењују оспособљени стручњаци или правна лица која за то овласти Савјет министара, на приједлог Управе.
- Стручњаци, односно правна лица из става 2. овог члана, с обзиром на подручја рада, Управи предлажу надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта и органи ентитета и Брчко Дистрикта надлежни за здравство као и надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта надлежни за околину.
- За израду оцјене утицаја ФФС на околину и здравље људи, те мишљења о разврстану, паковању и означавању опасних материја и препарата, на основу токсиколошке и екотоксиколошке документације из чл. 15. и 16. овог закона, Савјет министара, на приједлог Управе у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта за здравство и за околину, овлашћује орган (институцију или правно лице) који испуњава услове у погледу стручне оспособљености кадрова.
- Ако је ФФС разврстано као опасно, саставни дио мишљења из претходног става овог члана су и медицинске мјере у случају акутних тровања.
- Детаљније услове у погледу стручне оспособљености кадрова који израђују оцјене и мишљења из овог члана прописује Савјет министара, на приједлог Управе.
- Код оцјењивања услова за регистрацију употребљавају се јединствени принципи за оцјењивање ФФС које прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 14.

Подносиоци захтјева

- Захтјев за регистрацију ФФС може поднијети:
 - домаћи произвођач;
 - правно или физичко лице које има сједиште у Босни и Херцеговини и наступа у име страног произвођача;
 - представништво страног произвођача у Босни и Херцеговини.
- Сматра се да правно или физичко лице наступа у име произвођача ако има с њим склопљен уговор о заступању којим се одређује и осигурање одштетне одговорности произвођача за територију Босне и Херцеговине.

Члан 15.

Документација за оцјену активних материја

1. Уз захтјев за оцјену активних материја потребно је приложити следећу документацију:
 - а) идентитет активне материје,
 - б) физичко - хемијске особине,
 - ц) додатне информације о активној материји (употреба, начин дјеловања, складиштење, безбједоносне мјере и слично),
 - д) методе анализе,
 - е) токсиколошке и метаболичке студије,
 - ф) податке о остацима активне материје у, односно на биљкама, односно биљним производима, живижним намирницама и сточној храни,
 - г) податке о томе шта се дешава с активном материјом након употребе у околини,
 - х) екотоксиколошке студије,
 - и) сажетак и оцјену из седме и осме алинеје овог става,
 - ј) приједлог и образложење приједлога разврстања и означавања у складу са прописима о разврстању, паковању и означавању опасних материја,
 - к) у случају активне материје на основу микроорганизама или вируса, податке о микроорганизмима или вирусима,
 - л) документацију за оцјену препарата на основу те активне материје,
 - м) сигурносни лист, израђен у складу са прописима о хемикалијама,
 - н) остале податке, ако су потребни.
3. Изузетно од одредби става 1. овог члана, у случајевима када нису на располагању сви захтијеви подаци, подносилац захтјева умјесто недостајућих података уз захтјев прилаже одговарајуће образложење. Управа, на основу мишљења овлашћених стручњака, односно правних лица из члана 13. став 2. овог закона, оцјењује оправданост захтјева.
4. Детаљнији садржај захтијеване документације из става 1. овог члана, прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 16.

Документација за оцјену ФФС

1. Уз захтјев за оцјену ФФС потребно је приложити следећу документацију:
 - а) идентитет препарата,
 - б) физичке, хемијске и техничке особине препарата,
 - ц) податке о употреби препарата,
 - д) додатне информације о препарату,
 - е) аналитичке методе,
 - ф) податке о ефикасности,
 - г) токсиколошке студије,
 - х) остатке у, односно на биљкама, односно биљним производима, живижним намирницама и сточној храни,
 - и) податке о томе шта се дешава са ФФС након употребе у околини,
 - ј) екотоксиколошке студије,
 - к) сажетак и оцјену девете и десете алинеје овог става,
 - л) приједлог и образложење приједлога разврстања и означавања у складу с прописима о разврстању, паковању и означавању опасних материја и препарата,
 - м) податке о ФФС на основу микроорганизама и вируса,
 - н) сигурносни лист, израђен у складу с прописима о хемикалијама,
 - о) остале податке, ако су потребни.
2. Ако ФФС садржи активну материју која је већ на списку, активну материју није потребно оцјењивати, а уз захтјев за оцјену ФФС потребно је, поред документације из става 1. овог члана, приложити још доказ да је активна материја идентична материји са списка и сажетак оцјене активне материје.
3. Изузетно од одредби става 2. овог члана, у случајевима када нису на располагању сви захтијеви подаци, подносилац захтјева, умјесто недостајућих података, уз захтјев прилаже одговарајуће образложење. Управа, на основу мишљења овлашћених стручњака, односно правних лица из члана 13. став 2. овог закона, оцјењује оправданост захтјева.
4. Детаљнији садржај захтијеване документације из става 1. овог члана прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 17.

Спречавање удвостручавања експеримената на кичмењацима

1. При изради документације може се признавати страна документација о експериментима на животињама, ако су

- експерименти за ФФС која су предмет регистрације били израђени у складу са принципима добре лабораторијске праксе.
2. Ради спречавања удвостручавања експеримената на кичмењацима мора се подносилац захтјева за регистрацију прије почетка извођења експеримената на кичмењацима распитати код надлежних органа да ли су већ регистрована идентична ФФС, те име, односно фирму и адресу, односно сједиште имаоца или имаца већ регистрованог, односно регистрованих ФФС.
3. Уз распитивање подносилац мора приложити доказе да домаћи или страни произвођач намјерава регистровати ФФС и да је на располагању прописана документација.
4. Ако надлежни орган утврди да ће подносилац поднијети захтјев за регистрацију ФФС који су идентични већ регистрованим ФФС другог имаоца, доставиће му податке о имену и презимену, те адреси, односно фирми и сједишту имаоца или имаца већ регистрованих ФФС, те о томе обавијестити имаоца већ регистрованих ФФС.
5. Подносилац новог захтјева и имаоци већ регистрованих ФФС учиниће све да постигну споразум о заједничкој употреби података тако да се спречи удвостручавање експеримената на кичмењацима.
6. За обављање експеримената на животињама треба претходно добити дозволу Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине.

Члан 18.

Чување података

1. У поступку регистрације ФФС надлежни органи не смију у корист других подносилаца употребљавати:
 - а) податке из документације о активној материји приложене уз захтјев за регистрацију, односно издавање дозволе, осим ако:
 - б) се за употребу таквих података други подносилац споразумије с првим подносиоцем, односно имаоцем регистрације и то доказе одговарајућим документом, или
 - ц) је протекло најмање десет година од првог уврштавања активне материје на списак, или
 - д) је протекло најмање десет година од прве регистрације активне материје у било којој држави чланици ЕУ, или
 - е) је протекло пет година од регистрације на основу примљених додатних
 - ф) података потребних за прво уврштавање активне материје на списак, осим
 - г) ако тај петогодишњи период истиче прије истека десетогодишњег периода из б) и ц) ове тачке, што важи за измјену услова за уврштавање активне материје, односно за продужење уврштавања активне материје на списак.
 - х) податке из документације о ФФС, приложене уз захтјев за регистрацију, осим ако:
 - и) се за употребу тих података други подносилац споразумије са првим подносиоцем, односно имаоцем регистрације и то доказе одговарајућим документом, или
 - ј) је протекло десет година од прве регистрације ФФС која садржи нове или старе активне материје, у било којој држави чланици ЕУ.

Члан 19.

Рјешење о регистрацији

1. Рјешење о регистрацији ФФС издаје Управа у управном поступку на основу писменог приједлога Комисије, најкасније у року од 30 дана рачунајући од дана предаје уредног захтјева. Управа по један примјерак рјешења доставља и надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта.
2. Комисија је дужна да приликом израде приједлога за регистрацију ФФС узме у обзир оцјене овлашћених стручњака, односно правних лица из члана 13. став 2. овог закона.
3. Регистрација гласи на ФФС и произвођача, односно подносиоца захтјева, а поред тога рјешење о регистрацији мора нарочито садржавати: састав ФФС, употреба и битни елементи мишљења органа из члана 13. став 4. овог закона.
4. Ималац регистрације одговоран је за стављање ФФС у промет.

Члан 20.

Комисија

1. Комисију чине стручњаци које именује Савјет министара, на приједлог Управе.
2. Чланови Комисије не смију бити, у смислу неспојивости интереса, повезани са подносиоцима захтјева или са правним или физичким лицима која производе ФФС или обављају промет ФФС.

3. Детаљније услове у погледу састава и начина рада Комисије прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 21.

Тајност података

- Управа мора третирати као тајну податке подносиоца захтјева за регистрацију ФФС који садрже податке о индустријској и комерцијалној дјелатности подносиоца, ако тако захтијева подносилац захтјева.
- Тајност података не односи се на:
 - имена и садржај свих активних материја и назив ФФС;
 - имена осталих материја, које се разврставају као опасне у складу са прописима о разврстању, означавању и паковању опасних материја,
 - физичко - хемијске податке о активним материјама у ФФС,
 - начине спречавања штетних дејстава активних материја, односно ФФС,
 - сажетац резултата тестова за утврђивање ефикасности и нештетности материје или ФФС за људе, животиње и околину,
 - препоручене поступке и безбједносне мјере за смањење ризика при претоварању, складиштењу, превозу, пожару и код осталих опасности,
 - методе за одређивање садржаја активних материја, нечистоћа и осталих састојака у активној материји и остатака ФФС,
 - начине стављања ФФС у промет и његово паковање,
 - поступке за деконтаминацију у случају излијевања или испуста,
 - прву помоћ и лијечење људи у случају повреда.
- Ако подносилац захтјева накондано открије раније тајне податке, мора о томе обавијестити Управу.

Члан 22.

Обавјештавање о потенцијално штетном утицају ФФС

- Ималац регистрације или онај коме је одобрено проширење употребе регистрованог ФФС мора одмах обавијестити Управу о свим новим подацима о могућем опасном утицају сваког ФФС или остатка ФФС на здравље људи, животиња, подземне воде, односно на околину.
- Дужност из става 1. овог члана важи такође и за кориснике ФФС који примите опасни утицај ФФС на здравље људи, животиња, подземне воде, односно околину.

IV - ВРСТЕ РЕГИСТРАЦИЈЕ

Члан 23.

Услови за регистрацију

- ФФС се региструју ако су у складу са научним и техничким развојем, те ако је из оцјене ФФС утврђено да код правилне употребе:
 - дјелују ефикасно;
 - немају неприхватљивог дјеловања на гајене биљке или биљне производе;
 - не проузрокују непотребну патњу кичмењацима и другим животињама које се истребљују;
 - немају директан или индиректан штетни утицај на здравље људи, односно животиња;
 - немају прекомјеран утицај на околину, нарочито на загађивање вода, укључујући питку воду и подземне воде и на нециљане организме;
 - да се методама признатим у ЕУ или одобреним од Управе, може утврдити садржај активних материја, те токсиколошки и екотоксиколошки значајних нечистоћа и састојака;
 - да је могуће одговарајућим анализама одредити остатке ФФС који су последица дозвољеног начина употребе и који су значајни за здравље људи, односно околину;
 - да се физичко-хемијске особине средства сматрају прихватљивим код одговарајуће употребе и складиштења ФФС.
- Изузетно од одредби става 1. овог члана, Управа може ради:
 - неупоредивости услова пољопривреде, заштите биљака, околине или
 - климатских услова, или
 - посебне еколошке осјетљивости на одређеним подручјима, или
 - дружничких прехранбених навика становништва,
 - захтијевати да се тестови и анализе изврше и у Босни и Херцеговини и одредити додатне услове у погледу употребе ФФС.

- ФФС намијењена употреби у пољопривреди могу се, на основу захтјева подносиоца, регистровати и за употребу на непољопривредним површинама, ако испуњавају прописане услове. Подносилац мора доставити прописану документацију из чл. 15. и 16. овог закона.

Члан 24.

Важење и продужење регистрације

- Управа региструје ФФС за период од највише десет година, у складу са приједлогом Комисије.
- Регистрација се може више пута продужити, сваки пут за период од највише десет година. Захтјев за продужење регистрације имаоца регистрације мора поднијети Управи најмање шест мјесеци прије истека регистрације.
- Ако постоји сумња да су измијењени услови на основу којих је ФФС била регистрована, Управа ће захтијевати поново цијелопуну документацију за оцјену ФФС, односно онај дио документације који му је потребан за одлучивање о продужавању регистрације и о продужењу ће одлучити на приједлог Комисије.
- Управа може издати подносиоцу захтјева у управном поступку привремено рјешење којим му продужава регистрацију ФФС, за онај период који је Управи потребан за провјеравање оправданости захтјева.
- Регистрована ФФС може се било када поново оцијенити, ако се посумња да било који услов из члана 23. став 1. више није испуњен. У таквом случају могу се захтијевати од имаоца регистрације или правног, односно физичког лица којем је било дозвољено проширење употребе ФФС из члана 32. овог закона, додатни подаци и документација за поновну оцјену ФФС. Привременим рјешењем дозвола се може продужити за онај период који је потребан за достављање свих додатних информација и документације.

Члан 25.

Привремена регистрација

- Ако ФФС садрже нову активну материју за коју је документација за вођење поступка за уврштавање активне материје на списак потпуна, Управа може издати рјешење о привременој регистрацији највише на три године од издавања закључка о потпуности документације Европске комисије. Подносилац захтјева мора доставити закључак о потпуности документације, доказ о идентичности активне материје и сажетац документације о активној материји, те документацију из члана 16. овог закона.
- Ако се по истеку важења рјешења о привременој регистрацији активна материја не уврсти на списак јер документација у том времену није била оцијењена, привремена регистрација може се привременим рјешењем у управном поступку продужити за вријеме које је потребно за потпун преглед документације, односно свих додатних података захтијеваних за оцјену услова за уврштавање на списак.

Члан 26.

Измјена рјешења о регистрацији

- Управа може, на захтјев имаоца регистрације или по службеној дужности, измијенити рјешење о регистрацији ако се измијене околности које су биле основ за издавање рјешења о регистрацији.
- Управа може измијенити рјешење о регистрацији ФФС на захтјев имаоца регистрације и ако се ради о ФФС истог произвођача, регистрованим у било којој држави чланици ЕУ под другим трговачким именом, те су идентична са ФФС регистрованим у Босни и Херцеговини.
- Управа може захтијевати додатне податке, документе и узорке који су јој потребни за оцјену оправданости измјене рјешења о регистрацији.

V - ПРЕСТАНАК РЕГИСТРАЦИЈЕ

Члан 27.

Престанак регистрације

- Регистрација престаје:
 - истеком периода за који је било издато рјешење о регистрацији, ако се регистрација не продужи;
 - поништењем рјешења о регистрацији:
 - на захтјев имаоца регистрације,
 - ако се утврди да услови за регистрацију више нису испуњени,
 - у случајевима из члана 12. овог закона,
 - ако се активна материја брише са списка;

- ц) поништавањем рјешења о привременој регистрацији,
- д) ако се активна материја у случајевима из члана 25. овог закона не уврсти у списак.
2. Ако се ималац регистрације прије истека њеног важења одлучи да одређена ФФС неће више стављати у промет и употребу, мора најмање шест мјесеци прије престанка промета овим ФФС о томе обавијестити Управу и приложити образложење.
3. Ако надлежни орган поништи рјешење о регистрацији, може имаоцу регистрације одобрити одређени прелазни период и одредити услове за уништење, складиштење, промет, односно употребу постојећих залиха ФФС у Босни и Херцеговини.

VI - РЕГИСТАР ФФС

Члан 28.

Регистар ФФС

1. На основу издатих рјешења о регистрацији ФФС, Управа води Јединствени регистар ФФС за Босну и Херцеговину (у даљем тексту: Регистар ФФС). Списак регистрованих ФФС Управа објављује једном годишње у "Службеном гласнику БиХ", а измјене барем два пута годишње. Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта дужни су да воде евиденцију о регистрованим ФФС на основу рјешења које им достави Управа на основу члана 19. став 1. овог закона.
2. Регистар ФФС садржи следеће податке:
 - а) царинску ознаку,
 - б) трговачко име ФФС,
 - ц) назив и садржај свих активних материја у ФФС,
 - д) име произвођача, односно заступника у Босни и Херцеговини,
 - е) ознаку из разврставања у или изван групе отровности,
 - ф) пуни назив Управе (надлежног органа ентитета и Брчко Дистрикта) који је издао рјешење о регистрацији,
 - ј) број и датум рјешења о регистрацији,
 - к) мјесто продаје из члана 7. овог закона.

VII - СПИСАК АКТИВНИХ МАТЕРИЈА

Члан 29.

Списак

1. Списак активних материја објављује Управа у "Службеном гласнику БиХ", а измјене у складу са измјенама списка у ЕУ.

VIII - ДОЗВОЛЕ

Члан 30.

Дозвола за истраживање, односно развој

1. Свако испитивање у истраживачке, односно развојне сврхе које укључује испуштање нерегистрованих ФФС у околину, може се вршити само на основу издате дозволе за истраживање, односно развој.
2. Дозволу из става 1. издаје Управа у управном поступку. За ФФС која могу представљати опасност за здравље људи и животиња или неочекиван штетан утицај на околину, надлежни орган захтијева мишљење Комисије.
3. Из дозволе морају бити видљиви подаци о ФФС, количини ФФС, подручје испитивања и услови употребе, те правно или физичко лице које ће вршити испитивање.
4. Дозвола се издаје највише за период од двије године. Дозвола се, на захтјев имаоца, може продужити ако ималац дозволе тражи продужење најмање четири мјесеца прије истека важења дозволе и искаже оправдане разлоге за продужење. Дозвола се издаје на основу мишљења Комисије.
5. Ако Управа оцијени да би предлагана испитивања за која је поднијет захтјев за издавање дозволе могла имати штетан утицај на здравље људи и животиња или неочекиван штетни утицај на околину, може испитивање, на приједлог Комисије, забранити или га дозволити под условима потребним за спречавање тих посљедица.
6. Детаљнији садржај захтјева и дозволе за истраживање, односно развој прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 31.

Изузетна дозвола

1. Због непредвидиве опасности коју представља штетни организам који није могуће уништити, односно одговарајуће ограничити с регистрованим ФФС или другим мјерама, Управа може издати изузетну дозволу за промет, односно употребу нерегистрованих ФФС. Поступак за издавање изузетне дозволе може се покренути по службеној дужности или на захтјев странке. У поступку издавања дозволе, Управа захтијева

мишљење Комисије. Изузетна дозвола издаје се највише на период од 120 дана за ограничену и контролисану употребу која не представља неприхватљиву опасност за здравље људи и околине.

2. У дозволи из става 1. морају бити наведени подаци о ФФС, количини ФФС, подручју и условима употребе, те корисницима.
3. Управа може изузетну дозволу измијенити или поништити ако ФФС нису постигла жељене резултате, ако ФФС нису више потребна или ако су штетне посљедице веће од штете коју проузрокују штетни организми из става 1. овог члана.
4. Детаљнији садржај захтјева и изузетне дозволе прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 32.

Дозвола за проширење употребе

1. У случају да ималац регистрације нема интереса за измјену регистрације, може било које друго правно или физичко лице које је регистровано за промет поднијети захтјев за издавање дозволе за проширење употребе регистрованих ФФС за заштиту других биљака за које ФФС нису регистрована.
2. Поступак за издавање дозвола за проширење употребе регистрованих ФФС може се покренути и по службеној дужности.
3. Управа издаје дозволу за проширење употребе ФФС на основу мишљења Комисије.
4. Ималац регистрације није дужан навести проширење употребе из става 1. у упутству за употребу, односно на етикети ФФС. Проширење употребе објављује се у посебној публикацији, која је на располагању код надлежних органа.
5. Детаљнији садржај захтјева и дозволе за проширење употребе регистрованих ФФС прописује Савјет министара, на приједлог Управе и уз мишљења Комисије.

IX - ЈАВНЕ СЛУЖБЕ У ОБЛАСТИ ФФС И УРЕЂАЈА ЗА АПЛИКАЦИЈУ ФФС

Члан 33.

Опредјељење

1. Јавна служба у области ФФС и уређаја за апликацију ФФС (у даљем тексту: уређаји) је законом дефинисана дјелатност. Лица која пружају те услуге имају посебне обавезе које су од јавног интереса (у даљем тексту: обавезе јавне службе).
2. За јавне службе у области ФФС и уређаја примјењују се одредбе закона који уређује повјеравање јавних овлаштења, ако овај или други посебан закон не прописује другачије.
3. Начин вршења поједине јавне службе по овом закону прописује Савјет министара Босне и Херцеговине, у складу са овим законом и законом који уређује повјеравање јавних овлаштења.

Члан 34.

Обавезе јавне службе

1. Обавезе јавне службе, односно овлашћених организација у области ФФС и уређаја су:
 - а) трајно и непрекидно обављање дјелатности и извршавање послова, односно у складу са захтјевом Управе;
 - б) обављање послова по одређеном програму;
 - ц) обављање послова по одређеној цијени.
2. Обавезе поједине јавне службе могу се детаљније уредити прописом Савјета министара или концесијским уговором.
3. Ако вршилац јавне службе, односно овлашћена организација не обезбједи посао јавне службе лицу којем је дужна обезбједити, или не обезбједи посао по прописаној цијени и осталим прописаним условима, корисник услуге може од Управе захтијевати да одлучи о праву корисника рјешењем у управном поступку и вршиоцу јавне службе, односно овлашћеној организацији нареди одговарајуће поступање.

Члан 35.

Облици вршења јавних служби у области ФФС

1. Поред облика одређених законом који уређује привредне јавне службе, јавне службе у области ФФС могу обављати такође и овлаштена правна лица јавног права чији је оснивач Босна и Херцеговина и овлашћени јавни заводи чији је оснивач Босна и Херцеговина, односно ентитети, Брчко Дистрикт или друго лице јавног права.
2. Вршиоце јавних служби из става 1. овлашћује Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Управе, односно влада ентитета и владе Брчко Дистрикта. Детаљније односе са вршиоцима јавних служби уређује Управа уговором.

Члан 36.**Финансирање јавне службе**

1. Јавна служба у области ФФС и уређаја финансира се из:
 - а) дјелимичног или цјелокупног плаћања цијене за обављени посао,
 - б) буџета Босне и Херцеговине,
 - ц) буџета ентитета и Брчко Дистрикта у једнаким дијеловима;
 - д) других извора.
2. Босна и Херцеговина, ентитети и Брчко Дистрикт финансирају или суфинансирају поједине послове јавне службе за ФФС и уређаје у складу са програмом за поједину јавну службу који доноси Савјет министара, на приједлог Управе.
3. Вршиоци јавних служби морају средства из буџета наведених у ставу 1.б) и ц) овог члана за финансирање програма јавних служби намијенити само за извршавање те јавне службе у складу са програмом.

Члан 37.**Цијене послова јавне службе**

1. Корисници услуга јавне службе у области ФФС и уређаја, дјелимично или у цјелини, плаћају цијену поједине услуге, а поједине услуге могу за кориснике бити и бесплатне, о чему посебним актом одлучује Савјет министара, на приједлог Управе.
2. Цијене послова из члана 43. став 1.а) овог закона прописује Савјет министара, на приједлог Управе.
3. Савјет министара, на приједлог Управе, прописује цијене других послова и задатака јавне службе по овом закону, те одређује удио који плаћа корисник.

Члан 38.**Програм јавне службе**

1. Савјет министара, на приједлог Управе, програмом за поједине јавне службе одређује нарочито:
 - а) врсту и обим послова јавне службе;
 - б) начин и динамику обављања послова јавне службе, у складу са прописима или концесијским уговорима;
 - ц) обим и начин финансирања, односно суфинансирања појединих послова јавне службе.

Члан 39.**Надзор над обављањем јавне службе**

1. Стручни надзор над обављањем јавне службе врше надлежни органи, а задатке стручног надзора могу додијелити другим правним или физичким лицима као јавно овлаштење.
2. Стручни надзор као јавно овлаштење могу обављати правна и физичка лица која су стручно оспособљена за надзор на поједином подручју јавног посла.
3. Савјет министара, на приједлог Управе, одређује детаљније услове у погледу стручне оспособљености из става 2. овог члана.
4. Након обављеног јавног конкурса/огласа надлежни органи доносе рјешење о одређивању вршиоца јавних овлаштења из става 2. овог члана и с њима склапају уговоре којима се регулишу међусобни односи. Рјешење о одређивању вршиоца јавних овлаштења из става 2. овог члана објављује се у службеним гласилима Босне и Херцеговине у року од 30 дана од правоснажности рјешења.
5. Инспекцијски надзор над обављањем јавне службе врше надлежне пољопривредне инспекције.

Члан 40.**Услови за обављање јавне службе**

Савјет министара, на приједлог Управе, прописује за поједини јавни посао у области ФФС и уређаја услове у погледу просторија, опремљености и кадрова које мора испуњавати вршилац тог јавног посла.

Члан 41.**Лица која извршавају задатке јавне службе**

1. Стручни рад при обављању послова јавне службе у области ФФС и уређаја могу обављати само лица која имају одговарајуће стручно образовање, која су стручно оспособљена за обављање посла на свом радном мјесту и испуњавају остале услове одређене прописима.
2. Услове у погледу стручног образовања и осталих захтјева, које мора испуњавати лице како би могло обављати стручни посао при извршавању јавне службе у области ФФС и уређаја, прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 42.**Подручја јавних служби**

1. Јавна служба, по овом закону, обухвата:
 - а) стручне задатке на подручју регистрације, промета и употребе ФФС;
 - б) стручне задатке на подручју уређаја.

Члан 43.**Стручни задаци на подручју регистрације, промета и употребе ФФС**

1. Стручни задаци на подручју регистрације, промета и употребе ФФС су нарочито:
 - а) задаци на подручју испитивања и оцјенивања ФФС у поступку регистрације,
 - б) координација рада и техничка подршка надлежном органу у поступку регистрације ФФС,
 - ц) лабораторијска испитивања ФФС,
 - д) праћење остатака ФФС у, односно на биљкама, односно биљним производима у погледу правилне употребе ФФС,
 - е) израда стручних елабората за подршку одлучивању надлежном органу,
 - ф) извршавање истраживачке и развојне дјелатности,
 - г) развијање и увођење нових поступака код добре праксе заштите биљака и добре пољопривредне праксе,
 - х) увођење европских стандарда на подручју биолошких тестова ефикасности ФФС,
 - и) задаци на подручју евиденције промета и употребе ФФС,
 - ј) сарадња при увођењу, развијању и успостављању информационог система,
 - к) задаци у вези са стручним усавршавањем одговорних лица за промет ФФС и корисника ФФС,
 - л) остали задаци на подручју ФФС.

Члан 44.**Стручни задаци на подручју уређаја**

1. Стручни задаци на подручју уређаја су нарочито:
 - а) израда стручних елабората за подршку одлучивању надлежном органу на подручју уређаја,
 - б) задаци у вези са стручним усавршавањем на подручју уређаја,
 - ц) сарадња при увођењу, развијању и успостављању информационог система на подручју уређаја,
 - д) извођење истраживачке и развојне дјелатности,
 - е) обављање других задатака на подручју уређаја.

Х - УРЕЂАЈИ**Члан 45.****Сертификат**

1. У промет се смију ставити само уређаји са којима је, уз прописану употребу, обезбијеђена за људе и околину нешкодљива апликација ФФС, који имају сертификат о усклађености (у даљем тексту: сертификат) и испуњавају услове из сертификата.
2. Произвођач, односно увозник мора прије стављања у промет на свој захтјев добити сертификат да уређаји испуњавају прописане услове.
3. Савјет министара, на приједлог Управе, може прописати да за поједине врсте уређаја сертификат није обавезан.
4. Детаљније услове које морају испуњавати уређаји прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 46.**Орган за сертификацију**

1. Произвођач, односно увозник подноси захтјев за издавање сертификата код органа за сертификацију.
2. Орган за сертификацију је компетентно правно или физичко лице акредитовано или од Управе овлаштено правно или физичко лице, ако испуњава прописане посебне услове, као и услове у погледу кадрова, просторија и опреме.
3. Орган за сертификацију мора водити евиденцију о врсти, типу и години производње уређаја за сертификацију, датуму издавања сертификата и евиденцију о произвођачу, односно увознику и чувати је најмање десет година од издавања сертификата и на захтјев надлежног органа доставити је на увид.
4. Услове из става 2. овог члана прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 47.

Редовни прегледи уређаја

1. Власници уређаја (у даљем тексту: држаоци) могу употребљавати само уређаје који су редовно прегледани и имају знак о редовном прегледу.
2. Држаоци морају добити знак о редовном прегледу уређаја сваке двије године.
3. Савјет министара, на приједлог Управе, може прописати да за поједине врсте уређаја преглед није обавезан.

Члан 48.

Знак о редовном прегледу и евиденција

1. Знак о редовном прегледу издаје правно или физичко лице које рјешењем овласте надлежни органи, ако испуњава услове у погледу просторија, опреме и кадрова.
2. Правна и физичка лица која обављају прегледе уређаја дужна су водити евиденцију о резултатима прегледа држаоца прегледаних уређаја (име и презиме, фирма, адреса, односно сједиште) издатим знаковима о прегледима. Евиденцију о резултатима прегледа за поједини уређај потребно је чувати најмање шест година.
3. Детаљније услове из става 1, сдржај редовних прегледа, начин вођења евиденције уређаја, те облик знака о редовном прегледу прописује Савјет министара, на приједлог Управе.

XI - ТРОШКОВИ

Члан 49.

Трошкови

1. Све трошкове у вези са регистрацијом ФФС и у вези са издавањем дозвола плаћа подносилац захтјева, односно ималац регистрације.
2. Трошкове за издавање сертификата за уређаје плаћа произвођач, односно увозник.
3. Трошкове у вези са редовним прегледима уређаја плаћају држаоци који употребљавају уређаје.
4. Трошкове анализа биљака, односно биљних производа на садржај остатака ФФС код вршења инспекцијског надзора плаћа корисник ФФС, а уколико он није познат, држалац биљака, односно биљних производа, ако остаци ФФС прелазе прописане граничне вриједности остатака ФФС.
5. Трошкове анализа тла и других предмета код вршења инспекцијског надзора употребе ФФС, односно активних материја плаћа држалац земљишта, односно корисник земљишта, ако се утврди забрањена односно неправилна употреба ФФС.
6. Трошкове анализа биљака и других предмета код вршења инспекцијског надзора неправилне употребе ФФС на захтјев странке плаћа корисник ФФС, ако остаци ФФС прелазе граничне вриједности, односно када се на биљкама гдје се ФФС не употребљавају утврди присуство остатака ФФС, а иначе странка која је захтијевала преглед.
7. Трошкове претрага ФФС код вршења инспекцијског надзора плаћа ималац регистрације ФФС, ако та ФФС није у складу са рјешењем о регистрацији.
8. Трошкове тестирања уређаја код вршења инспекцијског надзора плаћа произвођач, односно увозник, ако уређај не испуњава услове из сертификата.
9. Висину трошкова из ст. 1. и 2. овог члана прописује Савјет министара, на приједлог Управе.
10. Висину трошкова из става 3. овог члана прописује Савјет министара, на приједлог Управе.
11. Други трошкови из овог члана су стварни трошкови поступка.

XII - МЕЂУНАРОДНИ ПРОМЕТ

Члан 50.

Увоз ФФС

1. ФФС смију увозити само правна и физичка лица из члана 5. овог закона.
2. Надзор над увозом ФФС врши фитосанитарни инспектор.
3. Границе прелазе за промет ФФС преко државне границе одређује Савјет министара, на приједлог Управе.

Члан 51.

Увоз уређаја за апликацију ФФС

1. Увозити се могу уређаји који имају сертификат или дозволу Управе. Ако није међународним уговором друкчије одређено, царински органи не смију издати царинску дозволу употребе, осим транзита и царинског складиштења, ако уређај нема прописаног сертификата, односно дозволе.

2. Савјет министара, на приједлог Управе, прописује услове за увоз на основу дозволе.
3. Изузетно од одредби става 1. овог члана, Савјет министара, на приједлог Управе, може прописати да за поједине врсте уређаја или уређаја одређене намјене сертификат, односно дозвола није потребна.

XIII - УПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА ЗАШТИТУ ЗДРАВЉА БИЉАКА

Члан 52.

Овлаштења и задаци Управе

1. Управа Босне и Херцеговине за заштиту здравља биљака има по овоме закону следеће задатке и овлаштења:
 - а) координација рада између свих ресорних органа ентитета и Брчко Дистрикта,
 - б) вођење поступка регистрације ФФС и издавање дозвола,
 - ц) вођење јединствених евиденција, регистара и спискова за Босну и Херцеговину,
 - д) припрема прописа по овоме закону са подручја рада и старање о њиховом спровођењу,
 - е) издавање рјешења о концесијама, склапање концесијских уговора, те других уговора за извршавање јавних служби по овом закону,
 - ф) праћење стања на подручју промета, односно употребе ФФС и сарађивање при припреми мјера,
 - г) усађање програма у вези са мјерама за правилну употребу ФФС, те брига о извршавању програма,
 - х) увођење принципа добре пољопривредне праксе и интегрисане заштите биљака,
 - и) координација рада и брига о усклађивању граничних вриједности остатака ФФС у биљкама, односно биљним производима, те извођење мониторинга остатака ФФС у биљкама, односно биљним производима,
 - ј) припрема извјештаја, анализа, информација и других материјала за органе и међународне организације којима је Босна и Херцеговина дужна достављати извјештаје у складу са прописима и на основу међународних уговора,
 - к) брига о обавјештавању јавности и заинтересованих о стварима са подручја рада,
 - л) издавање публикација са подручја рада,
 - м) брига о успостављању информационог система са подручја рада, прикупљање, обрада, посредовање и чување података са подручја рада и управљање информационом системом,
 - н) брига о вршењу стручног усавршавања и оспособљавања радника са подручја рада,
 - о) сарадња са другим органима у држави и иностранству на подручју рада,
 - п) обављање других задатака.

Члан 53.

Овлаштења и задаци надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта

1. Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта имају по овоме закону следеће задатке и овлаштења:
 - а) утврђивање испуњавања услова и вођење поступака за уписивање у регистар из члана 5. овог закона,
 - б) вођење евиденција и регистара, свако на свом административном подручју,
 - ц) сарадња са Управом при припреми прописа и обављање других управних задатака са подручја рада и старање о њиховом спровођењу,
 - д) извођење јавних конкурса/огласа по овом закону, доношење рјешења, вршење стручног надзора над обављањем јавне службе, односно склапање уговора за извршавање јавних овлаштења из члана 39. став 4. овог закона,
 - е) праћење стања на подручју промета, односно употребе ФФС и сарађивање при припреми мјера,
 - ф) издавање публикација са подручја рада,
 - г) брига о успостављању информационог система са подручја рада, прикупљање, обрада, посредовање и чување података са подручја рада и управљање информационом системом,
 - х) брига о вршењу стручног усавршавања и оспособљавања радника са подручја рада,
 - и) сарадња са другим органима у држави на подручју рада,
 - ј) обављање других задатака.

XIV - ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Члан 54.

Инспектори

1. Надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона обављају пољопривредни, фитосанитарни и санитарни инспектори, сваки у оквиру својих надлежности.
2. Жалба против рјешења инспектора из става 1. овог члана не задржава њихово извршење.

Члан 55.

Овлаштења пољопривредног инспектора

1. Пољопривредни инспектор, на основу овог закона и прописа донесених на основу овог закона, има овлаштења да:
 - а) забрани промет ФФС, ако нису прописно регистрована,
 - б) забрани употребу ФФС, ако за њих није издата прописана дозвола,
 - ц) забрани промет, односно употребу забрањених ФФС,
 - д) забрани промет, ако је ФФС истекао рок употребе,
 - е) провјерава испуњавање услова у погледу кадрова правних и физичких лица из члана 5. овог закона,
 - ф) до отклањања недостатака да забрани обављање дјелатности промета са ФФС, ако правно и физичко лице не испуњава прописане услове у погледу кадрова, о чему инспектор обавјештава надлежни орган ентитета и Брчко Дистрикта, о чему они извјештавају Управу,
 - г) забрани промет ФФС, ако ФФС није у складу са рјешењем о регистрацији (амбалажа, етикета, разврстаност, ознаке, упустава за употребу, физичко-хемијски састав и друго),
 - х) забрани употребу ФФС, ако се ФФС неправилно употребљава,
 - и) утврди идентитет прекршиоца у случају сумње кршења одредби овог закона, те такво кршење по потреби такође фотографише, односно сними,
 - ј) одреди одговарајуће мјере, ако утврди прекорачену прописану граничну вриједност остатака ФФС у, односно на биљкама и биљним производима прије промета,
 - к) узима узорке биља, биљних производа, земљишта, мјешавине за прскање, ФФС и остале потребне узорке,
 - л) узме из промета уређај за апликацију ФФС и одреди провјеравање усклађености са сертификатом,
 - м) забрани промет са уређајем за апликацију ФФС, ако нема прописани сертификат,
 - н) забрани промет са уређајем за апликацију ФФС, ако уређај није у складу са сертификатом,
 - о) забрани употребу уређаја, ако немају знака о редовном прегледу, односно ако није редовно прегледан,
 - п) провјерава да ли вршиоци јавних служби по овоме закону испуњавају прописане услове, односно да ли поступају у складу са прописима, односно концесијским уговором, те одреди отклањање неправилности,
 - р) врши друге радње и одреди друге мјере, потребне за спровођење овог закона и прописа донесених на основу овог закона.

Члан 56.

Овлаштења фитосанитарног инспектора

1. Фитосанитарни инспектор, на основу овог закона и прописа донесених на основу овог закона, има овлаштења да:
 - а) врши надзор из члана 50. став 2. овог закона,
 - б) при увозу ФФС која су разврстана као опасна, провјерава усклађеност сигурносног листа са прописима о хемикалијама,
 - ц) забрањује увоз ФФС ако ФФС нису одговарајуће регистрована, разврстана, пакована и означена, те снабђена упутством за употребу, ако немају одговарајућу дозволу или ако је промет тим ФФС забрањен, осим ако се ради о случајевима из члана 3. став 2. овог закона,
 - д) привремено забрани увоз ФФС ако је потребно отклонити недостатке на пошљки ФФС или на документацији која је прати,
 - е) обавља друге радње и одређује друге мјере у погледу ФФС и промета ФФС у складу са овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

Члан 57.

Овлаштења санитарног инспектора

1. Санитарни инспектор, на основу овог закона и прописа донесених на основу овог закона, има овлаштења да:
 - а) прије уписа у регистар из члана 5. став 1. овог закона, утврђује испуњавање услова у погледу просторија, односно опреме правних и физичких лица, која обављају промет са ФФС,
 - б) провјерава испуњавање прописаних услова у погледу просторија, односно опреме правних и физичких лица која обављају промет са ФФС,
 - ц) до отклањања недостатака забрањује дјелатности промета са ФФС ако правно или физичко лице не испуњава прописане услове у погледу просторија и опреме, о чему инспектор обавјештава надлежне органе.

XV - ПОДАЦИ

Члан 58.

Добијање и употреба података

1. Ради уређивања промета и надзора над прометом и употребом ФФС, надлежни органи за вођење и одржавање збирки података могу добијати и употребљавати податке, које у оквиру прописаних збирки података воде државни органи, јавни заводи и агенције, концесионари, те други овлаштени органи, нарочито из:
 - а) збирки података са подручја хемикалија,
 - б) збирки података о загађењу земљишта и вода,
 - ц) збирки података о водама и еколошки значајним подручјима,
 - д) земљишног катастра и земљишне књиге (број парцеле, граница парцеле, површина, власник, корисник), основних података из Централног регистра становништва за власника или корисника (ЈМБГ, име, презиме и адреса), потребних за одржавање својих збирки података и стања из Централног регистра становништва. Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта при томе у складу са својм функцијама повезују своје збирке података са свим збиркама података које се воде у Управи.
2. Управа доставља податке из својих регистара и евиденција другим државним органима и органима локалне заједнице, ако их ови требају за извршавање законски одређених задатака, јавном заводу који је овлаштен за прикупљање података о акутним тровањима и другим ефектима хемикалија, те другим овлашћеним организацијама и вршиоцима јавних служби, ако их ови требају за извршавање задатака са подручја рада надлежног органа.
3. Податке, за које важи тајност по овоме закону или чија је употреба ограничена још другим законима (статистика, порески број), није дозвољено просљеђивати.
4. Податке из става 1. овог члана, који имају природу личних података, достављају власници збирки података у складу са прописима о заштити личних података.
5. Власници збирки података из овог члана достављају податке бесплатно, а могу зарачунавати непосредне материјалне трошкове за потребне додатне примјерке, односно обраде.
6. Збирке података, које по овоме закону успостављају и воде надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта, финансирају се из буџета Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко Дистрикта према административном подручју, а збирке података које води Управа финансирају се из буџета Босне и Херцеговине.
7. Начин повезивања са другим збиркама података и начин добијања података из других збирки података прописује руководилац Управе на приједлог надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта и у сарадњи са надлежним органима за евиденције на том подручју и у складу са програмом статистичких истраживања.

Члан 59.

Међународна размјена података

1. Управа размјењује податке на међународном нивоу о регистрованим ФФС, о забранама, престанку регистрација или ограничењима употребе.
2. Информација мора садржавати најмање:
 - а) име произвођача, односно имаоца регистрације,
 - б) трговачки назив ФФС,
 - ц) физичко-хемијске особине ФФС,

- е) назив и садржај свих активних материја које средство садржи и сврху употребе,
- ф) привремене граничне вриједности остатака ФФС у биљкама, ако са прописима још нису одређене,
- г) у случају престанка дозволе, разлоге за престанак,
- х) потребне податке за оцјену привремених граничних вриједности остатака ФФС у биљкама,
- и) на међународном нивоу, једном годишње размјењује се такође регистар дозвољених ФФС у Босни и Херцеговини.

XVI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 60.

Прекршаји правних лица и самосталних предузетника појединаца

1. Новчаном казном од 1.000 КМ до 100.000 КМ казниће се за прекршај правно лице:
 - а) ако на територији Босне и Херцеговине ставља у промет и употребу ФФС која нису регистрована, односно ако за њих није издата прописана дозвола (члан 3. став 1. овог закона);
 - б) ако не чува евиденцију у складу са чланом 6. став 4. овог закона;
 - ц) ако врши апликацију ФФС из ваздуха (члан 8. став 3. овог закона);
 - д) ако употребљава ФФС у супротности са чланом 8. став 4. овог закона;
 - е) ако савјетује, рекламира или препоручује ФФС у супротности са одредбама члана 8. став 5. овог закона;
 - ф) ако не испуњава прописане услове у погледу стручне оспособљености или услова у вези са уређајем (члан 9. став 1. овог закона);
 - г) ако се као подносилац захтјева не распита код надлежног органа да ли су већ регистрована идентична ФФС (члан 17. став 2. овог закона);
 - х) ако не обавијести надлежни орган о свим новим подацима о могућем опасном утицају ФФС или њиховог остатка (члан 22. овог закона);
 - и) ако као ималац регистрације не води рачуна о року и условима из члана 27. став 3. овог закона;
 - ј) ако врши испитивање ФФС у супротности са издатом дозволом за истраживање, односно развој (члан 30. овог закона);
 - к) ако употребљава ФФС у супротности са дозволом за проширење употребе (члан 32. овог закона);
 - л) ако јавну службу обавља у супротности са прописима или концесијским уговором (члан 34. и члан 36. став 3. овог закона);
 - м) ако даје у промет уређаје, који не испуњавају услове из сертификата (члан 45. став 1. овог закона);
 - н) ако инспектору не омогући неометано обављање инспекцијског надзора по овом закону или га при томе омета, вријеђа или му не да тражене документе, податке, објашњења или потребне предмете.
2. Новчаном казном од 250 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај појединаца, ако изврши радњу из претходног става у вези са самосталним обављањем дјелатности.
3. Новчаном казном од 250 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај из става 1. овог члана такође и одговорно лице правног лица.

Члан 61.

Мандатне казне правних лица и самосталних предузетника појединаца

1. Мандатном казном од 3.000 КМ, која се наплаћује одмах на лицу мјеста, кажњава се за прекршај правно лице:
 - а) ако даје у промет ФФС која нису разврстана, пакована и означена у складу са прописима, укључујући и упутство за употребу (члан 4. овог закона);
 - б) ако не испуњава прописане услове за обављање промета са ФФС (члан 5. став 1. овог закона);
 - ц) ако нема одговорно лице за обављање промета са ФФС (члан 5. став 2. овог закона);
 - д) ако надлежном органу не достави податке у прописаном року (члан 6. овог закона);
 - е) ако не води евиденцију на прописани начин (члан 6. овог закона);
 - ф) ако продаје ФФС на мјесту продаје у супротности са одредбом надлежног органа (члан 7. став 1. овог закона);

- г) ако ФФС не употребљава на прописани начин (члан 8. ст. 1. и 2. овог закона);
 - х) ако ставља у слободан промет и општу употребу ФФС која су разврстана као Т+ (члан 11. став 1. овог закона);
 - и) ако нема дозволу или одговарајуће оспособљена лица за промет и употребу оних ФФС која су разврстана као Т+ (члан 11. став 2. овог закона);
 - ј) ако ставља у промет, односно употребљава ФФС у супротности са забраном, односно ограничењем надлежног органа (члан 12. овог закона);
 - к) ако даје у промет, односно употребљава нерегистровано ФФС у супротности са изузетном дозволом (члан 31. став 1. овог закона);
 - л) ако ставља у промет уређаје без прописаног сертификата (члан 45. став 2. овог закона);
 - м) ако употребљава уређаје који нису редовно прегледани (члан 47. став 1. овог закона);
 - н) ако не води и не чува евиденцију у складу са чл. 46. и 48. овог закона;
 - о) ако увози ФФС, а за то није регистрован (члан 50. овог закона).
2. Новчаном казном од 2.000 КМ, која се наплаћује одмах на лицу мјеста, кажњава се за прекршај из претходног става појединаца, који учини радњу у вези са самосталним обављањем дјелатности.
 3. Новчаном казном од 1.000 КМ, која се наплаћује на лицу мјеста, кажњава се за прекршај из става 1. овог члана такође и одговорно лице правног лица.

Члан 62.

Прекршаји појединаца

1. Новчаном казном од 1.000 КМ до 1.500 КМ казниће се за прекршај појединаца:
 - а) ако ФФС не употребљава на прописани начин (члан 8. ст.1. и 2. овог закона);
 - б) ако аплицира ФФС из ваздуха (члан 8. став 3. овог закона);
 - ц) ако употребљава ФФС у супротности са одредбама члана 8. став 4. овог закона;
 - д) ако не испуњава прописане услове у погледу оспособљености или уређаја за nanoшење ФФС (члан 9. став 1. овог закона);
 - е) ако употребљава ФФС у супротности са ограничењем или забраном надлежног органа (члан 12. овог закона);
 - ф) ако не обавијести надлежни орган о опасном утицају ФФС (члан 22. овог закона);
 - г) ако употребљава нерегистрована ФФС у супротности са изузетном дозволом (члан 31. став 1. овог закона);
 - х) ако употребљава ФФС у супротности са дозволом за проширење употребе (члан 32. овог закона);
 - и) ако инспектору не омогући неометано обављање инспекцијског надзора по овом закону или га при томе омета, вријеђа или му не да тражене документе, податке, објашњења или потребне предмете.

Члан 63.

Мандатне казне појединаца

1. Мандатном казном од 1.000 КМ казниће се на лицу мјеста за прекршај појединаца:
 - а) ако ставља ФФС у промет, а за то није регистрован (члан 5. став 1. овог закона);
 - б) ако сам аплицира ФФС из члана 11. став 2. овог закона;
 - ц) ако употребљава уређаје који нису редовно прегледани (члан 47. став 1. овог закона);
 - д) ако увози ФФС, а за то није регистрован (члан 50. овог закона).

XVII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 64.

Незавршени поступци за регистрацију ФФС

Поступак за регистрацију ФФС, који је био уведен прије ступања овог закона на снагу, наставља се по одредбама овог закона.

Члан 65.

Прописи донесени на основу овог закона и рок за њихово доношење

1. Прописи на основу овог закона донијеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

2. Savjet ministara, na prijedlog Uprave, u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta može, pored propisa predviđenih u pojedinim članovima ovog zakona, donijeti takođe i druge propise potrebne za izvršavanje ovog zakona.

Члан 66.

Прописи који се примјењују до доношења нових

До доношења нових прописа на основу овог закона примјењиваће се постојећи прописи у овој области, уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 67.

Ступање закона на снагу

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

ПС БиХ број 97/04

9. септембра 2004. године

Сарајево

Председавајући

Представничког дома

Парламентарне скупштине БиХ

Мартин Рагуџ, с. р.

Председавајући

Дома народа

Парламентарне скупштине БиХ

Горан Милојевић, с. р.

VIJEĆE MINISTARA

398

Na osnovu člana 24. stav 7., člana 25. stav 3., člana 88. stav 3., Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03 i 42/03), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, na 65 sjednici održanoj 16. septembra 2004. године, donijelo je

ODLUKU

O UVJETIMA I NAČINU RADA GRANIČNIH VETERINARSKO-INSPEKCIJSKIH PRIJELAZA U BOSNI I HERCEGOVINI

Члан 1.

Definicija

Ovom odlukom utvrđuju se uvjeti, lokacija i način rada Graničnih veterinarsko-inspekcijskih prijelaza pri pregledu roba na granici, te aktivnosti i zadaci koje treba da sprovodi veterinarski inspektor na granici.

Члан 2.

Značenje termina

Termini upotrebjeni u ovoj odluci imaju slijedeće značenje:

- Granični veterinarsko - inspekcijski prijelaz** - označava mjesto odobreno odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, na kojem se vrši pregled i kontrola životinja i proizvoda životinjskog porijekla prilikom uvoza, izvoza ili provoza u Bosnu i Hercegovinu (u daljem tekstu: GVP);
- Pošiljka** - označava određeni broj životinja iste vrste ili određenu količinu robe iste vrste navedenu u jednom veterinarskom certifikatu, koja se prevozi u istom prijevoznom sredstvu i dolazi iz iste zemlje. Izuzetno, u slučaju živih životinja u cirkusima veterinarski certifikat se može odnositi i na različite životinjske vrste;
- Proizvodi su:
 - Proizvodi životinjskog porijekla** - označavaju sve proizvode dobivene od životinja, divljači i životinja koje slobodno žive u vodama, inkubirana jaja kao i životinjsko sjeme, jajne ćelije i embrije, med, te sve proizvode koji dijelom ili u cijelosti potječu od žive ili mrtve životinje, uključujući i posmrtnu ostatke životinje,
 - Prehrambeni proizvodi** - označavaju različite proizvode biljnog i životinjskog porijekla svježije ili spremljene za čuvanje, otpatke dobivene biosintezom, industrijske proizvode, organske i neorganske

supstance koje su direktno ili nakon obrade namijenjene ishrani životinja,

- Proizvodne životinje** - namijenjene su za dobivanje mesa, mlijeka, jaja i meda;
- Roba** - označava pošiljke koje podliježu veterinarskoj kontroli veterinarskog inspektora na granici, kako su definirane u Priručniku propisanom u članu 5. stav 1. ove odluke;
- Zemlja porijekla** - označava zemlju iz koje roba ili životinje dolaze i odakle ih prate originalni veterinarski certifikati, uključujući i druge veterinarske dokumente;
- Krajnje odredište** - označava mjesto u koje pošiljka treba stići, a uredno je prošla veterinarsko-inspekcijsku kontrolu na GVP;
- Veterinarski dokument koji se izdaje na GVP** - označava dokument koji treba da prati pošiljku sve do krajnjeg odredišta. Veterinarski dokument se odnosi na svaku pošiljku koja je kontrolirana na GVP i kojega je izdao GVI;
- Kontrola dokumentacije** - označava pregled veterinarskog certifikata ili veterinarskog dokumenta ili drugog dokumenta koji prati pošiljku;
- Kontrola identiteta** - znači provjeru vizualnim pregledom kako bi se utvrdilo da li je veterinarski certifikat, veterinarski dokument ili drugi dokumenti propisani veterinarskim zakonom, usklađen sa sadržajem pošiljke i proizvoda;
- Fizička kontrola** - označava vizualni pregled i kontrolu živih životinja, s ciljem uočavanja vidljivih kliničkih znakova bolesti, odnosno uočavanja identifikacijskih obilježja životinje i zavisno o potrebi uzimanje uzoraka za laboratorijsku analizu;
- Materijalna kontrola** - označava pregled i kontrolu proizvoda, koja uključuje verifikaciju ambalaže, temperature čuvanja proizvoda, uzimanje uzoraka za laboratorijsku analizu;
- Uvoznik** - označava fizičko ili pravno lice koje zahtijeva uvoz, provoz ili privremeni uvoz pošiljke u Bosnu i Hercegovinu, i koje je odgovorno za pošiljku sve do dolaska do krajnjeg odredišta pošiljke;
- Nadležni organ** - organ nadležan za provođenje veterinarsko-inspekcijske kontrole na GVP je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (u daljem tekstu: MVTEO) - Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured);
- Veterinarski inspektor na granici** - je zaposlenik Ureda ovlašten za obavljanje veterinarsko-inspekcijskog pregleda, kontrole i nadzora roba i proizvoda životinjskog porijekla koje se uvoze, izvoze ili provode u Bosnu i Hercegovinu (u daljem tekstu: GVI).

Члан 3.

Procedure na GVP

- U cilju zaštite zdravlja ljudi i životinja sve pošiljke iz člana 2. ove odluke koje trebaju ući u Bosnu i Hercegovinu moraju proći kroz ovlaštene GVP i podliježu veterinarsko-inspekcijskoj kontroli. Ovlašteni GVP moraju biti upisani u jedinstveni Registar Ureda.
- Uvoznik je dužan uredno popuniti dokumente koji sadrže opis svake pošiljke i dužan je dostaviti ih ili predati (osobno, preko ovlaštene osobe, elektronskim putem i sl.) najkasnije 24 sata prije materijalne predaje pošiljke na veterinarsko inspekcijsku kontrolu, koristeći poseban obrazac opisan u Priručniku propisanom članom 5. ove odluke. GVI je dužan staviti uvozniku ovaj obrazac na raspolaganje. GVI dužan je sačuvati najmanje tri godine jednu kopiju svakog dokumenta koji je dobio od uvoznika.
- Za svaku pošiljku koja se prijavi za veterinarsko-inspekcijsku kontrolu na GVP mora se dostaviti na uvid originalni veterinarski certifikat koje je izdao nadležni organ zemlje porijekla pošiljke, te ostala originalna dokumenta u skladu sa pripadajućim propisima u Bosni i Hercegovini.

Član 4.

Registar i vrste GVP

1. GVP mora ispunjavati uvjete utvrđene ovom odlukom, a kontrolu ispunjavanja uvjeta vrši Državna veterinarska komisija.
2. Državna veterinarska komisija broji pet članova od kojih dva člana predlaže Ured a po jednog člana entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine. Državnom veterinarskom komisijom predsjedava direktor Ureda a ista je odgovorna za dodjelu ili oduzimanje tehničke autorizacije za rad GVP.
3. Državni Registar GVP Ureda mora sadržavati vrstu roba (žive životinje i proizvodi) i kategorizaciju prijelaza (luka-aerodrom-cesta-željeznica).
4. U cilju osiguranja odgovarajućih uvjeta za rad GVI, MVTEO-Ured dužan je:
 - a) osigurati GVP uvjetnim objektom za osoblje i opremu navedenu ovim članom, objekte i odgovarajuću opremu namijenjenu zavisno o vrsti kontrola koje se na njima obavljaju;
 - b) kontrolirati korektnost rada veterinarskih inspekcija na granici;
 - c) imenovati službenog veterinara kao odgovornu osobu za GVP;
 - d) osigurati da GVP dobija informacije neophodne za vršenje kontrola od strane carinske službe, kako bi se moglo spriječiti da proizvodi i žive životinje ne mogu ući u Bosnu i Hercegovinu a da prethodno nije obavljen pregled i kontrola od strane GVI-a u skladu sa ovom odlukom i procedurama propisanim Priručnikom iz člana 5. stav 1. ove odluke;
 - e) omogućiti i održavati razmjenu informacija sa svim GVP koji postoje u Bosni i Hercegovini i između svakog pojedinačnog GVP i Ureda.
 - f) dostavljati nadležnim institucijama sve potrebne informacije o GVP, te informacije o kontrolama koje se na njima provode;
 - g) osigurati posebnu teorijsku i praktičnu obuku GVI i osoblja zaposlenog na GVP.
5. Ured je dužan organizirati interne obrazovne kurseve predviđene stavom 4. tačka g) ovog člana, razmjenu radnih iskustava između GVI u Bosni i Hercegovini, kao i planiranje provođenja specifičnih obrazovnih kurseva na GVP.

Član 5.

Priručnik za GVI

1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove odluke Ured je dužan, u saradnji sa entitetima i Brčko Distriktom Bosne i Hercegovine, propisati Priručnik o načinu obavljanja veterinarsko-inspekcijske kontrole na GVP u Bosni i Hercegovini, sa slijedećim općim sadržajem:
 - a) pošiljke koje podliježu veterinarsko-inspekcijskoj kontroli koju provodi GVI;
 - b) postupke i procedure koje treba vršiti prilikom provođenja različitih tipova kontrole na živim životinjama i proizvodima životinjskog porijekla;
 - c) odabir i način identifikacije pošiljaka koje GVI moraju kontrolirati;
 - d) izgled i sadržaj obrasca veterinarskog dokumenta koji su GVI dužni da izdaju nakon izvršenih kontrola;
 - e) načine popunjavanja obrasca veterinarskog dokumenta iz prethodne tačke;
 - f) popis vraćenih pošiljaka i popis rezultata analiza koje se rade na GVP-u;
 - g) tehničke i operativne načine koji će osigurati informativnu uvezanost GVP-a, Ureda i Agencije za označavanje životinja, u skladu sa Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini i Pravilnikom o označavanju životinja i shemi kontrole kretanja životinja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 28/03), s ciljem osiguranja normalne razmjene potrebnih podataka;
 - h) tehničke i operativne načine te protok informacija kako bi se omogućila dostava uzoraka u referentne dijagnostičke laboratorije i informatički protok povratnih informacija o rezultatima provedenih analiza;

- i) operativne načine kako bi se pristupilo informacijama navedenim u stavu 2. ovog člana.
2. Putem informatičke mreže iz člana 4. stav 4. tač. d) i e) ove odluke, Ured, entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine dužni su osigurati GVI nužne i dnevno ažurirane informacije o:
 - a) unutrašnjoj i vanjskoj epidemiološkoj i epizootičkoj situaciji radi zaštite zdravlja ljudi i životinja;
 - b) popis država i područja iz kojih ne postoje veterinarsko-zdravstvene smetnje za uvoz u Bosnu i Hercegovinu, odnosno popis država i područja iz kojih je zabranjen uvoz u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) popis objekata odobrenih i upisanih u Registar Ureda iz kojih je dozvoljen uvoz u Bosnu i Hercegovinu;
 - d) popis uvoznika i objekata upisanih u Registar Ureda odobrenih za uvoz u Bosnu i Hercegovinu;
 - e) popis vraćenih pošiljaka i rezultata analiza koje određuju GVP.
3. Na osnovu stečenih iskustava koja se odnose na veterinarsku kontrolu na GVP i vodeći računa o njima, Ured u saradnji sa entitetima i Brčko Distriktom BiH, može promijeniti sadržaj Priručnika predviđenog stavom 1. ovog člana. Priručnik mora sadržavati odredbe predviđene i ostalim člancima ove odluke.

Član 6.

Kontrole koje se provode na GVP

1. Državna veterinarska komisija iz člana 4. stav 2. ove odluke daje mišljenje na osnovu kojega Ured izdaje odobrenje za rad GVP, samo ako GVP posjeduje strukturu i opremu navedenu u Priručniku koja odgovara vrsti kontrole za koju je traženo odobrenje, kao i opće preduvjete propisane članom 7. ove odluke. Ured je dužan preko svog odjeljenja za inspekcijske poslove vršiti inspekcijsku kontrolu i uvid u provođenje mjera na GVP. Ako se prilikom nadzora utvrde ozbiljni operativni nedostaci ili nedostaci u načinu vršenja kontrole, Ured je dužan odrediti Državnu veterinarsku komisiju radi utvrđivanja stvarnog stanja i poduzimanja neophodnih mjera radi ispravljanja utvrđenih nepravilnosti. Državna veterinarska komisija je dužna odrediti rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka. Ako se utvrđeni nedostaci u predviđenom roku ne otklone, Ured je dužan staviti van snage odobrenje za rad.
2. Ured je dužan redovno ažurirati listu GVP, vodeći pri tome računa o odobrenjima za rad GVP stavljenim van snage, predviđenih stavom 1. ovog člana.

Član 7.

Opći preduvjeti za GVP

1. Uz već navedene uvjete GVP moraju ispunjavati i slijedeće uvjete neophodne za rad a to su:
 - a) odgovarajuće uredske prostorije sa namještajem i opremom (telefon, faks, računar s printerom, fotokopirni aparat, informatički terminal s pristupom na internet), informatički uvezanim sa Uredom i Agencijom za označavanje životinja;
 - b) odgovarajući prostor, zavisno o kapacitetu GVP, za arhiviranje i čuvanje propisane dokumentacije;
 - c) odgovarajući prostor i namještaj za garderobu, tuš-kabinu i sanitarni čvor, namijenjene isključivo osoblju GVI;
 - d) registre za upisivanje i čuvanje podataka o pošiljkama i proizvodima koji su pregledani, kontrolirani, vraćeni, uništeni, te uzorcima uzetim za analizu i rezultatima objavljenih analiza;
 - e) dovoljan broj GVI i pomoćnog osoblja za normalno obavljanje veterinarsko-inspekcijskih pregleda i kontrola;
 - f) neophodnu i ažuriranu dokumentaciju koja treba da sadrži i kopije osnovnih veterinarskih normativa Bosne i Hercegovine i Evropske unije i kopije mjera usvojenih u Bosni i Hercegovini i u Evropskoj uniji kojima se zabranjuje ili ograničava uvoz životinja i proizvoda životinjskog porijekla, bilo zbog zaštite zdravlja ljudi ili životinja, ali i popise država i područja iz člana 5. stava 2. ove odluke.
 - g) registre u koje će se unijeti podaci koji se odnose na veterinarske kontrole provedene u carinskim skladištima,

proizvode za katering, načine uništavanja otpadnih materijala iz sredstava međunarodnog prometa.

2. Izuzetno, GVI može povjeriti osoblju koje radi na GVP sljedeće radne zadatke:
 - a) kontrolu dokumentacije;
 - b) kontrolu identiteta i fizički pregled, uzimanje uzoraka za analizu i analizu uzoraka općeg karaktera;
 - c) administrativne poslove i procedure.
3. Osoblje iz stava 2 ovog člana:
 - a) može provoditi povjerene poslove uz kontrolu i nadzor GVI koji je odgovoran za iste;
 - b) mora biti posebno obučeno. Evidencije o izvršenoj obuci moraju se upisati i čuvati u posebnom registru, koji se mora nalaziti na GVP.
4. GVI je jedina osoba nadležna i odgovorna za donošenje konačne odluke o pregledanim i kontroliranim pošiljkama.

Član 8.

Saradnja nadležnih organa za veterinarstvo

1. U cilju postizanja poboljšanja sistema veterinarske i granične kontrole roba uvezenih u Bosnu i Hercegovinu putem razmjene podataka i informacija i radi osiguranja pravilnog i efikasnog rukovođenja GVI, Ured, entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, dužni su da međusobno sarađuju, razvijaju i primjenjuju informatičku mrežu predviđenu članom 4. stav 4. tač. d) i e) ove odluke.
2. Zadržavajući svako pravo njihove buduće primjene u veterinarskom sektoru, Ured, entiteti i Brčko Distrikt, dužni su, paralelno sa razvojem informatičke mreže predviđene stavom 1. ovog člana, da omogućuje Graničnim veterinarskim inspekcijama Bosne i Hercegovine:
 - a) registriranje podataka utvrđenih članom 7. st. 1. tač. c) i f) ove odluke samo upotrebom informatičke mreže;
 - b) zaprimanje putem mreže ažuriranih podataka utvrđenih članom 7. stav 1. tačka e) ove odluke;
 - c) izdavanje veterinarskih dokumenata za kontrolu svake pošiljke koja podliježe veterinarskoj kontroli;
 - d) zaprimanje i slanje svih neophodnih informacija i podataka za provođenje veterinarske kontrole.
3. GVI imaju pravo da ne koriste registre i odštampane primjerke predviđene članom 7. stav 1. tek kada se razmjena podataka utvrđena članom 7. stav 1. tač. c) i e) bude neprekidno mogla vršiti i bude ažurirana putem informatičke mreže iz člana 4. stav 4. tač. d) i e).

Član 9.

Rješenja o nepostojanju veterinarsko-zdravstvenih smetnji za uvoz

1. Ured je nadležno veterinarsko tijelo za izdavanje Rješenja o nepostojanju veterinarsko-zdravstvenih smetnji za uvoz u Bosnu i Hercegovinu (u daljem tekstu: rješenja) i dužan je:
 - a) označiti na rješenju vrijeme trajanja rješenja, sve podatke koji se odnose na robu koja se uvozi (kao što je tipologija robe, količina, zemlja porijekla, ustanova porijekla, datum kada se očekuje dolazak na granicu, odredište i tipologija odredišne ustanove - vrsta preduzeća, štale, prerađivački pogoni) podatke o uvozniku i o GVP gdje će roba (životinje i proizvodi) biti pregledana, imajući u vidu da svaki GVP ima odobrenje za vršenje kontrole u skladu sa odredbama člana 6. stav 1. ove odluke;
 - b) poslati jednu kopiju svakog rješenja na GVP. Odgovorno osoblje na GVP je dužno čuvati kopije rješenja najmanje tri godine.
2. Uvoznik robe je dužan odgovornom osoblju na GVP pružiti na uvid i obradu rješenje i drugu potrebnu dokumentaciju. Dužnost GVI je, prije nego što započne sa provođenjem veterinarskih kontrola, provjeriti da li su podaci sadržani u rješenju koje je dostavio uvoznik identični s podacima u rješenju koje je Ured dostavio. Ako osoblje GVI utvrdi kako nije nadležno za provođenje veterinarsko-inspekcijske kontrole robe koja dolazi, ili ukoliko se radi o vrsti koja nije ista kao ona koja je navedena na rješenju, ili su podaci u rješenju različiti, ili se radi o drugom GVP, obavezno je ne dozvoliti uvoz robe, postupiti u skladu sa ovom odlukom i uputiti robu na GVP naveden u rješenju.

Član 10.

Uskladenost sa propisima - veterinarska uputstva

1. Ured je dužan izdati uputstvo GVP u Bosni i Hercegovini o veterinarskim i zdravstvenim uvjetima koje pošiljke moraju imati da bi bile uvezene u Bosnu i Hercegovinu, a koji su usklađeni sa propisima OIE, WHO, EU i standardima i pravilima Codexa Alimentarius-a.
2. Uputstvo iz stava 1. ovog člana, mora sadržavati:
 - a) moguće mjere zaštite u slučaju opasnosti po zdravlje ljudi i životinja;
 - b) načine zaštite i dobrobiti životinja.
3. Uputstvo iz st. 1. i 2. ovog člana može se dostavljati putem informatičke mreže propisane članom 4. stavom 4. tač. d) i e) ove odluke.
4. GVI i osobe koje rade na provođenju veterinarskih kontrola, pod njegovom odgovornošću i kontrolom, dužni su postupati u skladu sa Uputstvom propisanim ovim članom.

Član 11.

Dužnosti GVI

1. GVI je dužan:
 - a) osigurati da je pošiljka životinja ili proizvoda životinjskog porijekla pregledana u skladu sa ovom odlukom i drugim propisima, Priručnikom i uputstvima koje je izdao Ured;
 - b) poštovati i provoditi i druge pozitivne zakonske mjere, pravila i propise;
 - c) nadgledati osobe koje rade pod njegovom odgovornošću;
 - d) kontrolirati prostorije i opremu GVI i odmah izvještavati Ured ako trenutni uvjeti za granicu ne odgovaraju stvarnim potrebama;
 - e) ažurirati, bilježiti i čuvati sve podatke propisane ovom odlukom kao i sve podatke propisane članom 7. stav 1. tač. c) i f) i Priručnikom;
 - f) praviti dnevni izvještaj o radu (obrazac uvršten u Priručnik) i slati ga redovno Uredu, i na zahtjev Ureda dostavljati i druge informacije o veterinarskim aktivnostima i kontrolama obavljenim na GVP;
 - g) koristiti informatičku mrežu za dobivanje ili slanje podataka koji se odnose na veterinarske preglede i kontrole podataka propisanih članom 7. stav 1. tačka e) i članom 8. stav 2. ove odluke.

Član 12.

Nadležnost i odgovornost graničnog veterinarskog inspektora

1. GVI je dužan pregledati svaku pošiljku proizvoda životinjskog porijekla i:
 - a) provjeriti podatke sadržane u certifikatima ili pratećim veterinarskim dokumentima, radi utvrđivanja da li isti odgovaraju podacima koje je prethodno dostavio uvoznik i da li takva dokumenta ili certifikati sadrže propisane podatke i informacije;
 - b) izvršiti kontrolu identiteta radi utvrđivanja da li proizvodi odgovaraju podacima navedenim u certifikatima i dokumentima koji prate pošiljku;
 - c) izvršiti materijalnu kontrolu radi utvrđivanja da li su proizvodi:
 - u skladu sa uvjetima utvrđenim EU i međunarodnim normama, a u slučaju da te norme ne postoje, uvjetima i propisanim normama u Bosni i Hercegovini;
 - u stanju koje odgovara navedenim uvjetima za upotrebu u certifikatu ili dokumentu koji prati pošiljku.
2. U slučaju materijalnih kontrola iz stava 1. tačka c) ovog člana, GVI je dužan izvršiti laboratorijske analize na GVP ili uzeti uzorke za slanje na analizu u ovlaštene veterinarske laboratorije.
3. U slučaju pošiljke živih životinja, osim kontrola iz stava 1. ovog člana, GVI je dužan:
 - a) provjeriti porijeklo životinja i njihovo konačno odredište;
 - b) izvršiti kliničku kontrolu stanja, dobrobiti i zdravlja životinja;
 - c) uzeti uzorke kako bi se provjerilo prisustva rezidua.
4. Priručnik za veterinarsku kontrolu na GVP iz člana 5. stava 1. ove odluke mora sadržavati:

- a) popisane dijelove pošiljaka proizvoda ili živih životinja koji podliježu kontroli izražene u procentima;
- b) vrste laboratorijskih ispitivanja koje je potrebno uraditi na pošiljkama proizvoda i na živim životinjama;
- c) način uzimanja uzoraka;
- d) načine vršenja kontrole proizvoda u kontejneru, upakovanih i u ambalaži;
- e) i druga uputstva koja se odnose na kontrole proizvoda i živih životinja.

Član 13.

Uvoz životinja

1. Prilikom uvoza goveda koja potječu iz zemalja članica EU, svaka životinja, uz zdravstveni certifikat mora imati tačni pasoš i dokumente o prijavi kretanja ili ovjerenu fotokopiju tačnog pasosa ili dokumenta o prijavi kretanja. Zdravstveni certifikat mora sadržavati sve podatke koji se odnose na životinju i brojeve ušnih markica. Navedeni dokumenti moraju biti dostavljeni GVI radi obavljanja veterinarske kontrole.
2. Ured, u skladu s navedenom u stavu 1. ovog člana, GVI dužan je:
 - a. provjeriti svaki dokument;
 - b. prekontrolirati postojanje i brojeve ušnih markica na svakoj životinji;
 - c. usporediti podatke sa zdravstvenim certifikatom;
 - d. provjeriti identičnost gore navedenih dokumenata, uključujući zdravstveni certifikat i ušne markice.
3. Životinje koje se uvoze u Bosnu i Hercegovinu u nekomercijalne svrhe (dekorativne ptice, akvarijske ribe i ostale akvarijske životinje, reptili itd...) ne mogu biti podvrgnute veterinarskoj kontroli iz ove odluke.
4. Ured, u saradnji sa entitetima i Brčko Distriktom Bosne i Hercegovine dužan je utvrditi:
 - a) način i proceduru za vršenje kontrole životinja iz tačke 3. ovog člana i kojima se treba voditi ako se radi o gore navedenim životinjama;
 - b) posebne zdravstvene mjere i potrebnu dokumentaciju za uvoz pasa i mačaka;
 - c) kontrole koje se moraju provoditi u slučajevima navedenim pod tač. a) i b) ovog stava.

Član 14.

Nadležnost graničnog veterinarskog inspektora

1. Tokom provođenja veterinarskih kontrola GVI ima sljedeću nadležnost:
 - a) da provjeri i otvori svaku pošiljku životinja i proizvoda, vozila, kontejnere, prostorije i opremu neovisno od ostalih nadležnih organa uključenih u kontrole;
 - b) da provjeri sva dokumenta i zdravstvene veterinarske certifikate koji prate pošiljku;
 - c) da provjeri podatke sadržane u dokumentima iz člana 3. stav 2. ove odluke, koje je popunio uvoznik i usporedi ove podatke sa podacima sadržanim u dokumentima ili veterinarskim zdravstvenim certifikatima koji prate pošiljku;
 - d) da uradi veterinarske preglede nad proizvodima ili živim životinjama i da zavisno o potrebi uzme uzorke za analizu;
 - e) da provjeri blagostanje životinje, vrijeme prijevoza životinje i uvjete transportnih sredstava u kojima se prevoze životinje;
 - f) da naredi istovar životinja i njihov odmor u namjenskim prostorijama koje pripadaju GVP;
 - g) da pruži prvu pomoć povrijeđenim ili bolesnim životinjama;
 - h) da naredi čišćenje, pranje i dezinfekciju prostorija ili transportnih sredstava prilikom pretovara životinja;
 - i) da poduzme neophodne mjere u slučaju kada pošiljka živih životinja ili proizvoda ne ispunjava propisane uvjete;
 - j) da izvrši kontrolu provođenja procedura u skladu sa održavanjem veterinarsko-zdravstvenog reda kako na GVP tako i na graničnom prijelazu.
2. Ured, entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine dužni su osigurati GVI ovlaštenja:
 - a) da nadgledaju i kontroliraju radnje i postupke koji se provode nad pošiljkama u slobodnim zonama, skladištima i carinskim skladištima;

- b) da podvrgnu veterinarskoj kontroli pošiljke, unesene i čuvane u slobodnim zonama, slobodnim i carinskim skladištima, čak i ako su tu privremeno;
- c) da izdaju odgovarajući zdravstveni certifikat onda kada pošiljka izlazi iz slobodnih zona, slobodnih ili carinskih skladišta.
3. Pošiljka ne može ući u slobodne zone, slobodna skladišta ili carinska skladišta ukoliko nije zaštićena carinskim pečatima ili plombama.
4. Veterinarske kontrole koje GVI obavljaju u slobodnim zonama, slobodnim skladištima i carinskim skladištima, u slučaju provoza kao i snadbijevanja brodova ili keteringa, moraju biti navedene u Priručniku iz člana 5. stav 1. ove odluke.
5. Na osnovu zahtjeva, Ured može izdati odobrenje za rad:
 - a) svakoj slobodnoj zoni, slobodnom skladištu i carinskom skladištu u Bosni i Hercegovini;
 - b) svakom dobavljaču robe za sredstva koja vrše prijevoz morskim putevima i uzletišni ketering u Bosni i Hercegovini.
6. Registrirani objekti u slobodnim zonama, slobodna skladišta, carinska skladišta i dobavljači iz stava 5. tačka b) ovog člana moraju biti upisani u posebne Registre Ureda. Ovi Registri moraju biti dostupni (on line) putem elektronske mreže propisane članom 4. stav 4. tač. d) i e) ove odluke.

Član 15.

Sadržaj zdravstvenog certifikata

1. Svaku pošiljku koja podliježe veterinarsko-inspekcijskom pregledu mora pratiti veterinarski ili zdravstveni certifikat koji mora:
 - a) biti originalan. Ne može se u daljnjem postupku upotrijebiti dokumenti ili zdravstveni certifikati u faksiranim i fotokopiranim verzijama;
 - b) pratiti i pokrivati pošiljku na koju ukazuje njegov sadržaj;
 - c) sadržavati sve potrebne i propisane podatke vezane za pošiljku (kao što su: porijeklo, vrsta, količina, broj, težina itd.);
 - d) sadržavati adresu pošiljaoca i primaoca;
 - e) sadržavati serijski broj;
 - f) biti obavezno napisan na jeziku zemlje porijekla ili engleskom jeziku i na jednom od službenih jezika koji su u upotrebi u Bosni i Hercegovini. Ako se radi o pošiljci u provozu kroz Bosnu i Hercegovinu može biti napisan na engleskom ili nekom drugom jeziku službeno prihvaćenom u međunarodnoj trgovini;
 - g) biti jasno i čitko potpisan od strane ovlaštenog zastupnika nadležnog veterinskog organa zemlje porijekla pošiljke i imati pečat navedenog organa ili njegovog ovlaštenog zastupnika;
 - h) sadržavati tačan datum izdavanja;
 - i) biti izdat neposredno pred utovar ako su u pitanju proizvodi, a ako se radi o živim životinjama istog dana kada je pošiljka upućena;
 - j) ne smije sadržavati ispravke ili ukoliko su ispravke prisutne moraju biti precrtane i ovjerene bez upotrebe tekućine za korigiranje. Sve ispravke u certifikatu moraju biti pažljivo provjerene i potpisane od strane iste osobe koja je i potpisnik certifikata.
2. Zdravstveni certifikat koji prati pošiljku prestaje da važi nakon 10 dana, počev od dana izdavanja. Zdravstveni certifikat ne smije biti prihvaćen po isteku njegove važnosti.

Član 16.

Naknade i troškovi

1. Svi troškovi nastali provođenjem veterinarskih kontrola, uključujući i one koje proistječu iz nužnih veterinarskih mjera nakon što je urađena kontrola (zabrana, povrat, uništavanje, prenamjena, oduzimanje, itd.) padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika. Uvoznik ili ovlašten zastupnik dužan je platiti troškove nastale provođenjem veterinarskih kontrola i u slučaju kada je pošiljka vraćena nakon izvršene kontrole.
2. Uvoz pošiljki može se odobriti samo ako su dostavljeni odgovarajući dokazi:

- a) da su rezultati veterinarske kontrole koju je uradio GVI zadovoljavajući;
 - b) da je izdat veterinarski dokument propisan članom 5. stav 1. tačka d) ove odluke;
 - c) da su troškovi veterinarsko-zdravstvene inspekcije uredno izmireni od strane uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.
3. GVI ne može izdati veterinarski dokument iz člana 5. stav 1. tačka d) ove odluke ako troškovi veterinarske kontrole nisu plaćeni ili ako za plaćanje ne postoji bankovna garancija.
 4. Ured u saradnji sa entitetima i Brčko Distriktom Bosne i Hercegovine, a uz saglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, dužan je u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove odluke odrediti:
 - a) visinu i način naplate naknade za troškova veterinarske inspekcije na granici Bosne i Hercegovine, koje je uvoznik ili zastupnik dužan platiti;
 - b) načine na koje uvoznici mogu platiti troškove za veterinarsku kontrolu i garancije za plaćanje koja mogu biti prihvaćena umjesto naplate.
 5. Ured je obavezan redovno dostavljati potrebne instrukcije GVP koje se odnose na stav 4. ovog člana.
 6. Ured, entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da su troškovi i naknade proistekli iz veterinarskih kontrola jedinstveni za čitavu Bosnu i Hercegovinu i da sredstva ostvarena iz ovih naknada idu u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Član 17.

Zabrane i privremene zabrane uvoza

1. Osim općih ovlaštenja iz člana 14. stav 1. ove odluke, GVI je nadležan da zabrani uvoz životinja ili proizvoda životinjskog porijekla u slučajevima:
 - a) ako ne postoji rješenje za uvoz ili rješenje za provoz iz čl. 9. i 18. ove odluke;
 - b) ako podaci sadržani u rješenju za uvoz ili rješenju za provoz ne odgovaraju podacima sadržanim u kopiji rješenja za uvoz ili provoz dostavljene GVI;
 - c) ako zdravstveni certifikati i dokumenti ne prate pošiljku;
 - d) ako zdravstveni certifikat koji prati pošiljku nije u skladu sa članom 15. ove odluke;
 - e) ako je istekao rok važenja zdravstvenog certifikata koji prati pošiljku;
 - f) ako ne postoji mogućnost da se utvrdi porijeklo ili odredište pošiljke;
 - g) ako pošiljka ne ispunjava propisane zdravstvene uvjete;
 - h) ako pošiljka nije uredno najavljena ili ako je uskladištena na GVP bez odobrenja GVI.
2. Izuzetno od stava 1. ovog člana tokom 2004. godine a zaključno do 31.12.2004. godine, GVI može prihvatiti uvoz životinja i proizvoda isključivo u slučajevima predviđenim tač. a) i b) stava 1. ovog člana i uvoz proizvoda životinjskog porijekla u slučajevima predviđenim tač. c) i f) ovog člana. Ovo izuzeće može biti primijenjeno isključivo na robu koja stigne na GVP avionom ili brodom.
3. U slučaju predviđenim stavom 2. ovog člana:
 - a) GVI dužan je zadržati pošiljku u strukturama GVP i pri tome je nadgledati i kontrolirati da li se roba čuva u odgovarajućim higijensko-zdravstvenim uvjetima;
 - b) uvoznik ili njegov zastupnik moraju osigurati GVI sva potrebna dokumenta, dostaviti ona koja nedostaju ili nova, pravilno izdata dokumenta. U slučaju živih životinja, uvoznik ili njegov zastupnik moraju garantirati odgovarajuće zdravstvene uvjete i dobrobit životinja;
 - c) svi troškovi nastali čuvanjem robe i osiguravanjem odgovarajućih zdravstvenih uvjeta i dobrobiti životinja padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.

Član 18.

Provoz roba

1. GVI je dužan izvršiti veterinarsko-inspekcijsku kontrolu pošiljke u provozu preko teritorije Bosne i Hercegovine, koje potječu iz neke druge zemlje i upućene su u drugu zemlju.
2. Roba za provoz kroz Bosnu i Hercegovinu mora se najaviti i mora je pratiti rješenje za provoz, koje izdaje Ured, na kojoj je određen GVP kroz koji roba mora proći prilikom uvoza i izvoza u Bosnu i Hercegovinu. Uvoznik ili ovlašteni

zastupnik robe u provozu dužan je prihvatiti pošiljku i u slučaju da ista bude vraćena na mjesto polazišta. Putem informatičke mreže predviđene članom 4. stav 4. tač. d) i e) ove odluke Ured je dužan informirati GVI i granična mjesta o svakom izdatom rješenju za provoz.

3. Prilikom veterinarskih kontrola roba u provozu GVI je dužan:
 - a) provjeriti da li pošiljka (proizvodi ili životinje) dolazi iz zemlje na koju se ne odnose zabrane uvoza, u cilju zaštite zdravlja ljudi ili životinja, i da li je roba stvarno izvezena u zemlju konačnog odredišta;
 - b) provjeriti da li je provoz kroz Bosnu i Hercegovinu odobrio nadležno veterinarsko tijelo u Bosni i Hercegovini u smislu stava 2. ovog člana;
 - c) provjeriti da li pošiljku prate originalni dokumenti (certifikati) koji su izdati od nadležne službe zemlje porijekla. U slučaju potrebe GVI može naložiti da se za certifikat i dokumenta uradi službeni prijevod na engleski jezik;
 - d) izvršiti kontrolu pošiljki utvrđenih Priručnikom za veterinarsku kontrolu koji je propisan članom 5. stav 1. tačka b) ove odluke. Priručnik mora sadržavati i odredbe za:
 - moguća izuzeća pojedinih vrsta veterinarskih kontrola, kao na primjer u slučaju prijevoza robe zračnim, cestovnim, željezničkim ili vodnim putem, kao i u slučaju pretovara roba;
 - podatke koje GVI prihvata a koji prate pošiljku prilikom uvoza, a za robe u provozu dokumenta koja se dostavljaju sa GVP na kojemu pošiljka izlazi iz Bosne i Hercegovine;
 - vremenske periode u okviru kojih pošiljka u provozu treba da izađe iz Bosne i Hercegovine;
 - načine na koje GVI popunjava i izdaje dokumenta u slučaju provoza;
 - veze sa GVI i graničnim mjestima radi osiguranja kontrole izvršene prilikom izlaska pošiljke iz Bosne i Hercegovine;
 - radnje koje mogu a ne moraju biti urađene nad pošiljkama u provozu;
 - načine uskladištenja robe prije nego što ista bude ponovo izvezena.
4. Troškovi izvršene veterinarsko-inspekcijske kontrole za pošiljke u provozu padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika, u skladu sa stavom 2. ovog člana.

Član 19.

Postupak prilikom povrata u Bosnu i Hercegovinu

1. Pošiljke proizvoda životinjskog porijekla ili živih životinja koje su izvezene iz Bosne i Hercegovine a koje nisu primljene u zemlji odredišta moraju biti ponovno uvezene u Bosnu i Hercegovinu isključivo na istom GVP na kojem je pošiljka izvezena.
2. U slučajevima iz stava 1. ovog člana, GVI je dužan:
 - a) provjeriti da li je pošiljka praćena originalnim certifikatom ili dokumentom s kojim su pošiljke izvezene i upućene u zemlju ili barem jednom ovjerenom kopijom izdanom od strane nadležnog ili ovlaštenog organa te zemlje. Takav certifikat ili dokument ili njihova ovjerena kopija mora sadržavati motive odbijanja, potpisanu garanciju da su poštovani uvjeti uskladištenja i prijevoza, i izjavu da pošiljka nije bila izložena nestručnim, nesavjesnim ili nezakonitim radnjama;
 - b) izvršiti kontrolu predmetne pošiljke u skladu sa Priručnikom za veterinarsku kontrolu iz člana 5. stav 1. ove odluke.
3. Ako je veterinarskim pregledom i kontrolom utvrđeno da pošiljka ispunjava propisane uvjete, dužnost GVI iz tačke 2. ovog člana je:
 - a) da kontaktira veterinarsku službu koja je izdala certifikat ili dokument koji je pratio pošiljku izvezenu iz Bosne i Hercegovine i informira je o postojanju originalnog certifikata ili dokumenta, o motivima odbijanja i o garancijama navedenim stavu 2. pod tačkom a) ovog člana i o pozitivnom završetku izvršenih kontrola;

- b) da zatraži od nadležne veterinarske službe izjavu o ponovljenom prihvatanju pošiljke.
4. Ako nadležna veterinarska služba potvrdi da prihvata da pošiljka bude vraćena, GVI je dužan:
- direktno uputiti pošiljku u ustanovu, skladište ili preduzeće u Bosni i Hercegovini iz kojeg je bila prethodno upućena. Prijevoz do ove ustanove, skladišta ili preduzeća mora se izvršiti u zatvorenim vozilima ili zatvorenim kontejnerima sa službenom ovjerom koju GVI mora staviti onda kada pošiljka kreće sa mjesta granične veterinarske inspekcije;
 - da izda dokument predviđen članom 5. stav 1. tačka d) ove odluke za svaku pošiljku koja je sa granice upućena u ustanovu, skladište ili preduzeće u Bosni i Hercegovini;
 - da o upućivanju pošiljke informira Ured, veterinarsku službu koja kontrolira ustanovu, skladište ili preduzeće u koje je GVI uputio pošiljku.
5. Veterinarska služba nadležna za objekt u mjestu odredišta dužna je:
- provjeriti da li na pečatu koji je stavio GVI postoje znakovi prepravljavanja ili dopunjavanja;
 - pismeno, informatičkim putem ili faksom obavijestiti GVI o prispjeću pošiljke.
6. Načini popunjavanja, izdavanja dokumenta predviđeni stavom 4. tačkom b) ovog člana od strane GVI i sve druge procedure kontrole koje se odnose na pošiljku koja je predmet vraćanja nalaze se u Priručniku za veterinarsku kontrolu na GVP iz člana 5. stava 1. ove odluke;
7. U slučaju negativnog okončanja veterinarsko-inspekcijske kontrole, koju je izvršio GVI, i neprihvatanja pošiljke od strane nadležne veterinarske službe, GVI primjenjuje mjere utvrđene ovim propisima, uključujući neškodljivo uklanjanje ili prenamjenu pošiljke.
8. Troškovi veterinarskih kontrola propisanih ovim članom, uključujući i one koji nastaju neškodljivim uklanjanjem ili prenamjenom pošiljke, padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika, a koji se pojavljuje kao pošiljalac pošiljke koja je predmet povrata u Bosnu i Hercegovinu.

Član 20.

Veterinarske kontrole posebnih pošiljaka

- Veterinarsko-inspekcijskoj kontroli ne podliježu niže navedeni proizvodi životinjskog porijekla:
 - ako su nošeni u osobnom prtljagu putnika i namijenjeni osobnoj upotrebi;
 - manji predmeti upućeni fizičkim licima ako ne služe u komercijalne svrhe;
 - koji se nalaze u prijevoznim sredstvima međunarodnog prijevoza i čija je svrha snabdijevanje posade i putnika;
 - prikazani kao komercijalni uzorci;
 - uvezeni radi izlaganja na sajmovima i izložbama;
 - čija je svrha ispitivanje ili analiza;
 - upućeni međunarodnim organizacijama ili diplomatskim sjedištima.
- Ured je dužan:
 - utvrditi načine primjene izuzetaka iz stava 1. ovog člana;
 - utvrditi maksimalnu količinu navedenih proizvoda koji mogu biti uneseni u Bosnu i Hercegovinu;
 - utvrditi načine veterinarske kontrole za proizvode životinjskog porijekla iz stava 1. ovog člana kao i načine prenamjene i uklanjanja rezidualnih količina u slučaju proizvoda iz tač. d), e), f), i g) stava 1. ovog člana.
- Ured za veterinarstvo dužan je:
 - informirati GVI o načinu obavljanja veterinarske kontrole i dostavljanju svih drugih informacija o predmetnim proizvodima iz stava 1. ovog člana;
 - osigurati da se izuzeci iz ovog člana ne primjenjuju osim ako je porijeklo proizvoda iz stava 1. iz zemalja u kojima su vidljivi i potvrđeni problemi zdravlja ljudi ili životinja, ili ako se te zemlje nalaze na popisu zemalja iz kojih je na snazi zabrana u skladu sa članom 5. stav 2. ove odluke;
- Troškovi veterinarske kontrole propisane ovim članom, koji uključuju i one koji nastaju neškodljivim uklanjanjem ili prenamjenom pošiljke, padaju na teret uvoznika ili

ovlaštenog zastupnika proizvoda koji je predmet unosa u Bosnu i Hercegovinu.

Član 21.

Veterinarska dokumenta na GVP

- Ako je rezultat izvršene veterinarske kontrole takav da ne postoje veterinarsko zdravstvene smetnje za uvoz i unos u Bosnu i Hercegovinu GVI dužan je:
 - predati vlasniku, uvozniku ili ovlaštenom zastupniku jedan originalni primjerak certifikata ili dokumenta koji prati pošiljku. Na taj primjerak GVI je dužan staviti svoj pečat i potpis kojim se potvrđuje autentičnost predatog primjerka;
 - čuvati original certifikata ili dokumenta koji je pratio pošiljku najmanje tri godine. U slučaju provoza GVI mora zadržati originalni primjerak ili ovjerenu kopiju certifikata ili dokumenta koji prati pošiljku;
 - izdati vlasniku, uvozniku ili ovlaštenom zastupniku certifikat ili dokument za pošiljku živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla.
- Izdati certifikat ili dokument iz stava 1. tačke c) ovog člana služi kao dokaz:
 - da je pošiljka bila predmet veterinarske kontrole koje je GVI izvršio;
 - da su troškovi veterinarske kontrole plaćeni ili da se njihovo plaćanje garantira u skladu sa članom 16. stav 4. tačka b) ove odluke;
 - da se odobrava uvoz ili provoz pošiljke na njezino odredište.
- Certifikat ili dokumenti iz stava 1. tačke c) ovog člana moraju pratiti pošiljku do dolaska u prvu odredišnu ustanovu, skladište ili preduzeće zajedno sa primjerkom originalnog certifikata ili dokumenta koji prati pošiljku do momenta njezinog dolaska na GVP. U slučaju unošenja pošiljke u slobodne zone, slobodna skladišta i carinska skladišta iz člana 14. ove odluke, GVI mora označiti na certifikatima ili dokumentima iz stava 1. tačke c) ovog člana i broj carinskog dokumenta. U slučaju provoza pošiljku mora pratiti originalni certifikat sve do GVP na mjestu izlaska iz Bosne i Hercegovine.
- Na mjestu GVP nije dozvoljeno dijeliti pošiljku na više dijelova; takvo dijeljenje može biti urađeno samo na izlasku pošiljke iz prve odredišne ustanove, skladišta ili preduzeća.
- Obrasci certifikata ili dokumenata iz stava 1. tačke c) ovog člana i načini na koje GVI popunjava i izdaje certifikate ili dokumenta nalaze se u Priručniku propisanom u članu 5. stav 1. ove odluke.

Član 22.

Povrat i uništavanje proizvoda

- Ako se na osnovu izvršenih kontrola utvrdi da proizvod ne zadovoljava propisane uvjete ili ako se utvrde određene nepravilnosti, GVI je dužan narediti zabranu uvoza pošiljke u Bosnu i Hercegovinu, povrat ili neškodljivo uništavanje pošiljke, obavijestiti uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.
- U slučaju zabrane uvoza pošiljke u Bosnu i Hercegovinu:
 - povrat pošiljke mora se izvršiti najkasnije u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o zabrani uvoza u Bosnu i Hercegovinu. Pošiljka mora napustiti Bosnu i Hercegovinu kroz isto GVP na kojemu je vršena veterinarska kontrola;
 - GVI koji odlučuje o vraćanju predmetne pošiljke dužan je informirati druge GVI o tome da se pošiljka mora vratiti uz odgovarajuće obrazloženje;
 - GVI je dužan poništiti veterinarske certifikate ili dokumenta koja prate vraćenu pošiljku, s ciljem onemogućavanja uvoza vraćene pošiljke.
- Ako povrat pošiljke nije moguć zbog veterinarsko-zdravstvenih uvjeta ili ukoliko je prošao rok od 60 dana određen stavom 2. tačkom a) ovog člana ili ako je uvoznik ili ovlašten zastupnik dao svoju saglasnost u pisanoj formi, GVI je dužan odrediti mjesto i način neškodljivog uklanjanja pošiljke. Pošiljka se mora neškodljivo ukloniti u najbližem postrojenju za termičko uklanjanje (spaljivanje) koje je odredio GVI;
- Do izvršenja naređenih mjera iz stava 2. ovog člana ili neškodljivog uklanjanja određenih ovim članom, pošiljka

mora biti uvjetno uskladištena i pod kontrolom graničnih vlasti i GVI;

5. Za provođenje naredenih mjera i neškodljivo uklanjanje pošiljke, GVI može odobriti, na zahtjev uvoznika ili ovlaštenog zastupnika, prenamjenu proizvoda, navodeći tačnu upotrebu dobivenog proizvoda. GVI može dati odobrenje za prenamjenu samo ako izvršene kontrole pošiljke nisu pokazale rizik po zdravlje ljudi ili životinja.
6. Ured je dužan odrediti: mjere i postupke za otpremu pošiljke sa GVP do postrojenja za neškodljivo uklanjanje (spaljivanje), sadržaj dokumentacije o izvršenom neškodljivom uklanjanju pošiljke i upotrebu kojoj mogu biti namijenjeni proizvodi u slučaju prenamjene iz stava 5. ovog člana.
7. Informiranje iz stava 2. tačka b) i stava 6. ovog člana mora biti osigurano putem informatičke mreže predviđene članom 4. stav 4. tač. d) i e) ove odluke, dok su postupci poništavanja veterinarskih certifikata ili dokumenata u slučaju zabrane uvoza pošiljke navedeni u Priručniku koji je predviđen članom 5. stav 1. ove odluke.
8. Troškovi koji se odnose na zabranu uvoza i povrat, neškodljivo uklanjanje ili prenamjenu pošiljke kao i one za uskladištenje pošiljke prema stavu 4. ovog člana padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.
9. O naredenim mjerama zabrane uvoza, povratu pošiljke, te o neškodljivom uklanjanju ili prenamjeni GVI dužan je izvijestiti Ured.

Član 23.

Zabrana uvoza i neškodljivo uklanjanje životinja

1. Ako na osnovu izvršenih kontrola utvrđeno da žive životinje ne zadovoljavaju propisane uvjete za uvoz ili je utvrđena neka nepravilnost, GVI nakon što je obavijestio uvoznika ili ovlaštenog zastupnika, dužan je narediti:
 - a) zaustavljanje, odmaranje, hranjenje, napajanje, i zavisno o potrebi liječenje životinja;
 - b) izdvajanje i izoliranje bolesnih i povrijeđenih životinja od drugih iz pošiljke;
 - c) ako ne postoje veterinarsko-zdravstvena opasnost, i zabranu uvoza i povrat kompletne pošiljke životinja u vremenskom roku određenom uz saglasnost Ureda.
2. U slučaju zabrane uvoza kompletne pošiljke GVI dužan je:
 - a) obavijestiti druge GVI o tome da je pošiljka zabranjena za uvoz u Bosnu i Hercegovinu, nareden povrat ili druge mjere navodeći obrazloženje naredenih mjera;
 - b) poništiti veterinarske certifikate ili dokumenta koji prate pošiljku s ciljem onemogućavanja uvoza vraćene pošiljke preko drugog GVP.
3. Ako GVI procijeni da nije moguće odobriti uvoz i izvršiti povrat životinja, posebno u slučaju njihovog lošeg zdravstvenog stanja, dužan je narediti:
 - a) klanje životinja u objektu uvoznika ili jednom od objekata registriranih za klanje životinja iz uvoza. Klanje se mora izvršiti pod kontrolom nadležne veterinarske inspekcije;
 - b) ubijanje i neškodljivo uklanjanje životinja koje nisu namijenjene za ljudsku upotrebu ili klanje i neškodljivo uklanjanje njihovih trupova;
4. Ako se GVI odluči za kompletno uklanjanje trupova zaklanih ili ubijenih životinja, neškodljivo uklanjanje mora se obaviti u najbližem postrojenju za termičko uništavanje (spaljivanje) koje je odredio GVI.
5. O svim naredenim mjerama GVI je dužan pismenim putem obavijestiti Ured, entitete i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.
6. Ured, u saradnji sa entitetima i Brčko Distriktom dužan je izraditi uputstvo za mjere koje se moraju provesti, a koje se odnose na prijevoz trupova zaklanih ili ubijenih životinja radi neškodljivog uklanjanja sa GVP-a u postrojenje za termičko uništavanje (spaljivanje). Uputstvo mora sadržavati sadržaj evidencija i druga dokumenta o izvršenom uništavanju trupova, postupke prilikom neškodljivog uklanjanja životinja, a odnose se na veterinarske kontrole radi zabrane korištenja mesa dobivenog od zaklane ili ubijene životinje za ljudsku upotrebu.
7. Ured je dužan osigurati dostavu informacija iz st. 2. i 6 ovog člana putem informatičke mreže iz člana 4. stav 4. tač. d) i e) ove odluke, dok su postupci poništenja veterinarskih

certifikata ili dokumenata u slučaju vraćanja pošiljke navedeni u Priručniku koji je propisan članom 5. stav 1. tačka b) ove odluke.

8. Troškovi nastali provođenjem naredenih mjera (zaustavljanje, odmaranje, hranjenje, napajanje, liječenje i izdvajanje životinja, povrat, klanje u komercijalne svrhe sa zabranom za ljudsku upotrebu, ubijanje i neškodljivo uklanjanje, padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.

Član 24.

Postupak u slučaju postojanja opasnosti po zdravlje ljudi ili životinja

1. Ako se rezultatima izvršenih kontrola potvrdi opasnost za zdravlje ljudi i životinja, GVI dužan je:
 - a) oduzeti i narediti neškodljivo uklanjanje pošiljke;
 - b) odmah obavijestiti ostale GVI, Ured, entitete i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, navodeći vrstu opasnosti i porijeklo pošiljke, najbržim mogućim putem (elektronska informatička mreža propisana članom 4. stav 4. tač. d) i e) ove odluke.
2. Do neškodljivog uklanjanja, pošiljka mora biti pod kontrolom GVI koji mora spriječiti da ona ne dođe u kontakt sa ostalim pošiljkama prisutnim na GVP. Ove preventivne mjere moraju se provoditi i kod živih životinja.
3. Neškodljivo uklanjanje pošiljke mora se izvršiti u postrojenju za termičko uklanjanje (spaljivanje) koje je najbliže GVP i koje je odredio isti GVI. U slučaju živih životinja, prije nego što se pristupi uništenju trupova životinja, GVI dužan je osigurati stalnu veterinarsku kontrolu koja će kontrolirati prijevoz, klanje i neškodljivo uklanjanje životinja. Ako se radi o živim životinjama prijevoz pošiljke mora se izvršiti uz posebne mjere osiguranja, u namjenskim vozilima (poštujući stručne mjere kako ne bi došlo do širenja zaraznog materijala i onečišćenja okoliša).
4. Po prijemu dostavljenih informacija iz stava 1. tačka b) ovog člana, svi GVI dužni su provoditi pojačane kontrole propisane članom 26. ove odluke, za sve pošiljke iste vrste i porijekla kao što su one koje predstavljaju veterinarsko-zdravstvenu opasnost.
5. Svi troškovi nastali provođenjem ovog člana, uključujući i one koji nastanu provođenjem pojačanih mjera kontrole, padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.

Član 25.

Postupak u slučaju pojave zarazne bolesti

1. Ako se na teritoriji neke zemlje pojavi bolest sa A-liste OIE, zoonoza, druga bolest ili pojavi opravdana sumnja u postojanje zarazne bolesti koja može predstavljati ozbiljnu opasnost po zdravlje ljudi ili životinja u Bosni i Hercegovini, primjenjuju se odredbe člana 21. i člana 80. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini. S tim u vezi Ured je dužan:
 - a) narediti zabranu uvoza iz zemlje na koju se opasnost odnosi ili njezinog dijela ili vrši provoz preko tih zemalja;
 - b) odrediti posebne dodatne zdravstvene uvjete za uvoz pošiljaka (životinja i proizvoda) porijeklom iz zemlje koja je u pitanju ili njezinog dijela;
 - c) odrediti dodatne kontrole proizvoda ili životinja koji su u provozu kroz Bosnu i Hercegovinu.
2. Ured je dužan obavijestiti entitete, Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i GVP o naredenim i poduzetim mjerama, u skladu sa stavom 1. ovog člana, najbržim mogućim putem. GVI dužni su provoditi mjere u skladu sa stavom 1. ovog člana, za pošiljke porijeklom iz zemlje koja je u pitanju, uključujući i one koje su već bile upućene u trenutku donošenja mjera.
3. U slučajevima iz stava 1. ovog člana, proizvodi iz člana 20. stav 1. ove odluke moraju se isporučiti prvom graničnom prijelazu u Bosni i Hercegovini i uništiti pod veterinarskom kontrolom u najbližem postrojenju za neškodljivo uklanjanje. U tom smislu sve osobe dužne su prijaviti posjedovanje proizvoda porijeklom iz zemlje u kojoj postoji veterinarsko-zdravstvena opasnost i predati ih bez naknade graničnom prijelazu ili GVI.
4. U slučajevima predviđenim stavom 1. ovog člana, Ured u saradnji sa entitetima i Brčko Distriktom Bosne i

Hercegovine, dužan je odrediti mjere koje će se provoditi kod živih životinja iz člana 13. stav 3. koje dolaze iz zemlje u kojoj postoji zdravstvena opasnost, uključujući i mjere koje se moraju provesti u mjestima njihovog odredišta na teritoriji Bosne i Hercegovine, kao što su klanje u svrhu neškodljivog uklanjanja životinja, a po potrebi i karantinske mjere.

5. Troškovi nastali provođenjem ovih mjera padaju na trošak uvoznika ili ovlaštenog zastupnika. Za oduzete i neškodljivo uklonjene životinje i proizvode nadležni organ nije obavezan osigurati naknadu.

Član 26.

Postupak u slučaju prekršaja

1. Ako izvršenim kontrolama, u skladu sa ovom odlukom i drugim propisima GVI utvrdi ozbiljan prekršaj ili ponovljene prekršaje, dužan je obavijestiti druge GVI, Ured, entitete i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, navodeći vrstu utvrđenih prekršaja i poduzeti zakonom propisane mjere za kažnjavanje prekršilaca.
2. Nakon prijema informacija propisnih stavom 1. ovog člana, svi GVI dužni su vršiti pojačanu kontrolu svih pošiljki iste vrste, istog izvora ili porijekla. Slijedećih deset pošiljaka, mora biti:
 - a) oduzeto i zadržano pri graničnim veterinarskim inspekcijama;
 - b) materijalno kontrolirano, uz uzimanje uzoraka i vršenje laboratorijskih pretraga navedenih u Priručniku iz člana 5. stav 1. ove odluke.
3. Ako rezultati izvršenih materijalnih kontrola u skladu sa stavom 2. tačka b) ovog člana potvrde prekršaj, GVI dužan je narediti zabranu uvoza, povrat ili neškodljivo uklanjanje pošiljke. U slučaju da su prisutne nedozvoljene supstance, ili ukoliko je maksimalno dozvoljena količina rezidua utvrđena međunarodnim standardom prekoračena, GVI dužan je narediti zabranu uvoza, povrat ili neškodljivo uklanjanje pošiljke.
4. Postupci provođenja pojačanih mjera kontrole moraju biti navedene u Priručniku iz člana 5. stav 1. tačka b) ove odluke.
5. Troškovi provođenja mjera propisanih ovom odlukom, uključujući i zabranu uvoza, povrat, klanje, ubijanje, neškodljivo uklanjanje, prenamjenu, oduzimanje i uništenje pošiljke, padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika. Za oduzetu i neškodljivo uklonjenu pošiljku nadležni organ nije obavezan osigurati naknadu.

Član 27.

Postupak prilikom izvoza

1. Sve pošiljke živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla, koje su porijeklom iz Bosne i Hercegovine, moguće je izvesti u druge zemlje isključivo preko GVP određenih Odlukom Vijeća ministara.
2. Uz mjere, postupke i obaveze utvrđene ovom odlukom, GVI u slučaju sumnje ili na zahtjev Ureda, može izvršiti kontrolu pošiljke iz stava 1. ovog člana.
3. U slučaju iz stava 2. ovog člana, GVI dužan je utvrditi da li pošiljka:
 - a) potječe iz objekta, ustanove ili preduzeća registriranog u skladu sa Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini, upisanom u Registar Ureda i odobrenom za izvoz.
 - b) da li je prate originalni veterinarski dokumenti ili veterinarski certifikat, u skladu sa odredbama bilateralnih sporazuma sa zemljama krajnjeg odredišta pošiljke.
4. U slučaju navedenom u stavu 2. ovog člana, prije izvoza GVI dužan je izvršiti kontrolu dokumenata i identiteta pošiljki, u skladu sa ovom odlukom.
5. U slučaju izvoza živih životinja GVI dužan je:
 - a) provjeriti zdravstveno stanje i blagostanje životinje tokom transporta;
 - b) provjeriti i provesti odredbe propisane Pravilnikom o označavanju životinja i shemi kontrole kretanja životinja u Bosni i Hercegovini.
6. Ako GVI tokom kontrola utvrdi da pošiljka sadrži mrtve životinje dužan je narediti istovar živih životinja iz prijevoznog sredstva i staviti ih u odgovarajuće objekte koji pripadaju GVP. Žive životinje moraju biti čuvane odvojeno od ostalih životinja koje se nalaze u istim objektima. GVI mora provesti neophodne kontrole radi ispitivanja uzroka uginuća životinja.

7. Nakon utvrđenog uzroka uginuća ili uzimanja uzoraka za analizu trupovi mrtvih životinja moraju se hitno uputiti na neškodljivo uklanjanje (spaljivanje) u objekte koji su najbliži GVP. Trupovi moraju biti prevezeni odgovarajućim prijevoznim sredstvima u skladu sa odredbama Priručnika propisanog članom 5. stavom 1. tačka b) ove odluke.
8. Troškovi nastali provođenjem mjera iz ovog člana padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika. Za oduzetu i neškodljivo uklonjenu pošiljku nadležni organ nije obavezan osigurati naknadu.
9. Odredbe st. 6. i 7. ovog člana moraju biti provedene i kod izvoza i kod uvoza životinja.

Član 28.

Stupanje na snagu

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja a objavit će se u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

VM broj 244/04
16. septembra 2004. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara
Adnan Terzić, s.r.

Na temelju članka 24. stavak 7., članka 25. stavak 3., članka 88. stavak 3., Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03 i 42/03), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, na 65. sjednici održanoj 16. rujna 2004. godine, donijelo je

ODLUKU

O UVJETIMA I NAČINU RADA GRANIČNIH VETERINARSKO-INSPEKCIJSKIH PRIJELAZA U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

Definicija

Ovom odlukom utvrđuju se uvjeti, lokacija i način rada Graničnih veterinarsko-inspeksijskih prijelaza pri pregledu roba na granici, te aktivnosti i zadaci koje treba da sprovodi veterinarski inspektor na granici.

Članak 2.

Značenje termina

Termini uporabljeni u ovoj odluci imaju sljedeće značenje:

- a) **Granični veterinarsko-inspeksijski prijelaz** - označava mjesto odobreno odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, na kojem se vrši pregled i kontrola životinja i proizvoda životinjskog podrijetla prilikom uvoza, izvoza ili provoza u Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: GVP);
- b) **Pošiljka** - označava određeni broj životinja iste vrste ili određenu količinu robe iste vrste navedenu u jednom veterinarskom certifikatu, koja se prevozi u istom prijevoznom sredstvu i dolazi iz iste zemlje. Izuzetno, u slučaju živih životinja u cirkusima veterinarski certifikat se može odnositi i na različite životinjske vrste;
- c) **Proizvodi su:**
 - **Proizvodi životinjskog podrijetla** - označavaju sve proizvode dobivene od životinja, divljači i životinja koje slobodno žive u vodama, inkubirana jaja kao i životinjsko sjeme, jajne stanice i embrije, med, te sve proizvode koji dijelom ili u cijelosti potječu od žive ili mrtve životinje, uključujući i posmrtnu ostatke životinje,
 - **Prehrambeni proizvodi** - označavaju različite proizvode biljnog i životinjskog podrijetla svježe ili spremljene za čuvanje, otpatke dobivene biosintezom, industrijske proizvode, organske i neorganske supstance koje su izravno ili nakon obrade namijenjene ishrani životinja,
 - **Proizvodne životinje** - namijenjene su za dobivanje mesa, mlijeka, jaja i meda;
- d) **Roba** - označava pošiljke koje podliježu veterinarskoj kontroli veterinarskog inspektora na granici, kako su

definirane u Priručniku propisanom u članku 5. stavak 1. ove odluke;

- e) **Zemlja podrijetla** - označava zemlju iz koje roba ili životinje dolaze i odakle ih prate izvorni veterinarski certifikati, uključujući i druge veterinarske dokumente.;
- f) **Krajnje odredište** - označava mjesto u koje pošiljka treba stići, a uredno je prošla veterinarsko-inspekcijsku kontrolu na GVP;
- g) **Veterinarski dokument koji se izdaje na GVP** - označava dokument koji treba da prati pošiljku sve do krajnjeg odredišta. Veterinarski dokument se odnosi na svaku pošiljku koja je kontrolirana na GVP i kojega je izdao GVI;
- h) **Kontrola dokumentacije** - označava pregled veterinarskog certifikata ili veterinarskog dokumenta ili drugog dokumenta koji prati pošiljku;
- i) **Kontrola identiteta** - znači provjeru vizualnim pregledom kako bi se utvrdilo da li je veterinarski certifikat, veterinarski dokument ili drugi dokumenti propisani veterinarskim zakonom, sukladan sadržini pošiljke i proizvoda;
- j) **Fizička kontrola** - označava vizualni pregled i kontrolu živih životinja, s ciljem uočavanja vidljivih kliničkih znakova bolesti, odnosno uočavanja identifikacijskih obilježja životinje i ovisno o potrebi uzimanje uzoraka za laboratorijsku analizu;
- k) **Materijalna kontrola** - označava pregled i kontrolu proizvoda, koja uključuje verifikaciju ambalaže, temperature čuvanja proizvoda, uzimanje uzoraka za laboratorijsku analizu;
- l) **Uvoznik** - označava fizičku ili pravnu osobu koja zahtijeva uvoz, provoz ili privremeni uvoz pošiljke u Bosnu i Hercegovinu, i koja je odgovorna za pošiljku sve do dolaska do krajnjeg odredišta pošiljke;
- m) **Mjerodavno tijelo** - tijelo mjerodavno za provedbu veterinarsko-inspekcijske kontrole na GVP je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (u daljnjem tekstu: MVTEO) - Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured);
- n) **Veterinarski inspektor na granici** - je uposlenik Ureda ovlašten za obavljanje veterinarsko-inspekcijskog pregleda, kontrole i nadzora roba i proizvoda životinjskog podrijetla koje se uvoze, izvoze ili provoze u Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: GVI).

Članak 3.

Procedure na GVP

1. U cilju zaštite zdravlja ljudi i životinja sve pošiljke iz članka 2. ove odluke koje trebaju ući u Bosnu i Hercegovinu moraju proći kroz ovlaštene GVP i podliježu veterinarsko-inspekcijskoj kontroli. Ovlašteni GVP moraju biti upisani u jedinstveni Upisnik Ureda.
2. Uvoznik je dužan uredno popuniti dokumente koji sadrže opis svake pošiljke i dužan je dostaviti ih ili predati (osobno, preko ovlaštene osobe, elektroničnim putem i sl.) najkasnije 24 sata prije materijalne predaje pošiljke na veterinarsko inspekcijsku kontrolu, koristeći poseban obrazac opisan u Priručniku propisanom člankom 5. ove odluke. GVI je dužan staviti uvozniku ovaj obrazac na raspolaganje. GVI dužan je sačuvati najmanje tri godine jednu presliku svakog dokumenta koji je dobio od uvoznika.
3. Za svaku pošiljku koja se na GVP prijavljuje za veterinarsko-inspekcijsku kontrolu na GVP mora se dostaviti na uvid izvorni veterinarski certifikat koji je izdalo mjerodavno tijelo zemlje podrijetla pošiljke, te ostala izvorna dokumenta sukladno pripadajućim propisima u Bosni i Hercegovini.

Članak 4.

Upisnik i vrste GVP

1. GVP mora ispunjavati uvjete utvrđene ovom odlukom, a kontrolu ispunjavanja uvjeta vrši Državno veterinarsko povjerenstvo.
2. Državno veterinarsko povjerenstvo broji pet članova od kojih dva člana predlaže Ured a po jednog člana entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine. Državnim

veterinarskim povjerenstvom predsjedava direktor Ureda a isto je odgovorno za dodjelu ili oduzimanje tehničke autorizacije za rad GVP.

3. Državni Upisnik GVP Ureda mora sadržavati vrstu roba (žive životinje i proizvodi) i kategorizaciju prijelaza (luka-zračna luka-cesta-željeznica).
4. U cilju osiguranja odgovarajućih uvjeta za rad GVI, MVTEO-Ured dužan je:
 - a) osigurati GVP uvjetnim objektom za osoblje i opremu navedenu ovim člankom, objekte i odgovarajuću opremu namijenjenu ovisno o vrsti kontrola koje se na njima obavljaju;
 - b) kontrolirati korektnost rada veterinarskih inspekcija na granici;
 - c) imenovati službenog veterinaru kao odgovornu osobu za GVP;
 - d) osigurati da GVP dobiva informacije neophodne za vršenje kontrola od strane carinske službe, kako bi se moglo spriječiti da proizvodi i žive životinje ne mogu ući u Bosnu i Hercegovinu a da prethodno nije obavljen pregled i kontrola od strane GVI-a sukladno ovoj odluci i procedurama propisanim Priručnikom iz članka 5. stavak 1. ove odluke;
 - e) omogućiti i održavati razmjenu informacija sa svim GVP koji postoje u Bosni i Hercegovini i između svakog pojedinačnog GVP i Ureda.
 - f) dostavljati mjerodavnim institucijama sve potrebite informacije o GVP, te informacije o kontrolama koje se na njima provode;
 - g) osigurati posebnu teorijsku i praktičnu obuku GVI i osoblja uposlenog na GVP.
5. Ured je dužan organizirati interne obrazovne tečajeve predviđene stavkom 4. točka g) ovog članka, razmjenu radnih iskustava između GVI u Bosni i Hercegovini, kao i planiranje provedbe specifičnih obrazovnih tečajeva na GVP.

Članak 5.

Priručnik za GVI

1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove odluke Ured je dužan, u suradnji sa entitetima i Brčko Distriktom Bosne i Hercegovine, propisati Priručnik o načinu obavljanja veterinarsko-inspekcijske kontrole na GVP u Bosni i Hercegovini, sa slijedećom općom sadržinom:
 - a) pošiljke koje podliježu veterinarsko-inspekcijskoj kontroli koju provodi GVI;
 - b) postupke i procedure koje treba vršiti prilikom provođenja različitih tipova kontrole na živim životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla;
 - c) odabir i način identifikacije pošiljaka koje GVI moraju kontrolirati;
 - d) izgled i sadržina obrasca veterinarskog dokumenta koji su GVI dužni da izdaju nakon izvršenih kontrola;
 - e) načine popunjavanja obrasca veterinarskog dokumenta iz prethodne točke;
 - f) popis vraćenih pošiljaka i popis rezultata analiza koje se rade na GVP-u;
 - g) tehničke i operativne načine koji će osigurati informativnu uvezanost GVP-a, Ureda i Agencije za označavanje životinja, sukladno Zakonu o veterinarstvu Bosni i Hercegovini i Pravilnika o označavanju životinja i shemi kontrole kretanja životinja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 28/03), s ciljem osiguranja normalne razmjene potrebitih podataka;
 - h) tehničke i operativne načine te protok informacija kako bi se omogućila dostava uzoraka u referentne dijagnostičke laboratorije i informatički protok povratnih informacija o rezultatima provedenih analiza;
 - i) operativne načine kako bi se pristupilo informacijama navedenim u stavku 2. ovog članka;
2. Putem informatičke mreže iz članka 4. stavak 4. toč. d) i e) ove odluke, Ured, entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine dužni su osigurati GVI nužne i dnevno ažurirane informacije o:
 - a) unutarnjoj i vanjskoj epidemiološkoj i epizootičkoj situaciji radi zaštite zdravlja ljudi i životinja;

- b) popis država i područja iz kojih ne postoje veterinarsko-zdravstvene smetnje za uvoz u Bosnu i Hercegovinu, odnosno popis država i područja iz kojih je zabranjen uvoz u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) popis objekata odobrenih i upisanih u Upisnik Ureda iz kojih je dozvoljen uvoz u Bosnu i Hercegovinu;
 - d) popis uvoznika i objekata upisanih u Upisnik Ureda odobrenih za uvoz u Bosnu i Hercegovinu;
 - e) popis vraćenih pošiljaka i rezultata analiza koje određuju GVP.
3. Na temelju stečenih iskustava koja se odnose na veterinarsku kontrolu na GVP i vodeći računa o njima, Ured u suradnji sa entitetima i Brčko Distriktom BiH, može promijeniti sadržina Priručnika predviđenog stavkom 1. ovog članka. Priručnik mora sadržavati odredbe predviđene i ostalim člancima ove odluke.

Članak 6.

Kontrole koje se provode na GVP

1. Državno veterinarsko povjerenstvo iz članka 4. stavak 2. ove odluke daje mišljenje na temelju kojega Ured izdaje odobrenje za rad GVP, samo ako GVP posjeduje strukturu i opremu navedenu u Priručniku koja odgovara vrsti kontrole za koju je traženo odobrenje, kao i opće preduvjete propisane člankom 7. ove odluke. Ured je dužan preko svog odjela za inspekcijske poslove vršiti inspekcijsku kontrolu i uvid u provedbu mjera na GVP. Ako se prilikom nadzora utvrde ozbiljni operativni nedostaci ili nedostaci u načinu vršenja kontrole, Ured je dužan odrediti Državno veterinarsko povjerenstvo radi utvrđivanja stvarnog stanja i poduzimanja neophodnih mjera radi ispravljanja utvrđenih nepravilnosti. Državno veterinarsko povjerenstvo je dužno odrediti rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka. Ako se utvrđeni nedostaci u predviđenom roku ne otklone, Ured je dužan staviti izvan snage odobrenje za rad.
2. Ured je dužan redovito ažurirati listu GVP, vodeći pri tome računa o odobrenjima za rad GVP stavljenim izvan snage, predviđenih stavkom 1. ovog članka.

Članak 7.

Opći preduvjeti za GVP

1. Uz već navedene uvjete GVP moraju ispunjavati i sljedeće uvjete neophodne za rad a to su:
 - a) odgovarajuće uredske prostorije sa namještajem i opremom (telefon, faks, računalo s printerom, fotokopirni aparat, informatički terminal s pristupom na internet), informatički uvezanim sa Uredom i Agencijom za označavanje životinja;
 - b) odgovarajući prostor, ovisno o kapacitetu GVP, za arhiviranje i čuvanje propisane dokumentacije;
 - c) odgovarajući prostor i namještaj za garderobu, tuš-kabinu i sanitarni čvor, namijenjene isključivo osoblju GVI;
 - d) upisnike za upisivanje i čuvanje podataka o pošiljkama i proizvodima koji su pregledani, kontrolirani, vraćeni, uništeni, te uzorcima uzetim za analizu i rezultatima obavljenih analiza;
 - e) dovoljan broj GVI i pomoćnog osoblja za normalno obavljanje veterinarsko-inspekcijskih pregleda i kontrola;
 - f) neophodnu i ažuriranu dokumentaciju koja treba da sadrži i preslike osnovnih veterinarskih normativa Bosne i Hercegovine i Europske unije i preslike mjera usvojenih u Bosni i Hercegovini i u Europskoj uniji kojima se zabranjuje ili ograničava uvoz životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, bilo zbog zaštite zdravlja ljudi ili životinja, ali i popise država i područja iz članka 5. stavka 2. ove odluke.
 - g) upisnike u koje će se unijeti podaci koji se odnose na veterinarske kontrole provedene u carinskim skladištima, proizvode za katering, načine uništavanja otpadnih materijala iz sredstava međunarodnog prometa;
2. Iznimno, GVI može povjeriti osoblju koje radi na GVP sljedeće radne zadatke:
 - a) kontrolu dokumentacije;
 - b) kontrolu identiteta i fizički pregled, uzimanje uzoraka za analizu i analizu uzoraka općeg karaktera;
 - c) administrativne poslove i procedure.
3. Osoblje iz stavka 2 ovog članka:

- a) može provoditi povjerene poslove uz kontrolu i nadzor GVI koji je odgovoran za iste;
 - b) mora biti posebno obučeno. Očevidi o izvršenoj obuci moraju se upisati i čuvati u posebnom upisniku, koji se mora nalaziti na GVP.
4. GVI je jedina osoba mjerodavna i odgovorna za donošenje konačne odluke o pregledanim i kontroliranim pošiljkama.

Članak 8.

Suradnja mjerodavnih tijela za veterinarstvo

1. U cilju postizanja poboljšanja sustava veterinarske i granične kontrole roba uvezenih u Bosnu i Hercegovinu putem razmjene podataka i informacija i radi osiguranja pravilnog i učinkovitog upravljanja GVI, Ured, entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, dužni su da međusobno suraduju, razvijaju i primjenjuju informatičku mrežu predviđenu člankom 4. stavak 4. toč. d) i e) ove odluke.
2. Zadržavajući svako pravo njihove buduće primjene u veterinarskom sektoru, Ured, entiteti i Brčko Distrikt, dužni su, paralelno sa razvojem informatičke mreže predviđene stavkom 1. ovog članka, da omoguće Graničnim veterinarskim inspekcijama Bosne i Hercegovine:
 - a) registriranje podataka utvrđenih člankom 7. st. 1. toč. c) i f) ove odluke samo uporabom informatičke mreže;
 - b) zaprimanje putem mreže ažuriranih podataka utvrđenih čl. 7. st. 1. točka e) ove odluke;
 - c) izdavanje veterinarskih dokumenata za kontrolu svake pošiljke koja podliježe veterinarskoj kontroli;
 - d) zaprimanje i slanje svih neophodnih informacija i podataka za provođenje veterinarske kontrole.
3. GVI imaju pravo da ne koriste upisnike i otiskane primjerke predviđene člankom 7. stavak 1. tek kada se razmjena podataka utvrđena člankom 7. stavak 1. toč. c) i e) bude neprekidno mogla vršiti i bude ažurirana putem informatičke mreže iz članka 4. stavak 4. toč. d) i e).

Članak 9.

Rješenja o nepostojanju veterinarsko-zdravstvenih smetnji za uvoz

1. Ured je mjerodavno veterinarsko tijelo za izdavanje Rješenja o nepostojanju veterinarsko-zdravstvenih smetnji za uvoz u Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: rješenja) i dužan je:
 - a) označiti na rješenju vrijeme trajanja rješenja, sve podatke koji se odnose na robu koja se uvozi (kao što je tipologija robe, količina, zemlja podrijetla, ustanova podrijetla, datum kada se očekuje dolazak na granicu, odredište i tipologija odredišne ustanove - vrsta poduzeća, štale, preradivački pogoni) podatke o uvozniku i o GVP gdje će roba (životinje i proizvodi) biti pregledana, imajući u vidu da svaki GVP ima odobrenje za vršenje kontrole sukladno odredbama članka 6. stavak 1. ove odluke;
 - b) poslati jednu presliku svakog rješenja na GVP. Odgovorno osoblje na GVP je dužno čuvati preslike rješenja najmanje tri godine.
2. Uvoznik robe je dužan odgovornom osoblju na GVP pružiti na uvid i obradu rješenje i drugu potrebnu dokumentaciju. Dužnost GVI je, prije nego što započne sa provedbom veterinarskih kontrola, provjeriti da li su podaci sadržani u rješenju koje je dostavio uvoznik istovjetni s podacima u rješenju koje je Ured dostavio. Ako osoblje GVI utvrdi kako nije mjerodavno za provedbu veterinarsko-inspekcijske kontrole robe koja dolazi, ili ukoliko se radi o vrsti koja nije ista kao ona koja je navedena na rješenju, ili su podaci u rješenju različiti, ili se radi o drugom GVP, obvezno je ne dozvoliti uvoz robe, postupiti sukladno ovoj odluci i uputiti robu na GVP naveden u rješenju.

Članak 10.

Uskladenost sa propisima - veterinarski naputci

1. Ured je dužan izdati naputak GVP u Bosni i Hercegovini o veterinarskim i zdravstvenim uvjetima koje pošiljke moraju imati da bi bile uvezene u Bosnu i Hercegovinu, a koji su usklađeni sa propisima OIE, WHO, EU i standardima i pravilima Codexa Alimentarius-a.
2. Naputak iz stavka 1. ovog članka, mora sadržavati:
 - a) moguće mjere zaštite u slučaju opasnosti po zdravlje ljudi i životinja;
 - b) načine zaštite i dobiti životinja.

3. Naputak iz st. 1. i 2. ovog članka može se dostavljati putem informatičke mreže propisane člankom 4. stavkom 4. toč. d) i e) ove odluke.
4. GVI i osobe koje rade na provedbi veterinarskih kontrola, pod njegovom odgovornošću i kontrolom, dužni su postupati sukladno Naputku propisanim ovim člankom.

Članak 11. Dužnosti GVI

1. GVI je dužan:
 - a) osigurati da je pošiljka životinja ili proizvoda životinjskog podrijetla pregledana sukladno ovoj odluci i drugim propisima, Priručnikom i nuputcima koje je izdao Ured;
 - b) poštovati i provoditi i druge pozitivne zakonske mjere, pravila i propise;
 - c) nadgledati osobe koje rade pod njegovom odgovornošću;
 - d) kontrolirati prostorije i opremu GVI i odmah izvještavati Ured ako trenutni uvjeti za granicu ne odgovaraju stvarnim potrebama;
 - e) ažurirati, bilježiti i čuvati sve podatke propisane ovom odlukom kao i sve podatke propisane člankom 7. stavak 1. toč. c) i f) i Priručnikom;
 - f) praviti dnevni izvještaj o radu (obrazac uvršten u Priručnik) i slati ga redovito Uredu, i na zahtjev Ureda dostavljati i druge informacije o veterinarskim aktivnostima i kontrolama obavljenim na GVP;
 - g) koristiti informatičku mrežu za dobivanje ili slanje podataka koji se odnose na veterinarske preglede i kontrole podataka propisanih člankom 7. stavak 1. točka e) i člankom 8. stavak 2. ove odluke.

Članak 12.

Mjerodavnost i odgovornost graničnog veterinarskog inspektora

1. GVI je dužan pregledati svaku pošiljku proizvoda životinjskog podrijetla i:
 - a) provjeriti podatke sadržane u certifikatima ili pratećim veterinarskim dokumentima, radi utvrđivanja da li isti odgovaraju podacima koje je prethodno dostavio uvoznik i da li takva dokumenta ili certifikati sadrže propisane podatke i informacije;
 - b) izvršiti kontrolu identiteta radi utvrđivanja da li proizvodi odgovaraju podacima navedenim u certifikatima i dokumentima koji prate pošiljku;
 - c) izvršiti materijalnu kontrolu radi utvrđivanja da li su proizvodi:
 - sukladni uvjetima utvrđenim EU i međunarodnim normama, a u slučaju da te norme ne postoje, uvjetima i propisanim normama u Bosni i Hercegovini;
 - u stanju koje odgovara navedenim uvjetima za uporabu u certifikatu ili dokumentu koji prati pošiljku.
2. U slučaju materijalnih kontrola iz stavka 1. točka c) ovog članka, GVI je dužan izvršiti laboratorijske analize na GVP ili uzeti uzorke za slanje na analizu u ovlaštene veterinarske laboratorije.
3. U slučaju pošiljke živih životinja, osim kontrola iz stavka 1. ovog članka, GVI je dužan:
 - a) provjeriti podrijetlo životinja i njihovo konačno odredište;
 - b) izvršiti kliničku kontrolu stanja, dobrobiti i zdravlja životinja;
 - c) uzeti uzorke kako bi se provjerilo prisustva rezidua.
4. Priručnik za veterinarsku kontrolu na GVP iz članka 5. stavka 1. ove odluke mora sadržavati:
 - a) popisane dijelove pošiljaka proizvoda ili živih životinja koji podliježu kontroli izražene u postotcima;
 - b) vrste laboratorijskih ispitivanja koje je potrebno uraditi na pošiljkama proizvoda i na živim životinjama;
 - c) način uzimanja uzoraka;
 - d) načine vršenja kontrole proizvoda u kontejneru, upakiranih i u ambalaži;
 - e) i druge naputke koji se odnose na kontrole proizvoda i živih životinja.

Članak 13.

Uvoz životinja

1. Prilikom uvoza goveda koja potječu iz zemalja članica EU, svaka životinja, uz zdravstveni certifikat mora imati stočni pasoš i dokumente o prijavi kretanja ili ovjerenu presliku stočne putovnice ili dokumenta o prijavi kretanja. Zdravstveni certifikat mora sadržavati sve podatke koji se odnose na životinju i brojeve ušnih markica. Navedeni dokumenti moraju biti dostavljeni GVI radi obavljanja veterinarske kontrole.
2. U slučaju navedenom u stavku 1. ovog članka, GVI dužan je:
 - a. provjeriti svaki dokument;
 - b. prekontrolirati postojanje i brojeve ušnih markica na svakoj životinji;
 - c. usporediti podatke sa zdravstvenim certifikatom;
 - d. provjeriti istovjetnost gore navedenih dokumenata, uključujući zdravstveni certifikat i ušne markice.
3. Životinje koje se uvoze u Bosnu i Hercegovinu u nekomercijalne svrhe (dekorativne ptice, akvarijske ribe i ostale akvarijske životinje, reptili itd) ne mogu biti podvrgnute veterinarskoj kontroli iz ove odluke.
4. Ured, u suradnji sa entitetima i Brčko Distriktom Bosne i Hercegovine dužan je utvrditi:
 - a) način i proceduru za vršenje kontrole životinja iz točke 3. ovog članka i kojima se treba voditi ako se radi o gore navedenim životinjama;
 - b) posebne zdravstvene mjere i potrebitu dokumentaciju za uvoz pasa i mačaka;
 - c) kontrole koje se moraju provoditi u slučajevima navedenim pod toč. a) i b) ovog stavka.

Članak 14.

Mjerodavnost graničnog veterinarskog inspektora

1. Tijekom provedbe veterinarskih kontrola GVI ima slijedeću mjerodavnost:
 - a) da provjeri i otvori svaku pošiljku životinja i proizvoda, vozila, kontejnere, prostorije i opremu neovisno od ostalih mjerodavnih tijela uključenih u kontrole;
 - b) da provjeri sva dokumenta i zdravstvene veterinarske certifikate koji prate pošiljku;
 - c) da provjeri podatke sadržane u dokumentima iz članka 3. stavka 2. ove odluke, koje je popunio uvoznik i usporedi ove podatke sa podacima sadržanim u dokumentima ili veterinarskim zdravstvenim certifikatima koji prate pošiljku;
 - d) da uradi veterinarske preglede nad proizvodima ili živim životinjama i da ovisno o potrebi uzme uzorke za analizu;
 - e) da provjeri blagostanje životinje, vrijeme prijevoza životinje i uvjete transportnih sredstava u kojima se prevoze životinje;
 - f) da naredi istovar životinja i njihov odmor u namjenskim prostorijama koje pripadaju GVP;
 - g) da pruži prvu pomoć povrijeđenim ili bolesnim životinjama;
 - h) da naredi čišćenje, pranje i raskužbu prostorija ili transportnih sredstva prilikom pretovara životinja;
 - i) da poduzme neophodne mjere u slučaju kada pošiljka živih životinja ili proizvoda ne ispunjava propisane uvjete;
 - j) da izvrši kontrolu provedbe procedura sukladno sa održavanjem veterinarsko-zdravstvenog reda kako na GVP tako i na graničnom prijelazu.
2. Ured, entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine dužni su osigurati GVI ovlaštenja:
 - a) da nadgledaju i kontroliraju radnje i postupke koji se provode nad pošiljkama u slobodnim zonama, skladištima i carinskim skladištima;
 - b) da podvrgnu veterinarskoj kontroli pošiljke, unesene i čuvane u slobodnim zonama, slobodnim i carinskim skladištima, čak i ako su tu privremeno;
 - c) da izdaju odgovarajući zdravstveni certifikat onda kada pošiljka izlazi iz slobodnih zona, slobodnih ili carinskih skladišta.
3. Pošiljka ne može ući u slobodne zone, slobodna skladišta ili carinska skladišta ukoliko nije zaštićena carinskim pečatima ili plombama.

4. Veterinarske kontrole koje GVI obavljaju u slobodnim zonama, slobodnim skladištima i carinskim skladištima, u slučaju provoza kao i opskrbe brodova ili kateringa, moraju biti navedene u Priručniku iz članka 5. stavak 1. ove odluke.
5. Na temelju zahtjeva, Ured može izdati odobrenje za rad:
 - a) svakoj slobodnoj zoni, slobodnom skladištu i carinskom skladištu u Bosni i Hercegovini;
 - b) svakom dobavljaču robe za sredstva koja vrše prijevoz morskim putevima i aerodromski katering u Bosni i Hercegovini.
6. Registrirani objekti u slobodnim zonama, slobodna skladišta, carinska skladišta i dobavljači iz stavka 5. točka b) ovog članka moraju biti upisani u posebne Upisnike Ureda. Ovi Upisnici moraju biti dostupni (on line) putem elektroničke mreže propisane člankom 4. stavak 4. toč. d) i e) ove odluke.

Članak 15.

Sadržina zdravstvenog certifikata

1. Svaku pošiljku koja podliježe veterinarsko-inspekcijskom pregledu mora pratiti veterinarski ili zdravstveni certifikat koji mora:
 - a) biti izvoran. Ne može se u daljnjem postupku uporabiti dokumenta ili zdravstveni certifikati u faksiranim i fotokopiranim verzijama;
 - b) pratiti i pokrivati pošiljku na koju ukazuje njegova sadržina;
 - c) sadržavati sve potrebite i propisane podatke vezane za pošiljku (kao što su: podrijetlo, vrsta, količina, broj, težina itd.);
 - d) sadržavati adresu pošiljatelja i primatelja;
 - e) sadržavati serijski broj;
 - f) biti obavezno napisan na jeziku zemlje podrijetla ili engleskom jeziku i na jednom od službenih jezika koji su u upotrebi u Bosni i Hercegovini. Ako se radi o pošiljci u provozu kroz Bosnu i Hercegovinu može biti napisan na engleskom ili nekom drugom jeziku službeno prihvaćenom u međunarodnoj trgovini;
 - g) biti jasno i čitko potpisan od strane ovlaštenog zastupnika mjerodavnog veterinarskog tijela zemlje podrijetla pošiljke i imati pečat navedenog tijela ili njegovog ovlaštenog zastupnika;
 - h) sadržavati točan datum izdavanja;
 - i) biti izdan neposredno pred utovar ako su u pitanju proizvodi, a ako se radi o živim životinjama istog dana kada je pošiljka upućena;
 - j) ne smije sadržavati ispravke ili ukoliko su ispravke prisutne moraju biti precrtane i ovjerene bez uporabe tekućine za korigiranje. Sve ispravke u certifikatu moraju biti pažljivo provjerene i propisane od strane iste osobe koja je i potpisnik certifikata.
2. Zdravstveni certifikat koji prati pošiljku prestaje važiti nakon 10 dana, počev od dana izdavanja. Zdravstveni certifikat ne smije biti prihvaćen po isteku njegove važnosti.

Članak 16.

Naknade i troškovi

1. Svi troškovi nastali provedbom veterinarskih kontrola, uključujući i one koje proistječu iz nužnih veterinarskih mjera nakon što je urađena kontrola (zabrana, povrat, uništavanje, prenamjena, oduzimanje, itd.) padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika. Uvoznik ili ovlašten zastupnik dužan je platiti troškove nastale provedbom veterinarskih kontrola i u slučaju kada je pošiljka vraćena nakon izvršene kontrole.
2. Uvoz pošiljki može se odobriti samo ako su dostavljeni odgovarajući dokazi:
 - a) da su rezultati veterinarske kontrole koju je uradio GVI zadovoljavajući;
 - b) da je izdan veterinarski dokument propisan člankom 5. stavak 1. točka d) ove odluke;
 - c) da su troškovi veterinarsko-zdravstvene inspekcije uredno izmireni od strane uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.
3. GVI ne može izdati veterinarski dokument iz članka 5. stavak 1. točka d) ove odluke ako troškovi veterinarske kontrole nisu plaćeni ili ako za plaćanje ne postoji bankovno jamstvo.

4. Ured u suradnji sa entitetima i Brčko Distriktom Bosne i Hercegovine, a uz suglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, dužan je u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove odluke odrediti:
 - a) visinu i način naplate naknade za troškova veterinarske inspekcije na granici Bosne i Hercegovine, koje je uvoznik ili zastupnik dužan platiti;
 - b) načine na koje uvoznici mogu platiti troškove za veterinarsku kontrolu i jamstva za plaćanje koja mogu biti prihvaćena umjesto naplate.
5. Ured je obavezan redovito dostavljati potrebite instrukcije GVP koje se odnose na stavak 4. ovog članka.
6. Ured, entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, moraju osigurati da su troškovi i naknade proistekli iz veterinarskih kontrola jedinstveni za čitavu Bosnu i Hercegovinu i da sredstva ostvarena iz ovih naknada idu u korist proračuna Bosne i Hercegovine.

Članak 17.

Zabrane i privremene zabrane uvoza

1. Osim općih ovlaštenja iz članka 14. stavak 1. ove odluke, GVI je mjerodavan da zabrani uvoz životinja ili proizvoda životinjskog podrijetla u slučajevima:
 - a) ako ne postoji rješenje za uvoz ili rješenje za provoz iz čl. 9. i 18. ove odluke;
 - b) ako podaci sadržani u rješenju za uvoz ili rješenju za provoz ne odgovaraju podacima sadržanim u preslici rješenja za uvoz ili provoz dostavljene GVI;
 - c) ako zdravstveni certifikati i dokumenti ne prate pošiljku;
 - d) ako zdravstveni certifikat koji prati pošiljku nije sukladan članku 15. ove odluke;
 - e) ako je istekao rok važenja zdravstvenog certifikata koji prati pošiljku;
 - f) ako ne postoji mogućnost da se utvrdi podrijetlo ili odredište pošiljke;
 - g) ako pošiljka ne ispunjava propisane zdravstvene uvjete;
 - h) ako pošiljka nije uredno najavljena ili ako je uskladištena na GVP bez odobrenja GVI.
2. Iznimno od stavka 1. ovog članka tijekom 2004. godine a zaključno do 31.12.2004. godine, GVI može prihvatiti uvoz životinja i proizvoda isključivo u slučajevima predviđenim toč. a) i b) stavka 1. ovog članka i uvoz proizvoda životinjskog podrijetla u slučajevima predviđenim toč. c) i f) ovog članka. Ovo izuzeće može biti primijenjeno isključivo na robu koja stigne na GVP zrakoplovom ili brodom.
3. U slučaju predviđenim stavkom 2. ovog članka:
 - a) GVI dužan je zadržati pošiljku u strukturama GVP i pri tome je nadgledati i kontrolirati da li se roba čuva u odgovarajućim higijensko-zdravstvenim uvjetima;
 - b) uvoznik ili njegov zastupnik moraju osigurati GVI sva potrebna dokumenta, dostaviti ona koja nedostaju ili nova, pravilno izdana dokumenta. U slučaju živih životinja, uvoznik ili njegov zastupnik moraju jamčiti odgovarajuće zdravstvene uvjete i dobrobit životinja;
 - c) svi troškovi nastali čuvanjem robe i osiguravanjem odgovarajućih zdravstvenih uvjeta i dobrobiti životinja padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.

Članak 18.

Provoz roba

1. GVI je dužan izvršiti veterinarsko-inspekcijsku kontrolu pošiljke u provozu preko teritorija Bosne i Hercegovine, koje potječe iz neke druge zemlje i upućene su u drugu zemlju.
2. Roba za provoz kroz Bosnu i Hercegovinu mora se najaviti i mora je pratiti rješenje za provoz, koje izdaje Ured, na kojoj je određen GVP kroz koji roba mora proći prilikom uvoza i izvoza u Bosnu i Hercegovinu. Uvoznik ili ovlašten zastupnik robe u provozu dužan je prihvatiti pošiljku i u slučaju da ista bude vraćena na mjesto polazišta. Putem informatičke mreže predviđene člankom 4. stavak 4. toč. d) i e) ove odluke Ured je dužan informirati GVI i granična mjesta o svakom izdanom rješenju za provoz.
3. Prilikom veterinarskih kontrola roba u provozu GVI je dužan:
 - a) provjeriti da li pošiljka (proizvodi ili životinje) dolazi iz zemlje na koju se ne odnose zabrane uvoza, u cilju zaštite zdravlja ljudi ili životinja, i da li je roba stvarno izvezena u zemlju konačnog odredišta;

- b) provjeriti da li je provoz kroz Bosnu i Hercegovinu odobrilo mjerodavno veterinarsko tijelo u Bosni i Hercegovini u smislu stavka 2. ovog članka;
 - c) provjeriti da li pošiljku prate izvorni dokumenti (certifikati) koji su izdani od mjerodavne službe zemlje podrijetla. U slučaju potrebe GVI može naložiti da se za certifikat i dokumenta uradi službeni prijevod na engleski jezik;
 - d) izvršiti kontrolu pošiljki utvrđenih Priručnikom za veterinarsku kontrolu koji je propisan člankom 5. stavak 1. točka b) ove odluke. Priručnik mora sadržavati i odredbe za :
 - moguća izuzeća pojedinih vrsta veterinarskih kontrola, kao na primjer u slučaju prijevoza robe zračnim, cestovnim, željezničkim ili vodnim putem, kao i u slučaju pretovara roba;
 - podatke koje GVI prihvata a koji prate pošiljku prilikom uvoza, a za robe u provozu dokumenta koja se dostavljaju sa GVP na kojemu pošiljka izlazi iz Bosne i Hercegovine;
 - vremenska razdoblja u okviru kojih pošiljka u provozu treba da izade iz Bosne i Hercegovine;
 - načine na koje GVI popunjava i izdaje dokumenta u slučaju provoza;
 - veze sa GVI i graničnim mjestima radi osiguranja kontrole izvršene prilikom izlaska pošiljke iz Bosne i Hercegovine;
 - radnje koje mogu a ne moraju biti urađene nad pošiljkama u provozu;
 - načine uskladištenja robe prije nego što ista bude ponovo izvezena.
4. Troškovi izvršene veterinarsko-inspekcijske kontrole za pošiljke u provozu padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika, sukladno stavku 2. ovog članka.

Članak 19.

Postupak prilikom povrata u Bosnu i Hercegovinu

1. Pošiljke proizvoda životinjskog podrijetla ili živih životinja koje su izvezene iz Bosne i Hercegovine a koje nisu primljene u zemlju određište moraju biti ponovno uvezene u Bosnu i Hercegovinu isključivo na istom GVP na kojem je pošiljka izvezena.
2. U slučajevima iz stavka 1. ovog članka, GVI je dužan:
 - a) provjeriti da li je pošiljka praćena izvornim certifikatom ili dokumentom s kojim su pošiljke izvezene i upućene u zemlju ili barem jednom ovjerenom preslikom izdanom od strane mjerodavnog ili ovlaštenog tijela te zemlje. Takav certifikat ili dokument ili njihova ovjerena preslika mora sadržavati motive odbijanja, potpisano jamstvo da su poštovani uvjeti uskladištenja i prijevoza, i izjavu da pošiljka nije bila izložena nestručnim, nesavjesnim ili nezakonitim radnjama;
 - b) izvršiti kontrolu predmetne pošiljke sukladno Priručniku za veterinarsku kontrolu iz članka 5. stavak 1. ove odluke.
3. Ako je veterinarskim pregledom i kontrolom utvrđeno da pošiljka ispunjava propisane uvjete, dužnost GVI iz točke 2. ovog članka je:
 - a) da kontaktira veterinarsku službu koja je izdala certifikat ili dokument koji je pratio pošiljku izvezenu iz Bosne i Hercegovine i informirati je o postojanju izvornog certifikata ili dokumenta, o motivima odbijanja i o jamstvima navedenim u stavku 2. pod točkom a) ovog članka i o pozitivnom završetku izvršenih kontrola;
 - b) da zatraži od mjerodavne veterinarske službe izjavu o ponovljenom prihvatanju pošiljke.
4. Ako mjerodavna veterinarska služba potvrdi da prihvata da pošiljka bude vraćena, GVI je dužan:
 - a) izravno uputiti pošiljku u ustanovu, skladište ili poduzeće u Bosni i Hercegovini iz kojeg je bila prethodno upućena. Prijevoz do ove ustanove, skladišta ili poduzeća mora se izvršiti u zatvorenim vozilima ili zatvorenim kontejnerima sa službenom ovjerom koju GVI mora staviti onda kada pošiljka kreće sa mjesta granične veterinarske inspekcije;

- b) da izda dokument predviđen člankom 5. stavak 1. točka d) ove odluke za svaku pošiljku koja je sa granice upućena u ustanovu, skladište ili poduzeće u Bosni i Hercegovini;
 - c) da o upućivanju pošiljke informira Ured, veterinarsku službu koja kontrolira ustanovu, skladište ili poduzeće u koju je GVI uputio pošiljku.
5. Veterinarska služba mjerodavna za objekt u mjestu određište dužna je:
- a) provjeriti da li na pečatu koji je stavio GVI postoje znakovi prepravljavanja ili dopunjavanja;
 - b) pismeno, informatičkim putem ili faksom obavijestiti GVI o prispjeću pošiljke.
6. Načini popunjavanja, izdavanja dokumenta predviđeni stavkom 4. točkom b) ovog članka od strane GVI i sve druge procedure kontrole koje se odnose na pošiljku koja je predmet vraćanja nalaze se u Priručniku za veterinarsku kontrolu na GVP iz članka 5. stavka 1. ove odluke;
7. U slučaju negativnog okončanja veterinarsko-inspekcijske kontrole, koju je izvršio GVI, i neprihvatanja pošiljke od strane mjerodavne veterinarske službe, GVI primjenjuje mjere utvrđene ovim propisima, uključujući neškodljivo uklanjanje ili prenamjenu pošiljke.
8. Troškovi veterinarskih kontrola propisanih ovim člankom, uključujući i one koje nastaju neškodljivim uklanjanjem ili prenamjenom pošiljke, padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika, a koji se pojavljuje kao pošiljatelj pošiljke koja je predmetom povrata u Bosnu i Hercegovinu.

Članak 20.

Veterinarske kontrole posebnih pošiljaka

1. Veterinarsko-inspekcijskoj kontroli ne podliježu niže navedeni proizvodi životinjskog podrijetla:
 - a) ako su nošeni u osobnom prtljagu putnika i namijenjeni osobnoj uporabi;
 - b) manji predmeti upućeni fizičkim osobama ako ne služe u komercijalne svrhe;
 - c) koji se nalaze u prijevoznim sredstvima međunarodnog prijevoza i čija je svrha opskrba posade i putnika;
 - d) prikazani kao komercijalni uzorci;
 - e) uvezeni radi izlaganja na sajmovima i izložbama;
 - f) čija je svrha ispitivanje ili analiza;
 - g) upućeni međunarodnim organizacijama ili diplomatskim sjedištima.
2. Ured je dužan:
 - a) utvrditi načine primjene izuzetaka iz stavka 1. ovog članka;
 - b) utvrditi maksimalnu količinu navedenih proizvoda koji mogu biti uneseni u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) utvrditi načine veterinarske kontrole za proizvode životinjskog podrijetla iz stavka 1. ovog članka kao i načine prenamjene i uklanjanja rezidualnih količina u slučaju proizvoda iz toč. d), e), f), i g) stavka 1. ovog članka.
3. Ured za veterinarstvo dužan je:
 - a) informirati GVI o načinu obavljanja veterinarske kontrole i dostavljanju svih drugih informacija o predmetnim proizvodima iz stavka 1. ovog članka;
 - b) osigurati da se izuzeci iz ovog članka ne primjenjuju ukoliko je podrijetlo proizvoda iz stavka 1. iz zemalja u kojima su vidljivi i potvrđeni problemi zdravlja ljudi ili životinja, ili ako se te zemlje nalaze na popisu zemalja iz kojih je na snazi zabrana sukladno članku 5. stavak 2. ove odluke;
4. Troškovi veterinarske kontrole propisane ovim člankom, koji uključuju i one koji nastaju neškodljivim uklanjanjem ili prenamjenom pošiljke, padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika proizvoda koji je predmetom unosa u Bosnu i Hercegovinu.

Članak 21.

Veterinarska dokumenta na GVP

1. Ako je rezultat izvršene veterinarske kontrole takav da ne postoje veterinarsko zdravstvene smetnje za uvoz i unos u Bosnu i Hercegovinu GVI dužan je:
 - a) predati vlasniku, uvozniku ili ovlaštenom zastupniku jedan izvorni primjerak certifikata ili dokumenta koji prati pošiljku. Na taj primjerak GVI je dužan staviti svoj pečat i

- potpis kojim se potvrđuje vjerodostojnost predanog primjerka;
- b) čuvati izvornik certifikata ili dokumenta koji je pratio pošiljku najmanje tri godine. U slučaju provoza GVI mora zadržati izvorni primjerak ili ovjerenu presliku certifikata ili dokumenta koji prati pošiljku;
 - c) izdati vlasniku, uvozniku ili ovlaštenom zastupniku certifikat ili dokument za pošiljku živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla.
2. Izdani certifikat ili dokument iz stavka 1. točke c) ovog članka služi kao dokaz:
- a) da je pošiljka bila predmetom veterinarske kontrole koje je GVI izvršio;
 - b) da su troškovi veterinarske kontrole plaćeni ili da se njihovo plaćanje jamči sukladno članku 16. stavku 4. točka b) ove odluke;
 - c) da se odobrava uvoz ili provoz pošiljke na njezino odredište.
3. Certifikat ili dokumenti iz stavka 1. točke c) ovog članka moraju pratiti pošiljku do dolaska u prvu odredišnu ustanovu, skladište ili poduzeće zajedno sa primjerkom izvornog certifikata ili dokumenta koji prati pošiljku do trenutka njezinog dolaska na GVP. U slučaju unošenja pošiljke u slobodne zone, slobodna skladišta i carinska skladišta iz članka 14. ove odluke, GVI mora označiti na certifikatima ili dokumentima iz stavka 1. točke c) ovog članka i broj carinskog dokumenta. U slučaju provoza pošiljku mora pratiti izvorni certifikat sve do GVP na mjestu izlaska iz Bosne i Hercegovine.
4. Na mjestu GVP nije dopušteno dijeliti pošiljku na više dijelova; takvo dijeljenje može biti urađeno samo na izlasku pošiljke iz prve odredišne ustanove, skladišta ili poduzeća.
5. Obrasci certifikata ili dokumenata iz stavka 1. točke c) ovog članka i načini na koje GVI popunjava i izdaje certifikate ili dokumenta nalaze se u Priručniku propisanom u članku 5. stavak 1. ove odluke.

Članak 22.

Povrat i uništavanje proizvoda

1. Ako se na temelju izvršenih kontrola utvrdi da proizvod ne zadovoljava propisane uvjete ili ako se utvrde određene nepravilnosti, GVI je dužan narediti zabranu uvoza pošiljke u Bosnu i Hercegovinu, povrat ili neškodljivo uništavanje pošiljke, izvijestiti uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.
2. U slučaju zabrane uvoza pošiljke u Bosnu i Hercegovinu:
 - a) povrat pošiljke mora se izvršiti najkasnije u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o zabrani uvoza u Bosnu i Hercegovinu. Pošiljka mora napustiti Bosnu i Hercegovinu kroz isto GVP na kojemu je vršena veterinarska kontrola;
 - b) GVI koji odlučuje o vraćanju predmetne pošiljke dužan je informirati druge GVI o tome da se pošiljka mora vratiti uz odgovarajuće obrazloženje;
 - c) GVI je dužan poništiti veterinarske certifikate ili dokumenta koja prate vraćenu pošiljku, s ciljem onemogućavanja uvoza vraćene pošiljke.
3. Ako povrat pošiljke nije moguć zbog veterinarsko-zdravstvenih uvjeta ili ukoliko je prošao rok od 60 dana određen stavkom 2. točkom a) ovog članka ili ako je uvoznik ili ovlašten zastupnik dao svoju suglasnost u pisanom obliku, GVI je dužan odrediti mjesto i način neškodljivog uklanjanja pošiljke. Pošiljka se mora neškodljivo ukloniti u najbližem postrojenju za termičko uklanjanje (spaljivanje) koje je odredio GVI;
4. Do izvršenja naređenih mjera iz stavka 2. ovog članka ili neškodljivog uklanjanja određenih ovim člankom, pošiljka mora biti uvjetno uskladištena i pod kontrolom graničnih vlasti i GVI;
5. Za provedbu naređenih mjera i neškodljivo uklanjanje pošiljke, GVI može odobriti, na zahtjev uvoznika ili ovlaštenog zastupnika, prenamjenu proizvoda, navodeći točnu uporabu dobivenog proizvoda. GVI može dati odobrenje za prenamjenu samo ako izvršene kontrole pošiljke nisu pokazale rizik po zdravlje ljudi ili životinja.
6. Ured je dužan odrediti: mjere i postupke za otpremu pošiljke sa GVP do postrojenja za neškodljivo uklanjanje (spaljivanje), sadržaj dokumentacije o izvršenom

neškodljivom uklanjanju pošiljke i uporabu kojoj mogu biti namijenjeni proizvodi u slučaju prenamjene iz stavka 5. ovog članka.

7. Informiranje iz stavka 2. točka b) i stavka 6. ovog članka mora biti osigurano putem informatičke mreže predviđene člankom 4. stavak 4. toč. d) i e) ove odluke, dok su postupci poništavanja veterinarskih certifikata ili dokumenata u slučaju zabrane uvoza pošiljke navedeni u Priručniku koji je predviđen člankom 5. stavak 1. ove odluke.
8. Troškovi koji se odnose na zabranu uvoza i povrat, neškodljivo uklanjanje ili prenamjenu pošiljke kao i one za usklađivanje pošiljke prema stavku 4. ovog članka padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.
9. O naređenim mjerama zabrane uvoza, povratu pošiljke, te o neškodljivom uklanjanju ili prenamjeni GVI dužan je izvijestiti Ured.

Članak 23.

Zabrana uvoza i neškodljivo uklanjanje životinja

1. Ako je temeljem izvršenih kontrola utvrđeno da žive životinje ne zadovoljavaju propisane uvjete za uvoz ili je utvrđena neka nepravilnost, GVI nakon što je izvijestio uvoznika ili ovlaštenog zastupnika, dužan je narediti:
 - a) zaustavljanje, odmaranje, hranjenje, napajanje, i ovisno o potrebi liječenje životinja;
 - b) izdvajanje i izoliranje bolesnih i povrijeđenih životinja od drugih iz pošiljke;
 - c) ako ne postoje veterinarsko-zdravstvena opasnost, i zabranu uvoza i povrat kompletne pošiljke životinja u vremenskom roku određenom uz suglasnost Ureda.
2. U slučaju zabrane uvoza kompletne pošiljke GVI dužan je:
 - a) izvijestiti druge GVI o tome da je pošiljka zabranjena za uvoz u Bosnu i Hercegovinu, nareden povrat ili druge mjere navodeći obrazloženje naređenih mjera;
 - b) poništiti veterinarske certifikate ili dokumenta koji prate pošiljku s ciljem onemogućavanja uvoza vraćene pošiljke preko drugog GVP.
3. Ako GVI procijeni da nije moguće odobriti uvoz i izvršiti povrat životinja, posebno u slučaju njihovog lošeg zdravstvenog stanja, dužan je narediti:
 - a) klanje životinja u objektu uvoznika ili jednom od objekata registriranih za klanje životinja iz uvoza. Klanje se mora izvršiti pod kontrolom mjerodavne veterinarske inspekcije;
 - b) ubijanje i neškodljivo uklanjanje životinja koje nisu namijenjene za ljudsku uporabu ili klanje i neškodljivo uklanjanje njihovih trupova;
4. Ako se GVI odluči za kompletno uklanjanje trupova zaklanih ili ubijenih životinja, neškodljivo uklanjanje mora se obaviti u najbližem postrojenju za termičko uništavanje (spaljivanje) koje je odredio GVI.
5. O svim naređenim mjerama GVI je dužan pisanim putem izvijestiti Ured, entitete i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.
6. Ured, u suradnji sa entitetima i Brčko Distriktom dužan je izraditi nalog za mjere koje se moraju provesti, a koje se odnose na prijevoz trupova zaklanih ili ubijenih životinja radi neškodljivog uklanjanja sa GVP-a u postrojenje za termičko uništavanje (spaljivanje). Nalog mora sadržavati sadržinu očevida i druga dokumenta o izvršenom uništavanju trupova, postupke prilikom neškodljivog uklanjanja životinja, a odnose se na veterinarske kontrole radi zabrane korištenja mesa dobivenog od zaklane ili ubijene životinje za ljudsku uporabu.
7. Ured je dužan osigurati dostavu informacija iz st. 2. i 6 ovog članka putem informatičke mreže iz članka 4. stavak 4. toč. d) i e) ove odluke, dok su postupci poništenja veterinarskih certifikata ili dokumenata u slučaju vraćanja pošiljke navedeni u Priručniku koji je propisan člankom 5. stavak 1 točka b) ove odluke.
8. Troškovi nastali provedbom naređenih mjera (zaustavljanje, odmaranje, hranjenje, napajanje, liječenje i izdvajanje životinja, povrat, klanje u komercijalne svrhe sa zabranom za ljudsku uporabu, ubijanje i neškodljivo uklanjanje, padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.

Članak 24.

Postupak u slučaju postojanja opasnosti po zdravlje ljudi ili životinja

- Ako se rezultatima izvršenih kontrola potvrdi opasnost za zdravlje ljudi i životinja, GVI dužan je:
 - oduzeti i narediti neškodljivo uklanjanje pošiljke;
 - odmah izvijestiti ostale GVI, Ured, entitete i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, navodeći vrstu opasnosti i podrijetlo pošiljke, najbržim mogućim putem (elektronska informatička mreža propisana člankom 4. stavak 4. toč. d) i e) ove odluke.
- Do neškodljivog uklanjanja, pošiljka mora biti pod kontrolom GVI koji mora spriječiti da ona ne dođe u kontakt sa ostalim pošiljkama prisutnim na GVP. Ove preventivne mjere moraju se provoditi i kod živih životinja.
- Neškodljivo uklanjanje pošiljke mora se izvršiti u postrojenju za termičko uklanjanje (spaljivanje) koje je najbliže GVP i koje je odredio isti GVI. U slučaju živih životinja, prije nego što se pristupi uništenju trupova životinja, GVI dužan je osigurati stalnu veterinarsku kontrolu koja će kontrolirati prijevoz, klanje i neškodljivo uklanjanje životinja. Ako se radi o živim životinjama prijevoz pošiljke mora se izvršiti uz posebne mjere osiguranja, u namjenskim vozilima (poštujući stručne mjere kako ne bi došlo do širenja zaraznog materijala i onečišćenja okoliša).
- Po primitku dostavljenih informacije iz stavka 1. točka b) ovog članka, svi GVI dužni su provoditi pojačane kontrole propisane člankom 26. ove odluke, za sve pošiljke iste vrste i podrijetla kao što su one koje predstavljaju veterinarsko-zdravstvenu opasnost.
- Svi troškovi nastali provedbom ovog članka, uključujući i one koji nastanu provedbom pojačanih mjera kontrole, padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika.

Članak 25.

Postupak u slučaju pojave zarazne bolesti

- Ako se na teritoriju neke zemlje pojavi bolest sa A-liste OIE, zoonoza, druga bolest ili pojavi opravdana sumnja u postojanje zarazne bolesti koja može predstavljati ozbiljnu opasnost po zdravlje ljudi ili životinja u Bosni i Hercegovini, primjenjuju se odredbe članka 21. i članka 80. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini. S tim u svezi Ured je dužan:
 - narediti zabranu uvoza iz zemlje na koju se opasnost odnosi ili njezinog dijela ili vrši provoz preko tih zemalja;
 - odrediti posebne dodatne zdravstvene uvjete za uvoz pošiljaka (životinja i proizvoda) podrijetlom iz zemlje koja je u pitanju ili njezinog dijela;
 - odrediti dodatne kontrole proizvoda ili životinja koji su u provozu kroz Bosnu i Hercegovinu.
- Ured je dužan izvijestiti entitete, Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i GVP o naredenim i poduzetim mjerama, sukladno stavku 1. ovog članka, najbržim mogućim putem. GVI dužni su provoditi mjere sukladno stavku 1. ovog članka, za pošiljke podrijetlom iz zemlje koja je u pitanju, uključujući i one koje su već bile upućene u trenutku donošenja mjera.
- U slučajevima iz stavka 1. ovog članka, proizvodi iz članka 20. stavak 1. ove odluke moraju se isporučiti prvom graničnom prijelazu u Bosni i Hercegovini i uništiti pod veterinarskom kontrolom u najbližem postrojenju za neškodljivo uklanjanje. U tom smislu sve osobe dužne su prijaviti posjedovanje proizvoda podrijetlom iz zemlje u kojoj postoji veterinarsko-zdravstvena opasnost i predati ih bez naknade graničnom prijelazu ili GVI.
- U slučajevima predviđenim stavkom 1. ovog članka, Ured u suradnji sa entitetima i Brčko Distriktom Bosne i Hercegovine, dužan je odrediti mjere koje će se provoditi kod živih životinja iz članka 13. stavak 3. koje dolaze iz zemlje u kojoj postoji zdravstvena opasnost, uključujući i mjere koje se moraju provesti u mjestima njihovog odredišta na teritoriji Bosne i Hercegovine, kao što su klanje u svrhu neškodljivog uklanjanja životinja, a po potrebi i karantinske mjere.
- Troškovi nastali provedbom ovih mjera padaju na trošak uvoznika ili ovlaštenog zastupnika. Za oduzete i neškodljivo

uklonjene životinje i proizvode mjerodavno tijelo nije obvezno osigurati naknadu.

Članak 26.

Postupak u slučaju prekršaja

- Ako izvršenim kontrolama, sukladno ovoj odluci i drugim propisima GVI utvrdi ozbiljan prekršaj ili ponovljene prekršaje, dužan je izvijestiti druge GVI, Ured, entitete i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, navodeći vrstu utvrđenih prekršaja i poduzeti zakonom propisane mjere za kažnjavanje prekršitelja.
- Nakon prijema informacija propisanih stavkom 1. ovog članka, svi GVI dužni su vršiti pojačanu kontrolu svih pošiljki iste vrste, istog izvora ili podrijetla. Slijedećih deset pošiljaka, mora biti:
 - oduzeto i zadržano pri graničnim veterinarskim inspekcijama;
 - materijalno kontrolirano, uz uzimanje uzoraka i vršenje laboratorijskih pretraga navedenih u Priručniku iz članka 5. stavak 1. ove odluke.
- Ako rezultati izvršenih materijalnih kontrola sukladno stavku 2. točka b) ovog članka potvrde prekršaj, GVI dužan je narediti zabranu uvoza, povrat ili neškodljivo uklanjanje pošiljke. U slučaju da su prisutne nedopuštene supstance, ili ukoliko je maksimalno dopuštena količina rezidua utvrđena međunarodnim standardom prekoračena, GVI dužan je narediti zabranu uvoza, povrat ili neškodljivo uklanjanje pošiljke.
- Postupci provedbe pojačanih mjera kontrole moraju biti navedeni u Priručniku iz članka 5. stavak 1. točka b) ove odluke.
- Troškovi provedbe mjera propisanih ovom odlukom, uključujući i zabranu uvoza, povrat, klanje, ubijanje, neškodljivo uklanjanje, prenamjenu, oduzimanje i uništenje pošiljke, padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika. Za oduzetu i neškodljivo uklonjenu pošiljku mjerodavno tijelo nije obvezno osigurati naknadu.

Članak 27.

Postupak prilikom izvoza

- Sve pošiljke živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, koje su podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, moguće je izvesti u druge zemlje isključivo preko GVP određenih Odlukom Vijeća ministara.
- Uz mjere, postupke i obveze utvrđene ovom odlukom, GVI u slučaju sumnje ili na zahtjev Ureda, može izvršiti kontrolu pošiljke iz stavka 1. ovog članka.
- U slučaju iz stavka 2. ovog članka, GVI dužan je utvrditi da li pošiljka:
 - potiče iz objekta, ustanove ili poduzeća registriranog sukladno Zakonu o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini, upisanom u Upisnik Ureda i odobrenom za izvoz.
 - da li je prate izvorni veterinarski dokumenti ili veterinarski certifikat, sukladno odredbama bilateralnih sporazuma sa zemljama krajnjeg odredišta pošiljke.
- U slučaju navedenom u stavku 2. ovog članka, prije izvoza GVI dužan je izvršiti kontrolu dokumenata i identiteta pošiljki, sukladno ovoj odluci.
- U slučaju izvoza živih životinja GVI dužan je:
 - provjeriti zdravstveno stanje i blagostanje životinje tijekom transporta;
 - provjeriti i provesti odredbe propisane Pravilnikom o označavanju životinja i shemi kontrole kretanja životinja u Bosni i Hercegovini.
- Ako GVI tijekom kontrola utvrdi da pošiljka sadrži mrtve životinje dužan je narediti istovar živih životinja iz prijevoznog sredstva i staviti ih u odgovarajuće objekte koji pripadaju GVP. Žive životinje moraju biti čuvane odvojeno od ostalih životinja koje se nalaze u istim objektima. GVI mora provesti neophodne kontrole radi ispitivanja uzroka uginuća životinja.
- Nakon utvrđenog uzroka uginuća ili uzimanja uzoraka za analizu trupovi mrtvih životinja moraju se žurno uputiti na neškodljivo uklanjanje (spaljivanje) u objekte koji su najbliži GVP. Trupovi moraju biti prevezeni odgovarajućim prijevoznim sredstvima sukladno odredbama Priručnika propisanog člankom 5. stavkom 1. točka b) ove odluke.

8. Troškovi nastali provedbom mjera iz ovog članka padaju na teret uvoznika ili ovlaštenog zastupnika. Za oduzetu i neškodljivo uklonjenu pošiljku mjerodavno tijelo nije obvezno osigurati naknadu.
9. Odredbe st. 6. i 7. ovog članka moraju biti provedene i kod izvoza i kod uvoza životinja.

Članak 28.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja a objavit će se u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

VM broj 244/04
16. rujna 2004. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara
Adnan Terzić, v. r.

Na osnovu člana 24. stav 7., člana 25. stav 3., člana 88. stav 3., Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i člana 17. Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03 i 42/03), Savjet ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Kanцеларије за ветеринарство Bosne i Hercegovine, на 65 сједници одржаној 16. септембра 2004. године, донио је

ОДЛУКУ

О УСЛОВИМА И НАЧИНУ РАДА ГРАНИЧНИХ ВЕТЕРИНАРСКО-ИНСПЕКЦИЈСКИХ ПРЕЛАЗА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

Дефиниција

Овом одлуком утврђују се услови, локација и начин рада Граничних ветеринарско-инспекцијских прелаза при прегледу роба на граници, те активности и задаци које треба да спроводи ветеринарски инспектор на граници.

Члан 2.

Значење термина

Термини употребљени у овој одлуци имају слиједеће значење:

- а) **Гранични ветеринарско - инспекцијски прелаз** - означава мјесто одобрено одлуком Савјета министара Босне и Херцеговине, на којем се врши преглед и контрола животиња и производа животињског поријекла приликом увоза, извоза или провоза у Босну и Херцеговину (у даљем тексту: ГВП);
- б) **Пошиљка** - означава одређени број животиња исте врсте или одређену количину робе исте врсте наведену у једном ветеринарском сертификату, која се превози у истом превозном средству и долази из исте земље. Изузетно, у случају живих животиња у циркусима ветеринарски сертификат се може односити и на различите животињске врсте;
- ц) **Производи су:**
- Производи животињског поријекла - означавају све производе добијене од животиња, дивљачи и животиња које слободно живе у водама, инкубирана јаја као и животињско сјеме, јајне ћелије и ембрије, мед, те све производе који дијелом или у цијелости потјечу од живе или мртве животиње, укључујући и посмртне остатке животиња,
 - Прехрамбени производи - означавају различите производе биљног и животињског поријекла свјеже или спремљене за чување, отпатке добијене биосинтезом, индустријске производе, органске и неорганске материје које су директно или након обраде намијењене исхрани животиња,
 - Производне животиње - намијењене су за добијање меса, млијека, јаја и меда;
- д) **Роба** - означава пошиљке које подлијежу ветеринарској контроли ветеринарског инспектора на граници, како су дефинисане у Приручнику прописаном у члану 5. став 1. ове одлуке;

- е) **Земља поријекла** - означава земљу из које роба или животиње долазе и одакле их прате оригинални ветеринарски сертификати, укључујући и друге ветеринарске документе;
- ф) **Крајње одредиште** - означава мјесто у које пошиљка треба стићи, а уредно је прошла ветеринарско-инспекцијску контролу на ГВП;
- г) **Ветеринарски документ који се издаје на ГВП** - означава документ који треба да прати пошиљку све до крајњег одредишта. Ветеринарски документ се односи на сваку пошиљку која је контролисана на ГВП и којега је издао ГВИ;
- х) **Контрола документације** - означава преглед ветеринарског сертификата или ветеринарског документа или другог документа који прати пошиљку;
- и) **Контрола идентитета** - значи провјеру визуалним прегледом како би се утврдило да ли је ветеринарски сертификат, ветеринарски документ или други документи прописани ветеринарским законом, у складу са садржајем пошиљке и производа;
- ј) **Физичка контрола** - означава визуални преглед и контролу живих животиња, с циљем уочавања видљивих клиничких знакова болести, односно уочавања идентификационих обележја животиње и зависно о потреби узимање узорак за лабораторијску анализу;
- к) **Материјална контрола** - означава преглед и контролу производа, која укључује верификацију амбалаже, температуре чувања производа, узимање узорак за лабораторијску анализу;
- л) **Увозник** - означава физичко или правно лице које захтијева увоз, провоз или привремени увоз пошиљке у Босну и Херцеговину, и које је одговорно за пошиљку све до доласка до крајњег одредишта пошиљке;
- м) **Надлежни орган** - орган надлежан за провођење ветеринарско-инспекцијске контроле на ГВП је Министарство спољне трговине и економских односа (у даљем тексту: МСТЕО) - Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија);
- н) **Ветеринарски инспектор на граници** - је запосленик Канцеларије овлаштен за обављање ветеринарско-инспекцијског прегледа, контроле и надзора роба и производа животињског поријекла које се увозе, извозе или провозе у Босну и Херцеговину (у даљем тексту: ГВИ)

Члан 3.

Процедуре на ГВП

1. У циљу заштите здравља људи и животиња све пошиљке из члана 2. ове одлуке које требају ући у Босну и Херцеговину морају проћи кроз овлаштене ГВП и подлијежу ветеринарско-инспекцијској контроли. Овлашћени ГВП морају бити уписани у јединствени Регистар Канцеларије.
2. Увозник је дужан уредно попунити документе који садрже опис сваке пошиљке и дужан је доставити их или предати (лично, преко овлашћеног лица, електронским путем и сл.) најкасније 24 часа прије материјалне предаје пошиљке на ветеринарско инспекцијску контролу, користећи посебан образац описан у Приручнику прописаном чланом 5. ове одлуке. ГВИ је дужан ставити увознику овај образац на располагање. ГВИ је дужан сачувати најмање три године једну копију сваког документа који је добио од увозника.
3. За сваку пошиљку која се пријави за ветеринарско-инспекцијску контролу на ГВП мора се доставити на увид оригинални ветеринарски сертификат које је издао надлежни орган земље поријекла пошиљке, те остала оригинална документа у складу са припадајућим прописима у Босни и Херцеговини.

Члан 4.

Регистар и врсте ГВП

1. ГВП мора испуњавати услове утврђене овом одлуком, а контролу испуњавања услова врши Државна ветеринарска комисија.
2. Државна ветеринарска комисија броји пет чланова од којих два члана предлаже Канцеларија, а по једног члана ентитета и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине. Државном ветеринарском комисијом предсједава директор Канцеларије а иста је одговорна за дојелу или одузимање техничке ауторизације за рад ГВП.

3. Државни Регистар ГВП Канцеларије мора да садржи врсту роба (живе животиње и производи) и категоризацију прелаза (лука-аеродром-друм-жељезница).
4. У циљу обезбјеђења одговарајућих услова за рад ГВИ, МСТЕО-Канцеларија је дужна:
 - а) обезбиједити ГВП условним објектом за особље и опрему наведену овим чланом, објекте и одговарајућу опрему намијењену зависно о врсти контрола које се на њима обављају;
 - б) контролисати коректност рада ветеринарских инспекција на граници;
 - ц) именовати службеног ветеринара као одговорно лице за ГВП;
 - д) обезбиједити да ГВП добија информације неопходне за вршење контрола од стране царинске службе, како би се могло спречити да производи и живе животиње не могу ући у Босну и Херцеговину а да претходно није обављен преглед и контрола од стране ГВИ-а у складу са овом одлуком и процедурама прописаним Приручником из члана 5. став 1. ове одлуке;
 - е) омогућити и одржавати размјену информација са свим ГВП који постоје у Босни и Херцеговини и између сваког појединачног ГВП и Канцеларије;
 - ф) достављати надлежним институцијама све потребне информације о ГВП, те информације о контролама које се на њима проводе;
 - г) обезбиједити посебну теоријску и практичну обуку ГВИ и особља запосленог на ГВП;
5. Канцеларија је дужна организовати интерне образовне курсеве предвиђене ставом 4. тачка г) овог члана, размјену радних искустава између ГВИ у Босни и Херцеговини, као и планирање провођења специфичних образовних курсева на ГВП.

Члан 5.

Приручник за ГВИ

1. У року од шест мјесеци од ступања на снагу ове одлуке Канцеларија је дужна, у сарадњи са ентитетима и Брчко Дистриктом Босне и Херцеговине, прописати Приручник о начину обављања ветеринарско-инспекцијске контроле на ГВП у Босни и Херцеговини, са сљедећим општим садржајем:
 - а) пошиљке које подлијежу ветеринарско-инспекцијској контроли коју проводи ГВИ;
 - б) поступке и процедуре које треба вршити приликом провођења различитих типова контроле на живим животињама и производима животињског поријекла;
 - ц) одабир и начин идентификације пошиљака које ГВИ морају контролисати;
 - д) изглед и садржај обрасца ветеринарског документа који су ГВИ дужни да издају након извршених контрола;
 - е) начине попуњавања обрасца ветеринарског документа из претходне тачке;
 - ф) попис враћених пошиљака и попис резултата анализа које се раде на ГВП-у;
 - г) техничке и оперативне начине који ће обезбиједити информативну увезаност ГВП-а, Канцеларије и Агенције за означавање животиња, у складу са Законом о ветеринарству у Босни и Херцеговини и Правилником о означавању животиња и шема контроле кретања животиња у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 28/03), с циљем обезбјеђења нормалне размјене потребних података;
 - х) техничке и оперативне начине те проток информација како би се омогућила достава узорака у референтне дијагностичке лабораторије и информатички проток повратних информација о резултатима проведених анализа;
 - и) оперативне начине како би се приступило информацијама наведеним у ставу 2. овог члана;
2. Путем информатичке мреже из члана 4. став 4. тач. д) и е) ове одлуке, Канцеларија, ентитети и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине дужни су обезбиједити ГВИ нужне и дневно ажуриране информације о:
 - а) унутрашњој и спољној епидемиолошкој и епизотиолошкој ситуацији ради заштите здравља људи и животиња;
 - б) попис држава и подручја из којих не постоје ветеринарско-здравствене сметње за увоз у Босну и Херцеговину, односно попис држава и подручја из којих је забрањен увоз у Босну и Херцеговину;

- ц) попис објеката одобрених и уписаних у Регистар Канцеларије из којих је дозвољен увоз у Босну и Херцеговину;
 - д) попис увозника и објеката уписаних у Регистар Канцеларије одобрених за увоз у Босну и Херцеговину;
 - е) попис враћених пошиљака и резултата анализа које одређују ГВП.
3. На основу стечених искустава која се односе на ветеринарску контролу на ГВП и водећи рачуна о њима, Канцеларија у сарадњи са ентитетима и Брчко Дистриктом БиХ, може промијенити садржај Приручника предвиђеног ставом 1. овог члана. Приручник мора садржавати одредбе предвиђене и осталим члановима ове одлуке.

Члан 6.

Контроле које се проводе на ГВП

1. Државна ветеринарска комисија из члана 4. став 2. ове одлуке даје мишљење на основу којег Канцеларија издаје одобрење за рад ГВП, само ако ГВП посједује структуру и опрему наведену у Приручнику која одговара врсти контроле за коју је тражено одобрење, као и опште предуслове прописане чланом 7. ове одлуке. Канцеларија је дужна преко свог одјељења за инспекцијске послове вршити инспекцијску контролу и увид у провођење мјера на ГВП. Ако се приликом надзора утврде озбиљни оперативни недостаци или недостаци у начину вршења контроле, Канцеларија је дужна одредити Државну ветеринарску комисију ради утврђивања стварног стања и предузимања неопходних мјера ради исправљања утврђених неправилности. Државна ветеринарска комисија је дужна одредити рок за отклањање утврђених недостатака. Ако се утврђени недостаци у предвиђеном року не отклоне, Канцеларија је дужна ставити ван снаге одобрење за рад.
2. Канцеларија је дужна редовно ажурирати листу ГВП, водећи при томе рачуна о одобрењима за рад ГВП стављеним ван снаге, предвиђених ставом 1. овог члана.

Члан 7.

Општи предуслови за ГВП

1. Уз већ наведене услове ГВП морају испуњавати и сљедеће услове неопходне за рад а то су:
 - а) одговарајуће канцеларијске просторије са намјештајем и опремом (телефон, факс, рачунар с принтером, фотокопирни апарат, информатички терминал с приступом на интернет), информатички увезаним са Канцеларијом и Агенцијом за означавање животиња;
 - б) одговарајући простор, зависно о капацитету ГВП, за архивирање и чување прописане документације;
 - ц) одговарајући простор и намјештај за гардеробу, туш-кабину и санитарни чвор, намијењене искључиво особљу ГВИ;
 - д) регистре за уписивање и чување података о пошиљкама и производима који су прегледани, контролисани, враћени, уништени, те узорцима узетим за анализу и резултатима обављених анализа;
 - е) довољан број ГВИ и помоћног особља за нормално обављање ветеринарско-инспекцијских прегледа и контрола;
 - ф) неопходну и ажурирану документацију која треба да садржи и копије основних ветеринарских норматива Босне и Херцеговине и Европске уније и копије мјера усвојених у Босни и Херцеговини и у Европској унији којима се забрањује или ограничава увоз животиња и производа животињског поријекла, било због заштите здравља људи или животиња, али и пописе држава и подручја из члана 5. става 2. ове одлуке.
 - г) регистре у које ће се унијети подаци који се односе на ветеринарске контроле проведене у царинским складиштима, производе за кетеринг, начине уништавања отпадних материјала из средстава међународног саобраћаја;
2. Изузетно, ГВИ може повјерити особљу која ради на ГВП сљедеће радне задатке:
 - а) контролу документације;
 - б) контролу идентитета и физички преглед, узимање узорака за анализу и анализу узорака општерг карактера;
 - ц) административне послове и процедуре.
3. Особље из става 2 овог члана:
 - а) може проводити повјерене послове уз контролу и надзор ГВИ који је одговоран за исте;

- б) мора бити посебно обучено. Евиденције о извршеној обуци морају се уписати и чувати у посебном регистру, који се мора налазити на ГВП.
4. ГВИ је једино лице надлежно и одговорно за доношење коначне одлуке о прегледаним и контролисаним пошиљкама.

Члан 8.

Сарадња надлежних органа за ветеринарство

- У циљу постизања побољшања система ветеринарске и граничне контроле роба увезених у Босну и Херцеговину путем размјене података и информација и ради обезбјеђења правилног и ефикасног руковођења ГВИ, Канцеларија, ентитети и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, дужни су да међусобно сарађују, развијају и примјењују информатичку мрежу предвиђену чланом 4. став 4. тач. д) и е) ове одлуке.
- Задржавајући свако право њихове будуће примјене у ветеринарском сектору, Канцеларија, ентитети и Брчко Дистрикт, дужни су, паралелно са развојем информатичке мреже предвиђене ставом 1. овог члана, да омогуће Граничним ветеринарским инспекцијама Босне и Херцеговине:
 - регистравање података утврђених чланом 7. ст. 1. тач. ц) и ф) ове одлуке само употребом информатичке мреже;
 - запримање путем мреже ажурираних података утврђених чланом 7. став 1. тачка е) ове одлуке;
 - издавање ветеринарских докумената за контролу сваке пошиљке која подлијеже ветеринарској контроли;
 - запримање и слање свих неопходних информација и података за провођење ветеринарске контроле.
- ГВИ имају право да не користе регистре и одштампане примјерке предвиђене чланом 7. став 1. тек када се размјена података утврђена чланом 7. став 1. тач. ц) и е) буде непрекидно могла вршити и буде ажурирана путем информатичке мреже из члана 4. став 4. тач. д) и е).

Члан 9.

Рјешења о непостојању ветеринарско-здравствених сметњи за увоз

- Канцеларија је надлежан ветеринарски орган за издавање Рјешења о непостојању ветеринарско-здравствених сметњи за увоз у Босну и Херцеговину (у даљем тексту: рјешења) и дужан је:
 - означити на рјешењу вријеме трајања рјешења, све податке који се односе на робу која се увози (као што је типологија робе, количина, земља поријекла, установа поријекла, датум када се очекује долазак на границу, одредиште и типологија одредишне установе - врста предузећа, штале, прерађивачки погони) податке о увознику и о ГВП гдје ће роба (животиње и производи) бити прегледана, имајући у виду да сваки ГВП има одобрење за вршење контроле у складу са одредбама члана 6. став 1. ове одлуке;
 - послати једну копију сваког рјешења на ГВП. Одговорно особље на ГВП је дужно чувати копије рјешења најмање три године.
- Увозник робе је дужан одговорном особљу на ГВП пружити на увид и обраду рјешење и другу потребну документацију. Дужност ГВИ је, прије него што започне са провођењем ветеринарских контрола, провјерити да ли су подаци садржани у рјешењу које је доставио увозник идентични с подацима у рјешењу које је Канцеларија доставила. Ако особље ГВИ утврди како није надлежно за провођење ветеринарско-инспекцијске контроле робе која долази, или уколико се ради о врсти која није иста као она која је наведена на рјешењу, или су подаци у рјешењу различити, или се ради о другом ГВП, обавезно је не дозволити увоз робе, поступити у складу са овом одлуком и упутити робу на ГВП наведен у рјешењу.

Члан 10.

Усклађеност са прописима - ветеринарска упутства

- Канцеларија је дужна да изда упутство ГВП у Босни и Херцеговини о ветеринарским и здравственим условима које пошиљке морају имати да би биле увезене у Босну и Херцеговину, а који су усклађени са прописима ОИЕ, WHO, ЕУ и стандардима и правилима Codex Alimentarius-a.
- Упутство из става 1. овог члана, мора да садржи:
 - могуће мјере заштите у случају опасности по здравље људи и животиња;
 - начине заштите и добробити животиња.

- Упутство из ст. 1. и 2. овог члана може се достављати путем информатичке мреже прописане чланом 4. ставом 4. тач. д) и е) ове одлуке.
- ГВИ и лица која раде на провођењу ветеринарских контрола, под његовом одговорношћу и контролом, дужни су поступати у складу са Упутством прописаним овим чланом.

Члан 11.

Дужности ГВИ

- ГВИ је дужан:
 - обезбједити да је пошиљка животиња или производа животињског поријекла прегледана у складу са овом одлуком и другим прописима, Приручником и упутствима које је издала Канцеларија;
 - поштовати и проводити и друге позитивне законске мјере, правила и прописе;
 - надгледати лица која раде под његовом одговорношћу;
 - контролисати просторије и опрему ГВИ и одмах извјештавати Канцеларију ако тренутни услови за границу не одговарају стварним потребама;
 - ажурирати, биљежити и чувати све податке прописане овом одлуком као и све податке прописане чланом 7. став 1. тач. ц) и ф) и Приручником;
 - правити дневни извјештај о раду (образац уврштен у Приручник) и слати га редовно Канцеларији, и на захтјев Канцеларије достављати и друге информације о ветеринарским активностима и контролама обављеним на ГВП;
 - користити информатичку мрежу за добијање или слање података који се односе на ветеринарске прегледе и контроле података прописаних чланом 7. став 1. тачка е) и чланом 8. став 2. ове одлуке.

Члан 12.

Надлежност и одговорност граничног ветеринарског инспектора

- ГВИ је дужан прегледати сваку пошиљку производа животињског поријекла и:
 - провјерити податке садржане у сертификатима или пратећим ветеринарским документима, ради утврђивања да ли исти одговарају подацима које је претходно доставио увозник и да ли таква документа или сертификати садрже прописане податке и информације;
 - извршити контролу идентитета ради утврђивања да ли производи одговарају подацима наведеним у сертификатима и документима који прате пошиљку;
 - извршити материјалну контролу ради утврђивања да ли су производи:
 - у складу са условима утврђеним ЕУ и међународним нормама, а у случају да те норме не постоје, условима и прописаним нормама у Босни и Херцеговини;
 - у стању које одговара наведеним условима за употребу у сертификатима или документу који прати пошиљку.
- У случају материјалних контрола из става 1. тачка ц) овог члана, ГВИ је дужан извршити лабораторијске анализе на ГВП или узети узорке за слање на анализу у овлаштене ветеринарске лабораторије.
- У случају пошиљке живих животиња, осим контрола из става 1. овог члана, ГВИ је дужан:
 - провјерити поријекло животиња и њихово коначно одредиште;
 - извршити клиничку контролу стања, добробити и здравља животиња;
 - узети узорке како би се провјерило присуства резидуа.
- Приручник за ветеринарску контролу на ГВП из члана 5. става 1. ове одлуке мора садржавати:
 - пописане дијелове пошиљака производа или живих животиња који подлијежу контроли изражене у процентима;
 - врсте лабораторијских испитивања које је потребно урадити на пошиљкама производа и на живим животињама;
 - начин узимања узорака;
 - начине вршења контроле производа у контејнеру, упакованих и у амбалажи;
 - и друга упутства која се односе на контроле производа и живих животиња.

Члан 13.

Увоз животиња

- Приликом увоза говеда која потјечу из земаља чланица ЕУ, свака животиња, уз здравствени сертификат мора имати стачни пасош и документе о пријави кретања или овјерену фотокопију стачног пасоша или документа о пријави кретања. Здравствени сертификат мора садржавати све податке који се односе на животињу и бројеве ушних маркица. Наведени документи морају бити достављени ГВИ ради обављања ветеринарске контроле.
- У случају наведеном у ставу 1. овог члана, ГВИ дужан је:
 - провјерити сваки документ;
 - преконтролисати постојање и бројеве ушних маркица на свакој животињи;
 - успоредити податке са здравственим сертификатом;
 - провјерити идентичност горе наведених докумената, укључујући здравствени сертификат и ушне маркице.
- Животиње које се увозе у Босну и Херцеговину у некомерцијалне сврхе (декоративне птице, акваријске рибе и остале акваријске животиње, рептили итд...) не могу бити подвргнуте ветеринарској контроли из ове одлуке.
- Канцеларија, у сарадњи са ентитетима и Брчко Дистриктом Босне и Херцеговине дужана је утврдити:
 - начин и процедуру за вршење контроле животиња из тачке 3. овог члана и којима се треба водити ако се ради о горе наведеним животињама;
 - посебне здравствене мјере и потребну документацију за увоз паса и мачака;
 - контроле које се морају проводити у случајевима наведеним под тач. а) и б) овог става.

Члан 14.

Надлежност граничног ветеринарског инспектора

- Током провођења ветеринарских контрола ГВИ има слиједећу надлежност:
 - да провјери и отвори сваку пошиљку животиња и производа, возила, контејнере, просторије и опрему независно од осталих надлежних органа укључених у контроле;
 - да провјери сва документа и здравствене ветеринарске сертификате који прате пошиљку;
 - да провјери податке садржане у документима из члана 3. став 2. ове одлуке, које је потпуно увозник и успоређи ове податке са подацима садржаним у документима или ветеринарским здравственим сертификатима који прате пошиљку;
 - да уради ветеринарске прегледе над производима или живим животињама и да зависно о потреби узме узорке за анализу;
 - да провјери благостање животиње, вријеме превоза животиње и услове транспортних средстава у којима се превозе животиње;
 - да нареди истовар животиња и њихов одмор у намјенским просторијама које припадају ГВП;
 - да пружи прву помоћ повријеђеним или болесним животињама;
 - да нареди чишћење, прање и дезинфекцију просторија или транспортних средстава приликом претовара животиња;
 - да предузме неопходне мјере у случају када пошиљка живих животиња или производа не испуњава прописане услове;
 - да изврши контролу провођења процедура у складу са одржавањем ветеринарско-здравственог реда како на ГВП тако и на граничном прелазу.
- Канцеларија, ентитети и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине дужни су обезбиједити ГВИ овлаштења:
 - да надгледају и контролишу радње и поступке који се проводе над пошиљкама у слободним зонама, складиштима и царинским складиштима;
 - да подвргну ветеринарској контроли пошиљке, унесене и чуване у слободним зонама, слободним и царинским складиштима, чак и ако су ту привремено;
 - да издају одговарајући здравствени сертификат онда када пошиљка излази из слободних зона, слободних или царинских складишта.
- Пошиљка не може ући у слободне зоне, слободна складишта или царинска складишта уколико није заштићена царинским печатима или пломбама.
- Ветеринарске контроле које ГВИ обављају у слободним зонама, слободним складиштима и царинским складиштима, у случају провоза као и снабдијевања бродова или кетеринга,

морају бити наведене у Приручнику из члана 5. став 1. ове одлуке.

- На основу захтјева, Канцеларија може издати одобрење за рад:
 - свакој слободној зони, слободном складишту и царинском складишту у Босни и Херцеговини;
 - сваком добављачу робе за средства која врше превоз морским путевима и аеродромски кетеринг у Босни и Херцеговини.
- Регистровани објекти у слободним зонама, слободна складишта, царинска складишта и добављачи из става 5. тачка б) овог члана морају бити уписани у посебне Регистре Канцеларије. Ови Регистри морају бити доступни (*on line*) путем електронске мреже прописане чланом 4. став 4. тач. д) и е) ове одлуке.

Члан 15.

Садржај здравственог сертификата

- Сваку пошиљку која подлијеже ветеринарско-инспекцијском прегледу мора пратити ветеринарски или здравствени сертификат који мора:
 - бити оригиналан. Не може се у даљем поступку употребити документи или здравствени сертификати у факсираним и фотокопираним верзијама;
 - пратити и покривати пошиљку на коју указује његов садржај;
 - садржавати све потребне и прописане податке везане за пошиљку (као што су: поријекло, врста, количина, број, тежина итд.);
 - садржавати адресу пошиљаоца и примаоца;
 - садржавати серијски број;
 - бити обавезно написан на језику земље поријекла или енглеском језику и на једном од службених језика који су у употреби у Босни и Херцеговини. Ако се ради о пошиљци у провозу кроз Босну и Херцеговину може бити написан на енглеском или неком другом језику службено прихваћеном у међународној трговини;
 - бити јасно и читко потписан од стране овлашћеног заступника надлежног ветеринарског органа земље поријекла пошиљке и имати печат наведеног органа или његовог овлашћеног заступника;
 - садржавати тачан датум издавања;
 - бити издат непосредно пред утовар ако су у питању производи, а ако се ради о живим животињама истог дана када је пошиљка упућена;
 - не смије садржавати исправке или уколико су исправке присутне морају бити прецртане и овјерене без употребе текућине за кориговање. Све исправке у сертификату морају бити пажљиво провјерене и потписане од стране истог лица које је и потписник сертификата.
- Здравствени сертификат који прати пошиљку престаје да важи након 10 дана, почев од дана издавања. Здравствени сертификат не смије бити прихваћен по истеку његове важности.

Члан 16.

Накнаде и трошкови

- Сви трошкови настали провођењем ветеринарских контрола, укључујући и оне које проистјечу из нужних ветеринарских мјера након што је урађена контрола (забрана, поврат, уништавање, пренамјена, одузимање, итд.) падају на терет увозника или овлашћеног заступника. Увозник или овлашћени заступник дужан је платити трошкове настале провођењем ветеринарских контрола и у случају када је пошиљка враћена након извршене контроле.
- Увоз пошиљки може се одобрити само ако су достављени одговарајући докази:
 - да су резултати ветеринарске контроле коју је урадио ГВИ задовољавајући;
 - да је издат ветеринарски документ прописан чланом 5. став 1. тачка д) ове одлуке;
 - да су трошкови ветеринарско-здравствене инспекције уредно измиреени од стране увозника или овлашћеног заступника.
- ГВИ не може издати ветеринарски документ из члана 5. став 1. тачка д) ове одлуке ако трошкови ветеринарске контроле нису плаћени или ако за плаћање не постоји банковна гаранција.
- Канцеларија у сарадњи са ентитетима и Брчко Дистриктом Босне и Херцеговине, а уз сагласност Савјета министара Босне

и Херцеговине, дужна је у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове одлуке одредити:

- а) висину и начин наплате накнаде за трошкове ветеринарске инспекције на граници Босне и Херцеговине, које је увозник или заступник дужан платити;
 - б) начине на које увозници могу платити трошкове за ветеринарску контролу и гаранције за плаћања која могу бити прихваћена умјесто наплате.
5. Канцеларија је обавезна редовно достављати потребне инструкције ГВП које се односе на став 4. овог члана.
6. Канцеларија, ентитети и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, морају обезбиједити да су трошкови и накнаде проистекли из ветеринарских контрола јединствени за читаву Босну и Херцеговину и да средства остварена из ових накнада иду у корист буџета Босне и Херцеговине.

Члан 17.

Забране и привремене забране увоза

1. Осим општит овлаштења из члана 14. став 1. ове одлуке, ГВИ је надлежан да забрани увоз животиња или производа животињског поријекла у случајевима:
 - а) ако не постоји рјешење за увоз или рјешење за провоз из чл. 9. и 18. ове одлуке;
 - б) ако подаци садржани у рјешењу за увоз или рјешењу за провоз не одговарају подацима садржаним у копији рјешења за увоз или провоз достављене ГВИ;
 - ц) ако здравствени сертификати и документи не прате пошилку;
 - д) ако здравствени сертификат који прати пошилку није у складу са чланом 15. ове одлуке;
 - е) ако је истекао рок важења здравственог сертификата који прати пошилку;
 - ф) ако не постоји могућност да се утврди поријекло или одредиште пошилке;
 - г) ако пошилка не испуњава прописане здравствене услове;
 - х) ако пошилка није уредно најављена или ако је ускладиштена на ГВП без одобрења ГВИ.
2. Изузетно од става 1. овог члана током 2004. године а закључно до 31.12.2004. године, ГВИ може прихватити увоз животиња и производа искључиво у случајевима предвиђеним тач. а) и б) става 1. овог члана и увоз производа животињског поријекла у случајевима предвиђеним тач. ц) и ф) овог члана. Ово изузеће може бити примјењено искључиво на робу која стигне на ГВП авионом или бродом.
3. У случају предвиђеним ставом 2. овог члана:
 - а) ГВИ је дужан задржати пошилку у структурама ГВП и при томе је надгледати и контролисати да ли се роба чува у одговарајућим хигијенско-здравственим условима;
 - б) увозник или његов заступник морају обезбиједити ГВИ сва потребна документа, доставити она која недостају или нова, правилно издата документа. У случају живих животиња, увозник или његов заступник морају гарантовати одговарајуће здравствене услове и добробит животиња;
 - ц) сви трошкови настали чувањем робе и осигуравањем одговарајућих здравствених услова и добробити животиња падају на терет увозника или овлашћеног заступника.

Члан 18.

Провоз роба

1. ГВИ је дужан извршити ветеринарско-инспекцијску контролу пошилке у провозу преко територије Босне и Херцеговине, које потјечу из неке друге земље и упућене су у другу земљу.
2. Роба за провоз кроз Босну и Херцеговину мора се најавити и мора је пратити рјешење за провоз, које издаје Канцеларија, на којој је одређен ГВП кроз који роба мора проћи приликом увоза и извоза у Босну и Херцеговину. Увозник или овлаштени заступник робе у провозу дужан је прихватити пошилку и у случају да иста буде враћена на мјесто полазишта. Путем информатичке мреже предвиђене чланом 4. став 4. тач. д) и е) ове одлуке Канцеларија је дужна информисати ГВИ и гранична мјеста о сваком издатом рјешењу за провоз.
3. Приликом ветеринарских контрола роба у провозу ГВИ је дужан:
 - а) провјерити да ли пошилка (производи или животиње) долази из земље на коју се не односе забране увоза, у циљу заштите здравља људи или животиња, и да ли је роба стварно извезена у земљу коначног одређишта;

- б) провјерити да ли је провоз кроз Босну и Херцеговину одобрио надлежни ветеринарски орган у Босни и Херцеговини у смислу става 2. овог члана;
- ц) провјерити да ли пошилку прате оригинални документи (сертификати) који су издати од надлежне службе земље поријекла. У случају потребе ГВИ може наложити да се за сертификат и документа уради службени превод на енглески језик;
- д) извршити контролу пошилки утврђених Приручником за ветеринарску контролу који је прописан чланом 5. став 1. тачка б) ове одлуке.

Приручник мора садржавати и одредбе за :

- могућа изузећа појединих врста ветеринарских контрола, као на примјер у случају превоза робе ваздушним, друмским, жељезничким или воденим путем, као и у случају претовара роба;
 - податке које ГВИ прихвата а који прате пошилку приликом увоза, а за робе у провозу документа која се достављају са ГВП на којему пошилка излази из Босне и Херцеговине;
 - временске периоде у оквиру којих пошилка у провозу треба да изађе из Босне и Херцеговине;
 - начине на које ГВИ попуњава и издаје документа у случају провоза;
 - везе са ГВИ и граничним мјестима ради обезбјеђења контроле извршене приликом изласка пошилке из Босне и Херцеговине;
 - радње које могу а не морају бити урађене над пошилкама у провозу;
 - начине ускладиштења робе прије него што иста буде поново извезена.
4. Трошкови извршене ветеринарско-инспекцијске контроле за пошилке у провозу падају на терет увозника или овлашћеног заступника, у складу са ставом 2. овог члана.

Члан 19.

Поступак приликом поврата у Босну и Херцеговину

1. Пошилке производа животињског поријекла или живих животиња које су извезене из Босне и Херцеговине а које нису примљене у земљи одредишта морају бити поново увезене у Босну и Херцеговину искључиво на истом ГВП на којем је пошилка извезена.
2. У случајевима из става 1. овог члана, ГВИ је дужан:
 - а) провјерити да ли је пошилка праћена оригиналним сертификатом или документом с којим су пошилке извезене и упућене у земљу или барем једном овјереном копијом издатом од стране надлежног или овлашћеног органа те земље. Такав сертификат или документ или њихова овјерена копија мора садржавати мотиве одбијања, потписану гаранцију да су поштовани услови ускладиштења и превоза, и изјаву да пошилка није била изложена нестручним, несавјесним или незаконитим радњама;
 - б) извршити контролу предметне пошилке у складу са Приручником за ветеринарску контролу из члана 5. став 1. ове одлуке.
3. Ако је ветеринарским прегледом и контролом утврђено да пошилка испуњава прописане услове, дужност ГВИ из тачке 2. овог члана је:
 - а) да контактира ветеринарску службу која је издала сертификат или документ који је пратио пошилку извезену из Босне и Херцеговине и информисати је о постојању оригиналног сертификата или документа, о мотивима одбијања и о гаранцијама наведеним ставу 2. под тачком а) овог члана и о позитивном завршетку извршених контрола;
 - б) да затражи од надлежне ветеринарске службе изјаву о поновљеном прихватању пошилке.
4. Ако надлежна ветеринарска служба потврди да прихвата да пошилка буде враћена, ГВИ је дужан:
 - а) директно упутити пошилку у установу, складиште или предузеће у Босни и Херцеговини из којег је била претходно упућена. Превоз до ове установе, складишта или предузећа мора се извршити у затвореним возилима или затвореним контејнерима са службеном овјером коју ГВИ мора ставити онда када пошилка креће са мјеста граничне ветеринарске инспекције;

- б) да изда документ предвиђен чланом 5. став 1. тачка д) ове одлуке за сваку пошиљку која је са границе упућена у установу, складиште или предузеће у Босни и Херцеговини;
 - ц) да о упућивању пошиљке информише Канцеларију, ветеринарску службу која контролира установу, складиште или предузеће у које је ГВИ упути пошиљку.
5. Ветеринарска служба надлежна за објекат у мјесту одредишта дужна је:
- а) провјерити да ли на печату који је ставио ГВИ постоје знакови преправљања или допуњавања;
 - б) писмено, информатичким путем или факсом обавијестити ГВИ о приспијећу пошиљке.
6. Начини попуњавања, издавања документа предвиђени ставом 4. тачком б) овог члана од стране ГВИ и све друге процедуре контроле које се односе на пошиљку која је предмет враћања налазе се у Приручнику за ветеринарску контролу на ГВП из члана 5. става 1. ове одлуке;
7. У случају негативног окончања ветеринарско-инспекцијске контроле, коју је извршио ГВИ, и неприхваћања пошиљке од стране надлежне ветеринарске службе, ГВИ примјењује мјере утврђене овим прописима, укључујући нешкодљиво уклањање или пренамјену пошиљке.
8. Трошкови ветеринарских контрола прописних овим чланом, укључујући и оне које настају нешкодљивим уклањањем или пренамјеном пошиљке, падају на терет увозника или овлашћеног заступника, а који се појављује као пошиљалац пошиљке која је предмет поврата у Босну и Херцеговину.

Члан 20.

Ветеринарске контроле посебних пошиљака

1. Ветеринарско-инспекцијској контроли не подлијежу ниже наведени производи животињског поријекла:
- а) ако су ношени у личном пртљагу путника и намијењени личној употреби;
 - б) мањи предмети упућени физичким лицима ако не служе у комерцијалне сврхе;
 - ц) који се налазе у превозним средствима међународног превоза и чија је сврха снабдијевање посаде и путника;
 - д) приказани као комерцијални узорци;
 - е) увезени ради излагања на сајмовима и изложбама;
 - ф) чија је сврха испитивање или анализа;
 - г) упућени међународним организацијама или дипломатским сједиштима.
2. Канцеларија је дужна:
- а) утврдити начине примјене изузетака из става 1. овог члана;
 - б) утврдити максималну количину наведених производа који могу бити унесени у Босну и Херцеговину;
 - ц) утврдити начине ветеринарске контроле за производе животињског поријекла из става 1. овог члана као и начине пренамјене и уклањања резидуалних количина у случају производа из тач. д), е), ф), и г) става 1. овог члана.
3. Канцеларија за ветеринарство је дужна:
- а) информисати ГВИ о начину обављања ветеринарске контроле и достављању свих других информација о предметним производима из става 1. овог члана;
 - б) обезбиједити да се изузеци из овог члана не примјењују уколико је поријекло производа из става 1. из земаља у којима су видљиви и потврђени проблеми здравља људи или животиња, или ако се те земље налазе на попису земаља из којих је на снази забрана у складу са чланом 5. став 2. ове одлуке;
4. Трошкови ветеринарске контроле прописане овим чланом, који укључују и оне који настају нешкодљивим уклањањем или пренамјеном пошиљке, падају на терет увозника или овлашћеног заступника производа који је предмет уноса у Босну и Херцеговину.

Члан 21.

Ветеринарска документа на ГВП

1. Ако је резултат извршене ветеринарске контроле такав да не постоје ветеринарско здравствене сметње за увоз и унос у Босну и Херцеговину ГВИ је дужан:
- а) предати власнику, увознику или овлашћеном заступнику један оригинални примјерак сертификата или документа који прати пошиљку. На тај примјерак ГВИ је дужан ставити свој печат и потпис којим се потврђује аутентичност предатог примјерка;

- б) чувати оригинал сертификата или документа који је пратио пошиљку најмање три године. У случају провоза ГВИ мора задржати оригинални примјерак или овјерену копију сертификата или документа који прати пошиљку;
 - ц) издати власнику, увознику или овлашћеном заступнику сертификат или документ за пошиљку живих животиња и производа животињског поријекла.
2. Издати сертификат или документ из става 1. тачке ц) овог члана служи као доказ:
- а) да је пошиљка била предмет ветеринарске контроле које је ГВИ извршио;
 - б) да су трошкови ветеринарске контроле плаћени или да се њихово плаћање гарантује у складу са чланом 16. став 4. тачка б) ове одлуке;
 - ц) да се одобрава увоз или провоз пошиљке на њезино одредиште.
3. Сертификат или документи из става 1. тачке ц) овог члана морају пратити пошиљку до доласка у прву одредишну установу, складиште или предузеће заједно са примјерком оригиналног сертификата или документа који прати пошиљку до момента њеног доласка на ГВП. У случају уношења пошиљке у слободне зоне, слободна складишта и царинска складишта из члана 14. ове одлуке, ГВИ мора означити на сертификатима или документима из става 1. тачке ц) овог члана и број царинског документа. У случају провоза пошиљку мора пратити оригинални сертификат све до ГВП на мјесту изласка из Босне и Херцеговине.
4. На мјесту ГВП није дозвољено дијелити пошиљку на више дијелова; такво дијељење може бити урађено само на изласку пошиљке из прве одредишне установе, складишта или предузећа.
5. Обрасци сертификата или документа из става 1. тачке ц) овог члана и начини на које ГВИ попуњава и издаје сертификате или документа налазе се у Приручнику прописаном у члану 5. став 1. ове одлуке.

Члан 22.

Поврат и уништавање производа

1. Ако се на основу извршених контрола утврди да производ не задовољава прописане услове или ако се утврде одређене неправилности, ГВИ је дужан наредити забрану увоза пошиљке у Босну и Херцеговину, поврат или нешкодљиво уништавање пошиљке, обавијестити увозника или овлашћеног заступника.
2. У случају забране увоза пошиљке у Босну и Херцеговину:
- а) поврат пошиљке мора се извршити најкасније у року од 60 дана од дана доношења одлуке о забрани увоза у Босну и Херцеговину. Пошиљка мора напустити Босну и Херцеговину кроз исти ГВП на којем је вршена ветеринарска контрола;
 - б) ГВИ који одлучује о враћању предметне пошиљке дужан је информисати друге ГВИ о томе да се пошиљка мора вратити уз одговарајуће образложење;
 - ц) ГВИ је дужан поништити ветеринарске сертификате или документа која прате враћену пошиљку, с циљем онемогућавања увоза враћене пошиљке.
3. Ако поврат пошиљке није могућ због ветеринарско-здравствених услова или уколико је прошао рок од 60 дана одређен ставом 2. тачком а) овог члана или ако је увозник или овлашћени заступник дао своју сагласност у писменој форми, ГВИ је дужан одредити мјесто и начин нешкодљивог уклањања пошиљке. Пошиљка се мора нешкодљиво уклонити у најближем постројењу за термичко уклањање (спаљивање) које је одредио ГВИ;
4. До извршења наређених мјера из става 2. овог члана или нешкодљивог уклањања одређених овим чланом, пошиљка мора бити условно ускладиштена и под контролом граничних власти и ГВИ;
5. За провођење наређених мјера и нешкодљиво уклањање пошиљке, ГВИ може одобрити, на захтјев увозника или овлашћеног заступника, пренамјену производа, наводећи тачну употребу добијеног производа. ГВИ може дати одобрење за пренамјену само ако извршене контроле пошиљке нису показале ризик по здравље људи или животиња.
6. Канцеларија је дужна одредити: мјере и поступке за отпрему пошиљке са ГВП до постројења за нешкодљиво уклањање (спаљивање), садржај документације о извршеном нешкодљивом уклањању пошиљке и употребу којом могу бити

намијењени производи у случају пренамјене из става 5. овог члана.

7. Информисање из става 2. тачка б) и става 6. овог члана мора бити обезбјеђено путем информатичке мреже предвиђене чланом 4. став 4. тач. д) и е) ове одлуке, док су поступци поништавања ветеринарских сертификата или докумената у случају забране увоза пошиљке наведени у Приручнику који је предвиђен чланом 5. став 1. ове одлуке.
8. Трошкови који се односе на забрану увоза и поврат, нешкодљиво уклањање или пренамјену пошиљке као и оне за ускладиштење пошиљке према ставу 4. овог члана падају на терет увозника или овлашћеног заступника.
9. О наређеним мјерама забране увоза, поврату пошиљке, те о нешкодљивом уклањању или пренамјени ГВИ је дужан извјестити Канцеларију.

Члан 23.

Забрана увоза и нешкодљиво уклањање животиња

1. Ако је на основу извршених контрола утврђено да живе животиње не задовољавају прописане услове за увоз или је утврђена нека неправилност, ГВИ након што је обавијестио увозника или овлашћеног заступника, дужан је наредити:
 - а) заустављање, одмарање, храњење, напајање, и зависно од потребе лијечење животиња;
 - б) издвајање и изоловање болесних и повријеђених животиња од других из пошиљке;
 - ц) ако не постоји ветеринарско-здравствена опасност, и забрана увоза и поврат комплетне пошиљке животиња у временском року одређеном уз сагласност Канцеларији.
2. У случају забране увоза комплетне пошиљке ГВИ је дужан:
 - а) обавијестити друге ГВИ о томе да је пошиљка забрањена за увоз у Босну и Херцеговину, наређен поврат или друге мјере наводећи образложење наређених мјера;
 - б) поништити ветеринарске сертификате или документа који прате пошиљку с циљем онемогућавања увоза враћене пошиљке преко другог ГВП.
3. Ако ГВИ процијени да није могуће одобрити увоз и извршити поврат животиња, посебно у случају њиховог лошег здравственог стања, дужан је наредити:
 - а) клање животиња у објекту увозника или једном од објеката регистрованих за клање животиња из увоза. Клање се мора извршити под контролом надлежне ветеринарске инспекције;
 - б) убијање и нешкодљиво уклањање животиња које нису намијењене за људску употребу или клање и нешкодљиво уклањање њихових трупова;
4. Ако се ГВИ одлучи за комплетно уклањање трупова закљаних или убијених животиња, нешкодљиво уклањање мора се обавити у најближем постројењу за термичко уништавање (спаљивање) које је одредио ГВИ.
5. О свим наређеним мјерама ГВИ је дужан писменим путем обавијестити Канцеларију, ентитете и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине.
6. Канцеларија, у сарадњи са ентитетима и Брчко Дистриктом је дужна издати упутство за мјере које се морају провести, а које се односе на превоз трупова закљаних или убијених животиња ради нешкодљивог уклањања са ГВП у постројење за термичко уништавање (спаљивање). Упутство мора садржавати садржај евиденција и друга документа о извршеном уништавању трупова, поступке приликом нешкодљивог уклањања животиња, а односе се на ветеринарске контроле ради забране кориштења меса добијеног од закљане или убијене животиње за људску употребу.
7. Канцеларија је дужна обезбиједити доставу информација из ст. 2. и 6 овог члана путем информатичке мреже из члана 4. став 4. тач. д) и е) ове одлуке, док су поступци поништења ветеринарских сертификата или докумената у случају враћања пошиљке наведени у Приручнику који је прописан чланом 5 став 1 тачка б) ове одлуке.
8. Трошкови настали провођењем наређених мјера (заустављање, одмарање, храњење, напајање, лијечење и издвајање животиња, поврат, клање у комерцијалне сврхе са забраном за људску употребу, убијање и нешкодљиво уклањање, падају на терет увозника или овлашћеног заступника.

Члан 24.

Поступак у случају постојања опасности по здравље људи или животиња

1. Ако се резултатима извршених контрола потврди опасност за здравље људи и животиња, ГВИ је дужан:
 - а) одузети и наредити нешкодљиво уклањање пошиљке;
 - б) одмах обавијестити остале ГВИ, Канцеларију, ентитете и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, наводећи врсту опасности и поријекло пошиљке, најбржим могућим путем (електронска информатичка мрежа прописана чланом 4. став 4. тач. д) и е) ове одлуке.
2. До нешкодљивог уклањања, пошиљка мора бити под контролом ГВИ који мора спречити да она не дође у контакт са осталим пошиљкама присутним на ГВП. Ове превентивне мјере морају се водити и код живих животиња.
3. Нешкодљиво уклањање пошиљке мора се извршити у постројењу за термичко уклањање (спаљивање) које је најближе ГВП и које је одредио исти ГВИ. У случају живих животиња, прије него што се приступи уништењу трупова животиња, ГВИ је дужан обезбиједити сталну ветеринарску контролу која ће контролисати превоз, клање и нешкодљиво уклањање животиња. Ако се ради о живим животињама превоз пошиљке мора се извршити уз посебне мјере обезбјеђења, у намјенским возилима (поштујући стручне мјере како не би дошло до ширења заразних материјала и онечишћења околине).
4. По пријему достављених информација из става 1. тачка б) овог члана, сви ГВИ су дужни водити појачане контроле прописане чланом 26. ове одлуке, за све пошиљке исте врсте и поријекла као што су оне које представљају ветеринарско-здравствену опасност.
5. Сви трошкови настали провођењем овог члана, укључујући и оне који настану провођењем појачаних мјера контроле, падају на терет увозника или овлашћеног заступника.

Члан 25.

Поступак у случају појаве заразне болести

1. Ако се на територији неке земље појави болест са А-листе ОИЕ, зооноза, друга болест или појави оправдана сумња у постојање заразне болести која може представљати озбиљну опасност по здравље људи или животиња у Босни и Херцеговини, примјењују се одредбе члана 21. и члана 80. Закона о ветеринарству у Босни и Херцеговини. С тим у вези Канцеларија је дужна:
 - а) наредити забрану увоза из земље на коју се опасност односи или њеног дијела или врши провоз преко тих земаља;
 - б) одредити посебне додатне здравствене услове за увоз пошиљака (животиња и производа) поријеклом из земље која је у питању или њеног дијела;
 - ц) одредити додатне контроле производа или животиња које су у провозу кроз Босну и Херцеговину.
2. Канцеларија је дужна обавијестити ентитете, Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине и ГВП о наређеним и предузетим мјерама, у складу са ставом 1. овог члана, најбржим могућим путем. ГВИ су дужни водити мјере у складу са ставом 1. овог члана, за пошиљке поријеклом из земље која је у питању, укључујући и оне које су већ биле упућене у тренутку доношења мјера.
3. У случајевима из става 1. овог члана, производи из члана 20. став 1. ове одлуке морају се испоручити првом граничном прелазу у Босни и Херцеговини и уништити под ветеринарском контролом у најближем постројењу за нешкодљиво уклањање. У том смислу сва лица су дужна пријавити посједовање производа поријеклом из земље у којој постоји ветеринарско-здравствена опасност и предати их без накнаде граничном прелазу или ГВИ.
4. У случајевима предвиђеним ставом 1. овог члана, Канцеларија у сарадњи са ентитетима и Брчко Дистриктом Босне и Херцеговине, је дужна одредити мјере које ће се водити код живих животиња из члана 13. став 3. које долазе из земље у којој постоји здравствена опасност, укључујући и мјере које се морају водити у мјестима њиховог одређишта на територији Босне и Херцеговине, као што су клање у сврху нешкодљивог уклањања животиња, а по потреби и карантинске мјере.
5. Трошкови настали провођењем ових мјера падају на трошак увозника или овлашћеног заступника. За одузете и нешкодљиво уклоњене животиње и производе надлежни орган није обавезан обезбиједити накнаду.

Члан 26.

Поступак у случају прекршаја

1. Ако извршеним контролама, у складу са овом одлуком и другим прописима ГВИ утврди озбиљан прекршај или поновљене прекршаје, дужан је обавијестити друге ГВИ, Канцеларију, ентитете и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, наводећи врсту утврђених прекршаја и предузети законом прописане мјере за кажњавање прекршиоца.
2. Након пријема информација прописних ставом 1. овог члана, сви ГВИ су дужни вршити појачану контролу свих пошиљки исте врсте, истог извора или поријекла. Слједених десет пошиљака, мора бити:
 - а) одузето и задржано при граничним ветеринарским инспекцијама;
 - б) материјално контролисано, уз узимање узорака и вршење лабораторијских претрага наведених у Приручнику из члана 5. став 1. ове одлуке.
3. Ако резултати извршених материјалних контрола у складу са ставом 2. тачка б) овог члана потврде прекршај, ГВИ је дужан наредити забрану увоза, поврат или нешкодљиво уклањање пошиљке. У случају да су присутне недозвољене материје, или уколико је максимално дозвољена количина резидуа утврђена међународним стандардом прекорачена, ГВИ дужан је наредити забрану увоза, поврат или нешкодљиво уклањање пошиљке.
4. Поступци провођења појачаних мјера контроле морају бити наведене у Приручнику из члана 5. став 1. тачка б) ове одлуке.
5. Трошкови провођења мјера прописаних овом одлуком, укључујући и забрану увоза, поврат, клање, убијање, нешкодљиво уклањање, пренамјену, одузимање и уништење пошиљке, падају на терет увозника или овлашћеног заступника. За одузету и нешкодљиво уклоњену пошиљку надлежни орган није обавезан обезбиједити накнаду.

Члан 27.

Поступак приликом извоза

1. Све пошиљке живих животиња и производа животињског поријекла, које су поријеклом из Босне и Херцеговине, могуће је извести у друге земље искључиво преко ГВП одређених Одлуком Савета министара.
2. Уз мјере, поступке и обавезе утврђене овом одлуком, ГВИ у случају сумње или на захтјев Канцеларије, може извршити контролу пошиљке из става 1. овог члана.
3. У случају из става 2. овог члана, ГВИ је дужан утврдити да ли пошиљка:
 - а) потиче из објекта, установе или предузећа регистрованог у складу са Законом о ветеринарству у Босни и Херцеговини, уписаном у Регистар Канцеларије и одобреном за извоз.
 - б) да ли је прате оригинални ветеринарски документи или ветеринарски сертификат, у складу са одредбама билатералних споразума са земљама крајњег одредишта пошиљке.
4. У случају наведеном у ставу 2. овог члана, прије извоза ГВИ је дужан извршити контролу докумената и идентитета пошиљки, у складу са овом одлуком.
5. У случају извоза живих животиња ГВИ је дужан:
 - а) проверити здравствено стање и благостање животиње током транспорта;
 - б) проверити и провести одредбе прописане Правилником о означавању животиња и шеми контроле кретања животиња у Босни и Херцеговини.
6. Ако ГВИ током контрола утврди да пошиљка садржи мртве животиње дужан је наредити истовар живих животиња из пријевозног средства и ставити их у одговарајуће објекте који припадају ГВП. Живе животиње морају бити чуване одвојено од осталих животиња које се налазе у истим објектима. ГВИ мора провести неопходне контроле ради испитивања узрока угуинућа животиња.
7. Након утврђеног узрока угуинућа или узимања узорака за анализу трупови мртвих животиња морају се хитно упутити на нешкодљиво уклањање (спаливање) у објекте који су најближи ГВП. Трупови морају бити превезени одговарајућим превозним средствима у складу са одредбама Приручника прописаног чланом 5. ставом 1. тачка б) ове одлуке.
8. Трошкови настали провођењем мјера из овог члана падају на терет увозника или овлашћеног заступника. За одузету и

нешкодљиво уклоњену пошиљку надлежни орган није обавезан обезбиједити накнаду.

9. Одредбе ст. 6. и 7. овог члана морају бити проведене и код извоза и код увоза животиња.

Члан 28.

Ступање на снагу

Ова одлука ступа на снагу даном доношења а објавиће се у "Службеном гласнику БиХ" и службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Број CM 244/04

16. септембра 2004. године
СарајевоПредседавајући
Савета министара
Адиан Терзић, с.р.

DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU

Na osnovu čl. 4.2 i 4.7 Zakona o prijenosu, regulatoru i operateru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02 i 13/03) i čl. 4. i 14. Statuta Državne regulatorne komisije za električnu energiju ("Službeni glasnik BiH", broj 43/03), na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 26. augusta 2004. godine, donijeto je

RJEŠENJE¹**O DAVANJU SAGLASNOSTI ZA PRIMJENU CBT MEHANIZMA**

I

Daje se saglasnost Zajedničkom Elektroenergetskom koordinacionom centru, Sarajevo za primjenu Međugraničnog tarifnog mehanizma (CBT) do 31. decembra 2004. godine.

II

Zajednički Elektroenergetski koordinacioni centar, Sarajevo, ili njegov pravni sljednik, se obavezuje da Državnu regulatornu komisiju za električnu energiju redovno informiše o svim značajnim činjenicama i procesima u realizaciji SEE CBT Sporazuma (SEE CBT Clearing and Settlement Agreement) i u primjeni CBT mehanizma.

Zajednički Elektroenergetski koordinacioni centar, Sarajevo će Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju podnositi svakog mjeseca sažete izvještaje sa odgovarajućim tabelarnim pregledima podataka o ostvarenim mjesečnim energetskim i finansijskim rezultatima u primjeni CBT mehanizma, te s posebnom pažnjom pratiti i Državnu komisiju informisati o eventualnim problemima s kojima se mogu susresti potpisnici Sporazuma, njihovoj prirodi i načinu rješavanja, kao i o daljem razvoju svih pitanja koja u toku primjene ovog mehanizma budu tretirala obaveze iz osnova poreza i finansijskih garancija.

III

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Образложење

Zajednički Elektroenergetski koordinacioni centar (ZEKC) se zahtjevom broj 820/04 od 21. juna 2004. godine obratio Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju (DERK) za odobrenje potpisivanja SEE CBT Clearing and Settlement Agreement (Sporazum), kojeg trebaju potpisati članovi Energetske zajednice Jugoistočne Evrope (ECSEE) kao dijela procesa uspostavljanja regionalnog tržišta električnom energijom, u skladu sa dva Memoranduma o razumijevanju iz 2002. i 2003. godine (*Memorandum o razumijevanju za regionalno tržište električnom energijom u Jugoistočnoj Evropi i o njenoj integraciji u interno tržište električnom energijom Evropske unije*) potpisanih od strane Bosne i Hercegovine.

Ograničavajući se prije svega na kompetencije koje ima prema Zakonu o prijenosu, regulatoru i operateru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini, DERK je rješenjem broj 28/04 od 22. juna 2004. godine, podržao inicijativu ECSEE

1 Dispozitiv Rješenja bez obrazloženja je objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 45/04.

za uspostavu regionalnog tržišta električne energije, kao i sam CBT mehanizam na način kako je uređen regulativom Evropske unije. Svjestan više neriješenih pitanja komercijalnog karaktera prisutnih među zemljama članicama ECSEE, nemajući mandat da ih sam rješ, a želeći podstaći da se sva takva pitanja rasprave prije početka implementacije CBT mehanizma u Bosni i Hercegovini, DERK je svojim rješenjem istovremeno naložio ZEKC-u da u proces odobrenja za potpis Sporazuma uključi i druge nadležne institucije i postigne rješenje komercijalnih pitanja, te nakon toga DERK-u podnese zahtjev za davanje konačne saglasnosti za primjenu CBT mehanizma.

ZEKC se sa takvim zahtjevom obratio DERK-u najprije svojim pismom broj 980/04 od 30. jula 2004. godine, ponovo pismom broj 1097/04 od 23. augusta 2004. godine, te ispravkom zahtjeva podnijetim pismom broj 1099/04 od 24. augusta 2004. godine.

ZEKC je u svojim pismima naveo i odgovarajućim prilogima potvrdio da je pribavio saglasnosti tri elektroprivredna preduzeća u Bosni i Hercegovini i Upravnog odbora ZEKC-a, te pojasnio i ustvrdio da su pitanje plaćanja poreza CBT potpisnica kao i pitanje pružanja garancija razriješena, te da više nisu zapreka za primjenu Sporazuma. ZEKC je istakao da član 7.2. Sporazuma ne tretira porez kao obavezu plaćanja kroz CBT mehanizam nego kao unutarnju stvar svake zemlje u kojoj se primjenjuje Sporazum i da će u konačnici poreske obaveze prema Bosni i Hercegovini tri elektroprivredna preduzeća izvršavati prema važećim zakonima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republike Srpske. Finansijske garancije, pak, ne predstavljaju sastavni dio Sporazuma niti ETSO CBT zemlje imaju finansijske garancije u okviru CBT mehanizma.

Iz prethodno navedenih pisama DERK je upoznat da je između tri elektroprivredna preduzeća dogovoren odnos raspodjele sredstava koje ZEKC zaprimi po osnovu primjene CBT mehanizma.

Na osnovu stanovišta i zahtjeva DERK-a iznijetih u prethodno donijetom rješenju, u najkraćem opisanih i u ovom, razmotrivši s pažnjom sve novoizložene činjenice i informacije, podnijete dokaze, cijeneći ponuđena obrazloženja, i dalje u okvirima svog mandata iz člana 4.2. Zakona o prijenosu, regulatoru i operateru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini, DERK se odlučio dati saglasnost za primjenu CBT mehanizma do 31. decembra 2004. godine. Data saglasnost obavezuje ZEKC ili njegovog pravnog sljednika da prati implementaciju Sporazuma i da DERK redovno, i u prikladnoj formi, izvještava o svim ključnim činjenicama i podacima.

Broj 056/04

26. augusta 2004. godine
Tuzla

Predsjedavajući Komisije
Mirsad Salkić, s. r.

Na temelju čl. 4.2 i 4.7 Zakona o prijenosu, regulatoru i operateru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02 i 13/03) i čl. 4. i 14. Statuta Državne regulatorne komisije za električnu energiju ("Službeni glasnik BiH", broj 43/03), na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 26. kolovoza 2004. godine, doneseno je

RJEŠENJE¹

O DAVANJU SUGLASNOSTI ZA PRIMJENU CBT MECHANIZMA

I

Daje se suglasnost Zajedničkom Elektroenergetskom koordinacionom centru, Sarajevo za primjenu Međugraničnog tarifnog mehanizma (CBT) do 31. prosinca 2004. godine.

II

Zajednički Elektroenergetski koordinacioni centar, Sarajevo, ili njegov pravni sljednik, se obavezuje da Državnu regulatornu komisiju za električnu energiju redovno informira o svim značajnim činjenicama i procesima u realizaciji SEE CBT Sporazuma (SEE CBT Clearing and Settlement Agreement) i u primjeni CBT mehanizma.

Zajednički Elektroenergetski koordinacioni centar, Sarajevo će Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju podnositi svakog mjeseca sažeta izvješća sa odgovarajućim tabelarnim pregledima podataka o ostvarenim mjesečnim energetske i finansijskim rezultatima u primjeni CBT mehanizma, te s posebitom pozornošću pratiti i Državnu komisiju informirati o eventualnim problemima s kojima se mogu susresti potpisnici Sporazuma, njihovoj naravi i načinu rješavanja, kao i o daljnjem razvoju svih pitanja koja u tijeku primjene ovog mehanizma budu tretirala obveze iz osnove poreza i finansijskih garancija.

III

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Zajednički Elektroenergetski koordinacioni centar (ZEKC) se zahtjevom broj 820/04 od 21. lipnja 2004. godine obratio Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju (DERK) za odobrenje potpisivanja SEE CBT Clearing and Settlement Agreement (Sporazum), kojeg trebaju potpisati članovi Energetske zajednice Jugoistočne Europe (ECSEE) kao dijela procesa uspostave regionalnog tržišta električnom energijom, u skladu sa dva Memoranduma o razumijevanju iz 2002. i 2003. godine (*Memorandum o razumijevanju za regionalno tržište električnom energijom u Jugoistočnoj Europi i o njegovoj integraciji u interno tržište električnom energijom Evropske unije*) potpisanih od strane Bosne i Hercegovine.

Ograničavajući se prije svega na kompetencije koje ima prema Zakonu o prijenosu, regulatoru i operateru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini, DERK je rješenjem broj 28/04 od 22. juna 2004. godine, podržao poticaj ECSEE za uspostavu regionalnog tržišta električne energije, kao i sam CBT mehanizam na način kako je uređen regulativom Evropske unije. Svjestan više neriješenih pitanja komercijalnog karaktera prisutnih među zemljama članicama ECSEE, nemajući mandat da ih sam rješ, a želeći potaknuti da se sva takva pitanja rasprave prije početka implementacije CBT mehanizma u Bosni i Hercegovini, DERK je svojim rješenjem istodobno naložio ZEKC-u da u proces odobrenja za potpis Sporazuma uključi i druge mjerodavne institucije i postigne rješenje komercijalnih pitanja, te nakon toga DERK-u podnese zahtjev za davanje konačne saglasnosti za primjenu CBT mehanizma.

ZEKC se sa takvim zahtjevom obratio DERK-u najprije svojim pismom broj 980/04 od 30. srpnja 2004. godine, ponovno pismom broj 1097/04 od 23. kolovoza 2004. godine, te ispravkom zahtjeva podnijetim pismom broj 1099/04 od 24. kolovoza 2004. godine.

ZEKC je u svojim pismima naveo i odgovarajućim prilogima potvrdio da je pribavio suglasnosti tri elektroprivredna poduzeća u Bosni i Hercegovini i Upravnog odbora ZEKC-a, te pojasnio i ustvrdio da su pitanje plaćanja poreza CBT potpisnica kao i pitanje pružanja garancija razriješena, te da više nisu zapreka za primjenu Sporazuma. ZEKC je istakao da članak 7.2. Sporazuma ne tretira porez kao obavezu plaćanja kroz CBT mehanizam nego kao unutarnju stvar svake zemlje u kojoj se primjenjuje Sporazum i da će u konačnici poreske obaveze prema Bosni i Hercegovini tri elektroprivredna poduzeća izvršavati prema važećim zakonima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republike Srpske. Finansijske garancije, pak, ne predstavljaju sastavni dio Sporazuma niti ETSO CBT zemlje imaju finansijske garancije u okviru CBT mehanizma.

Iz prethodno navedenih pisama DERK je upoznat da je između tri elektroprivredna poduzeća dogovoren odnos raspodjele sredstava koje ZEKC zaprimi po osnovi primjene CBT mehanizma.

Na temelju stanovišta i zahtjeva DERK-a iznesenih u prethodno donesenom rješenju, u najkraćem opisanih i u ovom, razmotrivši s pozornošću sve novoizložene činjenice i informacije, podnijete dokaze, cijeneći ponuđena obrazloženja, i dalje u okvirima svog mandata iz članka 4.2. Zakona o prijenosu, regulatoru i operateru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini, DERK se odlučio dati suglasnost za primjenu CBT

1 Dispozitiv Rješenja bez obrazloženja je objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 45/04.

механизма до 31. просина 2004. године. Дата сугласност обавезује ЗЕКЦ или његовог правног сљедника да прати имплементацију Споразума и да ДЕРК редовито и у прикладном облику, извјештају о свим кључним чињеницама и подацима.

Број 056/04
26. колovoза 2004. године
Тузла

Предсједатељ Комисије
Mirsad Salkić, v.r.

На основу чл. 4.2 и 4.7 Закона о преносу, регулатору и оператеру система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02 и 13/03) и чл. 4. и 14. Статута Државне регулаторне комисије за електричну енергију ("Службени гласник БиХ", број 43/03), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију, одржаној 26. августа 2004. године, донијето је

РЈЕШЕЊЕ¹

О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ ЗА ПРИМЈЕНУ СВТ МЕХАНИЗМА

I

Даје се сагласност Заједничком Електроенергетском координационом центру, Сарајево за примјену Међуграничног тарифног механизма (CBT) до 31. децембра 2004. године.

II

Заједнички Електроенергетски координациони центар, Сарајево, или његов правни сљедбеник се обавезује да Државну регулаторну комисију за електричну енергију редовно информисе о свим значајним чињеницама и процесима у реализацији SEE CBT Споразума (SEE CBT Clearing and Settlement Agreement) и у примјени CBT механизма.

Заједнички Електроенергетски координациони центар, Сарајево ће Државној регулаторној комисији за електричну енергију подносити сваког мјесеца сажете извјештаје са одговарајућим табеларним прегледима података о оствареним мјесечним енергетским и финансијским резултатима у примјени СВТ механизма, те са посебном пажњом пратити и Државну комисију информисати о евентуалним проблемима са којима се могу сусрести потписници Споразума, њиховој природи и начину рјешавања, као и о даљем развоју свих питања која у току примјене овог механизма буду третирали обавезе из основа пореза и финансијских гаранција.

III

Ово рјешење ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Заједнички Електроенергетски координациони центар (ЗЕКЦ) се захтјевом број 820/04 од 21. јуна 2004. године обратио Државној регулаторној комисији за електричну енергију (ДЕРК) за одобрење потписивања SEE CBT Clearing and Settlement Agreement (Споразум), којег требају потписати чланови Енергетске заједнице Југоисточне Европе (ECSEE) као дијела процеса успостављања регионалног тржишта електричном енергијом, у складу са два Меморандума о разумијевању из 2002. и 2003. године (*Меморандум о разумијевању за регионално тржиште електричном енергијом у Југоисточној Европи и о његовој имплементацији у интeрнo тржиште електричном енергијом Европске уније*) потписаних од стране Босне и Херцеговине.

Ограничавајући се прије свега на компетенције које има према Закону о преносу, регулатору и оператеру система електричне енергије у Босни и Херцеговини, ДЕРК је рјешењем број 28/04 од 22. јуна 2004. године, подржао иницијативу ECSEE за успоставу регионалног тржишта електричне енергије, као и сам СВТ механизам на начин како је уређен регулативом Европске уније. Свјестан више неријешених питања

комерцијалног карактера присутних међу земљама чланицама ECSEE, немајући мандат да их сам рјеша, а желећи подстаћи да се сва таква питања расправе прије почетка имплементације СВТ механизма у Босни и Херцеговини, ДЕРК је својим рјешењем истовремено наложио ЗЕКЦ-у да у процес одобрења за потпис Споразума укључи и друге надлежне институције и постигне рјешење комерцијалних питања, те након тога ДЕРК-у поднесе захтјев за давање коначне сагласности за примјену СВТ механизма.

ЗЕКЦ се са таквим захтјевом обратио ДЕРК-у најприје својим писмом број 980/04 од 30. јула 2004. године, поново писмом број 1097/04 од 23. августа 2004. године, те исправком захтјева поднијетим писмом број 1099/04 од 24. августа 2004. године.

ЗЕКЦ је у својим писмима навео и одговарајућим прилозима потврдио да је прибавио сагласности три електропривредна предузећа у Босни и Херцеговини и Управног одбора ЗЕКЦ-а, те појаснио и устврдио да су питање плаћања пореза СВТ потписница као и питање пружања гаранција разријешена, те да више нису запрека за примјену Споразума. ЗЕКЦ је истакао да члан 7.2. Споразума не третира порез као обавезу плаћања кроз СВТ механизам него као унутрашњу ствар сваке земље у којој се примјењује Споразум и да ће у крајњем пореске обавезе према Босни и Херцеговини три електропривредна предузећа извршавати према важећим законима у Федерацији Босне и Херцеговине и Републике Српске. Финансијске гаранције, пак, не представљају саставни дио Споразума нити ETSO CBT земље имају финансијске гаранције у оквиру СВТ механизма.

Из претходно наведених писама ДЕРК је упознат да је између три електропривредна предузећа договорен однос расподеле средстава које ЗЕКЦ заприми по основу примјене СВТ механизма.

На основу становишта и захтјева ДЕРК-а изнијетих у претходно донијетом рјешењу, у најкраћем описаних и у овом, разматривши с пажњом све новоизложене чињенице и информације, поднијете доказе, цијенећи понуђена образложења, и даље у оквирима свог мандата из члана 4.2. Закона о преносу, регулатору и оператеру система електричне енергије у Босни и Херцеговини, ДЕРК се одлучио дати сагласност за примјену СВТ механизма до 31. децембра 2004. године. Дата сагласност обавезује ЗЕКЦ или његовог правног сљедбеника да прати имплементацију Споразума и да ДЕРК редовно, и у одговарајућој форми, извјештава о свим кључним чињеницама и подацима.

Број 056/04
26. августа 2004. године
Тузла

Предсједавајући Комисије
Мирсад Салкић, с. р.

ISPRAVKA

VANJSKOTRGOVINSKA KOMORA BiH

U Odluci o članarini Spoljnotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 45/04), u članu 5. ispravljaju se greške u brojčanim oznakama, i to:

1. Central-profit banka dd Sarajevo, umjesto broja žiroračuna "1291011100037024" treba da stoji broj žiroračuna: "1291011000037024".
2. Univerzal banka dd Sarajevo, sada Unicredit Zagrebačka banka dd Sarajevo, umjesto broja žiroračuna "1650011000023439", treba da stoji broj žiroračuna: "3383202250102995".

Број VTK - 547-5a/04
28. октобра/листопада 2004. године
Сарајево

Generalni sekretar
Zdravko Marinković, s. r.

S A D R Ź A J

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

395	Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	5073
	Zakon o javnim nabavama Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)	5090
	Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine (srpski jezik)	5107
396	Zakon o Društvu crvenog krsta/križa Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	5124
	Zakon o Društvu crvenoga krsta/križa Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)	5126
	Zakon o Друштву црвеног крста/крижа Босне и Херцеговине (српски језик)	5128
397	Zakon o fitofarmaceutskim sredstvima Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	5130
	Zakon o fitofarmaceutskim sredstvima Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)	5139
	Zakon o фитофармацеутским средствима Босне и Херцеговине (српски језик)	5149

VIJEĆE MINISTARA

398	Odluka o uvjetima i načinu rada graničnih veterinarsko-inspekcijskih prijelaza u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)	5159
	Odluka o uvjetima i načinu rada graničnih veterinarsko-inspekcijskih prijelaza u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)	5166
	Одлука о условима и начину рада граничних ветеринарско-инспекцијских прелаза у Босни и Херцеговини (српски језик)	5174

DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU

	Rješenje o davanju saglasnosti za primjenu CBT mehanizma (bosanski jezik)	5181
	Rješenje o davanju suglasnosti za primjenu CBT mehanizma (hrvatski jezik)	5182
	Рјешење о давању сагласности за примјену СБТ механизма (српски језик)	5183

ISPRAVKA

	Ispravka Odluke o članarini Spoljnotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine	5183
--	---	------

Izdavač: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za izdavača: Savjetnik u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine Avdo Čampara - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo - Direktor: Mehmedalija Huremović - Telefoni: Direktor: 663-470, faks 663-470 - Redakcija i Pretplata: 663-471 - Računovodstvo: 651-257 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT ZAGREBAČKA BANKA d.d. Mostar PJ Sarajevo 338-320-22000052-11, VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Štampa: "OKO" dd sa p.o. Sarajevo - Za štampariju Bajro Šaban - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.

"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731. Na osnovu odredaba člana 18. stav 1. tačka 10. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/02 - prečišćeni tekst, 37/03 i 14/04) i Mišljenja Federalnog ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta broj 03-15-2767/01 od 1. 6. 2001. godine, "Službeni glasnik BiH" je proizvod na čiji se promet ne plaća porez na promet proizvoda. Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski i porezni broj 4200226120002.

Akontacije pretplate za II polugodište 2004. za "Službeni glasnik BiH", "Međunarodne ugovore" i "Službene novine Federacije BiH" 120,00 KM, samo za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 80,00 KM
Web izdanje: <http://www.sllist.ba> - godišnja pretplata 200,00 KM